

Súhrnná správa o štvrtom roku členstva SR v EÚ
1. máj 2007 - 30. apríl 2008

OBSAH

1. Úvod	4
1.1 Inštitucionálne záležitosti.....	4
1.2 Účasť SR na rozhodovacích procesoch Európskej únie.....	6
1.3 Harmonizácia práva.....	8
2. Horizontálne témy a stratégie EÚ.....	12
2.1 Finančná perspektíva a rozpočet EÚ.....	12
2.2 Trvalo udržateľný rozvoj.....	15
2.3 Lisabonská stratégia.....	15
2.4 Ľudské práva.....	23
2.5 Boj proti podvodom.....	27
2.6 Boj proti terorizmu.....	29
2.7 Rozširovanie EÚ.....	30
2.8 Humanitárna pomoc.....	32
3. Účasť SR na sektorových politikách EÚ.....	32
3.1 Vnútrotrh a štyri slobody.....	32
3.2 Colná únia.....	44
3.3 Dane a účtovníctvo.....	46
3.4 Doprava.....	59
3.4.1 Cestná doprava.....	60
3.4.2 Železničná doprava.....	62
3.4.3 Námorná a vodná doprava.....	65
3.4.4 Civilné letectvo.....	66
3.5 Telekomunikácie a informačná spoločnosť.....	67
3.5.1 Telekomunikácie.....	67
3.5.2 Informačná spoločnosť.....	70
3.6 Energetika.....	75
3.7 Hospodárska súťaž a štátna pomoc.....	78
3.8 Hospodárske a menové záležitosti.....	84
3.9 Finančná kontrola a vnútorný audit.....	86
3.10 Kultúra a audiovizia.....	89
3.11 Podpora podnikania a priemyselná politika.....	91
3.12 Politika súdržnosti a regionálna politika.....	99
3.13 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, rybné hospodárstvo.....	103
3.13.1 Bezpečnosť potravín.....	108
3.13.2 Rybné hospodárstvo.....	110
3.14 Ochrana spotrebiteľov a verejné zdravie.....	111
3.14.1 Ochrana spotrebiteľa.....	111
3.14.2 Verejné zdravie.....	114
3.15 Spravodlivosť a vnútorné záležitosti.....	117
3.15.1 Oblasť spravodlivosti.....	117

3.15.2 <i>Vnútorne záležitosti</i>	119
3.16 Vonkajší obchod	121
3.17 Zahraničná a bezpečnostná politika a vonkajšie vzťahy	125
3.18 Výskum, technológie a inovácie.....	126
3.19 Vzdelávanie, mládež, odborná príprava a šport.....	129
3.20 Zamestnanosť a sociálne veci	132
3.20.1 <i>Pracovné právo</i>	132
3.20.2 <i>Zamestnanosť</i>	134
3.20.3 <i>Nediskriminácia, rodová rovnosť</i>	135
3.20.4 <i>Sociálna ochrana a sociálna inklúzia</i>	136
3.20.5 <i>Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci</i>	138
3.21 Životné prostredie	140
3.22 Štatistika.....	146
4. Závery	149

1.Úvod

1.1 Inštitucionálne záležitosti

SR sa vo štvrtom roku členstva aktívne zapojila do rokovaní o reforme rozhodovacích procesov na úrovni EÚ. Po schválení Berlínskej deklarácie najvyššími predstaviteľmi členských štátov EÚ 25. marca 2007 v Berlíne sa nemecké predsedníctvo sústredilo na hľadanie kompromisu v inštitucionálnej reforme EÚ. Nemecké predsedníctvo v EÚ rokovalo s členskými štátmi na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni. Bilaterálne rokovanie so SR na úrovni splnomocnených zástupcov (tzv. focal points) sa uskutočnilo 2. mája 2007 v Berlíne. Spoločné rokovanie zástupcov členských štátov s nemeckým predsedníctvom sa konalo 15. mája 2007 v Berlíne a 19. júna 2007 v Bruseli. Delegáciu SR na rokovaní s nemeckým predsedníctvom viedla štátna tajomníčka MZV SR O. Algayerová. Rokovania za SR na úrovni focal points viedol poradca predsedu vlády SR pre zahraničnú politiku P. Hamžík.

Politické rokovania predsedníctva s členskými štátmi na úrovni ministrov zahraničných vecí sa konali počas zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) 18. júna 2007 v Luxemburgu. Najvyšší predstavitelia sa dohodli na podrobnom mandáte na zvolanie medzivládnej konferencie počas rokovaní Európskej rady 21. – 22. júna 2007 v Bruseli.

Pozícia SR na rokovaníach o príprave mandátu na zvolanie medzivládnej konferencie a počas medzivládnej konferencie bola konzistentná a konštruktívna. Vychádzala zo schválenia Zmluvy o Ústave pre Európu v Národnej rade SR ústavnou väčšinou. Súhlas SR s ústupkami oproti textu ústavnej zmluvy bol podmienený zachovaním celistvosti systému inštitucionálnych ustanovení dohodnutých v texte ústavnej zmluvy a jeho inkorporácií do zakladajúcich zmlúv. SR sa zasadzovala za efektívne rokovania medzivládnej konferencie a za dodržanie časového harmonogramu, ktorého cieľom bolo ukončiť medzivládnu konferenciu v priebehu roku 2007. Vláda SR prerokovala a schválila materiál „Pozícia vlády Slovenskej republiky na rokovanie Európskej rady o inštitucionálnej reforme 21. – 22. júna 2007 v Bruseli“ uznesením č. 512/2007 z 13. júna 2007.

Politické rokovania členských štátov EÚ o inštitucionálnej reforme boli uzavreté na rokovaní Európskej rady 21. – 22. júna v Bruseli. Výsledkom bol mandát jednohlasne odsúhlasený hlavami štátov a vlád členských krajín EÚ. Mandát stanovuje podrobný obsah a rozsah zmien zakladajúcich zmlúv. Cieľom medzivládnej konferencie bolo transformovanie už dohodnutého mandátu do článkov reformnej zmluvy. Schválený mandát na zvolanie medzivládnej konferencie je v súlade s pozíciou vlády SR schválenou uznesením č. 512/2007. Podstatu inštitucionálneho balíčka z ústavnej zmluvy vrátane právnej záväznosti Charty základných práv EÚ sa podarilo zachovať aj s podporou konzistentného postoja SR.

Slávnostné otvorenie medzivládnej konferencie EÚ sa uskutočnilo na okraj rokovania GAERC 23. – 24. 7. 2007 v Bruseli. Rokovania členských štátov v rámci medzivládnej konferencie začali prácou skupiny právnych expertov členských štátov EÚ pod vedením Právneho servisu Rady. Pracovná skupina prerokovala technicko-legislatívne otázky a návrhy spresňujúce pripravené návrhy Reformnej zmluvy, protokolov a vyhlásení.

Slovenské ústredné orgány štátnej správy posúdili návrh Reformnej zmluvy, protokolov a vyhlásení z terminologického hľadiska paralelne s kontrolou súladu dokumentov s mandátom. Pripomienky rezortov boli tlmočené Prekladateľskému servisu Rady.

Súhrnná informácia o pokroku rokovaní skupiny právnych expertov členských štátov EÚ bola predmetom neformálnych rokovaní ministrov zahraničných vecí členských štátov EÚ (Gymnich) vo Viana do Castelo v Portugalsku 7. – 8. 9. 2007.

Ministri zahraničných vecí na rokovaní GAERC v Luxemburgu 15. – 16. 10. 2007 ocenili pokrok, ktorý bol dosiahnutý pri príprave Reformnej zmluvy v rámci pracovnej skupiny právnych expertov členských štátov EÚ. Rokovania pracovnej skupiny právnych expertov členských štátov prebiehali od 29. 8. 2007 do 3. 10. 2007. Bolo zapracovaných viac ako 200 technicko-legislatívnych otázok a návrhov spresňujúcich text Reformnej zmluvy.

Najvyšší predstavitelia členských štátov EÚ vzali na vedomie výsledky rokovania medzivládnej konferencie na úrovni ministrov zahraničných vecí (GAERC). Po ukončení rokovaní medzivládnej konferencie portugalské predsedníctvo navrhlo, aby bola Reformná zmluva podpísaná v Lisabone 13. 12. 2007.

SR súhlasila s uzavretím rokovaní medzivládnej konferencie, pretože Reformná zmluva je v súlade s materiálmi, ktoré prerokovala a schválila vláda v súvislosti s medzivládnu konferenciou. Ide o „Pozíciu na rokovanie Medzivládnej konferencie EÚ otvorenej v roku 2007“, uznesenie č. 601/2007 zo 4. 7. 2007, a o „Správu o rokovaní členských štátov Európskej únie v rámci medzivládnej konferencie Európskej únie o Zmluve, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva“, uznesenie č. 846/2007 z 3. 10. 2007. Slovenská republika zaujímala konštruktívny postoj k rokovaniam medzivládnej konferencie s vedomím, že uskutočnenie inštitucionálnej reformy EÚ je potrebným predpokladom pre riešenie oveľa citeľnejších a viditeľnejších problémov.

Vláda SR prerokovala a schválila „Návrh na uzavretie Zmluvy, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva“ 5. 12. 2007 uznesením 1034/2007.

Ústredné orgány štátnej správy SR posudzovali návrh Reformnej zmluvy v dvoch pripomienkových konaniach v auguste a v novembri 2007.

Slávnostný podpis Reformnej zmluvy sa uskutočnil 13. 12. 2007 v Lisabone. Zmluva bola na základe miesta podpisu premenovaná na Lisabonskú zmluvu. Za Slovenskú republiku ju podpísali predseda vlády SR Robert Fico a minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš.

Pred podpisom Lisabonskej zmluvy bola 12. 12. 2007 v Štrasburgu slávnostne vyhlásená Charta základných práv EÚ. Lisabonská zmluva a Charta základných práv EÚ boli publikované v Úradnom vestníku EÚ 17. 12. 2007.

Konferencie a okrúhle stoly pre širokú verejnosť na tému Reformnej zmluvy v rámci Národného konventu o EÚ sa uskutočnili v Bratislave (9. 10. 2007), v Nitre (10. 10. 2007), v Banskej Bystrici (11. 10. 2007) a v Prešove (16. 10. 2007). MZV SR v spolupráci so Slovenskou spoločnosťou pre medzinárodné právo, pripravilo odbornú konferenciu o Reformnej zmluve pre zainteresovanú verejnosť, ktorá sa uskutočnila 9. 10. 2007. Konferencia bol určená odborníkom na európske právo, zástupcom jednotlivých rezortov, právnickým fakultám, katedrám a pod. Na seminári boli prezentované a prediskutované zmeny, ktoré prináša Lisabonská zmluva z právneho hľadiska.

MZV SR v spolupráci s ÚV SR pripravilo medzinárodnú konferenciu pod záštitou predsedu vlády SR Roberta Fica o inštitucionálnej reforme EÚ a jej budúcnosti pod názvom „Vízia Európy vo svete zajtrajška“ 15. 10. 2007. Konferencie sa medzi inými zahraničnými hosťami zúčastnili: člen Európskej komisie pre zamestnanosť, sociálne veci a rovnaké príležitosti Vladimír Špidla, maďarský minister pre samosprávu a územný rozvoj Gordon Bajnai, výkonný prezident Európskeho strategického fóra Peter Ludlow, predseda Európskeho hospodárskeho senátu a bývalý predseda Európskeho dvora audítorov profesor Bernhard Friedmann a členka Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru Eva Belabed.

19. 11. 2007 sa konala konferencia na tému „Inštitucionálna reforma EÚ: výsledky a dôsledky Lisabonskej zmluvy“. Zúčastnili sa jej o. i. Ján Figel, člen Európskej komisie a Irena Belohorská, poslankyňa Európskeho parlamentu. MZV SR zastupoval na konferencii Juraj Nociar, generálny riaditeľ sekcie pre európske záležitosti. Konferenciu zorganizovalo Zastúpenie Európskej komisie v spolupráci s ÚV SR a Slovenskou spoločnosťou pre zahraničnú politiku (SFPA).

Na podnet ministra zahraničných vecí SR prebehli v septembri a októbri minulého roka osobné konzultácie s predstaviteľmi parlamentných politických strán o Lisabonskej zmluve a o aktuálnom stave rokovaní medzivládnej konferencie EÚ.

Lisabonská zmluva bola prerokovaná a schválená vo výboroch Národnej rady SR 15. – 24. 1. 2008. NR SR rokovala o Lisabonskej zmluve v pléne 29. – 30. 1. 2008, 7. 2. 2008 a 26. 3. 2008.

Národná rada SR schválila Lisabonskú zmluvu 10. 4. 2008. Zo 109 prítomných poslancov 103 hlasovalo za. 5 poslanci boli proti a 1 nehlasoval.

Ústavný súd SR zamietol 27. 2. 2008 sťažnosť skupiny občanov vo veci schvaľovania Zmluvy o Ústave pre Európu v SR v máji 2005. Rozhodol, že práva sťažovateľov neboli porušené postupom Národnej rady SR, ktorá v máji 2005 schválila Zmluvu o Ústave pre Európu bez vyhlásenia referenda.

Lisabonskú zmluvu schválilo k 10. 4. 2008 9 krajín: Maďarsko 17. 12. 2007, Slovinsko a Malta 29. 1. 2008, Rumunsko 4. 2. 2008, Francúzsko 7. 2. 2008 a Bulharsko 21. 3. 2008, Poľsko 2. 4. 2008, Rakúsko 9. 4. 2008 a Slovenská republika 10. 4. 2008.

Aktivity Národného konventu o EÚ v roku 2007 zabezpečovala Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. V priebehu troch mesiacov (september – december 2007) zrealizovala spolu 20 podujatí: z toho 4 konferencie, 7 seminárov a 9 okrúhlych stolov. Podujatia sa zamerali na nasledovné témy: rozšírenie Schengenského priestoru, európska susedská politika v kontexte regionálnej politiky, vedomostná spoločnosť, čerpanie fondov EÚ v národnom strategickom referenčnom rámci 2007 – 2013, energetická bezpečnosť, príprava na vstup do Eurozóny, klimatické zmeny, 50. výročie podpisu Rímskych zmlúv a inštitucionálna reforma EÚ.

1.2 Účasť SR na rozhodovacích procesoch Európskej únie

SR bola v roku 2007 zastúpená na všetkých úrovniach rozhodovacieho procesu v EÚ. Na pracovných skupinách Rady EÚ, na rokovaníach stálych predstaviteľov a zástupcov stálych predstaviteľov členských štátov EÚ v rámci Výboru stálych predstaviteľov 1 a 2 (COREPER

1 a 2). Členovia vlády SR zasadali na pravidelných rokovaníach deviatich formácií Rady EÚ. Predseda vlády SR sa zúčastňoval na zasadnutiach Európskej rady. V roku 2007 boli rokovania Európskej rady zamerané predovšetkým na Lisabonskú stratégiu, inštitucionálnu reformu EÚ, oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, klimatické zmeny a energetiku, vonkajšie vzťahy, ekonomické, sociálne a environmentálne otázky. Európska rada sa tiež zaoberala stabilitou finančných trhov, výzvami globalizácie, budúcnosťou EÚ vytvorením Skupiny pre reflexiu a vzťahmi s krajinami Stredozemia v rámci iniciatívy Únia pre Stredozemie.

SR rozvíjala v roku 2007 intenzívny dialóg s Európskym parlamentom (EP), jeho najvyššími predstaviteľmi, ako aj s európskymi poslancami zvolenými na území Slovenskej republiky. Spolupráca sa odvíjala predovšetkým na pôde Stáleho zastúpenia Slovenskej republiky pri Európskej únii v Bruseli (SZ SR pri EÚ), kde poslanci Európskeho parlamentu majú možnosť priamo komunikovať so zástupcami jednotlivých rezortných ministerstiev. Na pôde SZ SR pri EÚ v Bruseli sa uskutočňujú pravidelné stretnutia stáleho predstaviteľa SR pri EÚ so slovenskými poslancami k legislatívnym návrhom prerokúvaným v EP, ako i k dôležitým otázkam zahraničnej politiky SR.

Vybudovaný systém koordinácie záležitostí EÚ na národnej úrovni funguje dobre. NR SR je do tohto procesu zapojená prostredníctvom Výboru NR SR pre európske záležitosti (VEZ) od počiatkovej fázy rozhodovacieho procesu. V roku 2007 vláda SR, na základe trojročných skúseností SR z fungovania v inštitúciách EÚ, schválila uznesením č. 884/2007 zo 17. 10. 2007 „Revidovaný mechanizmus tvorby stanovísk k návrhom aktov schvaľovaných Radou EÚ v podmienkach SR.“

Revidovaný mechanizmus vychádza z platnej legislatívnej úpravy vzťahov medzi Národnou radou SR a vládou SR, ktorej základom sú ústavný zákon č. 397/2004 Z. z. o spolupráci NR SR a vlády SR v záležitostiach EÚ a zákon č. 253/2005 Z. z. novelizujúci zákon č. 350/1996 Z. z. o rokovanom poriadku NR SR v znení neskorších predpisov. Schválený materiál upravuje proces tvorby stanovísk k návrhom aktov schvaľovaných Radou EÚ na úrovni výkonnej moci a podrobne popisuje postupy spolupráce Národnej rady SR a vlády SR v záležitostiach Európskej únie.

Systém koordinácie európskych záležitostí v podmienkach SR tvoria tri stupne rozhodovania. Prvý stupeň rozhodovacieho procesu predstavuje rezortná koordinačná skupina (RKS). Zodpovedá úrovni pracovných skupín na Generálnom sekretariáte Rady EÚ. Druhý stupeň predstavuje Komisia pre záležitosti EÚ 1 a 2 (KEÚ 1 a 2). Zodpovedá úrovni Výboru stálych predstaviteľov 1 a 2 v Rade EÚ. Posledným stupňom rozhodovania v Rade EÚ sú rokovania na úrovni rezortných ministrov.

Dôležitým vnútroštátnym poradným a koordinačným orgánom v záležitostiach EÚ je Ministerská rada vlády SR pre záležitosti EÚ. Rada koordinuje činnosť všetkých zainteresovaných ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy v oblasti záležitostí Európskej únie, zároveň zabezpečuje súbežnosť a nadväznosť týchto aktivít z hľadiska časového, vecného ako aj z hľadiska spôsobov ich realizácie. Rada v roku 2007 rokovala na spoločných zasadnutiach so zástupcami VEZ a slovenskými poslancami Európskeho parlamentu dvakrát.

Oblasť personálnej politiky

Vláda 5. mája 2007 schválila „Správu o personálnom zastúpení Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie v roku 2006“. Z uznesenia č. 421/2007 k uvedenej správe vyplynula úloha vypracovať stratégiu rotácie a prípravy v rámci personálneho zabezpečenia zastúpení Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie v rokoch 2008 – 2013. Materiál „Stratégia Slovenskej republiky pri príprave, nominácii a obsadzovaní postov v inštitúciách Európskej únie do roku 2013“ bol vládou schválený 12. decembra 2007 (uznesenie č. 1051/2007). Ambíciou uvedeného materiálu je poskytnúť prehľad štruktúr v inštitúciách EÚ a všetkých miest, ktoré sú v týchto štruktúrach obsadené slovenskými občanmi. Cieľom je tiež definovať gestorstvo jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy pri ich obsadzovaní a z toho vyplývajúcu zodpovednosť pri príprave a výbere kandidátov na uvedené posty.

Počet slovenských občanov pôsobiacich v inštitúciách EÚ predstavoval ku koncu roka 2007 asi 600 osôb, z ktorých 264 pôsobilo v Európskej komisii (z toho 174 žien a 90 mužov, t. j. 65,9% žien a 34,1% mužov). Uvedený počet sa týka kontraktov na neurčitý čas a dočasných kontraktov. SR spolu s ďalšími novými členskými štátmi EÚ má právo v rámci 7-ročného prechodného obdobia, ktoré sa končí v roku 2010, na prednostné obsadzovanie postov v rámci Európskej komisie. Slovenská republika má počas tohto obdobia možnosť obsadiť 279 stálych postov z približne 3 400, ktoré boli celkovo určené pre nové členské krajiny. K 31. decembru 2007 v Európskej komisii pracovalo 190 slovenských občanov, z toho 125 na postoch úradníkov, 65 na postoch asistentov. Niekoľko úspešných slovenských občanov je umiestnených na tzv. rezervných listoch Európskeho úradu pre výber zamestnancov (EPSO).

Tendencia naplňovania „kvóty“ je pre Slovensko pozitívna. Ku koncu roku 2007 dosiahlo úroveň 68%-ného naplnenia „minimálneho cieľa“.

Ak bude táto tendencia pokračovať, Slovenská republika bez problémov dosiahne a prekročí do roku 2010 minimálny stanovený cieľ – obsadiť 279 stálych postov v EK. Dlhodobo takmer 2/3 z celkového počtu slovenských občanov pôsobiacich v Európskej komisii tvoria ženy.

Slovenská republika je v úspešnosti percentuálneho naplňovania kvóty na štvrtom mieste za Estónskom, Maďarskom a Maltou.

Na postoch vyššieho manažmentu má SR kvótou do roku 2010 vyhradené minimálne jedno miesto generálneho riaditeľa alebo zástupcu generálneho riaditeľa na pozícií AD16 - AD15. Od júla 2007 pôsobí na poste zástupcu riaditeľa DG REGIO (AD15) Katarína Mathernová. Slovensko má teda momentálne naplnenú kvótu na tomto poste na 100%. To však nevylučuje, že SR môže obsadiť niektoré ďalšie miesto DDG. Pokiaľ ide o úroveň riaditeľov (DIR - AD14), stanovená kvóta pre SR sú 3 miesta. Zatiaľ je obsadené iba jedno miesto.

V rámci stredného manažmentu (Head of Unit – AD9-AD12) má Slovenská republika obsadených 6 miest. Kvóta je stanovená na 15 miest, čiže je naplnená na 40%. V súčasnosti prebieha nové výberové konanie EPSO na stredný manažment. Za SR si do konkurzu podalo prihlášku 168 záujemcov. Na rezervný zoznam sa dostalo 7 laureátov.

1.3 Harmonizácia práva

Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii má naďalej významný vplyv na slovenský právny poriadok. V súlade so zásadou lojálnej spolupráce (článok 10 Zmluvy o založení

Európskeho spoločenstva; ďalej len „Zmluva“) si SR musí plniť povinnosti na zabezpečenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy alebo z opatrení prijatých orgánmi Spoločenstva. Táto povinnosť sa týka aj harmonizácie práva SR s právom ES/EÚ. Spôsob a rozsah harmonizácie sa odvíja od formy právnej úpravy na úrovni ES/EÚ. Článok 249 Zmluvy definuje jednotlivé právne akty ES a spôsob, akým ovplyvňujú právne poriadky členských štátov.

Ústava SR vytvára predpoklad na harmonizáciu slovenského právneho poriadku s právom ES/EÚ v článku 7 ods. 2, podľa ktorého sa preberanie právnych predpisov, ktoré vyžadujú implementáciu, vykonáva zákonom alebo aproximačným nariadením vlády SR. Aproximačné nariadenie vlády SR je špecifickým prvkom v našom právnom poriadku, pretože podľa zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov ním možno ukladať povinnosti. Napriek tomu, že ostatné limitujúce faktory vzťahujúce sa na nariadenia vlády SR, ako napr. nemožnosť upravovať kompetencie štátnych orgánov alebo nemožnosť stanovovať sankcie, zostávajú zachované aj pri aproximačných nariadeniach vlády SR, sú inštitútom, ktorý je v praxi značne využívaný. Za obdobie od 1. mája 2007 do 23. apríla 2008 bolo vládou SR schválených 48 aproximačných nariadení vlády SR.

NR SR delegovala vláde SR právomoc ukladať povinnosti v explicitne stanovených oblastiach prostredníctvom aproximačných nariadení vlády SR a podmienila ju povinnosťou vlády SR pravidelne polročne informovať NR SR o aproximačných nariadeniach vlády SR vydaných v uplynulom období a o ďalšom zámere ich prijímania na základe § 4 zákona č. 19/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov. NR SR si vyhradila možnosť požiadať vládu SR, aby právnu úpravu navrhovanú vo forme aproximačného nariadenia predložila ako vládny návrh zákona. Posledná správa obsahujúca aproximačné nariadenia vlády SR prijaté v II. polroku 2007 bola predmetom rokovania NR SR 28. marca 2008 (30 prijatých aproximačných nariadení vlády SR a 18 plánovaných na prijatie v I. polroku 2008).

Čo sa týka štatistických údajov o podiele komunitárneho práva na tvorbe slovenskej legislatívy, sekcia vládnej legislatívy Úradu vlády SR pripravila na vyžiadanie Ústavnoprávneho výboru NR SR materiál, z ktorého vyplynuli nasledujúce údaje: až 47 % zákonov prijatých v roku 2007 bolo ovplyvnených právom ES (69 zo 152 zákonov). V 18 % bola zákonom preberaná smernica, 15 % zákonov sa implementovalo nariadenie alebo rozhodnutie a 12 % predstavovali zákony, ktoré preberali smernicu aj implementovali nariadenie alebo rozhodnutie. Slovenská legislatíva ja však ovplyvnená aj nepriamo, prostredníctvom judikatúry Súdneho dvora ES a všeobecných zásad a princípov komunitárneho práva.

Podľa článku 249 Zmluvy medzi právne záväzné akty ES patria smernice (rámcové rozhodnutia na úrovni práva EÚ), nariadenia a rozhodnutia.

Záväznosť smernice znamená povinnosť členského štátu prijať také transpozičné opatrenia, ktoré zabezpečia výsledok, ktorý sa má ňou dosiahnuť. Konkrétna forma právnej úpravy, ktorou sa želaný výsledok dosiahne, je ponechaná na jednotlivé členské štáty. S cieľom náležitej transpozície smerníc podpredseda vlády a minister spravodlivosti SR prostredníctvom sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR, odboru technickej podpory zabezpečuje priebežné určovanie gestorských ústredných orgánov štátnej správy zodpovedných za transpozíciu smerníc a vypracovanie tabuliek zhody k nim. Raz polročne sa správa o takto určených gestoroch a spolupracujúcich rezortoch predkladá na schválenie vláde SR a na vedomie Výboru NR SR pre európske záležitosti. Posledná správa bola schválená 2.

apríla 2008 uznesením vlády SR č. 90. Obsahuje 36 smerníc publikovaných v Úradnom vestníku Európskej únie v období od 1. augusta 2007 do 31. januára 2008.

V prípade, že gestor, alebo niektorý zo spolugestorov nedodrží lehotu na transpozíciu smernice, ktorá je v nej stanovená dochádza k vzniku tzv. transpozičného deficitu. Keďže cieľom Európskej komisie, ako aj SR, je úplne odstránenie transpozičného deficitu, príp. jeho eliminácia, postupuje SR podľa odporúčaní Európskej komisie k transpozícii smerníc ovplyvňujúcich vnútorný trh. Možno konštatovať, že transpozičný deficit SR patrí medzi najnižšie spomedzi všetkých členských štátov EÚ. Držať deficit na nízkych úrovniach sa darí aj vďaka pravidelnému polročnému predkladaniu správ o aktuálnom stave deficitu na rokovanie vlády SR s identifikáciou opatrení potrebných na jeho odstránenie a určením zodpovedných rezortov. Posledný transpozičný deficit bol predložený na rokovanie vlády SR 20. februára 2008 (uznesenie č. 110). Obsahuje údaje o 19 deficitných smerniciach.

V transpozícii smerníc má SR k 23. aprílu 2008 10 smerníc, ku ktorým neboli Európskej komisii notifikované žiadne všeobecne záväzné právne predpisy SR a 8 smerníc, ku ktorým bola vykonaná notifikácia vnútroštátnych predpisov, ale len s čiastočnou transpozíciou.

Európska komisia pravidelne vypracováva hodnotiacu správu (Scoreboard) o transpozícii smerníc z oblasti vnútorného trhu. Podkladom tejto správy sú údaje notifikačnej databázy EK, ktorú spravuje sekcia vládnej legislatívy Úradu vlády SR, odbor technickej podpory. Podľa poslednej hodnotiacej správy z decembra 2007 SR dosiahla v plnení transpozície a notifikácie smerníc popredné miesto, s transpozičným deficitom 0,6 % (stanovený limit bol 1,5 %). Pripravovaná hodnotiacia správa v júli 2008, so stanoveným novým limitom transpozičného deficitu 1,0 %, bude vychádzať z vykonaných notifikácií všeobecne záväzných právnych predpisov k smerniciam s termínom transpozície do 30. apríla 2008 a zároveň z notifikácií, ktoré budú vykonané do 12. mája 2008. Slovenská republika má k 23. aprílu 2008 10 smerníc z oblasti vnútorného trhu, ku ktorým nebola vykonaná notifikácia o úplnej transpozícii.

Nariadenia sú pre všetky členské štáty záväzné a sú priamo aplikovateľné. Rozhodnutia majú obdobný charakter ako nariadenia s tým rozdielom, že sú záväzné len pre toho, komu sú určené. Keďže však nariadenia a rozhodnutia ukladajú členským štátom povinnosť aplikovať ich v praxi, kontrolovať ich dodržiavanie, príp. ich dodržiavanie sankčne zabezpečiť, je potrebné v niektorých prípadoch tieto právne záväzné akty ES implementovať do slovenského právneho poriadku. Aby mohlo dôjsť k náležitej implementácii je v prvom rade potrebné určiť ministerstvo, príp. iný ústredný orgán štátnej správy, ktorý bude za ich implementáciu zodpovedný. V tomto smere plní podpredseda vlády a minister spravodlivosti SR (prostredníctvom sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR, odboru technickej podpory) koordinačnú úlohu, keďže mu bola vládou SR uložená úloha predkladať polročne návrh na určenie zodpovednosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam a rozhodnutiam ES. Určovanie zodpovednosti vychádza primárne z pôsobností jednotlivých štátnych orgánov, ktoré sú založené zákonom č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Za obdobie od 1. mája 2007 do 31. októbra 2007 bolo v Úradnom vestníku EÚ publikovaných 338 nariadení a 150 rozhodnutí, ku ktorým vláda SR určila uznesením vlády č. 9 z 10. januára 2007 zodpovednosť ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy zodpovedných za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni.

Sieť SOLVIT

Sieť SOLVIT bola zriadená v roku 2002 na základe odporúčania Európskej komisie za účelom poskytovania neformálnej pomoci pri riešení problémov, ktoré vznikajú pri nesprávnom uplatňovaní pravidiel vnútorného trhu orgánmi verejnej moci. Národné centrum SOLVIT SR začalo vyvíjať činnosť od 1. mája 2004 na Úrade vlády SR. Ide o on-line sieť, v ktorej členské štáty spoločne, prostredníctvom centier SOLVIT, a v spolupráci s Európskou komisiou pracujú na riešení praktických problémov.

SOLVIT centrá existujú vo všetkých členských štátoch Európskej únie a tiež aj v Nórsku, Lichtenštajnsku a na Islande. Sú súčasťou vnútroštátnej verejnej správy a ich úlohou je poskytovať skutočné riešenia problémov v krátkej lehote desiatich týždňov. Jednotlivé centrá sú zriadené a prevádzkované členskými štátmi a výsledky riešení ich jednotlivých prípadov monitoruje Európska komisia.

Cieľom siete SOLVIT je alternovať formálne prostriedky, ktoré majú občania alebo podniky k dispozícii na presadzovanie svojich práv v rámci EÚ (petície Európskemu parlamentu, formálne sťažnosti Európskej komisii alebo Európskemu ombudsmanovi). Na rozdiel od nich ide totiž o mechanizmus, ktorý ako taký pracuje oveľa rýchlejšie a môže, okrem konkrétneho riešenia a nápravy nesprávneho postupu orgánu verejnej správy, poukázať aj na nedostatky vo vnútroštátnej legislatíve a jej rozpor s právom ES/EÚ. Riešenie niektorých prípadov môže viesť dokonca aj k zmene konkrétneho právneho predpisu a zabezpečenia jeho súladu s právom ES/EÚ (tzv. SOLVIT + prípady). Týmto spôsobom môže výsledok práce SOLVIT centra zabrániť prípadnému konaniu Európskej komisie voči SR pre porušenie Zmluvy, či inému súdnemu konaniu a s ním spojenému rozhodnutiu o povinnosti SR nahradiť škodu, ktorá mohla konaním, ktoré bolo v rozpore s právom ES/EÚ, sťažovateľovi vzniknúť. V prípade, ak problém zostane nevyriešený alebo ak sťažovateľ považuje riešenie za neprijateľné, stále ešte môže iniciovať začatie konania pred vnútroštátnym súdom alebo podať formálnu sťažnosť na Európsku komisiu.

Po predložení prípadu SOLVIT-u, miestne SOLVIT centrum (tzv. domáce SOLVIT centrum) skontroluje všetky podrobnosti sťažnosti, aby sa ubezpečilo, že skutočne ide o prípad porušenia pravidiel vnútorného trhu a že má k dispozícii všetky dostupné informácie. Následne vloží prípad do on-line databázy, prostredníctvom ktorej sa prípad automaticky odošle SOLVIT centru v členskom štáte, v ktorom problém vznikol (tzv. vedúce SOLVIT centrum). Vedúce SOLVIT centrum v priebehu jedného týždňa potvrdí, či prípad začne riešiť alebo nie. Jeho rozhodnutie závisí najmä od toho, či pokladá prípad za opodstatnený a vidí reálne možnosti na jeho vyriešenie. SOLVIT centrá môžu odmietnuť riešiť prípad, ak ide o problém spôsobený nesúlalom vnútroštátneho právneho predpisu s právom ES/EÚ, pretože je zrejmé, že takýto problém nie je možné vyriešiť v lehote 10 týždňov. Rozhodnutie riešiť aj „SOLVIT +“ prípady závisí na konkrétnom vedúcom SOLVIT centre. Prípad sa však vždy zamietne, pokiaľ v súvislosti s ním prebieha súdne konanie. Riešenie každého prípadu je zadané do databázy SOLVIT, ktorú spravuje Európska komisia. Je výsledkom spolupráce domáceho a vedúceho SOLVIT centra a následne je aj monitorovaný pracovníkmi SOLVIT tímu Európskej komisie, čím je zabezpečená aj jeho viacnásobná kontrola.

V štvrtom roku existencie SOLVIT centrum SR zaznamenalo nárast prípadov, pričom v pozícii vedúceho centra bol tento nárast iba nepatrný (o 1 prípad viac ako v predchádzajúcom roku), avšak v pozícii domáceho centra išlo o nárast viac ako 100 %.

Slovenské SOLVIT centrum riešilo ako vedúce centrum v období od 1. mája 2007 do 23. apríla 2008 12 prípadov, ktoré sa týkali nesprávnej aplikácie práva ES/EÚ niektorým z orgánov verejnej správy SR. Prípady sa týkali najmä registrácie motorových vozidiel, sociálneho zabezpečenia a dostupnosti trhu pre výroby. Z nich sú v súčasnosti otvorené už len 2 prípady, 9 bolo vyriešených a 1 nevyriešený.

Ako domáce centrum riešilo slovenské SOLVIT centrum v období od 1. mája 2007 do 23. apríla 2007 23 prípadov, ktoré odovzdalo na riešenie vedúcemu SOLVIT centru v inom členskom štáte. Z nich 7 je momentálne vo fáze riešenia, 16 bolo vyriešených, 2 nevyriešené a 3 prípady boli zamietnuté. Slovenskí občania mali v iných členských štátoch najviac problémov v oblastiach sociálneho zabezpečenia a uznávania odborných kvalifikácií.

V hodnotení priemerného času potrebného na vyriešenie prípadu sa slovenské SOLVIT centrum, z celkového počtu 30 SOLVIT centier, umiestnilo na 13. mieste. Čo sa týka počtu riešených prípadov pri zohľadnení počtu obyvateľov krajiny, SOLVIT centrum SR riešilo 2,5-násobne viac prípadov v porovnaní so SOLVIT priemerom (SOLVIT priemer predstavuje 1,6 prípadu na milión obyvateľov za rok).

2. Horizontálne témy a stratégie EÚ

2.1 Finančná perspektíva a rozpočet EÚ

Viacročný finančný rámec

Viacročný finančný rámec (ďalej len „VFR“) predstavuje viacročný rozpočtový rámec, ktorý určuje, akým spôsobom a do akých oblastí bude Európska únia rozdeľovať svoje zdroje počas nasledovných rokov. Zjednodušene možno povedať, že ide o „investovanie do budúcnosti“.

Z hľadiska VFR bolo počas uplynulého obdobia kľúčové začatie diskusií o revízii rozpočtu EÚ 2008/2009. V nadväznosti na závery Európskej rady z decembra 2005 bola EK vyzvaná, „aby uskutočnila úplné, širokospektrálne preskúmanie všetkých aspektov výdavkov Európskej únie vrátane spoločnej poľnohospodárskej politiky a vlastných zdrojov vrátane korekcie Veľkej Británie, a aby v roku 2008/2009 podala správu¹.“

EK v tejto súvislosti predložila dňa 12. 9. 2007 dokument pod názvom „*Reforma rozpočtu, zmena Európy*“, ktorý je prvým krokom zo strany EK k realizácii komplexného preskúmania rozpočtu EÚ.

Cieľom dokumentu „*Reforma rozpočtu EÚ, zmena Európy*“ je otvoriť širokospektrálny konzultačný proces so všetkými stranami, ktoré majú záujem, na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni, s cieľom stimulovať otvorenú diskusiu o finančných prostriedkoch EÚ. Konzultačný proces prebiehal do 15. apríla 2008 a tvoril významný základ pre prácu EK na revízii rozpočtu EÚ. Bude doplnený prípravnými činnosťami v kľúčových výdavkových oblastiach, do ktorých EÚ smeruje veľké investície a kde efektívne využívanie rozpočtových prostriedkov je obzvlášť významné pre úspech príslušnej politiky. Pre oblasť spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „CAP“) sa uskutoční kontrola stavu (ďalej len „health check“), s cieľom doladiť reformy z roku 2003 a prispieť k diskusii o budúcich prioritách pre oblasť poľnohospodárstva. V oblasti kohéznej politiky bude pre ďalšiu diskusiu

¹ Vyhlásenie č. 3 priložené k Medziinštitucionálnej dohode medzi Európskym parlamentom, Radou a EK o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení – Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006.

dôležitá štvrtá kohézna správa z mája 2007, ktorá sa orientuje na pokrok v redukcii disparít a hodnotí výsledky kohéznej politiky. Hodnotenia sa uskutočnia aj v iných oblastiach politik. Na obohatenie výsledkov konzultačného procesu chce EK použiť aj dialóg s viacerými uznávanými akademikmi a použiť tiež viaceré horizontálne a odvetvové štúdie.

V dokumente EK konštatuje, že politická agenda Európskej únie sa v súčasnosti od základu aktualizuje. Globalizácia so sebou prináša nové výzvy a stredobodom európskej diskusie sa stali témy ako napríklad zmena klímy, energetika či migrácia. Inovácie a vytváranie priaznivého podnikateľského prostredia nadobúdajú v rámci stratégie rastu a zamestnanosti v porovnaní s minulosťou čoraz väčší význam. Rozšírením sa potreba podporovať sociálnu, hospodársku a územnú súdržnosť podľa EK zintenzívnila.

EK v súčasnom zložení preto nebude navrhovať nový viacročný finančný rámec pre obdobie po roku 2014 (túto úlohu chce prenechať novej EK od roku 2009) a nebude navrhovať ani celkovú výšku a podrobné členenie rozpočtu EÚ. EK sa v rámci revízie rozpočtu hodlá radšej zamerať na štruktúru a smerovanie výdavkových priorít, pričom chce zhodnotiť, čo ponúka najvyššiu pridanú hodnotu a najefektívnejšie výsledky.

V nadväznosti na vyššie uvedený dokument EK vypracovalo Ministerstvo financií SR materiál „*Východiská Slovenskej republiky k revízii rozpočtu EÚ*“, ktorý vláda SR schválila unesením č. 1022/2007. Tento materiál informoval o krokoch, ktoré by mala SR v súvislosti s revíziou rozpočtu EÚ podniknúť, a špecifikoval základné východiská SR pre revíziu rozpočtu EÚ 2008/2009.

Na základe úlohy B.1 uznesenia vlády SR č. 1022/2007 predložilo Ministerstvo financií SR v spolupráci s relevantnými rezortmi na rokovanie vlády SR *Návrh predbežného stanoviska Slovenskej republiky k revízii rozpočtu EÚ 2008/2009*, ktorý vláda SR schválila dňa 26.04.2008.

Cieľom vyššie uvedeného dokumentu bolo pripraviť príspevok SR do diskusie o rozpočte EÚ, čím sa umožnilo, aby SR už teraz avizovala svoje postoje k revízii rozpočtu EÚ.

Rozpočet EÚ

SR má po vstupe do EÚ možnosť priamo ovplyvňovať podobu rozpočtu, čím sa vlastne podieľa na tvorbe celkovej politiky EÚ, keďže výdavky rozpočtu reflektujú jej priority.

EK prijala predbežný návrh rozpočtu EÚ (ďalej len „PDB“) na rok 2008 dňa 2. mája 2007. Najvýznamnejším momentom PDB 2008 bolo, že výdavky na politiku rastu a zamestnanosti (výdavkové kapitoly 1a a 1b, Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť, Kohézia pre rast a zamestnanosť) sa zvýšili o 4,2 % v porovnaní s rokom 2007 a predstavovali tak 44,2 % rozpočtu oproti 43,6 % rozpočtu, ktoré boli určené na poľnohospodárstvo (výdavková kapitola 2: Riadenie a ochrana prírodných zdrojov). Túto skutočnosť je možné označiť za historický posun, pretože vôbec po prvýkrát v histórii predstavujú výdavky určené priamo na politiku rastu a zamestnanosti najväčší podiel rozpočtu EÚ.

Platby PDB 2008 navrhla EK vo výške 121,6 mld. EUR, čo predstavuje 0,97% hrubého národného dôchodku (HND) EÚ a nárast o 5,3% v porovnaní s rozpočtom na rok 2007. Závazky na rok 2008 majú podľa návrhu EK dosiahnuť 129,2 mld. EUR, čo predstavuje 1,03% HND EÚ a nárast o 2,0% v porovnaní s rozpočtom na rok 2007.

Kompromisný balík k návrhu rozpočtu EÚ na rok 2008 odsúhlasený v Rade redukoval platby o 2, 123 mld. EUR oproti návrhu EK. Celková výška platieb odsúhlasená na úrovni RV teda predstavovala objem 119,4 mld. EUR (po úprave PDB 2008 podľa finálnych odhadov inštitúcií). Závazky boli v porovnaní s návrhom EK redukované o 717 mil. EUR a ich celková výška dosahuje 128,4 mld. EUR.

EP navrhol pri svojom 1. čítaní návrhu rozpočtu oproti výsledkom 1. čítania návrhu v Rade navýšenie záväzkov o 1,287 mld. EUR na celkovú úroveň 129 688 116 518 EUR a navýšenie platieb o 4,786 mld. EUR na celkovú úroveň 124 195 990 143 EUR, čo predstavuje nárast o 7,53% oproti rozpočtu EÚ na rok 2007. Rada pritom vo svojom prvom čítaní návrhu rozpočtu odsúhlasila záväzky na úrovni 128 401 211 009 EUR a platby na úrovni 119 410 254 634 EUR. Z hľadiska výšky výdavkov ako percenta na HND EÚ navrhol EP platby vo výške 0,99% HND EÚ, pričom Rada v rámci jej 1. čítania odsúhlasila platby vo výške 0,95% HND EÚ.

Počas zmierovacieho konania EP a Rady, v rámci rokovania Rady ministrov ECOFIN pre rozpočet dňa 23.11.2007, sa EP a Rade podarilo dosiahnuť dohodu o podobe rozpočtu EÚ na rok 2008, ako aj o financovaní projektu GALILEO a Európskeho technologického inštitútu (ETI) do roku 2013. Hlavnými negociačnými prvkami v rámci zmierovacieho konania EP a Rady boli celková výška platieb rozpočtu EÚ na rok 2008, výška prostriedkov pre Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku (SZBP) na rok 2008 a financovanie projektu GALILEO do roku 2013.

Celková úroveň platieb rozpočtu EÚ na rok 2008 bola dohodnutá na 120,347 mld. EUR, čo je viac ako chcela Rada (118,662 mld. EUR) a menej ako chcel EP (124,196 mld. EUR).

Pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku bude v roku 2008 vyčlenených 285,25 mil. EUR záväzkov (čo chcela Rada), pričom bude použité čiastočné financovanie prostredníctvom Nástroja flexibility vo výške 70 mil. EUR (použitie ktorého znamená dodatočné odvody členských štátov do rozpočtu EÚ).

Výsledok dosiahnutý v rámci predmetného zmierovacieho konania je z pohľadu SR dobrým kompromisným riešením, pričom odsúhlasené realokácie (zníženie) prostriedkov vo výdavkovej kapitole 1A sa netýkajú prostriedkov na odstavovanie bloku 1 a bloku 2 reaktora V1 jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice (tieto prostriedky zostávajú nezmenené vo výške 423 mil. EUR na obdobie rokov 2007-2013).

Vlastné zdroje ES

V nadväznosti na závery rokovania Európskej rady v Bruseli z 15. a 16. decembra 2005 k novému finančnému rámcu EÚ na roky 2007 - 2013 predložila Európska komisia dňa 13. marca 2006 Rade EÚ návrh nového rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev. Schvaľovanie tohto návrhu prebiehalo v roku 2007 a prebieha naďalej aj v súčasnosti.

V návrhu nového rozhodnutia Rady sú zapracované technické úpravy a zmeny s cieľom zohľadnenia vývoja v systéme vlastných zdrojov ES od roku 2000, ako aj zjednodušená a zlepšená právnej a jazykovej zlučiteľnosti ustanovení.

S návrhom rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev úzko súvisí aj pracovný dokument Európskej komisie o výpočte, financovaní, platbe a zahrnutí do rozpočtu korekcií rozpočtových schodkov v prospech Veľkej Británie („korekcia Veľkej Británie“) v súlade s článkami 4 a 5 rozhodnutia Rady 2006/xxx/ES, Euratom o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev.

Návrh nového rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov ES a pracovný dokument Európskej komisie ku korekcii Veľkej Británie bol schválený na zasadnutí COREPER II dňa 3. apríla 2007 ako bod agendy I/A (t. j. dokumenty boli formálne schválené bez diskusie) a následne bol odsúhlasený (tiež ako bod A) na úrovni Rady ministrov. Schválené znenie nového rozhodnutia je v podstate zhodné s pôvodným návrhom Európskej komisie.

Aby nové rozhodnutie Rady o systéme vlastných zdrojov ES nadobudlo platnosť, musí byť ešte prijaté všetkými členskými štátmi v súlade s ich príslušnými ústavnými pravidlami.

SZ SR v Bruseli dňa 27.2.2008 odoslalo oznámenie SR generálnemu tajomníkovi Rady EÚ o tom, že v SR boli ukončené ústavné postupy potrebné pre prijatie rozhodnutia Rady zo 7.6.2007 o systéme vlastných zdrojov ES.

Rozhodnutie Rady zatiaľ nie je platné/účinné. Aktuálny status rozhodnutia možno priebežne sledovať na webovej stránke depozitára - Generálneho sekretariátu Rady EÚ (www.consilium.europa.eu) v časti *Documents/Agreements*.

2.2 Trvalo udržateľný rozvoj

Ministerstvo životného prostredia SR sa aktívne zapájalo prostredníctvom svojich kompetentných pracovníkov do mnohých významných podujatí v oblasti trvalo udržateľného rozvoja:

- účasť na zasadnutiach pracovnej skupiny Rady EÚ pre medzinárodné environmentálne otázky – na zasadnutiach tejto pracovnej skupiny sa v priebehu roka pripravovali pozície EÚ k prerokovávaným témam plánovaným na zasadnutie Komisie OSN pre TUR (CSD),
- v máji 2007 sa zástupca MŽP SR zúčastnil na 15. zasadnutí CSD v New Yorku,
- v dňoch 8.-9. októbra 2007 sa uskutočnilo v Paríži Výročné stretnutie expertov pre trvalo udržateľný rozvoj OECD, ktorého sa zúčastnil zástupca MŽP SR,
- v súlade s princípmi a cieľmi obnovenej európskej stratégie trvalo udržateľného rozvoja MŽP SR vypracovalo a vláda Slovenskej republiky schválila v roku 2007 Stratégiu uplatňovania dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky v Slovenskej republike (uznesenie č. 1091 z 19. decembra 2007) a Národný akčný plán pre zelené verejné obstarávanie v SR na roky 2007-2010 (uznesenie č. 944 zo 7. novembra 2007),
- Ministerstvo životného prostredia SR vypracovalo a Úradu vlády SR predložilo za rok 2007 odpočet plnenia úloh vyplývajúcich z Akčného plánu trvalo udržateľného rozvoja na roky 2005 – 2010,
- v zmysle uznesenia vlády SR č. 655/1997 Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci s ďalšími zainteresovanými orgánmi a inštitúciami vypracovalo správu o implementácii Agendy 21 za rok 2007 (Country Profile), ktorá bude prostredníctvom Ministerstva zahraničných vecí SR predložená OSN. Obsahom správy je hodnotenie napredovania v realizácii Agendy 21 podľa jednotlivých kapitol, za ktoré sú zodpovední príslušní gestori.

2.3 Lisabonská stratégia

V októbri roku 2007 Slovenská republika predložila Európskej komisii na hodnotenie druhú implementačnú správu Národného programu reforiem SR na roky 2006 – 2008. Vypracovanie tejto správy bolo spojené s radom opatrení, ktoré boli motivované snahou odstrániť nedostatky predchádzajúcej implementačnej správy z roku 2006 i samotného Národného programu reforiem SR. Oba dokumenty boli pre Európsku komisiu podnetom pre konštatovania o nedostatočnom rozpracovaní záverov zasadania Európskej rady z marca 2006 a 2007 a vyslovenie pochybností o zosúladení finančných nárokov národnej lisabonskej stratégie s cieľmi v oblasti deficitu rozpočtu verejnej správy Slovenska.

V oboch dokumentoch totiž v značnej miere absentovali po vecnej stránke explicitne naformulované opatrenia pre plnenie národných lisabonských priorít a cieľov, finančná transparentnosť opatrení bola veľmi nízka a chýbalo v nich aj kvantitatívne hodnotenie plnenia lisabonských opatrení prostredníctvom štrukturálnych indikátorov. Dokumenty obsahovali len málo konkrétne verbálne opisy opatrení bez definovania potrieb finančných zdrojov.

V záujme riešenia finančnej transparentnosti lisabonských úloh ministerstvo financií iniciovalo vypracovanie takého metodického postupu, ktorý by umožnil sledovať, do akej miery sa Slovensku darí realokovať finančné zdroje na priority lisabonskej stratégie a ktorý by vytvoril adekvátny rámec pre transparentné sledovanie finančných tokov viažucich sa ku konkrétnym opatreniam NPR SR. V rámci prípravy návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2008 ministerstvo financií prvýkrát uplatnilo požiadavku na vyčíslenie výdavkov viažucich sa k realizácii národnej lisabonskej stratégie. Tento postup predstavuje východiskový bod k vytvoreniu ustáleného režimu sledovania lisabonských výdavkov a reakcie rezortov možno považovať za prvé skúsenosti z uplatnenia takejto požiadavky.

Pre riešenie absencie kvantitatívneho hodnotenia plnenia lisabonských opatrení ministerstvo predložilo do vlády iniciatívny materiál *Návrh súboru indikátorov pre sledovanie plnenia opatrení Národného programu reforiem SR*, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 466 dňa 30. mája 2007.

Z podnetu ministerstva financií bol vytvorený koordinačný výbor pre fiškálne aspekty Národného programu reforiem SR, ktorý predstavuje prierezové pracovné zoskupenie zložené zo zástupcov – štátnych tajomníkov ministerstiev zodpovedných za lisabonskú agendu a jeho cieľom je koordinovať štrukturálne politiky Národného programu reforiem SR s cieľmi makroekonomickej a fiškálnej politiky.

Z obavy pred neuspokojivou úrovňou podkladov pre jesennú implementačnú správu ministerstvo financií okrem toho zorganizovalo bilaterálne rokovania koordinátorov lisabonskej stratégie s vecne príslušnými rezortmi, aby sa prerokovali problémy súvisiace s prípravou podkladov a rezortom poskytla metodická pomoc pri vypracovaní hodnotiacej tabuľky.

Všetky uvedené kroky mali prispieť k uspokojivejšej kvalite predloženej implementačnej správy. Ukázalo sa, že opatrenia znamenali síce určitý posun v úrovni implementačnej správy, nepomohli však zatiaľ preklenúť neuspokojivý stav vo vyjasnenosti zámerov jednotlivých rezortov a poukázali na nesúlad opatrení s programovou štruktúrou rozpočtu. I keď hodnotiacia tabuľka implementačnej správy prezentuje vyšší súlad s metodickými usmerneniami a odporúčaniami Európskej komisie, konfrontácia predložených výdavkov s programovou štruktúrou rozpočtu ukázala, že tieto výdavky nie je možné identifikovať v platnej štruktúre rozpočtovej klasifikácie. Za hlavné príčiny tohto stavu možno považovať

nedostatočnú spoluprácu útvarov zodpovedných za riešenie vecnej problematiky s odborními financovania na jednotlivých rezortných ministerstvách, nedostatočné kompetencie rezortných koordinátorov, nedostatočnú spoluprácu rezortov pri riadení realizácie horizontálnych úloh a do istej miery aj nedostatočnú komunikáciu rezortov s ministerstvom financií pri špecifikácii finančných charakteristík lisabonských úloh.

Tento stav sa odrazil aj v hodnotiacej správe Európskej komisie z decembra 2007, v ktorej sa konštatuje že, Slovenská republika dosahuje v terajšom programovom období lisabonskej stratégie (2006 - 2008) relatívne neuspokojivý pokrok v implementácii štrukturálnych politík. Európska komisia klasifikuje napredovanie Slovenska od začiatku programového obdobia (od roku 2005) celkovým hodnotením „mierny pokrok“, čo radí Slovensko medzi posledných päť najhoršie hodnotených krajín, tzn., že v priebehu terajšieho programového obdobia (2006 - 2008) až 20 z 25 členských štátov EÚ napreduje v plnení lisabonských úloh lepšie ako Slovensko. Za Slovenskom zaostávajú len dve krajiny (Maďarsko a Poľsko). Kým pri minuloročnom hodnotení boli Grécko a Česká republika na poslednom stupni hodnotenia EK (limitovaný pokrok), v roku 2007 Česká republika postúpila v implementácii úloh na úroveň Slovenska a Grécko sa dokonca presunulo na ešte vyššiu pozíciu (stály pokrok).

Z hľadiska vecného plnenia národných lisabonských úloh bol v roku 2007 až v troch zo štyroch prioritných oblastí Slovenska (veda, výskum a inovácie, informačná spoločnosť a podnikateľské prostredie) posudzovaný dosiahnutý pokrok ako „limitovaný“. Európska komisia konštatovala, že „tempo napredovania sa v porovnaní s minulým rokom podľa všetkého nezmenilo“. Celkové hodnotenie Slovenska Európskou komisiou možno zhrnúť do nasledujúcich konštatovaní:

Výdavky na výskum, vývoj a vzdelávanie zvlášť nestúpili aj napriek prijatiu určitých strategických dokumentov. Sektoru výskumu a vývoja stále chýba dôsledná reforma prepájajúca výskumné inštitúcie a podnikateľskú sféru. V prijatej stratégii celoživotného vzdelávania sa nerieši dôsledne zlepšenie zapájania dospelých a okrajových skupín do vzdelávania a odbornej prípravy, táto oblasť si vyžaduje intenzívnejšie riešenie.

Prepracovaná politika trhu práce zatiaľ nerieši veľmi vysokú dlhodobú nezamestnanosť, na ktorej sa najväčšmi podieľajú ľudia s nízkou kvalifikáciou.

Slovensko dosiahlo určitý pokrok pri tvorbe legislatívneho rámca pre riešenie rozdielov v odmeňovaní medzi mužmi a ženami, ale na jeho presadenie je potrebné vyvinúť ešte ďalšie úsilie. Slovensko nezaznamenalo výrazný posun pri využívaní IKT a širokopásmovej infraštruktúry, nepokročilo ani v zlepšovaní systému lepšej právnej regulácie a v rozvoji stratégie aktívneho starnutia.

Európska komisia vo svojej výročnej správe o pokroku za minulý rok dospela k záveru, že Slovensko dosiahlo zmiešaný pokrok pri plnení záväzkov prijatých na zasadnutí Európskej rady na jar 2006 v týchto prioritných oblastiach: znalosti, podnikanie, zamestnanosť a energetika. Slovensko zatiaľ neriešilo podnikateľské vzdelávanie a neriadilo sa zásadou „mysli najprv na malých“. Ďalšie úsilie musí vynaložiť pri zavádzaní jednotných kontaktných miest a podpore mladých nezamestnaných.

Za silnú stránku implementačnej správy roku 2007 je považované prijatie viacerých strategických dokumentov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, energetickej efektívnosti a obnoviteľných zdrojov energie. Kladne sa hodnotí čiastočné zavedenie jednotných

kontaktných miest pre začínajúce spoločnosti, prepracovanie pracovnej legislatívy, prijatie stratégie celoživotného vzdelávania a úsilie vynakladané v oblasti aktívnej politiky trhu práce.

Pozitívne hodnotenie sa dostalo parciálnym inštitucionálnym opatreniam, ktoré boli spomenuté vyššie. Európska komisia vyjadrila spokojnosť s uplatňovaním zintenzívneného mechanizmu podávania implementačných správ, využívaním súboru ukazovateľov na zlepšenie monitorovania plnenia lisabonských úloh i s celkovou politickou koordináciou. Registrovala zavedenie nových mechanizmov pre podporu lisabonských cieľov pri pridelení štátnych a štrukturálnych prostriedkov. Väzby medzi riadením plnenia národného programu reforiem a programov v rámci prostriedkov zo štrukturálnych a kohézneho fondu považuje za pomerne silné a vyčleňovanie štrukturálnych prostriedkov na ciele rastu a zamestnanosti za uspokojivé.

Na základe hodnotenia boli za najvyššie priority Slovenska definované - zvýšenie výdavkov na vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie, zlepšenie regulačného prostredia, riešenie dlhodobej nezamestnanosti, dokončenie reformy školstva a vzdelávania a zvýšenie kvality školstva a vzdelávania v súlade s potrebami trhu práce. Preto Európska rada Slovensku odporúča aby:

- presunulo zdroje na vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie a dôsledne implementovalo koherentnú výskumno-vývojovú a inovačnú stratégiu, pritom kládlo zvláštny dôraz na inštitucionálnu reformu verejného výskumu a výrazné zlepšenie spolupráce medzi výskumom a podnikateľskou sférou;
- zlepšilo regulačné prostredie, konkrétne implementovaním komplexnej stratégie lepšej právnej regulácie, ktorá bude spočívať tak v hodnotení vplyvu ako aj v zjednodušení súčasnej legislatívy;
- zabezpečilo v rámci integrovaného prístupu založeného na flexibilitate implementáciu stratégie celoživotného vzdelávania, ktorá bude riešiť potreby trhu práce;
- dokončilo reformu základného, stredného a vyššieho školstva s cieľom skvalitniť úroveň dosahovaného vzdelania a kvalifikácií a zlepšilo prístup k zamestnaniu najmä pre dlhodobo nezamestnaných a ohrozené skupiny;
- zameralo na ďalší rozvoj IKT politiky, najmä pokiaľ ide o širokopásmové infraštruktúry.
- Okrem toho bude potrebné aby sa Slovensko sústredilo na
- úplné zavedenie jednotných kontaktných miest pre začínajúce spoločnosti;
- zavedenie podnikateľského vzdelávania;
- zintenzívnenie hospodárskej súťaže v zásobovaní elektrinou;
- riešenie rozdielov v odmeňovaní a zamestnávaní mužov a žien;
- rozvíjanie stratégie aktívneho starnutia a vytváralo pracovné príležitosti pre mládež.

V priebehu roku 2008 sa bude koncipovať nové programové obdobie lisabonskej stratégie EÚ na roky 2008 – 2010. Preto v novej národnej lisabonskej stratégii Slovenska bude potrebné klásť dôraz nielen na špecifické odporúčania pre hospodársku politiku Slovenska prijaté v záveroch zasadania Európskej rady z marca 2008, ale aj na integrované usmernenia Spoločenstva a tzv. „sledované body“ (points to watch).

Európska rada na svojom zasadaní v marci 2008 opätovne potvrdila, že základom obnovenej lisabonskej stratégie sú štyri prioritné oblasti dohodnuté na jarnom zasadaní v marci 2006 – i) investovanie do znalostí a inovácií, ii) uvoľnenie podnikateľského potenciálu, najmä malých

a stredných podnikov, iii) investovanie do ľudí a modernizácia trhu práce, iv) zmena klímy a energetika a členské štáty vyzývajú k zabezpečeniu vyššej synergie medzi nimi.

Vyzývajú členské štáty, aby posilnili zapojenie príslušných zainteresovaných strán do lisabonského procesu a zdôrazňujú úlohu miestnych a regionálnych štruktúr pri zabezpečovaní rastu a zamestnanosti.

Poukazuje na potrebu zlepšiť kvalitu verejných financií a to zvýšením efektívnosti a účinnosti verejných výdavkov a príjmov, modernizáciou verejnej správy a uprednostňovaním takých opatrení v rámci verejných rozpočtov, ktoré podporia produktivitu, zamestnanosť a inovácie.

V záujme udržania pokroku dosiahnutého prostredníctvom lisabonskej stratégie v programovom období do roku 2010 Európska rada už teraz vyzývajú národných lisabonských koordinátorov, aby začali uvažovať v predstihu o budúcnosti lisabonskej stratégie v období po roku 2010.

V prioritných oblastiach lisabonskej stratégie sa zvýšený dôraz kladie predovšetkým na nasledujúce výzvy:

Investovanie do znalostí a inovácií

Kľúčovým faktorom budúceho rastu bude úplný rozvoj potenciálu európskych občanov v oblasti inovácií a kreativity založený na európskej kultúre a excelentnosti vo vede. Členské štáty sú vyzvané k tomu, aby vo svojich národných programoch reforiem uviedli akým spôsobom chcú dosiahnuť pokrok pri plnení národných cieľov v oblasti investícií do výskumu a vývoja a čím prispievajú k vytvoreniu a lepšiemu riadeniu európskeho výskumného priestoru. Výrazne sa musí zvýšiť využívanie elektronickej vedeckej infraštruktúry a vysokorýchlostného internetu na školách i v domácnostiach.

Musí sa zintenzívniť propagácia trhu EÚ s rizikovým kapitálom pre najinovačnejšie spoločnosti. Zlepšenie treba dosiahnuť v koordinácii úsilia o skvalitnenie rámcových podmienok pre inovácie, a to prostredníctvom efektívnejšieho prepojenia vedy a priemyslu a špičkových inovačných zoskupení i rozvoja regionálnych zoskupení a sietí.

Univerzity by mali mať možnosť nadviazať partnerstvá s podnikateľským sektorom a tým i možnosť využívať doplnkové financovanie zo súkromného sektora.

Členské štáty by mali odstrániť prekážky pre voľný pohyb znalostí vytvorením tzv. piatej slobody, ktorá by mala byť o. i. založená na posilnení cezhraničnej mobility výskumných pracovníkov, študentov, vedcov a univerzitných pedagógov, zabezpečení otvorenejšieho a konkurenčnejšieho trhu práce pre európskych výskumných pracovníkov, ďalšom uskutočňovaní reforiem vysokoškolského vzdelávania, zintenzívnení prenosu znalostí do priemyslu, (najmä prostredníctvom Charty duševného vlastníctva, ktorá sa má prijať do konca tohto roku), novej generácii špičkových výskumných technológií a podporovaní vzájomného uznávania kvalifikácií.

Uvoľnenie podnikateľského potenciálu, najmä malých a stredných podnikov

S cieľom zabezpečiť, aby iniciatíva, zameraná na lepšiu právnu reguláciu, znamenala skutočný a podstatný hospodársky prínos, by sa malo do roku 2012 v súlade so závermi Európskej rady z marca 2007 zvýšiť úsilie o zníženie administratívneho zaťaženia

vyplývajúceho z právnych predpisov EÚ o 25 %.

Jednotný trh ostáva zásadnou hybnou silou zvyšovania životnej úrovne európskych občanov a konkurencieschopnosti Európy v globalizovanej ekonomike. V záujme ďalšieho zlepšenia fungovania jednotného trhu a plného využívania jeho potenciálu podnikmi (najmä MSP) a spotrebiteľmi bude potrebné priebežne monitorovať vývoj na trhoch a stanoviť opatrenia smerujúce k odstráneniu významných prekážok v ich fungovaní a v hospodárskej súťaži.

Zvýšené úsilie bude potrebné vyvinúť pri posilnení hospodárskej súťaže v sieťových odvetviach (energetika, elektronické komunikácie) a prijať primerané regulačné rámce. V tejto súvislosti musí zrýchleným tempom napredovať práca na vzájomných prepojeniach.

Pre vytvorenie skutočného jednotného trhu so službami bude mať zásadný význam zabezpečenie úplnej, včasnej a ucelenej transpozície smernice o službách. Kľúčom k úspechu v tejto oblasti bude zlepšenie fungovania elektronického jednotného trhu prostredníctvom cezhraničných interoperabilných riešení pre elektronický podpis a elektronické overovanie.

Malé a stredné podniky (MSP) sú základným pilierom európskeho hospodárstva a majú potenciál významným spôsobom prispieť k väčšiemu rastu a zamestnanosti v Európskej únii. S cieľom posilniť politiku EÚ v oblasti MSP by mali byť prednostne podporované všetky iniciatívy, ktoré sú zamerané na zvýšenie podpory podnikania MSP (predovšetkým tých, ktoré sa zaoberajú výskumom, sú inovačné a majú vysoký potenciál rastu), na uľahčenie prístupu MSP k financiám a na uľahčenie účasti inovačných MSP v zoskupeniach a na verejnom obstarávaní.

Investovanie do ľudí a modernizácia trhov práce

Vo vedomostnom trojuholníku výskum – inovácie – vzdelávanie by sa mal posilniť vzdelávací prvok. Kľúčovým faktorom úspechu Európy v globalizovanom svete je poskytovanie vysokokvalitného vzdelávania a vyššie a efektívnejšie investovanie do ľudského kapitálu a kreativity v priebehu života ľudí. Posilnenie vzdelávania pomôže premostiť a zjednodušiť prechod na znalostnú ekonomiku, zvýšiť počet a kvalitu pracovných miest a prispieť k pevným fiškálnym pozíciám, zároveň predstavuje efektívny spôsob boja proti nerovnosti a chudobe a môžu prispieť k zníženiu nezamestnanosti mladých ľudí.

Kľúčovú úlohu pri posilnení sociálneho rozmeru lisabonskej stratégie návrh obnoveného sociálneho programu Európskej komisie. Mal by zohľadniť nové sociálne a pracovné skutočnosti v Európe. Bude sa zaoberať problematikou mládeže, vzdelávania, migrácie a demografie. Preto Európska rada naliehavo vyzýva členské štáty, aby podnikli konkrétne kroky na:

- podstatné zníženie počtu mladých ľudí, ktorí nevedia riadne čítať, a počtu tých, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku, na zlepšenie úspešnosti študentov z migračného prostredia alebo znevýhodnených skupín,
- zapojenie väčšieho počtu dospelých do vzdelávania a odbornej prípravy, najmä nízkokvalifikovaných a starších pracovníkov, ďalšie uľahčenie geografickej a profesijnej mobility,
- podporu vyššej celkovej účasti pracovnej sily a riešenie segmentácie s cieľom zabezpečiť aktívne sociálne začlenenie,
- zlepšenie jednotnosti a koordinácie hospodárskej, sociálnej politiky a politiky zamestnanosti s cieľom zvýšiť sociálnu súdržnosť.

Flexibilita nastoľuje na trhu práce rovnováhu medzi flexibilitou a istotou a zamestnancom i zamestnávateľom pomáha využiť príležitosti, ktoré ponúka globalizácia. Európska rada vychádzajúc zo súčasného stavu, v ktorom absentuje jediný model flexibility, vyzýva členské štáty, aby vo svojich národných programoch reformou uplatnili spoločne dohodnuté zásady flexibility, a v roku 2008 navrhli vnútroštátne opatrenia pre uplatňovanie týchto zásad. V rámci štyroch zložiek flexibility by sa v tejto súvislosti mala zohľadniť medzigeneračná solidarita.

Zmena klímy a energetika

EÚ prijala minulý rok pevné a ambiciózne záväzky v rámci politiky v oblasti klímy a energetiky. Zaviazala sa, že si na medzinárodnej úrovni udrží vedúcu pozíciu v oblasti zmeny klímy a energetiky a bude hybnou silou rokovaní o Rámcovom dohovore Organizácie Spojených národov o zmene klímy a Kjótskom protokole. Jej cieľom je zabezpečiť, aby sa v Kodani v roku 2009 uzavrela ambiciózna, globálna a komplexná dohoda o zmene klímy na obdobie po roku 2012, ktorá bude v súlade s cieľom EÚ obmedziť nárast teploty o 2 °C.

K tomuto cieľu veľkou mierou má prispieť splnenie cieľov EÚ stanovených v ambicióznom balíku návrhov, ktorý bol predložený na jar zasadanie Európskej rady v marci 2007. Zabezpečenie prechodu k bezpečnému a trvalo udržateľnému nízkouhlíkovému hospodárstvu, ktoré bude v súlade s trvalo udržateľným rozvojom, s cieľmi v oblasti konkurencieschopnosti, bezpečnosti dodávok, potravinovej bezpečnosti, so zdravými a trvalo udržateľnými verejnými financiami EÚ, s hospodárskou a sociálnou súdržnosťou je kľúčovou výzvou EÚ.

Energetika a klíma sú považované za neoddeliteľnú súčasť lisabonskej stratégie. Členské štáty EÚ sa musia zamerať na zníženie emisií skleníkových plynov prostredníctvom svojich komplexných a ambiciózných politík a opatrení Spoločenstva. Pri úsilí členských štátov by Rada mala mať na zreteli rozdielne východiskové pozície, podmienky a možnosti členských štátov, ako aj ich dosiahnuté výsledky a rešpektovať potrebu trvalo udržateľného hospodárskeho rastu.

Európska rada podčiarkuje potrebu flexibility členských štátov pri plnení národných cieľov v oblasti obchodovania s emisiami i v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. Energetická politika členských štátov musí prispieť k zvýšeniu energetickej efektívnosti a bezpečnosti dodávok, ktoré sú kľúčovými prvkami v dosahovaní integrovanej politiky EÚ v oblasti klímy a energetiky a trvalo udržateľného hospodárskeho rozvoja.

Cieľom návrhu regulačného rámca pre zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCS) je zabezpečiť, aby sa táto nová technológia využívala environmentálne bezpečným spôsobom.

Členské štáty musia svoje programy smerovať k dosiahnutiu vyššej synergie medzi politikami v oblasti zmeny klímy a biodiverzity a zvýšiť úsilie zamerané na zastavenie straty biodiverzity do roku 2010 i po tomto roku.

Základnou podmienkou pre bezpečné, trvalo udržateľné a konkurenčné dodávky energie v Európe je efektívny, plne fungujúci a prepojený vnútorný trh s energiami. Európska rada pripomína význam, ktorý pripisuje posilneniu energetickej bezpečnosti EÚ a jej členských štátov. Za osobitne dôležité považuje, aby EÚ a jej členské štáty hovorili s tretími krajinami o otázkach týkajúcich sa energetiky jednotným spôsobom.

Jednotné politiky, ktoré sú koncipované na synergii energetiky a zmeny klímy majú vplyv aj na ďalšie prioritné oblasti lisabonskej stratégie, predovšetkým na:

- rozvoj jednotných politík v oblasti výskumu, vývoja a inovácií na európskej i národnej úrovni,
- uvoľnenie podnikateľského potenciálu ekologických odvetví a rozvoj trvalo udržateľnej priemyselnej politiky a trvalo udržateľných a celosvetovo konkurencieschopných vedúcich trhov, pričom je potrebné zohľadniť vplyv opatrení v oblasti energetiky a zmeny klímy na konkurencieschopnosť,
- podporu trvalo udržateľného dopravného systému, ktorý v rámci politík EÚ umožňuje členským štátom prijať potrebné opatrenia na účinný boj proti zmene klímy,
- zväzovanie revízie smernice o zdaňovaní energie v záujme jej väčšieho zosúladenia s cieľmi EÚ v oblasti energetiky a zmeny klímy,
- zvýšenie efektívnosti využívania energie a zdrojov vo všetkých odvetviach,
- informovanosť spotrebiteľa o efektívnom využívaní energie s cieľom riešiť sociálne vplyvy a príležitosti súvisiace s energetikou a zmenou klímy.

Návrh odporúčaní

V roku 2008 kladie lisabonská stratégia na Slovensko resp. ministerstvá zodpovedné za plnenie systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ďalej len „EU ETS“) zvýšené nároky. Popri pravidelnom monitorovaní plnenia lisabonských úloh a rozpracovaní záverov jarného zasadania Európskej rady bude musieť vypracovať národný program reforiem pre nové programové obdobie. Je jasné, že nový národný program nemôže byť zaťažený chronickými nedostatkami doteraz predložených dokumentov a preto treba vykonať opatrenia v záujme korektného zvládnutia tejto úlohy.

Ministerstvo financií ako národný koordinátor lisabonskej stratégie reaguje na tieto potreby vo dvoch líniách.

Vypracovalo materiál Modernizačný program Slovensko 21, ktorý po schválení na úrovni zainteresovaných rezortov bude predložený na rokovanie vlády SR. Jednou z viacerých ambícií tohto materiálu je vytvoriť východiskovú bázu pre koncipovanie nového národného programu reforiem.

V záujme riešenia doterajších nedostatkov strategických dokumentov Slovenska (všeobecnosť, nízka finančná transparentnosť úloh a opatrení a absencia hodnotenia očakávaných a dosiahnutých efektov z opatrení prostredníctvom kvantitatívnych ukazovateľov), na ktoré sa každoročne poukazuje v hodnoteniach Slovenska, ministerstvo financií pripravuje návrh nového usporiadania inštitucionálneho riadenia národnej lisabonskej stratégie.

Cieľom tohto návrhu je presadiť také opatrenia, ktoré by účinne prispeli k nastoleniu efektívneho režimu riadenia tejto agendy. Jeho predloženie na rokovanie vlády SR je motivované nielen rozpoznaním vlastných nedostatkov v riadení agendy na národnej úrovni a výsledkami hodnotenia pokroku Slovenska v plnení úloh lisabonskej stratégie z úrovne Európskej komisie. Vážnym impulzom pre vypracovanie návrhov na riešenia bolo zistenie, že súčasné inštitucionálne riadenie národnej lisabonskej agendy, upravené uznesením vlády č. 152, ktoré bolo prijaté dňa 16. februára 2005 k Návrhu inštitucionálneho zabezpečenia koordinácie lisabonskej agendy v Slovenskej republike, sa doteraz v plnej miere

nerespektovalo a navyše jeho ustanovenia už nevyhovujú súčasným potrebám koordinácie a riadenia tohto procesu ani na národnej úrovni ani na úrovni gestorských rezortov.

Uvedené aktivity smerujú k nastoleniu primeranej pozície národného programu reforiem v hierarchii strategických dokumentov Slovenska, k presadeniu primeraného organizačného rámca riadenia lisabonskej agendy na kompetentných rezortných ministerstvách, k vytvoreniu podmienok pre účinnú spoluprácu všetkých zložiek riadenia agendy – predovšetkým Úradu vlády SR riadiaceho pracovnú skupinu pre lisabonskú stratégiu, rezortných ministerstiev, Koordinačného výboru pre fiškálne aspekty riadenia NP SR a k nastoleniu transparentného finančného režimu lisabonských opatrení a úloh.

2.4 Ľudské práva

Agentúra EÚ pre základné práva

Dňa 1. marca 2007 bola vo Viedni otvorená novozaložená Agentúra EÚ pre základné práva, ktorá nadväzuje na činnosť Európskeho strediska pre monitorovanie rasizmu a xenofóbie (EUMC).

Úlohou agentúry je pri vykonávaní práva Spoločenstva poskytovať príslušným inštitúciám a orgánom Spoločenstva a jeho členskými štátmi informácie, odbornú a inú pomoc v oblasti základných práv. Jej činnosť sa vzťahuje na otázky rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, ochranu práv osôb patriacich k menšinám, ako aj rodovú rovnosť. Zhromažďuje informácie o vývoji situácie v oblasti základných práv, analyzuje ich a skúma príklady osvedčených postupov pri riešení uvedených otázok. Každoročne predkladá výročnú správu o základných právach, ktoré patria do oblasti jej činnosti. Má za cieľ prijímať opatrenia na zlepšenie povedomia širokej verejnosti o základných právach a o možnostiach a rôznych mechanizmoch ich presadzovania bez toho, aby sa zaoberala individuálnymi sťažnosťami.

Agentúru tvoria štyri orgány:

- Riaditeľ, zodpovedný za každodenný chod agentúry, prípravu a vykonávanie ročného pracovného programu;
- Správna rada, zodpovedná za zabezpečenie efektívneho fungovania agentúry, zostavovanie návrhu rozpočtu a pracovných programov a za dohliadanie nad ich následnou implementáciou;
- Výkonná rada, poskytujúca pomoc Správnej rade;
- Vedecký výbor zodpovedný za zabezpečenie vysokej úrovne vedeckej činnosti agentúry.

Dňa 1. júna 2008 sa postu riaditeľa agentúry ujme pán Morten Kjaerum, ktorý doposiaľ viedol Dánsky inštitút pre ľudské práva.

Prostredníctvom svojich orgánov agentúra úzko spolupracuje s členskými štátmi a na tento účel členské štáty vymenovali národných styčných úradníkov ako hlavné kontaktné osoby. Za Slovenskú republiku je národným styčným úradníkom zástupca sekcie ľudských práv a menšín.

Agentúra plánuje pri výkone svojich činností úzko spolupracovať aj s mimovládnyimi organizáciami aktívnymi v oblasti základných práv, so zástupcami odborov, zamestnaneckých

zväzov, cirkví, univerzít a s ďalšími expertmi európskych a medzinárodných orgánov a organizácií prostredníctvom „Fóra pre základné práva“.

Viacročný rámec činnosti agentúry na obdobie rokov 2007 – 2012

Dňa 28. februára 2008 Rada EÚ vydala rozhodnutie, ktorým sa vykonáva nariadenie (ES) č. 168/2007 v súvislosti s prijatím Viacročného rámca činnosti Agentúry Európskej únie pre základné práva na obdobie rokov 2007 – 2012.

Medzi jeho tematické oblasti patria:

- rasizmus, xenofóbia a súvisiace prejavy neznášanlivosti;
- diskriminácia na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo presvedčenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie a diskriminácia príslušníkov menšín a každá kombinácia týchto motívov (viacnásobná diskriminácia);
- odškodnenie obetí;
- práva dieťaťa a vrátane ochrany detí;
- azyl, prísťahovalectvo a integrácia prísťahovalcov;
- víza a kontrola hraníc;
- účasť občanov Únie na jej demokratickom fungovaní;
- informačná spoločnosť, a najmä rešpektovanie súkromného života a ochrana osobných údajov;
- prístup k efektívnemu a nezávislému súdnictvu.

Výročná správa agentúry o základných právach 2007 bude dňa 15. júna 2008 predložená Európskemu parlamentu.

V roku 2008 bude Agentúra vykonávať aktivity súvisiace s prioritami EÚ, „Európskym rokom interkultúrneho dialógu“, EURO-M 2008 a ďalšími špecifickými podujatiami.

Bude sa zameriavať na nasledovné oblasti:

- rasizmus, xenofóbiu a súvisiacu intoleranciu;
- zber dát a výskum o homofóbii a diskriminácii na základe sexuálnej orientácie;
- zber dát a výskum o situácii práv detí;
- vytvorenie Fóra pre základné práva.

Novelizácia zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)

V priebehu roka 2007 pripravila vláda SR dve novely antidiskriminačného zákona.² Prvou

² Zákon č. 326/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 539/2005 Z. z.

a Zákon č. 85/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov.

novelou reagovala predovšetkým na dve formálne oznámenia Európskej Komisie (ďalej len „Komisia“) vo veci neúplnej alebo nesprávnej transpozície smernice Rady 2000/43/ES a smernice Rady 2000/78/ES. Zámerom novelizácie bolo dokončiť úplnú transpozíciu oboch smerníc v zmysle pripomienok Komisie. Zároveň prebiehali práce na príprave ďalšej novely, ktorej primárnym cieľom bolo transponovať smernicu Rady 2004/113/ES o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám.

V procese druhej novelizácie boli predmetom riešenia ďalšie návrhy na zmenu a doplnenie antidiskriminačného zákona (zo strany odbornej verejnosti a mimovládnych organizácií), ktoré priniesla prax v súvislosti s uplatňovaním tohto predpisu a zároveň došlo k úplnej transpozícii aj ďalších európskych smerníc³. Pri druhej novelizácii bola pozornosť členov medzirezortnej expertnej skupiny, ktorá túto novelu pripravovala, zameraná predovšetkým na rozšírenie ochrany pred diskrimináciou z jednotlivých dôvodov na všetky oblasti určené zákonom (a smernicami), na úpravu definície sexuálneho obťažovania, na možnosť prijímania dočasných vyrovnávacích opatrení, ale aj na spresnenie niektorých aspektov procesnej stránky ochrany pred diskrimináciou. Došlo zároveň k ďalšiemu rozšíreniu právomocí Slovenského národného strediska pre ľudské práva („Equality Body“) o oprávnenie vykonávať nezávislé zisťovania vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania.

Na novelizáciách antidiskriminačného zákona pracovala medzirezortná komisia zložená zo zástupcov jednotlivých rezortov, ktorá bola v rámci druhej novelizácie rozšírená o zástupcov Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Národnej banky Slovenska, Slovenskej asociácie poisťovní a členov reprezentujúcich verejnosť.

K zmenám v oblasti platnej antidiskriminačnej legislatívy došlo tiež pri pomerne rozsiahlej novelizácii Zákonníka práce⁴ a ďalších osobitných predpisov.

Prechodný fond (Transition Facility)

V decembri 2007 bola ukončená implementácia projektu „Rozvoj regionálnych štruktúr pre implementáciu antidiskriminačnej legislatívy“ realizovaného v rámci Prechodného fondu (Transition Facility). Uvedený projekt bol zameraný na zlepšenie schopnosti Slovenskej republiky monitorovať prípady diskriminácie a presadzovať princípy rovného zaobchádzania aj priamo v jednotlivých regiónoch. Tento cieľ mal byť dosiahnutý prostredníctvom posilnenia inštitucionálnych a administratívnych kapacít Slovenského národného strediska pre ľudské práva (SNSLP), ktoré plní funkcie celonárodného „Equality Body“. Výsledkom implementácie projektu bolo zriadenie siedmich regionálnych kancelárií SNSLP, vyškolenie ich zamestnancov a vytvorenie siete spolupracovníkov a lokálnych partnerstiev regionálnych kancelárií SNSLP v Rimavskej Sobote, Humennom, Kežmarku, Dolnom Kubíne, Kysuckom Novom Meste, Zvolene a v Nových Zámkoch. Realizácia projektu bola spolufinancovaná z prostriedkov štátneho rozpočtu a na jeho koordinácii sa podieľal Úrad vlády SR v spolupráci so SNSLP.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/73/ES z 23. septembra 2002, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky a smernica Rady 86/378/EHS z 24. júla 1986 o uplatňovaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami v zamestnaneckých systémoch sociálneho zabezpečenia v znení Smernice Rady 96/97/ES z 20. decembra 1996.

⁴ Zákomom č. 348/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ale aj ďalších predpisov upravujúcich zásadu rovnakého zaobchádzania.

Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých 2007

Vláda Slovenskej republiky si je plne vedomá svojich záväzkov a odporúčaní, ktoré jej vyplývajú z viacerých dokumentov prijatých na medzinárodnej úrovni pre oblasť oblasti boja proti rasizmu, diskriminácii, xenofóbii a ďalším prejavom intolerancie. Okrem potrebných legislatívnych opatrení využíva pri ich presadzovaní aj celú škálu rôznych strategických nástrojov, vrátane finančných programov a iniciatív.

Nadväzujúc na výsledky Európskeho roka boja proti rasizmu 1997 a paneurópskej informačnej kampane „Za rozmanitosť, proti diskriminácii“ Európska únia rozhodnutím č. 711/2006/ES Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 17. mája 2006 vyhlásila rok 2007 za Európsky rok rovnakých príležitostí pre všetkých na ceste k spravodlivej spoločnosti (ďalej len „európsky rok 2007“). Účasť SR v programe európsky rok 2007 bola schválená uznesením vlády SR č. 467/2006 z 24. mája 2006.

Celková hodnota prostriedkov na financovanie aktivít európskeho roka 2007 v SR predstavovala 302 856 EUR, suma spolufinancovania poskytnutá zo štátneho rozpočtu bola stanovená vo výške 150 599 EUR, podpora zo súkromných zdrojov bola v hodnote 1 658 EUR.

Národný plán implementácie Európskeho roka rovnakých príležitostí pre všetkých 2007 na ceste k spravodlivej spoločnosti (ďalej len „Národný plán“) bol základným dokumentom programu európsky rok 2007 v SR a detailne opisoval spôsob implementácie cieľov a zámerov európskeho roka 2007 v SR, obsahoval informácie o národných cieľoch a prioritách, o spôsobe ich naplnenia, informácie o procedúre výberu národných aktivít, zoznam národných aktivít a ich stručný opis, očakávané výsledky aktivít a informácie o spôsobe ich monitorovania. Národný plán bol schválený uznesením vlády SR č. 1057/2006 z 13. decembra 2006 a pri schvaľovaní Európskou komisiou bol vyhodnotený ako jeden z najlepšie pripravených. Národný plán bol navrhnutý s cieľom dosiahnutia vyváženého pokrytia všetkých dôvodov diskriminácie podľa článku 13 Zmluvy o ES a zabezpečenia implementácie všetkých špecifických cieľov európskeho roka 2007 (práva, zastúpenie, uznávanie, rešpektovanie). Osobitná pozornosť pri výbere projektových aktivít bola venovaná uplatňovaniu princípu rodovej rovnosti a fenoménu viacnásobnej diskriminácie.

V rámci aktivít európskeho roka 2007 bola na národnej úrovni realizovaná rozsiahla celonárodná antidiskriminačná informačno-mediálna kampaň s názvom „Diskriminácia je nelegálna“ a 8 projektových aktivít zo strany mimovládnych organizácií. Zámerom európskeho roka 2007 bolo iniciovať širokú spoločenskú diskusiu o otázkach súvisiacich s problematikou diskriminácie, zvýšiť informovanosť občanov o antidiskriminačnej legislatíve a tiež prezentovať obraz rozmanitosti, ktorá je vo všetkých smeroch prínosom pre život spoločnosti. Európsky rok 2007 poskytol tiež priestor pre predstavenie spôsobov, ako sa vysporiadať s pretrvávajúcou diskrimináciou z dôvodu rodu, etnického alebo rasového pôvodu, veku, sexuálnej orientácie, zdravotného postihnutia, náboženstva alebo vierovyznania vo všetkých oblastiach života.

Cieľ programu sa darilo naplniť aj prostredníctvom aktívnej účasti zástupcov občianskej spoločnosti, sociálnych partnerov a iných organizácií a inštitúcií, ktorých sa téma boja proti diskriminácii priamo dotýka.

PROGRESS

PROGRESS, program Spoločenstva pre zamestnanosť a sociálnu solidaritu, bol vytvorený rozhodnutím 1672/2006 Európskeho parlamentu a Rady z 24. októbra 2006 na obdobie rokov 2007 – 2013. Oblasť (4) programu PROGRESS podporuje efektívnu implementáciu princípů nediskriminácie.

PROGRESS umožňuje financovanie projektov, ktoré identifikujú a šíria osvedčené alebo inovatívne postupy, organizujú profesijné stretnutia a vzájomné vzdelávanie prostredníctvom seminárov alebo workshopov na európskej, nadnárodnej alebo národnej úrovni berúc na zreteľ jednotlivé národné špecifiká.

Vo februári 2007 Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a rovnosť príležitostí Komisie v rámci programu PROGRESS zverejnilo obmedzenú výzvu na predkladanie návrhov projektov na zvýšenie povedomia v oblasti antidiskriminácie pod č. VP/2007/006 (ďalej len „výzva EK“) určenú pre národné kontaktné body, resp. iné štátne alebo neštátne organizácie a inštitúcie nominované národným kontaktným bodom. Pre Slovenskú republiku bolo v rámci výzvy EK vyčlenených maximálne 400 000 EUR.

Na základe minuloročných pozitívnych skúseností (predovšetkým v rámci európskeho roka 2007) sa ÚV SR zapojil do výzvy na predkladanie projektov, určenej pre neziskové subjekty dlhodobo aktívne v oblasti nediskriminácie a odporúčal na financovanie projekt „Na ceste k rovnosti - Zvyšovanie povedomia a viacúrovňové posilňovanie občianskej spoločnosti a verejných činiteľov v oblasti antidiskriminácie“, predložený o. z. Občan a demokracia a jeho partnermi v celkovej hodnote 414 146,71 EUR. Projekt je zameraný na všetky dôvody diskriminácie podľa čl. 13 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Zámerom projektu nie je pristupovať k jednotlivým dôvodom diskriminácie izolovane; naopak v projekte je pozornosť sústredená aj na fenomén viacnásobnej diskriminácie, jeho špecifiká a zákonitosti. Projekt bude uplatňovať rodové hľadisko vo svojich cieľoch, prístupoch a aktivitách

Základné práva a občianstvo

Špecifický program Základné práva a občianstvo je súčasťou všeobecného programu „Základné práva a spravodlivosť“ na obdobie rokov 2007 - 2013 spravovaného Európskou komisiou (Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť). Základným cieľom programu je podpora aktivít zameraných na presadzovanie myšlienky rešpektu základných práv, posilňovanie občianskej spoločnosti, boj proti rasizmu, xenofóbii a antisemitizmu, výmenu informácií v týchto oblastiach a iné. Na rok 2007 program definoval nasledovné prioritné oblasti:

- Ochrana práv detí;
- Aktívna účasť na demokratickom živote Únie;
- Boj proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu;
- Ochrana údajov a právo na ochranu súkromia.

Zástupca sekcie ľudských práv a menšín je stálym členom pracovnej skupiny programu a spolupracuje na príprave pracovných plánov programu na jednotlivé roky.

2.5 Boj proti podvodom

Slovenská republika ako členský štát EÚ v súlade s článkom 280 Zmluvy o Európskej únii priebežne prijíma opatrenia, ktoré majú zabezpečiť efektívnu ochranu finančných záujmov Európskeho Spoločenstva a obmedziť riziko výskytu podvodov a ďalších nezákonných aktivít, ktoré poškodzujú finančné záujmy Európskej únie.

*Odbor ochrany finančných záujmov Európskej únie a boja proti korupcii sekcie kontroly a boja proti korupcii*⁵ (ďalej len OFZ BPK) ako organizačný útvar Úradu vlády Slovenskej republiky vykonáva svoju činnosť v spolupráci so všetkými orgánmi štátnej správy SR zapojenými do systému ochrany finančných záujmov EÚ a zodpovednými za riadenie, kontrolu a audit finančných prostriedkov EÚ a za konania o spätnom vymáhaní, ukladaní sankcií a postihovaní pôvodcov nezákonných činností.

Úlohou OFZ BPK je koordinovať operatívne činnosti partnerov zamerané prednostne na preventívne opatrenia ale aj na odhaľovanie nezrovnalostí. Túto činnosť vykonáva aj v súlade s *Národnou stratégiou ochrany finančných záujmov Európskeho spoločenstva v Slovenskej republike*⁶ (ďalej len „NS OFZ ES“) v spolupráci so sieťovými partnermi, ktorí sú vymedzení v NS OFZ ES. Sieťovými partnermi sú ústredné orgány štátnej správy, ostatné ústredné orgány štátnej správy a zároveň nezávislé inštitúcie ako Najvyšší kontrolný úrad SR, Národná banka Slovenska, Generálna prokuratúra SR, Úrad pre verejné obstarávanie ale aj daňové orgány, colné orgány, správy finančnej kontroly, Slovenská informačná služba. Zoznam sieťových partnerov je možné v prípade potreby ďalej rozširovať.

Cieľom NS OFZ ES je zabezpečiť finančným záujmom ES v Slovenskej republike dôslednú ochranu požadovanú článkom 280 Zmluvy o Európskej únii. Pre dosiahnutie uvedeného cieľa aplikuje Slovenská republika strategický prístup založený na troch pilieroch: prevencia, odhaľovanie a vyšetrowanie nezrovnalostí, nápravná činnosť a postihovanie.

Neoddeliteľnou súčasťou NS OFZ ES je Akčný plán k NS OFZ ES (ďalej len „Akčný plán“), ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 889/2007 dňa 17.10.2007. Obsahuje konkrétne úlohy, priradené zodpovednosti za plnenie týchto úloh a stanovené termíny ich plnenia. Úlohy stanovené v Akčnom pláne sú rozdelené do jednotlivých oblastí v nadväznosti a v súlade s NS OFZ ES. Účelom Akčného plánu je zabezpečenie implementácie Národnej stratégie.

Uznesením vlády SR č. 23/2008 zo dňa 9. januára 2008 bol schválený aj Komunikačný plán k implementácii NS OFZ ES (ďalej len „Komunikačný plán“). Komunikačný plán je jedným z dôležitých nástrojov OFZ a sieťových partnerov pri plnení svojho primárneho poslania, t.j. ochrany finančných záujmov ES v SR a nástrojom na zabezpečenie zvyšovania povedomia o ochrane finančných záujmov ES v Slovenskej republike a o činnosti OFZ a sieťových partnerov, ktorý sa bude realizovať prostredníctvom komunikačných aktivít uvedených v Komunikačnom pláne (napr. vydávanie tlačových správ a vyhlásení, realizácia školiacich aktivít, vydávanie informačných materiálov, spravovanie webovej stránky atď.)

OFZ BPK organizuje zasadnutia Riadiaceho výboru pre ochranu finančných záujmov Európskeho spoločenstva v Slovenskej republike⁷ (ďalej len „RV“), ktorý dohliada nad

⁵ Dňa 1. júna 2007 bol schválený nový Organizačný poriadok Úradu vlády SR, na základe ktorého bol názov odboru „Centrálny kontaktný útvar OLAF pre SR“ zmenený na odbor ochrany finančných záujmov Európskej únie a boja proti korupcii, čím bola zároveň rozšírená jeho činnosť aj na boj proti korupcii

⁶ Národná stratégia ochrany finančných záujmov Európskeho spoločenstva v Slovenskej republike bola schválená uznesením vlády SR č. 547 z 27. júna 2007 vrátane manuálov o nahlasovaní nezrovnalostí a spolupráce siete AFCOS

⁷ Riadiaci výbor pre ochranu finančných záujmov Európskeho spoločenstva v Slovenskej republike bol zriadený schválením štatútu Riadiaceho výboru uznesením vlády SR č. 748 zo dňa 5. septembra 2007.

plnením úloh vyplývajúcich z implementácie NS OFZ ES a zabezpečuje koordináciu spolupráce sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike. V rámci RV je organizovaných 5 pracovných skupín, ktoré riešia aktuálne otázky spojené s ochranou finančných záujmov Európskych spoločenstiev v Slovenskej republike. Ide o pracovnú skupinu k článku 280 Zmluvy o Európskej únii, pracovnú skupinu pre nezrovnalosti, pracovnú skupinu legislatívnu, pracovnú skupinu pre spoluprácu v oblasti koordinácie kontrolnej činnosti a pracovnú skupinu pre spoluprácu v oblasti verejného obstarávania.

Zástupcovia OFZ BPK sa pravidelne zúčastňujú aj zasadnutí Koordinačného výboru boja proti podvodom (CoCoLaF), zriadeného pri Európskej komisii/Európskom úrade pre boj proti podvodom (OLAF) a zasadnutí jeho pracovných skupín (pracovná skupina k článku 280 Zmluvy o EÚ, pracovná skupina pre nezrovnalosti a vzájomnú pomoc - poľnohospodárske produkty podľa nariadenia 1848/2006 a 515/97, pracovná skupina pre štatistické analýzy nezrovnalostí), zasadnutí siete komunikátorov OLAFu (OAFCN) a pracovných skupín Rady EÚ (pracovná skupina pre boj proti podvodom).

Každoročne je odborom OFZ BPK v spolupráci so sieťovými partnermi vypracovávaný dotazník k článku 280 Zmluvy o EÚ, ktorý informuje Európsku komisiu o legislatívnych zmenách prijatých z vlastnej iniciatívy Slovenskou republikou v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ a poskytuje ďalšie požadované údaje vzhľadom na určené témy. Tento dotazník je súčasťou Výročnej správy Európskej komisie, ktorá obsahuje opatrenia prijaté členskými štátmi EÚ v súlade s implementáciou článku 280 Zmluvy o EÚ, predkladané Európskemu parlamentu a Rade.

OFZ BPK na základe povinnosti, ktorá vyplýva Slovenskej republike z európskej legislatívy prijíma, eviduje všetky nezrovnalosti odhalené príslušnými orgánmi a inštitúciami, ktoré sú porušením ustanovení národnej alebo európskej legislatívy. Po vykonaní analýzy nahlasuje Európskej komisii tie nezrovnalosti, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v nariadeniach ES č. 1848/2006 a č. 2035/2005.

Návrh odporúčaní

Posilniť zdroj krytia finančných prostriedkov pre odbor OFZ BPK.
Prehĺbiť spoluprácu so sieťovými partnermi.

2.6 Boj proti terorizmu

Aj rok 2007 opätovne potvrdil, že v oblasti boja proti terorizmu je nevyhnutná spolupráca, najmä v poskytovaní informácií o medzinárodných sieťach a hľadaných osobách a v zabezpečovaní ochrany civilného obyvateľstva. Terorizmus od základov mení charakter vedenia vojen (od symetrických vojen sa čoraz častejšie stávame svedkami asymetrických vojen). Boj proti terorizmu však neznamená len policajno-bezpečnostné aktivity, ale je potrebné zamerať sa aj na politickú stránku terorizmu, teda na dôvody alebo akcie, ktoré vyvolávajú terorizmus v najrozmanitejších podobách a oblastiach sveta.

Na európskej úrovni v tejto oblasti reprezentuje záujmy Slovenskej republiky Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR, ktoré sú aktívne zapojené do činnosti pracovných skupín Rady EÚ pre boj s terorizmom. Spolu s ďalšími subjektami sú zapojené aj do prijímania dokumentov legislatívneho a nelegislatívneho charakteru napr. prostredníctvom

Rady ministrov pre spravodlivosť a vnútro. Nosnými dokumentmi EÚ v tejto oblasti sú Haagsky akčný plán ako aj Akčný plán EÚ pre boj proti terorizmu.

V rámci Rady EÚ sa terorizmom zaoberá najmä pracovná skupina pre terorizmus, ktorej rokovaní sa zúčastňujú zástupcovia MV SR. Druhou pracovnou skupinou je COTER, kde sú prerokované medzinárodné aspekty terorizmu. Tu je SR zastúpená zamestnancami MZV SR. Zasadnutia týchto pracovných skupín sa konajú spravidla jedenkrát mesačne.

Je potrebné uviesť, že problematika boja proti terorizmu čiastočne zasahuje do problematik zastrešovaných inými ministerstvami a ministerskými radami, napríklad do pôsobnosti Rady ministrov pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy.

Slovenská republika sa prostredníctvom MV SR zapája do tvorby európskej legislatívy a do aktivít smerujúcich k zabráneniu teroristickým útokom ako aj do snáh ochrániť civilné obyvateľstvo, a to už od počiatkovej fázy. Súvisiace témy sú väčšinou prerokované v COREPER II.

Od roku 2006 platí nový mechanizmus spolupráce v oblasti boja proti terorizmu – základné princípy koordinácie a spolupráce subjektov boja proti terorizmu pri výmene informácií. Koordinácia výmeny a analýzy informácií a spolupráca v oblasti boja proti terorizmu prebieha v rámci expertnej skupiny.

I štvrtý rok členstva Slovenskej republiky v EÚ je možné z perspektívy boja proti terorizmu hodnotiť kladne, keďže zvýšené nároky na administratívne a finančné kapacity vyvažuje obrovský prínos z bezpečnostno-politického hľadiska. Koordinácia činnosti a výmena informácií s ostatnými členskými štátmi, ich bezpečnostnými službami a nadnárodnými organizáciami bojujúcimi proti kriminalite vo vysokej miere prispieva ku zlepšovaniu vnútroštátnej bezpečnosti ako aj schopnosti reagovať na hrozby pochádzajúce zo zahraničia.

Návrh odporúčaní

V ďalšom období je naďalej potrebné plniť ciele Akčného plánu boja proti terorizmu, Stratégie a Akčného plánu EÚ na boj proti radikalizácii a náboru teroristov, Stratégie mediálnej komunikácie EÚ, ktorá bola prijatá v marci 2007 a aktívne sa podieľať na tvorbe účinných legislatívnych aktov. Dôležitá bude takisto zvýšená pozornosť na programy zahraničnej pomoci, ktoré vznikli v rámci finančnej perspektívy EÚ na roky 2007 – 2013. Ide predovšetkým o programy „Predchádzanie a boj proti trestnej činnosti a “Predchádzanie, pripravenosť a riadenie následkov terorizmu“.

2.7 Rozširovanie EÚ

Vývoj počas nemeckého predsedníctva EÚ (DE PRES)

Za priority v oblasti rozširovania EÚ si DE PRES stanovilo najmä riešenie otázky tzv. absorpčnej kapacity EÚ, pokračovanie prístupových rokovaní s Chorvátskom a Tureckom a ukončenie procesu uzavierania Stabilizačných a asociačných dohôd (SAA) s krajinami západného Balkánu. I keď nie všetky ciele, ktoré si DE PRES v rozširovacej agende stanovilo, boli splnené, je možné konštatovať, že proces rozširovania EÚ počas 1. polroku 2007 úspešne napredoval. Za hlavný úspech je možné považovať dosiahnutie dohody

o mandáte pre Medzivládnu konferenciu k inštitucionálnej reforme únie – MVK, t. j. dohody, ktorá otvorila cestu k uzavretiu Lisabonskej zmluvy v decembri 2007. I keď inštitucionálna reforma je vnútornou záležitosťou EÚ, jej úspešné zvládnutie odstránilo inštitucionálne prekážky, ktoré predtým bránili prijatiu nových členov do EÚ. V rámci samotných rozširovacích procesov dosiahlo počas DE PRES najväčší úspech Chorvátsko, ktoré takmer zdvojnásobilo počet otvorených rokovacích kapitol. Naopak, Turecko nedosiahlo počas DE PRES v prístupových rokovaníach takmer žiadny pokrok, čo bolo spôsobené najmä vnútropolitickým vývojom, keďže počas 1. polroku 2007 sa politická scéna v krajine pripravovala na parlamentné voľby (júl 2007) a následné prezidentské voľby. Ambiciózny cieľ – uzavrieť SAA so všetkými balkánskymi krajinami sa počas DE PRES splniť nepodarilo, a to najmä z dôvodov vnútropolitického vývoja v niektorých balkánskych krajinách (hlavne Srbsko a Bosna a Hercegovina).

Napriek tomu, že nie všetky ciele boli za oblasť rozširovania EÚ počas DE PRES splnené, považuje SR toto predsedníctvo za úspešné. SR sa zasadzovala za čo najrýchlejšie tempo integračných procesov, pričom ako jediný faktor tempa napredovania do EÚ presadzovala otázku plnenia predvstupových kritérií. Počas DE PRES komunikovala SR aj priamo s uchádzačmi o vstup do EÚ. V tomto období sa zrealizovalo niekoľko expertných konzultácií s Chorvátskom, počas ktorých slovenská strana odovzdávala partnerom skúsenosti SR z prístupového procesu do EÚ.

Vývoj počas portugalského predsedníctva (PT PRES)

PT PRES si v rámci svojich priorít v oblasti rozširovania vytýčilo najmä pokračovanie v už rozbehnutom procese. Za hlavné ciele si stanovilo dodržiavanie prijatých záväzkov voči kandidátskym krajinám EÚ a pokračovanie v Stabilizačnom a asociačnom procese krajín západného Balkánu. Napriek tomu, že PT PRES nedeklarovalo rozširovanie EÚ ako hlavnú prioritu, je možné konštatovať, že v tejto oblasti dosiahlo veľmi dobré výsledky. Splnenie hlavnej priority Portugalska počas jeho predsedníctva EÚ, podpis Lisabonskej zmluvy o EÚ, odstránilo inštitucionálne prekážky, ktoré ďalšiemu rozširovaniu EÚ bránili. Napriek tomu, že v rámci Stabilizačného a asociačného procesu krajín západného Balkánu (SAP) si PT PRES okrem všeobecného cieľa pokračovať v SAP nestanovilo špecifické úlohy, podarilo sa počas 2. polroku 2007 uzavrieť rokovania o Stabilizačnej a asociačnej dohode (SAA) so všetkými balkánskymi krajinami. Dňa 15. 10. 2007 bola podpísaná SAA s Čiernou Horou, 7. 11. 2007 bola parafovaná SAA so Srbskom a dňa 4.12. 2007 po tom, ako lídri jednotlivých komunit v Bosne a Hercegovine (BaH) dosiahli dohodu o policajnej reforme, bolo možné parafovať SAA EÚ/BaH.

V rámci prístupových rokovaní s Chorvátskom boli počas PT PRES otvorené 4 kapitoly a s Tureckom 2 nové kapitoly. Z tohto hľadiska (počet otvorených resp. uzavretých kapitol) by bolo možné označiť obdobie 2. polroku 2007 za priemerné. Pri hodnotení tempa prístupového procesu kandidátov je však potrebné zohľadniť, že tak na politickej scéne v Turecku, ako aj v Chorvátsku dominovali v r. 2007 vnútropolitické udalosti (opakované prezidentské voľby a predčasné parlamentné voľby v Turecku a parlamentné voľby v Chorvátsku), čo spomalilo tempo prijímania euroreforiem. V tomto kontexte je možné označiť tempo prístupového procesu kandidátskych krajín počas PT PRES za uspokojivé.

SR počas PT PRES naďalej podporovala proces rozširovania EÚ, pričom prioritnou témou, na ktorú sa SR sústredila, bol popri podpore krajín rokujúcich o vstupe (najmä Chorvátska), pokrok krajín Západného Balkánu v Stabilizačnom a asociačnom procese (SAP). SR naďalej

presadzovala názor, že členstvo tej-ktorej krajiny v EÚ by malo byť podmienené jedine splnením kodanských kritérií a že bilaterálne otázky by sa nemali dávať do súvislosti s prístupovými rokovaniaми. Vo vzťahu k Macedónsku (MK) SR zdôrazňovala potrebu stanovenia termínu otvorenia prístupových rokovaní ako významného motivačného faktora pre túto krajinu.

SR sa aj v dialógu so srbskými predstaviteľmi zasadzovala za pokračovanie SAP s touto krajinou nezávisle od vývoja v kosovskej otázke. Ten istý postoj zastávala SR aj v prípade Bosny a Hercegoviny.

2.8 Humanitárna pomoc

Európska únia je jedným z najvýznamnejších poskytovateľov pomoci postihnutým, bez ohľadu na ich rasu, náboženstvo či politické názory. Humanitárna pomoc EÚ je realizovaná prostredníctvom Úradu humanitárnej pomoci (DG ECHO), ktorý akcie implementuje prostredníctvom svojich partnerov, osobitne v najviac ohrozených krajinách sveta. V roku 2007 pokračoval trend zvýšený počet prírodných katastrof, v súvislosti s klimatickými zmenami, ktoré často prehlbujú humanitárne potreby aj tam, kde je už v súčasnosti vysoká potreba pomoci. ECHO sa tiež zameriava na opomínané krízy, ako sú prípady utečencov zo Západnej Sahary (Alžírsko), z Bhutánu (Nepál) a z Čečenska (Kaukaz), ako aj na ozbrojené konflikty, ako sú v Kašmíre, Mjanmarsku, alebo v Kolumbii. Súčasťou zamerania ECHO sú aj prípravné a preventívne programy, prepájanie humanitárnej a rozvojovej pomoci, potravinová pomoc, ako aj vzdelávanie a advokácia v tejto oblasti.

Pre SR je v otázke poskytovania humanitárnej pomoci dôležitým motívom plnenie záväzkov a prísľubov, ktoré vyplývajú z členstva SR v medzinárodných organizáciách (EÚ, OECD, OSN a NATO). Európska únia ako najväčší svetový poskytovateľ humanitárnej pomoci prebrala na seba kľúčovú úlohu pri naplňaní Miléniových rozvojových cieľov (summit OSN, New York, r. 2000), ku ktorým sa SR jednoznačne prihlásila a ich plnenie predstavuje základ smerovania slovenskej humanitárnej pomoci.

SR ako súčasť donorskej komunity má záujem v rámci svojich možností pomôcť riešeniu globálnych problémov, prostredníctvom pomoci ľuďom trpiacim hladom, v dôsledku ozbrojených konfliktov a prírodných katastrof. Morálna povinnosť poskytovať pomoc trpiacim ľuďom pramení z princípov humanity a spolupatričnosti, ako aj z poznania, že vývoj v ktorejkoľvek krajine spätne ovplyvňuje situáciu aj u nás doma.

3. Účasť SR na sektorových politikách EÚ

3.1 Vnútrotný trh a štyri slobody

Spoločný vnútrotný trh so štyrmi základnými slobodami: voľným pohybom osôb, tovaru, služieb a kapitálu zostáva jedným zo základných cieľov európskej integrácie od jej prvopočiatkov. Inštitúcie EÚ venujú Vnútrotnému trhu sústavnú pozornosť s cieľom jeho väčšej funkčnosti, transparentnosti a otvorenosti. Monitorovanie a periodická revízia vnútrotného trhu zabezpečuje významný pokrok v tejto oblasti, najmä, čo sa týka odstraňovania pretrvávajúcich obmedzení pohybu tovaru, služieb a kapitálu. Agenda VT je prerokovávaná Radou pre konkurencieschopnosť. Sústavná pozornosť bola v hodnotenom období venovaná hodnoteniu včasnej a správnej transpozície a dodržiavania smerníc

vnútorného trhu v jednotlivých členských krajinách. Slovensko sa v ostatnom hodnotení implementácie z februára 2008 umiestnilo na absolútne najlepšom mieste v EÚ.

Slovenská republika považuje uplatňovanie základných slobôd EÚ ako i skutočne funkčný vnútorný trh za maximálne priority i nevyhnutnú podmienku dosiahnutia cieľov Lisabonskej stratégie a celkovej úspešnosti EÚ v globalizovanom svete.

Centrom pozornosti i najväčších očakávaní je pokračujúca príprava implementácie Smernice o službách na vnútornom trhu.

Verejné obstarávanie

Experti Úradu pre verejné obstarávanie sa podieľali na činnosti Poradného výboru pre verejné obstarávanie, ktorý pracuje na pôde Európskej komisie/DG pre vnútorný trh a služby, ako aj na činnosti Pracovnej skupiny pre e-obstarávanie a Pracovnej skupiny pre ekonomiku a štatistiku, ktoré pracujú v rámci vyššie uvedeného výboru.

Na pôde Rady Európskej únie sa experti Úradu pre verejné obstarávanie v hodnotenom období zúčastňovali na práci Pracovnej skupiny pre verejné obstarávanie, ktorá sa v rámci legislatívneho procesu zaoberala prípravou novej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/66/ES z 11. decembra 2007, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokiaľ ide o zvýšenie účinnosti postupov preskúmania v oblasti zadávania verejných zákaziek. Túto smernicu bude potrebné do 20. decembra 2009 implementovať do legislatívy Slovenskej republiky.

V rámci tejto pracovnej skupiny sa v roku 2008 experti úradu podieľajú na príprave novej legislatívy/smernice, ktorá upraví pravidlá pre obstarávanie v rámci obrany a bezpečnosti.

Slobodný pohyb tovaru

Preberanie právnych aktov EÚ, ktoré sú zamerané najmä na:

konštrukciu motorových vozidiel v oblasti typového schvaľovania. Základný súbor smerníc pre typové schvaľovanie motorových vozidiel tvorí vyše 100 základných smerníc, ktoré sú menené a dopĺňané ďalšími smernicami, čo celkovo predstavuje súbor viac ako 300 smerníc.

Z nich sú 3 tzv. základné (globálne) smernice, ktoré upravujú podrobnosti o typovom schválení vozidla a ostatné tzv. samostatné smernice upravujú konkrétne technické požiadavky pre:

- motorové vozidlá,
- dvojkoľosové a trojkoľosové motorové vozidlá a štvorkolky a
- traktory

Právny rámec na prebratie smerníc do právneho poriadku Slovenskej republiky formou aproximačných nariadení vlády bol vytvorený zákonom č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V roku 2007 boli smernice priebežne preberané podľa transpozičných lehôt. K zákonu č. 725/2004 Z. z. bolo v r. 2007 vydaných a uverejnených 45 nariadení vlády SR v Zbierke zákonov.

Problematické oblasti

V oblasti motorových vozidiel problematické bolo zaslanie odôvodneného stanoviska Komisie, v ktorom sa konštatovalo, že Slovenská republika zákazom evidencie určitých dovezených ojazdených vozidiel a vyžadovaním technických kontrol pred ich opätovným prihlásením (zapísaním) do evidencie vozidiel v SR bez toho, aby táto podmienka rovnako platila aj pre domáce vozidlá za rovnakých okolností, porušuje svoje povinnosti z článkov 28 a 30 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (nedovolené obmedzenia voľného pohybu tovaru). SR postupuje diskriminačne (v rozpore s článkom 28 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) tým, že

- dovezené ojazdené vozidlá z iných členských štátov bez typového schválenia ES musia byť v súlade s typovým schválením ES, zatiaľ čo podobné domáce ojazdené vozidlá môžu byť opätovne prihlásené do evidencie vozidiel napríklad v prípade zmeny majiteľa (zmeny v evidencii vozidiel), i keď nespĺňajú prísne normy ustanovené pre dovezené vozidlá,
- vyžaduje osobitnú kontrolu technickej spôsobilosti (predloženie správy o technickej kontrole vozidla) pred opätovným prihlásením jednotlivých dovezených ojazdených vozidiel do evidencie vozidiel v Slovenskej republike, zatiaľ čo v prípade domácich vozidiel nevyžaduje technickú kontrolu za rovnakých okolností v čase opätovného prihlásenia vozidla do evidencie vozidiel z dôvodu zmeny jeho majiteľa.

Na základe týchto skutočností v súlade s Výkladovým oznámením Komisie 2007/C 68/04 z 24. 03. 2007 o postupoch registrácie motorových vozidiel s pôvodom v inom členskom štáte bol prijatý Zákon č. 548/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Novinky

Zásadnou zmenou bolo prijatie novej rámcovej smernice EP a Rady 2007/46/ES z 5. 09. 2007, ktorou sa zriaďuje rámec pre typové schválenie motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre tieto vozidlá. Jedným z hlavných cieľov tejto smernice je rozšírenie zásady typového schválenia aj na ostatné kategórie vozidiel M, N a O, čo umožní výrobcovi využívať výhody vnútorného trhu.

Trendy

V rámci automobilového priemyslu skupina CARS 21 (Competitive Automotive Regulatory System for the 21st century) vykonala prieskum zameraný na legislatívu v oblasti typového schvaľovania ES.

Prieskum ukázal, že súčasný systém typového schvaľovania je efektívny, mal by sa udržať, a že väčšina právnych predpisov je potrebná a užitočná v záujme ochrany zdravia, bezpečnosti spotrebiteľov a životného prostredia. Skupina CARS 21 identifikovala 38 smerníc ES, ktoré môžu byť nahradené medzinárodnými predpismi EHK OSN (Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov). Identifikovala tiež 25 smerníc a predpisov EHK OSN, pre ktoré môže byť zavedené vlastné alebo virtuálne testovanie. Komisia tieto odporúčania podporuje v súvislosti s predpismi EHK OSN, avšak presadzuje aby si Spoločenstvo podľa potreby zachovalo možnosť legislatívy nezávislej od systému EHK OSN. V oblasti životného prostredia je naďalej požadované obmedzovanie emisií škodlivín z motorových vozidiel.

V období od 1. mája 2007 do 30. apríla 2008 sa uskutočnili zasadnutia Pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu Rady EÚ, Pracovnej skupiny pre konkurencieschopnosť a rast Rady

EÚ, ďalej prebehli zasadnutia Výboru pre článok 133. ÚNMS SR sa nezúčastňuje zasadnutí vrcholovej formácie Rady EÚ pre oblasť slobodného pohybu tovaru, t.j. Rady ministrov pre konkurencieschopnosť, keďže túto pokrýva účasťou ministra, resp. štátneho tajomníka MH SR. V sledovanom období však ÚNMS SR poskytol podklady na zasadnutie Rady pre konkurencieschopnosť konaného v dňoch 21.-22. mája 2007 ohľadne dokumentov súvisiacich s revíziou Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii.

ÚNMS SR disponuje pre potreby prípravy „predbežného stanoviska“, „pozície“, „inštrukcie“ a „návrhu stanoviska SR“ rezortnou koordinačnou skupinou (RKS). RKS sa stretáva pred rokovaním pracovných skupín a výborov Rady EÚ. RKS sa stretáva aj pred rokovaním pracovných skupín a výborov Európskej komisie, ak sa predpokladá hlasovanie zástupcov členských krajín, alebo ak jednotliví členovia RKS a prizvaní experti, ako aj iné zainteresované subjekty zašlú nejednotné stanoviská k rokovacím dokumentom. V období od 1. mája 2007 do 30. apríla 2008 sa uskutočnilo 15 zasadnutí RKS k nasledovným problematikám pokrytým právom ES/EÚ: revízia Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii, strojové zariadenia, hračky a spotrebiteľsky balené výrobky. ÚNMS SR sa prostredníctvom svojho zástupcu pravidelne zúčastňuje zasadnutí Komisie pre záležitosti EÚ 1 (KEÚ 1) pri MZV SR a plní úlohy, ktoré táto komisia stanovuje. V sledovanom období KEÚ 1 schválila inštrukcie spracované ÚNMS SR pre zástupcu SR v COREPER-i 1 k návrhom právnych aktov ES/EÚ týkajúcich sa revízie Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii (Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh; Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o spoločnom rámci pre uvádzanie výrobkov na trh; Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania niektorých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú zákonne uvedené na trh v inom členskom štáte a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES), ako aj spotrebiteľsky balených výrobkov (pozri nižšie).

V sledovanom období boli prejednávané na úrovni Rady EÚ nasledovné návrhy právnych aktov ES/EÚ v gescii ÚNMS SR:

Revízia Nového prístupu k technickej harmonizácii a normalizácii a súvisiace právne akty

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú požiadavky na akreditáciu a trhový dozor týkajúce sa uvádzania výrobkov na trh (COM/2007/37) je komplementárny k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (COM/2007/53) o spoločnom rámci pri uvádzaní výrobkov na trh, pričom oba návrhy majú spolu predstavovať revíziu horizontálnej legislatívy, ktorou je rozhodnutie Rady č. 93/465/ES ako aj dve rezolúcie Rady, jedna zo 7.5.1985 o novom prístupe k technickej harmonizácii a normám a druhá z 21.12.1989 o globálnom prístupe k posudzovaniu zhody. Cieľom je vytvorenie jednotného legislatívneho rámca pre uvádzanie tých výrobkov na trh Európskej únie, ktoré sú alebo upravované tzv. smernicami Nového prístupu, alebo ku ktorým bude prijímaná úprava na úrovni Spoločenstva tak, že sa za jej základ použije spomínané rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (COM/2007/53) o spoločnom rámci pri uvádzaní výrobkov na trh. Toto sa však netýka už jestvujúcich právnych úprav Spoločenstva tzv. starého prístupu, ktoré obsahujú detailný opis prvkov rámcovo upravovaných v tomto rozhodnutí. V prípade návrhu nariadenia (COM/2007/37) je cieľom posilniť politiky Spoločenstva týkajúce sa trhového dozoru a akreditácie tak, aby sa dosiahla koherencia medzi jestvujúcimi sektorovými nástrojmi a aby sa zistilo, ako tieto horizontálne prvky využívať vo všetkých sektoroch, bez rozdielu toho, či ide o tzv. starý alebo Nový prístup. Návrh rozhodnutia o akreditácii

a trhovom dohľade, ako aj návrh rozhodnutia o spoločnom rámci pri uvádzaní výrobkov na trh boli v sledovanom období prerokované v Pracovnej skupine pre technickú harmonizáciu Rady EÚ, na zasadnutiach ktorých sa SR aktívne zúčastňovala. Dňa 21. februára 2008 Európsky parlament schválil zmenené a doplnené návrhy Komisie v prvom čítaní. Návrh zostáva prijať Radou.

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania niektorých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú zákonne uvedené na trh v inom členskom štáte a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES (COM/2007/36), ide o dôležitý návrh právneho aktu ES/EÚ pokrývajúceho tzv. neharmonizovanú sféru, na ktorú sa v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru a Turecka aplikuje princíp vzájomného uznávania technických požiadaviek na výrobky kladených národnou legislatívou. Návrh nariadenia ustanovuje pravidlá a postupy, ktorými sa majú riadiť vnútroštátne orgány pri prijímaní alebo pri zámere prijať rozhodnutie ovplyvňujúce voľný pohyb výrobku, ktorý je zákonne uvedený na trh v inom členskom štáte. Predmetným návrhom sa súčasne ustanovuje vytváranie kontaktných miest pre výrobky v každom členskom štáte na poskytovanie informácií, okrem iného o uplatniteľných vnútroštátnych technických pravidlách. Takto zacielený návrh právnej úpravy v konečnom dôsledku sleduje zlepšiť fungovanie vnútorného trhu s tovarmi. Návrh spomenutého nariadenia bol prerokúvaný v Pracovnej skupine pre konkurencieschopnosť a rast Rady EÚ, na zasadnutiach ktorých sa SR aktívne zúčastňovala. Dňa 21. februára 2008 Európsky parlament schválil zmenený a doplnený návrh Komisie v prvom čítaní. Návrh zostáva prijať Radou.

Spotrebiteľsky balené výrobky

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovujú pravidlá pre menovité množstvá spotrebiteľsky balených výrobkov, ktorou sa zrušujú smernice Rady 75/106/EHS a 80/232/EHS a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 76/211/EHS (COM/2004/708) sledoval predovšetkým cieľ zrušiť existujúce rady menovitých množstiev spotrebiteľsky balených výrobkov podľa dobrovoľnej harmonizácie smerníc 75/106/EHS a 80/232/EHS a ponechať len vo veľmi špecifických sektoroch niektoré z existujúcich regulačných ustanovení so zámerom úplnej harmonizácie, t.j. vylúčenia národných regulácií, čím sa nebude fragmentovať jednotný trh. Návrh smernice pevne stanovil vybrané menovité množstvá pre vína a liehoviny v rámci určitého intervalu, zatiaľ čo menovité množstvá mimo interval zostali voľné. Návrh smernice predpokladal prechodné obdobie pre menovité množstvá niektorých druhov výrobkov v spotrebiteľskom balení (mlieko, maslo, cestoviny, káva a cukor), ktoré sa môže uplatňovať len v štátoch, ktoré tieto množstvá doteraz regulovali. Návrh smernice bol v Rade EÚ prerokovaný na viacerých zasadnutiach Pracovnej skupiny pre konkurencieschopnosť a rast a následne Pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu. SR podporovala lepšiu reguláciu, ktorú návrh smernice predstavoval tak, aby upravovala menovité množstvá len tých druhov výrobkov, ktoré sú predmetom regulácie v súčasnosti. Návrh smernice bol schválený dňa 5. septembra 2007 a publikovaný v Úradnom vestníku Európskej únie dňa 21. septembra 2007.

Za jeden z kľúčových nástrojov predchádzania prekážok slobodného pohybu tovaru sa považuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov a pravidiel služieb informačnej spoločnosti. Smernica ukladá členským štátom povinnosť komunikovať Európskej komisii a ostatným členským štátom návrh vnútroštátnych technických predpisov obsahujúcich technické požiadavky a iné charakteristiky, ktoré sa uplatňujú v neharmonizovanej oblasti

slobodného pohybu tovaru, pričom technické predpisy musia byť spracované tak, aby nekládli neprímerané prekážky obchodu. Takémuto medzikomunitárnemu pripomienkovému konaniu podliehajú aj služby informačných technológií. Postupom realizovaným podľa smernice 98/34/ES bolo v sledovanom období rokov 2007 a 2008 (1.5. 2007 -10. 4.2008) prijatých 853 notifikácií, vrátane štátov EZVO a Turecka. Slovenská republika notifikovala 12 návrhov technických predpisov. Pripomienky Európskej komisie alebo ostatných členských štátov boli doručené k 3 slovenským návrhom, z toho 1 pripomienka zásadná. Postupom, ktorý je koordinovaný ÚNMS SR, sa tak všetky zainteresované subjekty mohli nielen dozvedieť o pripravovaných technických predpisoch a normách iných členských krajín, ale k nim aj zaujať stanovisko a požadovať, aby boli zmenené tak, aby pre nich nepredstavovali prekážku v realizácii slobodného pohybu tovaru.

Vstupom do EÚ získala SR ako členský štát možnosť zúčastňovať sa na projektoch súvisiacich s odovzdávaním skúseností z transpozície a uplatňovania *acquis communautaire*, čo ÚNMS SR plne využil angažovaním sa v realizácii troch projektov financovaných z predvstupových nástrojov EÚ (PHARE prechodný fond, Predvstupový nástroj Turecka). V sledovanom období prebiehala realizácia dvoch projektov pre Tureckú republiku (à 1,4 mil. EUR) – „Správna laboratórna prax“ a „Zdravotnícke pomôcky“ a realizácia jedného projektu pre Litvu (à 720 tis. EUR) zameraného na rozvoj infraštruktúry pre zabezpečenie merania ionizujúceho žiarenia.

Slobodný pohyb služieb a kapitálu

Služby sú v *acquis communautaire* definované ako plnenia poskytované za odplatu, pokiaľ sa na ne nevzťahujú ustanovenia súvisiace so slobodou pohybu tovaru, kapitálu a osôb. Sloboda poskytovať služby sa vzťahuje na situáciu, keď poskytovateľ sídli v jednom členskom štáte a prijímateľ v druhom, pričom platby za služby musia pochádzať zo súkromných zdrojov. Členské štáty nesmú vytvárať diskriminačnú situáciu pre poskytovateľov služieb z iného členského štátu. Z princípu voľného pohybu služieb sú vyňaté činnosti spojené s výkonom verejnej moci, preto je možné uložiť obmedzenia slobody poskytovať služby z dôvodu verejnej politiky, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

Voľný pohyb kapitálu bol ako všeobecný princíp definitívne zavedený už v roku 1990. Všetky platby a finančné toky medzi krajinami EÚ sú dnes plne liberalizované. Voľný pohyb kapitálu však nesmie byť v rozpore s právom členského štátu, vnútroštátnou daňovou legislatívou; a nesmie prekážať zbieraniu informácii štatistického charakteru. Môže sa obmedziť aj z dôvodu verejnej bezpečnosti a verejného záujmu. Odstránenie obmedzení pohybu kapitálu vytvára rovnocenné podmienky pre podnikanie subjektov etablovaných v členských štátoch EÚ.

Pretrvávajúcou prioritou v tejto oblasti je harmonizácia slovenskej legislatívy týkajúcej sa finančných služieb a voľného pohybu kapitálu so smernicami ES/EÚ. Ide o harmonizáciu právnych predpisov v oblasti bankovníctva, poisťovníctva, kapitálového trhu a ochrany finančného systému pred praním špinavých peňazí a financovaním terorizmu, tak ako vyplýva z implementácie Akčného plánu pre finančné služby („FSAP“), ktorý obsahuje sériu legislatívnych opatrení potrebných na vytvorenie jednotného trhu s finančnými službami. V súvislosti s transpozíciou smerníc v rámci FSAP, SR naďalej patrí medzi členské štáty, ktoré sú v popredí pri transpozícii eurolegislatívy do svojho národného právneho poriadku.

V príslušných pracovných skupinách EK bola prijatá v decembri 2007 Biela kniha o integrácii trhov EÚ s hypotekárnymi úvermi, ktorej cieľom je návrh budúcej politiky EÚ v tejto oblasti.

Zástupcovia MF SR a NBS sa zúčastňujú na rokovaní výborov a pracovných skupín prebiehajúcich v Európskej komisii k dôležitým legislatívnym i nelegislatívnym pripravovaným zmenám; napr. začali sa diskusie k novelizácii smernice UCITS (smernica 85/611 EHS), ktorá upravuje kolektívne investovanie, k dohode o nelegislatívnych zmenách naopak dospeli diskusie k schémam na ochranu vkladov. Viaceré prerokované materiály (k likvidite bánk, vlastnému kapitálu, riadeniu finančných kríz, reštrukturalizácii úverových inštitúcií) odštartovali diskusiu týkajúcu sa európskych riešení pre dohľad a finančnú stabilitu, ktoré prinesú zásadnejšie návrhy Európskej komisie v tejto oblasti, ktorá sa postupne dostáva do centra pozornosti. Diskusie na pôde Európskej komisie začali aj k problematike povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Zástupcovia MF SR a NBS sa taktiež zúčastňujú na rokovaní Pracovnej skupiny Rady EÚ pre finančné služby. V druhej polovici roku 2007 začali v rámci tejto skupiny rokovania o Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o začatí a vykonávaní priameho poistenia a zaistenia (Solventnosť 2).

Najvýznamnejšie dokumenty transponované do právneho poriadku SR v oblasti finančného trhu v sledovanom období

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/68/ES zo 16. novembra 2005 o zaistení, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, ako aj smernice 98/78/ES a 2002/83/ES.

Cieľom implementácie smernice 2005/68/ES je predovšetkým:

- úprava zaistovní a vykonávania zaistovacej činnosti a to najmä, zavedenie Jednotného európskeho pasu pre zaistovne, stanovenie požiadaviek pre povolenie a činnosť zaistovní, stanovenie podmienok pre vykonávanie zaistovacej činnosti poisťovňami a úprava dohľadu nad zaistovňami.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/31/ES z 5. apríla 2006, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi s ohľadom na určité termíny.

Cieľom implementácie uvedenej smernice bolo predovšetkým:

- upraviť podmienky vykonávania investičných služieb, vedľajších služieb a investičných činností obchodníkov s cennými papiermi reagujúc na vývoj na finančných trhoch v EÚ,
- stanoviť požiadavky na oznamovanie transakcií s finančnými nástrojmi, požiadavky na transparentnosť v súvislosti s transakciami s akciami prijatými na obchodovanie na regulovanom trhu,
- sprísniť pravidlá pre činnosť systému určujúcim organizačné požiadavky pre obchodníkov s cennými papiermi,
- stanoviť požiadavky na oznamovanie a priehľadnosť transakcií s finančnými nástrojmi, na pravidlá, ktorými sa usmerňuje oznamovanie transakcií, vedenia záznamov

- obchodníkmi s cennými papiermi a organizátormi trhu, na zhromažďovanie údajov od všetkých obchodníkov s cennými papiermi, ktorí v spoločnostiach s cezhraničnou pôsobnosťou podliehajú rozdielnym povinnostiam týkajúcim sa oznamovania,
- podporiť integráciu trhu a cezhraničné poskytovanie investičných služieb a vedľajších služieb uľahčujúcich konsolidáciu jednotného trhu,
 - maximalizovať podiel údajov zhromaždených príslušným orgánom, ktoré možno zdieľať s inými príslušnými orgánmi,
 - prispôbiť opatrenia na ochranu investorov špecifikám každej kategórie investorov (drobní klienti, profesionáli a protistrany),
 - zrušiť technické a právne obmedzenia týkajúce sa prístupu na regulované trhy bez ohľadu na spôsob, akým sú v súčasnosti organizované transakcie v členských štátoch.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/109/ES z 15. decembra 2004 o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2001/34/ES.

Cieľom implementácie uvedenej smernice bolo predovšetkým ustanoviť:

- povinnosť emitenta cenného papiera vydaného na základe verejnej ponuky alebo emitenta, ktorého cenný papier bol prijatý na obchodovanie na trhu burzy cenných papierov zverejňovať ročné a polročné správy na všetkých emitentov, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu,
- povinnosť právnických osôb alebo fyzických osôb pri oznamovaní podielov na hlasovacích právach spojených s akciami emitentov kótovaných akcií na akcie emitentov, ktoré sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu a sú s nimi spojené hlasovacie práva,
- počet prípadov alebo ich kombinácií, v ktorých sa do podielu na hlasovacích právach právnických osôb alebo fyzických osôb zahŕňajú hlasovacie práva v rozsahu, v akom sú oprávnené tieto práva nadobúdať alebo prevádzať na inú osobu,
- povinnosť emitenta vypracovávať účtovnú závierku v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi IFRS namiesto doteraz používanej národnej legislatívy (povinnosť používať medzinárodné účtovné štandardy IFRS sa v súčasnosti vzťahuje len na konsolidované účtovné závierky).

Začiatkom roka 2008 začali práce na implementácii smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/44/ES z 5. septembra 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 92/49/EHS a smernice 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES v súvislosti s procesnými pravidlami a kritériami hodnotenia obozretného posudzovania nadobudnutí a zvýšení podielov vo finančnom sektore. Cieľom smernice je výrazne zlepšiť právnu istotu, jasnosť a transparentnosť procesu dohľadu nad schvaľovaním v súvislosti s nadobudnutiami a zvýšeniami akciových podielov v sektoroch bankovníctva, poisťovníctva a cenných papierov. Smernica bude transponovaná novelou zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v rámci ktorej bude novelizovaný aj zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách.

V závere roka 2006 začali práce na implementácii Smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu 2005/60/EC (ďalej len ako „III. smernica“), ktorá bola Radou EÚ prijatá dňa 26.10. 2005 a účinnosť nadobudla dňa 15.12. 2005. Cieľom uvedenej právnej

úpravy je zefektívniť celosvetový boj proti praniu špinavých peňazí a vytvoriť právne predpoklady pre zamedzenie aktivít financovania terorizmu. Jej široký záber kladie vysoké požiadavky na spoluprácu kompetentných autorít pri implementácii smernice a implementačných opatrení prijatých na jej vykonanie Európskou komisiou v polovici roku 2006.

Pod gesciou Ministerstva vnútra SR, za spolugescie Ministerstva financií SR a NBS sa pripravil nový „Zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu“, do ktorého sa transponovali ustanovenia III. smernice. Pre ustanovenia III. smernice, ktoré neboli možné z legislatívnych a technických príčin transponovať priamo do všeobecného zákona o ochrane finančného systému pred legalizáciou, sa po nadobudnutí účinnosti „Zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu“ vytvorila legislatívne predpoklady na efektívnu úpravu zodpovedajúcimi zákonmi finančného trhu. Tento zákon je predložený na schválenie v Národnej rade Slovenskej republiky.

V oblasti slobodného pohybu kapitálu predstavuje významnú oblasť liberalizácia trhu s nehnuteľnosťami.

Podľa prílohy XIV. Aktu o podmienkach prístúpenia k Európskej únii je Slovensko oprávnené sedem rokov odo dňa prístúpenia ponechať v platnosti ustanovenia zákona č. 202/1995 Z. z. Devízového zákona a zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, ktoré sa týkajú nadobúdania nehnuteľností a poľnohospodárskej pôdy a lesov cudzozemcami. Toto prechodné opatrenie sa všeobecne preskúma pred koncom tretieho roku nasledujúceho po prístúpení. Komisia EÚ na tento účel predloží Rade EÚ správu. Rada EÚ môže na návrh Komisie EÚ jednomyseľne rozhodnúť o skrátení alebo ukončení prechodného obdobia .

V súlade s uvedeným MF SR spoločne s kompetentnými inštitúciami analyzovalo nadobúdanie nehnuteľností cudzozemcami na území Slovenskej republiky za obdobie po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie. Vypracovanou analýzou sa získala správa o stave nadobúdania nehnuteľností cudzozemcami na území Slovenskej republiky so záverom ponechať prechodné obdobie podľa Zmluvy o prístúpení sedem rokov a pred jeho uplynutím (1. 5. 2011) ho prehodnotiť z pohľadu prípadnej hrozby závažného narušenia trhu s poľnohospodárskou a lesnou pôdou a podľa toho požiadať komisiu o prípadné predĺženie prechodného obdobia o tri roky. Výsledky analýzy boli zaslané Ministerstvu zahraničných vecí SR s odporúčaním aby boli využité ako podklad pre hodnotiacu správu Komisie EÚ.

Na národnej úrovni je koordinácia v oblasti slobodného pohybu služieb zabezpečovaná prostredníctvom RKS Ministerstva hospodárstva SR, pričom právo obchodných spoločností je v gescii Ministerstva spravodlivosti SR (obchodné spoločnosti a správa a riadenie podnikov) a Ministerstva financií SR (účtovníctvo a audit).

Zástupcovia MS SR sa od vstupu SR do EU aktívne zúčastňovali rokovaní pracovnej skupiny pre právo obchodných spoločností, na ktorej boli prerokúvané viaceré právne predpisy. V súčasnosti sú transponované / implementované všetky, okrem Smernice EP a Rady 2007/36/ES o výkone určitých práv akcionárov spoločností registrovaných na regulovanom trhu, ktorá musí byť transponovaná do 3 augusta 2009.

Z hľadiska budúcich rokovaní sa v júni očakáva zverejnenie významného návrhu nariadenia o stanovách európskej súkromnej spoločnosti (SPE) ako aj návrhu smernice, ktorá by mala

novelizovať viacero smerníc za účelom zníženia administratívnej záťaže podnikateľov. Po zverejnení rozhodnutia ESD vo veci Cartesio (C-210/2006) prichádza do úvahy aj dlho očakávaný návrh smernice o cezhraničnom premiestnení sídla.

MH SR sa v štvrtom roku členstva v EÚ sústredilo pozornosť na transpozíciu a implementáciu Smernice EP a Rady č. 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu, súčasťou ktorej je zakladanie jednotných kontaktných miest, zavedenie informačného systému vnútorného trhu.

Smernica EP a Rady č. 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu (ďalej len smernica) patrí k najzávažnejším a prioritným dokumentom EÚ a v SR má tiež prednostný charakter. Nadobudnutím účinnosti smernice pre členské štáty vyplynula povinnosť zabezpečiť jej transpozíciu do národnej legislatívy a implementáciu do konca roka 2009. Ministerstvo hospodárstva SR, ako gestor tejto legislatívy na základe uznesenia vlády SR č. 294 z 28. 3. 2007, začalo so zabezpečovaním koordinácie transpozície smernice a jej implementácie.

SR preberie smernicu do svojho právneho poriadku rámcovým zákonom o službách a novelizáciu osobitných právnych predpisov týkajúcich sa poskytovania služieb. Za týmto účelom Ministerstvo hospodárstva SR, ktoré je v SR gestorom prebratia smernice, zriadilo v r. 2007 medzirezortnú pracovnú skupinu, v ktorej sú zástupcovia spolugestorských inštitúcií, o.i. Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, Ministerstvo poľnohospodárstva SR, Ministerstvo kultúry SR a iné orgány štátnej správy. Ministerstvo hospodárstva SR má zriadenú aj vnútrorezortnú pracovnú skupinu pre transpozíciu smernice. Pozičné dokumenty pre EÚ Ministerstvo hospodárstva SR zabezpečuje cez rezortnú koordinačnú skupinu (RKS). Na európskej úrovni členovia zodpovedných orgánov SR pre transpozíciu a implementáciu smernice sa zúčastňujú rokovaní pracovných skupín EK, ako napr. expertnej pracovnej skupiny EK pre implementáciu smernice, ktorá má podskupiny pre založenie jednotných kontaktných miest (ďalej iba JKM) a elektronické postupy expertnej pracovnej skupiny pre zavedenie IMI (Internal Market Information system). SR sa zúčastňuje každého rokovania pracovných skupín a tréningov, ktoré sa viažu k transpozícii smernice, ako napr. tréning IPM (Interactive Policy Making), praktické ukážky aplikácií informačného systému vnútorného trhu v rámci EÚ.

Porada vedenia MH SR v decembri 2007 odsúhlasila legislatívny zámer, ktorý je základným dokumentom v príprave rámcového zákona o službách. Legislatívny zámer obsahuje zdôvodnenie potreby prijatia rámcového zákona o službách, platnú právnu úpravu legislatívy SR a EÚ v oblasti poskytovania služieb, ciele a obsah rámcového zákona o službách, predpokladané dopady rámcového zákona o službách, časový rozvrh prác na rámcovom zákone o službách a doložku zlučiteľnosti. Všetci spolugestori transpozície a implementácie smernice boli oboznámení s legislatívnym zámerom rámcového zákona o službách, ktorý je podkladom pre spracovanie rámcového zákona o službách.

V roku 2007 a 2008 pokračovali práce na analýze národnej legislatívy z hľadiska jej kompatibility s príslušnými článkami smernice a na screeningu povoľovacích režimov v oblasti poskytovania služieb. Doteraz bolo identifikovaných približne tridsať osobitných právnych predpisov, ktoré bude potrebné novelizovať, aby sa právny poriadok SR dostal do súladu s požiadavkami smernice. SR podá EK záverečnú správu o screeningu národnej legislatívy elektronickým systémom IPM.

Ministerstvo hospodárstva SR v roku 2007 a 2008 iniciovalo konzultácie s EK o postupe prác na smernici v SR. Vo februári 2008 zorganizovalo dva semináre k transpozícii a implementácii smernice za účasti zástupcov EK. Na seminári sa zúčastnili okrem odborníkov z orgánov štátnej správy aj podnikatelia z celého Slovenska. Následne sa uskutočnilo rokovanie so zástupcami EK a zástupcami SR, ktorí participujú na implementácii smernice. Predmetom rokovania boli informácie o postupe prác na implementácii smernice, IMI, JKM, ako aj elektronizácia v zmysle čl. 8. Zástupcovia EK poukázali na špecifiká vyplývajúce zo smernice, na ktoré by sa mala SR zamerať v súvislosti s povoľovacími procedúrami na podnikanie.

V roku 2007 sa v SR konali bilaterálne rokovania k otázkam vnútorného trhu a postupe prác na smernici s eurokomisárom pre vnútorný trh a služby p. Ch. McCreevym a v roku 2008 s generálnym riaditeľom pre vnútorný trh a služby p. J. Holmquistom.

SR úzko spolupracuje s ČR pri transpozícii a implementácii smernice a vymieňa si skúsenosti aj s expertmi iných členských štátov EÚ na stretnutiach expertnej pracovnej skupiny EK pre implementáciu smernice. Prebiehajú aj bilaterálne rokovania so zástupcami Švédska.

SR pristúpila k vytváraniu siete JKM, ktorých hlavnou úlohou je zjednodušenie prístupu k podnikaniu vybavením potrebných formalít na jednom mieste a tiež poskytovanie základných informácií pre prístup a poskytovanie služieb. Základným rámcom pre vytvorenie JKM v SR je koncepcia pre založenie JKM, ktorú vláda schválila 19. apríla 2006. V roku 2007 bola prijatá novela, ktorá sa stala legislatívnym rámcom JKM pre skupinu osôb, ktorými sú živnostníci. Tieto JKM zabezpečujú všetky živnostenské úrady, ktoré sú ich hosťiteľom a sú v kompetencii Ministerstva vnútra SR. Tieto služby JKM začali poskytovať živnostenské úrady v SR od 1. októbra 2007.

V tejto prvej etape fungovania JKM bol spracovaný formulár, ktorý obsahuje všetky relevantné údaje, ktoré sú rozhodujúce pre získanie povolenia na podnikanie, vo vzťahu k príslušnému daňovému úradu, k zdravotnej poisťovni a k Registru trestov Generálnej prokuratúry SR. Pre našich občanov zabezpečuje výpis z registra trestov a to bez poplatku. Rozsah poskytovania služieb JKM bude v budúcnosti širší. Zatiaľ nie je možná registrácia na JKM elektronicky. Formulár na začatie podnikania je sprístupnený elektronicky na stránke Ministerstva vnútra SR www.minv.sk a www.portál.gov.sk, v časti podnikanie.

Od 1. 10. 2007 do 15. 3. 2008 využilo služby JKM 67 429 podnikateľov, z toho 60 794 fyzických osôb a 6 635 právnických osôb. Na JKM bolo realizovaných 73 978 úkonov vo vzťahu k daňovým úradom, 50 693 úkonov vo vzťahu k zdravotným poisťovniam a zabezpečili 61 561 výpisov z registra trestov. Tieto počty obsahujú aj zmeny údajov podnikateľa vo vzťahu ku kompetentným úradom. V tomto období bolo vydaných 20 819 oprávnení na podnikanie pre fyzické osoby a 7 623 oprávnení pre právnické osoby.

SR informuje EK priebežne o postupe prác na zavádzaní JKM na rokovaníach expertnej pracovnej skupiny EK pre implementáciu smernice a na bilaterálnych rokovaníach k implementácii národného programu reforiem.

SR pripravuje aj druhú etapu založenia JKM pre podnikateľov poskytujúcich služby podľa osobitných právnych predpisov, vrátane regulovaných povolání. Boli analyzované činnosti, ktoré sa realizujú v režime osobitných právnych predpisov a bol zosumarizovaný zoznam inštitúcií a profesijných komôr, ktorých sa dotkne 2. etapa JKM. Ministerstvo hospodárstva SR zorganizovalo v apríli 2008 stretnutie zástupcov ministerstiev a profesijných komôr, s cieľom vyprofilovania najefektívnejšieho modelu JKM pre podnikateľov zastrešených

komorami a ministerstvami. Ministerstvo hospodárstva SR úzko spolupracuje s Ministerstvom financií SR v oblasti problematiky informatizácie spoločnosti. Treba podotknúť, že 2. etapa JKM je ďaleko náročnejšia a komplikovanejšia, nakoľko prístup k týmto službám je založený na rôznych právnych režimoch s rôznymi špecifikami, ktoré nie je schopné zabezpečiť jedno JKM. Pri založení JKM pre tento okruh podnikateľov je nutné zvážiť frekvenciu povolení, regionálne zastúpenie z hľadiska efektívnosti, ale aj možnosti prepojenia na inštitúcie, ktoré sú rozhodujúce pri začatí podnikania. V tejto súvislosti je nedoriešená aj otázka financovania a personálneho zastúpenia JKM 2. etapy, ako aj uloženie povinnosti, najmä profesijným komorám, plniť funkciu JKM, nakoľko ide o neštátne organizácie.

V budúcnosti bude potrebné aby SR venovala veľkú pozornosť prácam na transpozícii a implementácii smernice, zabezpečeniu finančných a najmä personálnych kapacít prebratia smernice v SR a spolupráci s EK pri čiastkovom plnení úloh v prípadných problémoch a nejasnostiach. Veľmi náročné na personálne kapacity, organizáciu a negociácie, bude aj zriadenie JKM pre povolania zastrešované komorami a ministerstvami, ktoré vážnym spôsobom menia zaužívané systémy jednotlivých povoľovacích režimov, ako aj prepojenie registrov SR a otázky súvisiace s elektronizáciou povoľovacích postupov na podnikanie.

Na účely administratívnej spolupráce kompetentných orgánov členských krajín EK pripravuje zavedenie informačného systému pre vnútorný trh (ďalej len IMI systém), ktorý bude zameraný na informácie o podnikateľoch, súvisiace s ich podnikaním pri cezhraničnom dočasnom poskytovaní služieb, ale aj pri ich etablovaní sa v tej ktorej členskej krajine. Pre podnikateľov bude IMI systém prínosom v tom, že odpadne povinnosť predkladania dokladov, najmä overenými prekladmi dokumentov. Väčšinu skutočností v oblasti kvalifikácie podnikateľov a bezúhonnosti, budú kompetentné orgány schopné overiť si cez IMI systém. Súčasťou IMI systému bude aj výstražný mechanizmus pri urovaní sporov, ktoré sa vyskytnú pri poskytnutí nebezpečnej služby.

V SR bol spustený prvý modul IMI systému so štyrmi regulovanými povoleniami: farmaceut, lekár, fyzioterapeut a účtovník, do ktorého boli zapojené tri kompetentné inštitúcie: Ministerstvo školstva SR, Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo financií SR. Boli zosumarizované orgány, ktoré majú byť do ďalšieho modulu IMI systému zapojené. Prvé stretnutie členov týchto pracovných skupín sa uskutočnilo vo februári 2008, na ktorom im bol za účasti zástupcov EK prezentovaný IMI projekt. Do IMI systému sú zapojené orgány, ktoré vydávajú povolenie na podnikanie, orgány, ktoré uznávajú odbornú kvalifikáciu a kontrolné orgány, ktoré majú dohľad nad dodržiavaním podmienok príslušného zákona. Na tomto stretnutí boli prediskutované aktuálne otázky IMI systému a ich aplikácia na podmienky SR.

Zástupcovia SR sa pravidelne zúčastňujú rokovaní expertnej pracovnej skupiny EK pre informačný systém vnútorného trhu a praktického seminára pre používanie systému.

Vláda SR podniká kroky na zapojenie slovenských podnikov do konzultačného mechanizmu EK pre prípravu legislatívy a politík EÚ, tzv. „EBTP“ (European Business Test Panel), ktorý je prestížnym paneurópskym klubom viac ako 3000 podnikov, ktoré majú príležitosť sa priamo podieľať (prostredníctvom konzultácií) na príprave hospodárskych politík EÚ. Vo vzťahu dopadov majú jedinečnú príležitosť informovať EK o konkrétnych mikroekonomických dopadoch na ich podnikanie. SR v EBTP vidí prínos najmä z hľadiska realistického posúdenia predpokladaných dopadov predpisov, politík EÚ na činnosť jednotlivých firiem.

Ministerstvo hospodárstva SR, ako národný koordinátor, prevzalo a v prvej fáze oslovilo potenciálnych záujemcov o členstvo v EBTP z radov slovenských podnikov všetkých veľkostí a zo všetkých odvetví. Na základe smerných čísiel pre každý členský štát EÚ, stanovil EUROSTAT pre SR kvótu 72 podnikov, z ktorých sa prihlásilo v prvej fáze 30. Z týchto podnikov sa oficiálne prihlásilo 18 do panelu EBTP, ktorým boli následne zaslané oficiálne pozvánky na účasť v konzultačnom procese EBTP. V 2. fáze Ministerstvo hospodárstva SR oslovuje asociácie a združenia podnikateľov s cieľom postupne naplniť určenú kvótu pre SR v rámci EBTP tak, aby títo partneri boli informovaní o tom, čo EBTP je, čím sa zaoberá, s dôrazom na význam EBTP v prospech ich pôsobenia v podnikateľskom prostredí.

SR pripravovala podklady pre rokovania Rady EÚ k jednotnému trhu pre Európu 21. storočia, v ktorých zdôraznila, že doterajší rozvoj jednotného trhu považuje za úspešný a zasadzuje sa za jeho rozvoj v rámci globalizácie a Lisabonskej stratégie, ako strategických nástrojov ďalšieho formovania jednotného trhu a podporuje princíp, že konkurencieschopnosť sa bude presadzovať cestou orientácie na ciele a dosahovanie výsledkov, ako napr. je lepšia regulácia, implementácia existujúcej legislatívy a podobne, pre dosiahnutie vytýčených priorít jednotného trhu. V oblasti nástrojov budovania jednotného trhu SR navrhuje venovať väčšiu pozornosť lepšej právnej regulácii v kontexte lepšieho presadzovania zákonov a znižovania administratívnych bariér, či už vo verejnej správe alebo v prístupe k podnikaniu a jeho poskytovaní. Regulácie s negatívnym dopadom na podnikateľské prostredie predstavujú pre podniky dodatočné náklady a veľmi často sú to práve spotrebiteľia a občania, ktorí doplácajú na nedostatočne pripravené alebo zle implementované zákony. Ďalšou úlohou bude precizovanie koncepcie jednotného trhu, pri ktorej SR bude vychádzať z vízie moderného jednotného trhu pre všetkých, ktorá bola vypracovaná EK.

Naše názory presadzujeme v Rade pre konkurencieschopnosť, pracovných skupinách pre implementáciu smernice, IMI a IMAC.

3.2 Colná únia

Štvrtý rok členstva SR v EÚ bol poznamenaný najmä napĺňaním lisabonského programu, z ktorého pre EK a členské štáty vyplynula povinnosť zabezpečiť účinné, efektívne a interoperabilné informačné a komunikačné systémy na výmenu informácií medzi štátnou správou a občanmi Spoločenstva. Celoeurópska elektronizácia štátnej správy si vyžaduje zabezpečiť také informačné a komunikačné technológie v colnej oblasti, ktoré zabezpečia zvýšenie efektívnosti vykonávaných colných kontrol, efektívnejšie colné konanie a plynulý tok údajov, zníženie administratívneho zaťaženia, účinnejší boj proti podvodom, organizovanému zločinu a terorizmu a zabezpečia ochranu finančných záujmov, duševného vlastníctva, kultúrneho dedičstva, ako aj ochranu zdravia a životného prostredia. EK v spolupráci s členskými štátmi musí vyvinúť také colné elektronické systémy, ktorými sa zabezpečí implementácia koncepcie centrálného elektronického priečinka, t. j. jednotného vstupného elektronického miesta určeného na predkladanie všetkých dokumentov a informácií týkajúcich sa dovozu, vývozu a prepravy tovaru v jednom vstupnom bode (tzv. „single window“), spoločného miesta kontroly (tzv. „one-stop-shop“) a vytvorenie jednoduchého colného a obchodného prostredia bez dokumentov v papierovej forme. Na splnenie týchto cieľov EÚ prijala Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 70/2008/ES z 15. januára 2008 o colnom a obchodnom prostredí bez dokumentov v papierovej forme, ktoré ustanovuje ciele, časový harmonogram, úlohy EK a členských štátov, zdroje na vybudovanie, prevádzku a zlepšovanie elektronických colných systémov. Výhradne elektronická forma výmeny údajov má byť uplatňovaná do 5 rokov od nadobudnutia účinnosti modernizovaného Colného kódexu. V tejto súvislosti musí byť aktualizovaný viacročný

strategický plán tak, aby členské štáty využívali elektronickú výmenu údajov v stanovenej lehote.

Členstvo SR v EÚ a s tým spojený voľný pohyb tovaru, služieb a kapitálu priniesol so sebou aj nové formy páchania trestnej činnosti, vysokosofistikované formy a metódy s využívaním najvyspelejšej techniky elektronického bankovníctva a elektronického obchodu. SR venuje zvýšenú pozornosť najmä oblastí porušovania práv duševného vlastníctva, ochrane voľne žijúcich živočíchov a rastlín, kultúrnemu dedičstvu a starožitnostiam, spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ, podvodom v súvislosti s DPH a pod.

Navyše neustála snaha skupín páchajúcich trestnú činnosť získať čo najvyšší zisk z porušovania alebo obchádzania colných a poľnohospodárskych predpisov, si vyžadovali a vyžadujú zabezpečiť colné správy účinnými právnymi a technickými nástrojmi, ktorými by mohli efektívne predchádzať a brániť poškodzovaniu európskeho hospodárstva. Účinným spôsobom, ktorý umožňuje čo najviac obmedziť páchanie podvodov v tejto oblasti, je posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi navzájom, ako aj medzi členskými štátmi a Komisiou. SR za sledované obdobie plnila úlohy s cieľom posilniť opatrenia na vykonávanie colného dohľadu a zvýšenia kvality operatívno-pátracej činnosti na účely získania prehľadu o obchodovaní, zhromažďovaní, sprostredkovaní alebo preprave nebezpečného materiálu a boji proti terorizmu a extrémizmu.

Colná správa je od júla 2006 zapojená do činnosti misie EUBAM (Podporná misia EÚ na hranici Moldavska a Ukrajiny). Na základe Rozhodnutia ministra financií boli vyslaní dvaja zástupcovia colnej správy na plnenie úloh colnej správy v zahraničí v misii EUBAM s trvaním do 31.12.2008.

V oblasti bilaterálnych vzťahov :

- Dňa 12. 4. 2007 nadobudla platnosť Dohoda o spolupráci medzi Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky a Generálnym riaditeľstvom ciel Českej republiky pri predchádzaní a odhaľovaní porušovania colných a daňových predpisov,
- Dňa 15. 2. 2008 nadobudla platnosť dohoda Property Agreement between the United States of America and the Government of the Slovak Republic, Customs Directorate, ktorá bola uzatvorená v rámci programu Export control and border security.

Colná správa má svoje nezastupiteľné miesto pri ochrane finančných záujmov Spoločenstva, ako aj pri poskytovaní zodpovedajúcej úrovne ochrany občanom a hospodárskym subjektom na území SR a v rámci úzkej súčinnosti s ostatnými colnými správami aj na celom území Spoločenstva. Budúci vývoj v colnej oblasti bude ovplyvnený novou legislatívou (modernizovaný Colný kódex a jeho vykonávacie nariadenie), ktorej cieľom je modernizácia colných režimov a postupov a prijatie pravidiel smerujúcich k spoločným štandardom pre informačné systémy potrebné na uplatňovanie princípu interoperability a elektronického colného vyhlásenia. V rámci elektronizácie sa musia v stanovených lehotách uviesť do prevádzky colné systémy:

- pre vývoz a dovoz (ECS, ICS), ktoré v súčasnosti so systémami pre tranzit zabezpečia plynulý tok údajov,
- systém identifikácie a registrácie hospodárskych subjektov,
- systém pre schvaľovanie, konzultácie a spravovanie osvedčení pre schválené hospodárske subjekty (AEO).

Okrem uvedených základných systémov bude potrebné na národnej úrovni vyvinúť, prípadne zmeniť ž existujúce súvisiace systémy a jednotlivé zložky elektronických systémov (funkčné a technické špecifikácie, sieťové prepojenia, softvér a iné vybavenie).

Významným cieľom v tejto oblasti je vytvorenie centrálného elektronického priečinka, ktorý bude umožňovať všetkým subjektom zapojeným v medzinárodnom obchode a preprave podávať a vybavovať štandardizované informácie a dokumenty v jedinom vstupnom bode, a splniť tak všetky požiadavky súvisiace s dovozom, vývozom a tranzitom. Úplná realizácia projektu predpokladá celonárodný rozsah so zapojením všetkých relevantných orgánov a organizácií verejnej správy, všetkých relevantných subjektov súkromného sektora a zároveň predpokladá súvisiacu úpravu väzieb na partnerské subjekty členských štátov EÚ.

Modernizácia a elektronizácia sa dotkne aj iných oblastí, akými sú napríklad colné sadzby (zriadenie integrovaného prostredia pre colné sadzby), pravidlá pôvodu tovaru (elektronické osvedčovanie preferenčného pôvodu – vývoj systému REX), určovanie colnej hodnoty a nomenklatúrne zatried'ovanie tovaru.

Pre naplnenie uvedených cieľov vypracovala EK viacročný strategický rámec, ktorý po ďalšom rozpracovaní na konkrétny strategický plán a plán na implementáciu by mal zabezpečiť, aby colná správa bola v rámci medzinárodného obchodu moderným partnerom, ktorý zabezpečuje presadzovanie finančných, ochranných a bezpečnostných záujmov a ktorý je pripravený pružne reagovať na meniace sa podmienky a nové potreby.

Pozornosť bude aj naďalej venovaná postupnému zjednodušovaniu nomenklatúry Spoločného colného sadzobníka.

V oblasti boja proti drogám sa plnia a budú plniť ciele Stratégie EÚ v boji proti drogám na roky 2005 – 2012 a Európskeho akčného plánu boja proti drogám na roky 2005 – 2008, predovšetkým s ohľadom a zabezpečenie ochrany vonkajšej hranice EÚ, vrátane medzinárodných letísk a kontroly poštových zásielok, v súvislosti s nezákonnou prepravou omamných a psychotropných látok a ich prekurzorov.

Návrh odporúčaní

- zabezpečiť finančné, materiálne a personálne kapacity pre splnenie úloh vyplývajúcich z viacročného strategického plánu
- zabezpečiť plnenia úloh vyplývajúcich z Dohovoru Neapol II (v rámci činnosti pracovnej skupiny pre colnú spoluprácu),
- na národnej úrovni zabezpečiť legislatívne zmeny, ktoré zvýšia kompetencie colných orgánov v oblasti vyšetrovania trestných činov v prípade porušovania colných alebo daňových predpisov, porušovania práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru a v boji proti nezákonnému dovozu drog, vojenského materiálu a tovaru dvojakého použitia.

3.3 Dane a účtovníctvo

Oblasť správy daní

V oblasti správy daní v roku 2007 pokračovala intenzívna medzinárodná administratívna spolupráca medzi Slovenskou republikou a ostatnými členskými štátmi EÚ. Nárast bol

zaznamenaný v oblasti výmeny informácií na základe žiadosti alebo formou spontánnej výmeny informácií. Výrazné zvýšenie počtu vymieňaných daňových informácií bol naďalej zaznamenaný v oblasti dane z pridanej hodnoty. Celková finančná efektívnosť výmeny informácií uskutočnenej Daňovým riaditeľstvom SR predstavovala v roku 2007 sumu 529 mil. Sk, ktorá oproti roku 2006 znamenala nárast o 55,11 %. Na základe smernice Rady 2003/48/ES o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov boli v termíne do 30. 06. 2007 druhýkrát Daňovým riaditeľstvom SR automaticky poskytnuté informácie o úrokových príjmoch rezidentov iných štátov a zároveň ním boli takéto informácie prijaté od iných štátov. V roku 2007 sa Daňové riaditeľstvo SR aktívne zúčastnilo niekoľkých multilaterálnych kontrol organizovaných členskými štátmi EÚ za účelom preverenia intrakomunitárnych obchodných transakcií a čerpania nadmerných odpočtov DPH.

Colná správa medzinárodnú spoluprácu pri výmene informácií zabezpečovala aj v rámci systémov SEED, MVS a systému EWSE a daňové orgány v rámci systému VIES.

V roku 2007 daňové orgány a colná správa zintenzívnili medzinárodnú pomoc pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok do rozpočtu Slovenskej republiky alebo iných členských štátov podľa smernice Rady 76/308 /EHS.

Návrh nariadenia Komisie, ktorým sa nahrádza smernica Komisie 2002/94/ES

V marci 2008 v rámci komisie pre vymáhanie pri DG Dane a colná únia pokračovalo prerokovávanie návrhu nariadenia Komisie, ktorým sa nahrádza smernica Komisie 2002/94/EC ustanovujúca podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení smernice Rady 76/308/EHS o vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok

týkajúcich sa určitých poplatkov, ciel, daní a iných opatrení. Významnou zmenou v navrhovanom nariadení je, aby sa medzi členskými štátmi umožnilo uskutočňovať elektronické zasielanie dokumentov, a to že sa zavádzajú nové formuláre pre poskytovanie vzájomnej pomoci pri vymáhaní pohľadávok. Termín účinnosti navrhovaného nariadenia sa predpokladá v januári 2009.

Oblasť priamych daní

Za oblasť priamych daní boli za posledný rok predmetom rokovania pracovných skupín Rady tieto legislatívne návrhy:

Návrh na doplnenie smernice Rady 2003/49/ES o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom na výplaty úrokov a licenčných poplatkov medzi združenými spoločnosťami rozličných členských štátov (dokument: 9762/07 FISC 78), ktorý sa v rámci pracovnej skupiny Rady o daňových otázkach prerokovával 30.5.2007:

Na základe predmetného návrhu malo v smernici 2003/49/ES dôjsť k zmene článku 1 s účinnosťou od 1.1.2001 a úprave prílohy cit. smernice k 31.12.2007. Predmetná úprava sa zdôvodňovala tým, že v smernici neexistuje explicitná požiadavka, aby sa príjmy z úrokov a licenčných poplatkov, na ktoré sa smernica vzťahuje, nezdaňovali vôbec. Zmena sa vykonávala na zabezpečenie toho, aby nedochádzalo k situáciám vyúsťujúcim do dvojitého nezdanenia uvedených príjmov. Čiže, ak nie sú uvedené príjmy zdaňované v štáte rezidencie daňovníka, na ktorého sa smernica vzťahuje, môžu byť takéto príjmy zdanené v štáte zdroja takýchto príjmov. Daňovník v záujme využitia výhod smernice musí preto v štáte, ktorý

takéto príjmy vypláca, poskytnúť dôkaz o tom, že v štáte jeho rezidencie nie je oslobodený od dane vzťahujúcej sa na uvedený úrokový príjem alebo licenčný poplatok.

Zmeny, ktoré podporila väčšina ČŠ vrátane SR zablokovalo Belgicko, ktoré bolo presvedčené o dostatočnosti aktuálne platnej smernice. Európska komisia (ďalej len „EK“) sa však v budúcnosti pokúsi o opätovné predloženie uvedeného návrhu.

Odporúčenie pre Rozhodnutie Rady týkajúce sa pristúpenia Bulharska a Rumunska k Dohovoru z 23. júla 1990 o zamedzení dvojitého zdanenia v súvislosti s úpravou ziskov prepojených podnikov (dokument 5059/08 FISC 1):

Zatiaľ sa k uvedenému návrhu uskutočnilo jedno rokovanie na pôde pracovnej skupiny Rady o daňových otázkach dňa 6.2.2008, avšak návrh obsahuje prvky retroaktivity, nakoľko sa odporúča schváliť pristúpenie uvedených nových ČŠ k dohovoru od 1.1.2007. Uvedené môže spôsobovať problémy pri stanovení dátumov nadobudnutia platnosti dohovoru medzi jednotlivými ČŠ. Predsedníctvo navrhlo riešiť problém s RO, BL, právnymi službami Rady a EK.

SR podporuje návrh EK, nakoľko zjednodušuje procedúru pristúpenia nových štátov (nie je nutná ratifikácia každým ČŠ). Zároveň je potrebné vyriešiť problém s retroaktivitou čo najskôr.

Návrh smernice o daniach z osobných áut:

V júli 2007 v rámci pracovnej skupiny Rady o daňových otázkach pokračovalo prerokovávanie návrhu smernice o daniach z osobných áut, ktorý na rokovanie PS Rady predložila EK prvýkrát v októbri 2005. Rokovania sa zamerali najmä na riešenie otázok súvisiacich s tvorbou systému refundácie daní súvisiacich s prevádzkou vozidiel, zavedením prvku CO2 do základu dane a zrušením registračných daní. ČŠ v rámci diskusie prezentovali množstvo pripomienok. Nakoniec bolo rozhodnuté v diskusii o predmetnom návrhu ďalej nepokračovať.

Z pohľadu Slovenskej republiky bolo zrušenie tzv. registračnej dane irelevantné, nakoľko SR takúto daň v súčasnosti neuplatňuje. Na zavedenie prvku CO2 prípadne ďalších látok znečisťujúcich životné prostredie do systému zdaňovania osobných áut bolo potrebné dlhšie časové obdobie, ako predpokladal návrh smernice z dôvodu preskúmania všetkých relevantných faktorov ovplyvňujúcich uplatňovanie takejto dane v budúcnosti ako aj preverenia možností technického zabezpečenia výberu dane.

Z dokumentov nelegislatívnej povahy sa v oblasti priamych daní prerokovali:

Zdaňovanie príjmu z úspor (smernica 2003/48/ES): štandardný formát na výmenu informácií (dokumenty: 9785/07 FISC 79 a 9786/07 FISC 80)

Na základe schváleného Oznámenia Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Koordinácia daňových systémov členských štátov na vnútornom trhu – COM(2006) 823 final zo dňa 21.12.2006 sa pracovná skupina Rady o daňových otázkach rozhodla v rámci svojich podskupín gestovaných členskými štátmi, ktoré prejavili záujem, posúdiť možnosti koordinácie daňových politík v nasledovných oblastiach:

- daňové zaobchádzanie s neziskovými organizáciami a charitami
- daňové zaobchádzanie s výhrami z hazardných hier

Na základe schváleného Oznámenia Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru – Zdanenie pri odchode a potreba koordinácie daňovej politiky členských štátov – COM(2006) 825 final zo dňa 21.12.2006 sa pod vedením holandskej delegácie uskutočnilo niekoľko stretnutí k problematike exit taxation (daň uplatňovaná na spoločnosti pri cezhraničnej zmene sídla)

Správy uvedených podskupín boli prezentované na zasadaní pracovnej skupiny Rady o daňových otázkach.

Oznámenie Európskej komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru v oblasti problematiky uplatňovania opatrení na zabránenie zneužívania právnych predpisov v oblasti priameho zdaňovania. (dokument 16449/07 FISC 181)

Príprava uvedeného dokumentu nadväzuje na otázky spoločnej koordinácie a spolupráce medzi členskými štátmi za účelom dosiahnutia spoločných cieľov v oblasti priamych daní a ochrany ich daňových základov. Pravidlá na zabránenie zneužívania daňových predpisov pritom predstavujú celú škálu pravidiel, opatrení a praktík, ktoré uplatňujú ČŠ, ako napr. pravidlá pre kontrolované zahraničné spoločnosti, pravidlá podkapitalizácie, prechod z metódy vyňatia príjmov na metódu zápočtu v prípade, ak príjem zo zdroje v druhej jurisdikcii podlieha nízkej alebo preferenčnej sadzbe dane) a pod.

EK v svojom dokumente navrhuje, aby ČŠ všeobecne preskúmali svoje pravidlá na ochranu proti daňovým únikom. EK je ochotná poskytnúť ČŠ pri tomto preskúmaní podporu a pomoc, ktoré sú často v rozpore so Zmluvou o založení ES/rozsudkami Európskeho súdneho dvora. EK má takisto eminentný záujem v úzkej spolupráci s ČŠ podrobnejšie preskúmať možnosti konkrétnych koordinovaných riešení s cieľom:

- vypracovať spoločné vymedzenia pojmov zneužívanie právnych predpisov a vyslovene umelé konštrukcie (aby sa poskytli usmernenia pri uplatňovaní týchto pojmov v oblasti priamych daní),
- zlepšiť administratívnu spoluprácu, aby sa účinnejšie postupovalo pri odhaľovaní zneužívania právnych predpisov a daňových podvodov a v boji proti nim,
- vymieňať si osvedčené postupy, ktoré sú zlučiteľné s právnymi predpismi ES, predovšetkým vzhľadom na zabezpečenie proporcionality pravidiel na zabránenie zneužívania právnych predpisov,
- obmedziť potenciálny nesúlad, ktorého dôsledkom je neúmyselné nezdanenie a zabezpečiť lepšiu koordináciu uplatňovania pravidiel na zabránenie zneužívania právnych predpisov.

V rámci predbežnej diskusie sa ČŠ vrátane SR zhodli na tom, že v súčasnosti ponúkané možnosti na riešenie uvedeného problému, ktorou je napr. aj smernica o medzinárodnej spolupráci (77/799/EHS) sú vhodnejším nástrojom na riešenie uvedenej situácie bolo by vhodné ďalej sa zamerať najmä na zlepšenie a posilnenie využívania tejto možnosti.

Zdaňovanie príjmu úspor: aktuálne informácie o medzinárodných aspektoch (negociácie s tretími štátmi o prijatí opatrení obdobných s tými, ktoré sú uvedené v smernici Rady

2003/48/ES z 3. júna 2003 o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov) z rokovania pracovnej skupiny o daňových otázkach dňa 6.2.2008:

Rada ECOFIN vo svojich záveroch z 3. júna 2003 vyzvala EK, aby sa počas prechodného obdobia, ktoré je stanovené v článku 10 smernice, začali rokovania s ďalšími významnými finančnými centrami s cieľom zabezpečiť, aby tieto jurisdikcie prijali opatrenia ekvivalentné tým, ktoré sa majú uplatňovať v rámci Spoločenstva.

Na základe preskúmania dostupných údajov EK navrhla zahájiť rokovania o prijatí ekvivalentných opatrení rovnocennými s tými, ktoré sú uvedené v smernici Rady 2003/48/ES s ďalšími tromi jurisdikciami, a to Singapúrom, Hongkongom a Macaom.

V máji 2007 sa uskutočnili politicko – technické rokovania medzi EK a Hongkongom. Hongkong má problémy s uplatňovaním obdobných opatrení ako sú uvedené v smernici 2003/48/ES nakoľko príjmy z úspor nezdaňuje ani u rezidentov ani u nerezidentov, a teda ani nezabezpečuje zber potrebných informácií podľa požiadaviek EÚ. Z uvedeného vyplýva, že situáciu by radšej riešil uzatvorením zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia (v súčasnosti rokuje s 11 jurisdikciami), avšak EK kriticky poukázala na fakt, že uvedené zmluvy sa neuzatvárajú podľa aktualizovaného modelu z roku 2005 a výmena informácií je tým pádom obmedzená resp. žiadna. EK preto apelovala na ČŠ, aby v prípade aktuálnych negociácií pred uzavretím dvojstrannej zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia s Hongkongom, sa snažili o vloženie klauzúl s čo najširšou výmenou informácií.

Slovenská republika spolu s ostatnými členskými štátmi podporuje rokovania medzi EK a identifikovanými tretími krajinami v záujme prijatia ekvivalentných opatrení v oblasti zdaňovania úspor.

Code of Conduct for Business Taxation

V oblasti Code of Conduct for Business Taxation sa na pôde Rady EÚ v sledovanom období uskutočnilo šesť zasadaní, pričom skupina prerokovala otázky spojené s jej budúcnosťou, škodlivé opatrenia Maltý, Holandska, závislého územia na Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a severného Írska Ostrova Man a sledovala implementáciu tzv. rollbacku a standstillu. Následne predložila na rokovanie ministerskej Rady ECOFIN dve správy o svojej činnosti. Ministerská Rada ECOFIN ocenila prácu vykonanú v rámci uvedenej skupiny a vyzvala skupinu, aby vo svojej práci pokračovala ďalej. Počas sledovaného obdobia neboli Slovenskej republike identifikované opatrenia v rámci vnútroštátnej daňovej legislatívy, ktoré by boli v rozpore s pravidlami Code of conduct.

Spoločný konsolidovaný základ dane spoločností (CCCTB)

V rámci pracovnej skupiny EK naďalej pokračujú práce na príprave Spoločného konsolidovaného základu dane spoločností (CCCTB). EK plánuje do konca roku 2008 predložiť konečný legislatívny návrh CCCTB.

Návrh na zavedenie spoločných pravidiel pre stanovenie základu dane spoločností v rámci EÚ je jednak na pôde EK a Rady EÚ, v jednotlivých členských štátoch EÚ, ale zároveň aj v odborných podnikateľských kruhoch diskutovaný už dlhšie časové obdobie. Počas tohto obdobia sa samozrejme vyvíjali aj stanoviská a postoje členských štátov k aktuálne diskutovanej problematike.

V projekte CCCTB SR vníma v súčasnosti množstvo páľčivých problémov a otvorených otázok, ktorých riešenie nebude predstavovať jednoduchú úlohu. Stačí spomenúť napr. prerozdelení mechanizmus budúceho CCCTB s predbežne stanovenými alokačnými faktormi (mzdy, majetok a tržby), kde SR ako menší členský štát môže právom pociťovať obavy z nenaplnenia svojich rozpočtových očakávaní a celkovej výšky prerozdelennej časti základu dane. Ďalšie obavy vzbudzuje aj úprava administratívnych postupov a odvolacieho procesu, aby skupiny podnikov nemuseli čeliť 27 rôznym národným správny postupom, čo je síce z pohľadu nadnárodnej skupiny podnikov výhodné, avšak podľa nášho názoru pre členské štáty v praxi ťažko realizovateľné. Otáznou zostáva aj možnosť zahrnutia finančných inštitúcií k subjektom, ktoré by mohli využívať CCCTB. Nakoľko je finančný sektor z hľadiska podnikania značne odlišný, do CCCTB by vniesol množstvo špecifických prvkov, čo nie je konečným cieľom plánovaného návrhu. Na druhej strane finančné inštitúcie tvoria významný počet nadnárodných spoločností pôsobiacich v rámci EÚ. SR zároveň považuje za dôležitú súčasť návrhu CCCTB aj detailnejší odhad dopadov projektu na členské štáty EÚ.

Pri zohľadnení doterajšieho vývoja situácie pri príprave návrhu CCCTB ako aj súčasnej úrovne vnútroštátneho daňového systému SR môžeme skonštatovať:

SR na základe doterajšieho postupu prác a parciálnych výstupov pracovnej skupiny k Spoločnému konsolidovanému základu dane spoločností v EÚ zatiaľ nenadobudla presvedčenie o výhodnosti projektu, ktorý by mal viesť k zjednodušeniu situácie nadnárodných spoločností podnikajúcich v rámci vnútorného trhu EÚ. Zastávame názor, že riziká spojené so zavádzaním CCCTB sú výrazne väčšie ako reálny prínos a efekty z harmonizácie základov daní. Práce na návrhu CCCTB by zároveň nemali získať politickú podporu, či už na rokovaní ministerskej Rady ECOFIN, alebo iných politických fórach, skôr, ako konečný návrh predložený zo strany EK z hľadiska svojej technickej stránky a detailného vyhodnotenia dopadov nepresvedčí členské štáty o výhodnosti jeho prijatia.

Návrh odporúčaní

- sledovať vývoj v súvislosti s problematikou koordinácie systémov priamych daní v členských štátoch EÚ;
- naďalej venovať značnú pozornosť rokovaniam o projekte Spoločného konsolidovaného základu dane spoločností v rámci EÚ;
- zabezpečiť aktívnu účasť zástupcov na rokovaní odborných pracovných skupín na úrovni EK a Rady EÚ.

Oblasť nepriamych daní

Oblasť nepriamych daní je v rámci vnútorného trhu na základe článku 93 Zmluvy harmonizovaná.

Za oblasť nepriamych daní boli za posledný rok predmetom rokovania pracovných skupín Rady tieto legislatívne návrhy:

Daň z pridanej hodnoty

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS, pokiaľ ide o miesto poskytovania služieb, a návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady(ES) č. 1798/2003, pokiaľ ide o výmenu informácií

Návrh smernice bol v priebehu roka 2006 a 2007 predmetom rokovania pracovnej skupiny Rady o daňových otázkach niekoľkokrát. Vo všeobecnosti cieľom návrhu tejto smernice je modernizácia pravidiel o mieste dodania služieb. Zámerom je zabezpečiť zdanenie služieb v mieste spotreby, pretože počas prípravy zavedenia spoločného systému DPH v EÚ snaha definovať miesto dodania služieb viedla v tom čase k vážnym praktickým problémom. Výsledkom bolo, že za miesto zdanenia sa ako všeobecné pravidlo určilo miesto, kde má dodávateľ sídlo s tým, že pri niektorých typoch služieb boli ustanovené výnimky zo všeobecného pravidla.

V návrhu smernice sú dve nové všeobecné pravidlá na určenie miesta dodania služieb:

pri poskytovaní služieb zdaniteľnej osobe je to miesto, kde má táto osoba sídlo, resp. miesto podnikania alebo bydlisko a pri poskytovaní služieb nezdaniteľnej osobe je to miesto, kde má dodávateľ služby sídlo, resp. miesto podnikania alebo bydlisko, a to s tým, že pri niektorých typoch služieb sa ustanovujú výnimky z týchto všeobecných pravidiel.

Návrh smernice Rady bol 4.12.2007 schválený ministerskou Radou ECOFIN a bude nadobúdať účinnosť v niekoľkých krokoch od 1. januára 2009 do 1. januára 2019.

Návrh smernice Rady, ktorou sa ustanovujú predpisy o vrátení dane z pridanej hodnoty, ktoré sa ustanovuje v smernici 77/388/EHS zdaniteľným osobám, ktoré nemajú sídlo na území krajiny, ale v inom členskom štáte

Podľa súčasného systému refundácie DPH zdaniteľná osoba žiada o vrátenie DPH v členskom štáte, kde realizovala kúpu tovaru alebo služby. Systém refundácie sa vzťahuje na tie zdaniteľné osoby, ktoré nemajú v štáte spotreby sídlo a ani prevádzkareň.

Podľa navrhovaného nového postupu by zdaniteľná osoba mohla žiadať o vrátenie DPH v členskom štáte, kde má sídlo. Takýto systém by podstatne zjednodušil povinnosti podnikateľov, ktorí by mali možnosť žiadať o vrátenie DPH zaplatenej v inom členskom štáte takým istým spôsobom ako v tuzemsku. DPH by bola vrátená v zmysle pravidiel členského štátu, kde boli realizované nákupy oprávňujúce odpočítanie dane na vstupe.

Návrh smernice bol schválený ministerskou Radou ECOFIN 4.12.2007 a nadobudne účinnosť 1. januára 2010.

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady(ES) č. 1798/2003, pokiaľ ide o výmenu informácií.

Nariadenie rady sa na úrovni Rady prerokováva spolu s návrhom smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS, pokiaľ ide o miesto poskytovania služieb. Zmeny, ktoré sa v ňom pripravujú priamo vyplývajú z návrhu, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 77/388/EHS.

Návrh nariadenia bol schválený ministerskou Radou ECOFIN 4.12.2007, nakoľko súvisí s návrhom smernice Rady, pokiaľ ide o miesto poskytovania služieb, jeho účinnosť bude zhodná s účinnosťou hlavných predpisov.

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o určité dočasné opatrenia týkajúce sa sadzieb dane z pridanej hodnoty

Výnimky vynegociované počas prístupových rokovaní majú obmedzenú platnosť (väčšinou do konca roka 2007), kým výnimky schválené predtým (do roku 1995) majú neobmedzenú platnosť a sú účinné do doby zavedenia definitívneho systému DPH. Tento časový rámec prinesie na konci roku 2007 pre niektoré členské štáty nerovnaké postavenie bez nejakého skutočného odôvodnenia.

Komisia navrhla predĺžiť platnosť výnimiek na lokálne poskytované služby do konca roku 2010, t.j. do uplynutia platnosti minimálnej sadzby dane 15%. Predĺženie sa netýkalo výnimiek, ktoré boli v rozpore s dobrým fungovaním vnútorného trhu (výnimky týkajúce sa uhlia, koksu, palív a nafty) a tých výnimiek, ktoré boli medzičasom zapracované do všeobecných ustanovení (ústredné kúrenie). Na druhej strane, výnimky, ku ktorým prebiehali v Rade náročné diskusie (reštauračné služby, ubytovací sektor) sa mohli predĺžiť.

Slovenská republika tento návrh podporovala. Návrh bol schválený na zasadnutí ministerskej Rady ECOFIN 4.12.2007 a je účinný od 1. januára 2008.

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty.

Návrh smernice obsahuje:

- zmenu týkajúcu sa schémy pre plyn a elektrinu. Technické požiadavky smernice 2003/92/ES zo 7. októbra 2003, v ktorej je súčasne používaná schéma pre plyn a elektrinu uvedená, neodzrkadľujú ekonomickú realitu, čím obmedzili pôsobnosť tejto schémy, predovšetkým pri dodávkach zemného plynu v mieste, kde sa DPH skutočne vyberá a pri oslobodení dovozu zemného plynu. Okrem uvedeného sa zistilo, že by bolo vhodné použiť rovnaké pravidlá aj pri dodávkach tepla a chladu prostredníctvom sietí ústredného kúrenia/chladenia.
- zavedenie vhodného daňového rámca pre spoločné podniky (joint undertakings) alebo akékoľvek iné štruktúry potrebné na efektívne vykonávanie výskumu, technologického vývoja a predvádzacích programov Spoločenstva.
- zmenu v práve na odpočet DPH. Jedno z platných pravidiel hovorí, že zdaniteľná osoba si môže odpočítať daň na vstupe jedine v prípade, keď tieto tovary a služby sú použité na transakcie, pri ktorých vzniká právo na odpočet. Európsky súdny dvor rozhodol, že pri zmiešanom použití má zdaniteľná osoba možnosť si zvoliť, či odpočíta vstupnú daň úplne bez ohľadu na použitie tovaru alebo služby. Následne, použitie na iné ako podnikateľské účely bude následne zdanené ako dodanie služieb za protihodnotu podľa sumy vzniknutých výdavkov. Toto sa predovšetkým týka nehnuteľného majetku, pri ktorom sú náklady na nadobudnutie mimoriadne vysoké a súbežné použitie na podnikateľské účely a na iné ako podnikateľské účely je možné a dlhodobé, pričom ekonomická životnosť nehnuteľného majetku je teoreticky oveľa dlhšia ako iných tovarov. Z tohto dôvodu sa javí úprava pravidiel práva na odpočet DPH ako nevyhnutná, pričom táto úprava by mala viac reflektovať základné pravidlá používania a mala by obmedziť prínosy plynúce s výhod získaných prostredníctvom neoprávneného riadenia finančných tokov.
- zmenu vyplývajúcu z prístúpenia Rumunska a Bulharska. Rumunsko a Bulharsko, rovnako ako ostatné prístupujúce štáty si vynegociovali oprávnenie používať určité

výnimky na oslobodenie pre malé a stredné podniky a pri medzinárodnej doprave. Z dôvodu transparentnosti je potrebné zapracovať tieto zmeny do smernice.

Slovenská republika jednoznačne podporuje skoré prijatie tohto návrhu, ktorý predstavuje vylepšenie právneho rámca pre DPH.

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poisťovacími a finančnými službami

Návrh má dva ciele:

- zvýšiť právnu istotu hospodárskych subjektov a vnútroštátnych daňových úradov, znížiť ich administratívne zaťaženie v súvislosti so správnym uplatňovaním pravidiel oslobodenia poisťovacích a finančných služieb od DPH,
- znížiť vplyv skrytej DPH v nákladoch poskytovateľov poisťovacích a finančných služieb.

Tieto ciele sa dosiahnu troma opatreniami obsiahnutými v návrhu:

- objasnenie pravidiel, ktoré upravujú oslobodenie poisťovacích a finančných služieb od DPH,
- rozšírenie existujúcej možnosti rozhodnúť sa pre zdanenie prevedením možnosti rozhodnúť sa z členských štátov na hospodárske subjekty,
- zavedenie koncepcie skupiny na zdieľanie nákladov, ktorá umožní hospodárskym subjektom združovať investície a prerozdeľovať náklady na tieto investície oslobodené od DPH zo skupiny na jej členov.

Podľa Ministerstva financií SR návrh smernice bude mať dopad na štátny rozpočet z dôvodu presunutia možnosti rozhodnúť sa pre zdanenie z členského štátu na hospodársky subjekt minimálne v prvom roku zavedenia úpravy do legislatívy, kedy tieto subjekty dostanú možnosť odpočítať si daň na vstupe pri investičnom majetku. V konečnom dôsledku v konkurenčnom prostredí sa dopad na konečných spotrebiteľov predpokladá neutrálny.

Slovenská republika všeobecne vyjadruje podporu hlavnej myšlienke predloženého návrhu smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poisťovacími a finančnými službami, ktorou je zmodernizovanie zastaralých definícií finančných a poisťovacích služieb a ich zosúladenie so súčasnými potrebami tejto oblasti podnikania. Ministerstvo financií SR je však zdržanlivé, čo sa týka možnosti voľby subjektov zdaňovať poskytovanie finančných a poisťovacích služieb.

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia k smernici 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poisťovacími a finančnými službami

Návrh nariadenia nadväzuje na ustanovenia k článku 135 ods. 1 písm. a) až g) a ods. 1a a článku 135a smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty. Týmito článkami sa objasňujú pravidlá upravujúce oslobodenie poisťovacích a finančných služieb od dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) s cieľom zaistiť jednotnejšie uplatňovanie oslobodenia od DPH, zvýšiť právnu istotu a znížiť administratívnu záťaž hospodárskych subjektov a správnych orgánov.

Cieľom tohto návrhu je podrobnejšie upraviť túto koncepciu a jej prvky, zvýšiť právnu istotu a znížiť administratívnu záťaž hospodárskych subjektov a správnych orgánov. Dosiahne sa to rozčlenením koncepcie a podmienok stanovených v článku 135 ods. 1 písm. a) až g), ods. 1a a článku 135a smernice 2006/112/ES na konkrétne ekonomické scenáre. Výsledkom je nevyčerpávajúci výpočet prípadov, pre ktoré nariadenie stanovuje, že sa na ne vzťahuje oslobodenie poisťovacích a finančných služieb od DPH, alebo že sú z oslobodenia od dane vylúčené.

Slovenská republika vidí potrebu prehodnotenia legislatívy, ktorá vznikla v roku 1977 a od vtedy sa nezmenila. Zároveň víta upresnenie rozsahu jednotlivých pojmov prostredníctvom pozitívneho, ako aj negatívneho vymedzenia.

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty s cieľom bojovať proti daňovým podvodom spojeným s operáciami v rámci Spoločenstva a návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1798/2003 s cieľom bojovať proti daňovým podvodom spojeným s operáciami v rámci Spoločenstva

Cieľom návrhov je predovšetkým zosúladiť a skrátiť na jeden mesiac lehotu na podávanie informácií o transakciách v rámci Spoločenstva v súhrnných výkazoch uvedených v hlave XI kapitole 6 smernice Rady 2006/112/ES a zároveň skrátiť lehotu na odovzdávanie týchto informácií medzi členskými štátmi z troch mesiacov na jeden.

V záujme dostupnosti údajov potrebných na boj proti podvodom sa zároveň navrhuje, aby sa informácie o nadobudnutiach tovaru v rámci Spoločenstva a nákupoch služieb od poskytovateľa so sídlom v inom členskom štáte, pre ktoré je príjemca povinný odvádzať daň, zhromažďovali mesačne. Nadobúdatelia alebo príjemcovia, ktorí uskutočňujú také operácie v sume viac ako 200 000 eur za kalendárny rok, budú preto povinní podávať svoje daňové priznania k DPH každý mesiac. V návrhu je zahrnuté aj ustanovenie zamerané na zjednodušenie postupov podávania súhrnných výkazov v tých členských štátoch, kde sú tieto postupy mimoriadne zložité, aby sa znížila záťaž, ktorá týmto predkladaním môže pre podniky vzniknúť.

Slovenská republika podporuje konvenčné opatrenia ako prioritný spôsob boja proti daňovým podvodom na území Spoločenstva.

Na úrovni Rady sa ďalej rokovali dokumenty nelegislatívnej povahy:

Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o sadzbách DPH iných ako sú základné sadzby DPH.

V roku 2003 Komisia predložila návrh týkajúci sa prehodnotenia znížených sadzieb DPH, z ktorého po dlhých diskusiách v pracovnej skupine Rady až po Radu ministrov ECOFIN vzišla smernica 2006/18/ES zo 14. februára 2006. Táto smernica zabezpečila predĺženie experimentu so zníženými sadzbami pre služby náročné na prácu do konca roku 2010 a možnosť uplatňovať zníženú sadzbu DPH na ústredné kúrenie (za rovnakých podmienok pre zemný plyn a elektrinu). V tom čase nebolo možné dosiahnuť žiaden iný kompromis ohľadom sadzieb a rozsahu ich uplatňovania. Konkrétne sa nepodarilo dosiahnuť kompromis týkajúci sa harmonizácie štruktúry znížených sadzieb alebo uplatňovania zníženej sadzby na celý sektor bývania alebo reštauračné služby, ako v tom čase navrhovala Komisia.

Smernica 2006/18/ES zahŕňala požiadavku, ktorou bola Komisia zaviazaná, predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o celkovom dopade znížených sadziieb. Správa mala pokryť lokálne dodávané služby, vrátane reštauračných služieb, predovšetkým z pohľadu zvyšovania zamestnanosti (tvorby pracovných miest), ekonomického rastu a správneho fungovania.

Komisia by videla úžitok v novej štruktúre znížených sadziieb DPH. Nová štruktúra by mala zohľadňovať predovšetkým:

- potrebu zabezpečenia rovnakého zaobchádzania medzi všetkými členskými štátmi, čo predstavuje ukončenie niektorých špecifických výnimiek,
- skutočnosť, že niektoré členské štáty majú politický záujem uplatňovať veľmi nízke sadzby vrátane nulovej sadzby predovšetkým na sociálne účely,
- skutočnosť, že pre členské štáty je mimoriadne náročné presunúť tovary a služby z jednej kategórie do inej, predovšetkým z dôvodu existencie veľkého rozdielu medzi základnou a zníženou sadzbou,
- potrebu vnesenia logiky do systému uplatňovania znížených sadziieb,
- potrebu rovnováhy medzi flexibilitou členských štátov a znižovaním nákladov spojených s DPH povinnosťami.
- Komisia vidí ako cestu zavedenie 3 úrovní sadziieb DPH na tovary a služby v závislosti od ich povahy.

Slovenská republika revíziu znížených sadziieb daní a zavedenie systému v sadzbách, ktorý by sprehľadnil existujúcu situáciu víta. Predpokladá sa, že diskusie o možnom zaradení tovarov a služieb do jednotlivých úrovní sadziieb DPH budú dlhotrvajúce, nakoľko si každý členský štát bude chcieť obhájiť svoje existujúce výnimky.

Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu o opatreniach zameraných na zmenu systému DPH s cieľom boja proti podvodom

Komisia v oznámení rozpracovala možnosti tzv. ďalekosiahlejších opatrení na boj proti daňovým podvodom, t.j. zdaňovanie dodávok tovarov v rámci Spoločenstva a prenos daňovej povinnosti na odberateľa.

Veľká väčšina členských štátov uprednostňovala prioritné rozpracovanie konvenčných opatrení na boj proti podvodom a ďalšie rozpracovanie ďalekosiahlejších opatrení, ktoré predstavujú fundamentálne zmeny DPH systému navrhovala zväziť až v prípade, že konvenčné opatrenia sa preukážu ako neúspešné. Členské štáty vyslovili výhrady k všeobecnému RC ako takému, k jeho povinnej implementácii ako aj k pilotnému projektu.

Slovenská republika uprednostňuje cestu konvenčných opatrení na boj proti daňovým podvodom, t.j. úpravu existujúcej legislatívy, a nie úplnú zmenu systému DPH ako takého.

Spotrebné dane

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/96/ES, pokiaľ ide o úpravu osobitného daňového režimu pre plynový olej, ktorý sa používa ako motorové palivo na komerčné účely a koordináciu zdaňovania bezolovnatého benzínu a plynového oleja používaných ako motorové palivo

Dokument obsahuje návrh na:

- zvýšenie minimálnych sadziieb pre plynový olej (naftu) na komerčné účely v dvoch krokoch (v roku 2012 na úroveň sadzby bezolovnatého benzínu a v roku 2014, aby sa zabránilo príliš dlhému udržiavaniu nízkej minimálnej sadzby pre plynový olej na komerčné účely),
- v členských štátoch by nemali byť sadzby pre plynový olej (naftu) a bezolovnatý benzín na nekomerčné použitie nižšie, ako sú sadzby plynového oleja (nafty) na komerčné použitie, pričom tieto zmeny sa navrhujú cez zvýšenie sadziieb na komerčné použitie,
- umožňuje členským štátom zdaňovať plynový olej (naftu) na komerčné použitie na úrovni nižšej, ako ktorá bola platná v januári roku 2003, ak rešpektujú minimálnu sadzbu a ponechajú daňové zaťaženie úplne nezmenené, zavedením alebo implementáciou poplatkov za užívanie ciest (cestná daň).

Slovenská republika pri súčasnom kurze spĺňa navrhované minimálne sadzby pre rok 2014 (380 EU/1000 l) už dnes, z tohto dôvodu návrh Komisie podporuje.

Návrh smernice Rady o všeobecných postupoch pre spotrebnú daň

Návrh smernice prináša očakávanú revíziu a doplnenie nosnej smernice pre spotrebné dane, smernice Rady 92/12/EHS o všeobecnom systéme, držbe, preprave a kontrole tovarov podliehajúcich spotrebným daniam. Smernica má priniesť úpravy, ktorých potreba vyplynula z praxe, má právne vylepšiť čiastočne zastaranú štruktúru smernice a má priniesť nový prvok do spôsobu kontroly a monitorovania pohybu tovarov podliehajúcich spotrebnej dani – systém EMCS. Smernica obsahuje aj nejaké sporné body (spôsob zdaňovania zásielkového predaja), ktoré sa v minulosti nepodarilo vyriešiť (členské štáty sa na riešení nevedeli dohodnúť) a preto je možné očakávať náročné diskusie.

Slovenská republika podporuje modernizáciu pravidiel, elektronizáciu systému kontroly pohybu tovaru podliehajúceho spotrebným daniam avšak zastáva názor, že smerovanie iných častí návrhu je potrebné podrobne prediskutovať.

Návrh odporúčaní

- v oblasti nepriamych daní je potrebné úzko sledovať vývoj jednotlivých návrhov a po schválení zabezpečiť ich transpozíciu do národnej legislatívy;
- dôležité je zabezpečenie aktívnej účasti zástupcov na rokovaní odborných pracovných skupín na úrovni Európskej komisie a Rady EÚ.

Oblasť účtovníctva

V oblasti účtovníctva sa zabezpečovala účasť na prijímaní dokumentov legislatívneho aj nelegislatívneho charakteru prostredníctvom účasti na týchto výboroch Európskej komisie:

- Výbor pre reguláciu účtovníctva
- Výbor pre reguláciu auditu
- Výbor pre dohľad nad audítorskou profesiou.

Výbor pre reguláciu účtovníctva

Výbor sa zaoberá najmä preberaním Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (ďalej len „IFRS“) do práva EÚ. Preberaniu IFRS do práva EÚ je venovaná zvýšená pozornosť členských krajín, pretože ich používanie má vplyv na rozvoj kapitálového trhu v členských krajinách. V roku 2007 sa rokovalo o prevzatí IFRIC-u 12 Dohody o koncesovaných službách. Tento štandard sa týka predovšetkým účtovania o tzv. PPP projektoch (Private Public Partnership). Slovenská republika sa prostredníctvom svojho zástupcu usiluje presadiť model, kde by náklady a výnosy boli účtované tak, aby počas kontraktu nevznikal nerovnomerný zisk, resp. strata. Štandard nebol dosiaľ prevzatý. Výbor schválil prevzatie IFRS 8 Operačné segmenty a revidovaného IAS 23 Náklady na financovanie do práva EÚ.

Ďalšia dôležitá téma, o ktorej sa rokovalo, je ekvivalencia účtovných závierok zostavených podľa IFRS so závierkami zostavenými podľa iných štandardov, najmä US GAAP. Medzi EÚ a USA v novembri 2007 prišlo k dohode, že uznajú za ekvivalentné účtovné závierky zostavených podľa IFRS tak, ako ich vydáva Výbor pre medzinárodné účtovné štandardy (ďalej len „IASB“). Napriek tomu, že sa nepodarilo doposiaľ dospieť k dohode o uznanie účtovných závierok zostavených podľa IFRS tak, ako ich prijala EÚ je to pokrok, pretože úprava na takéto závierky je jednoduchšia ako úprava podľa US GAAP.

V roku 2007 sa tiež rokovalo o možnom zjednodušení požiadaviek na účtovníctvo a audit pre malé a stredné podniky, čo je súčasťou Barrosovho plánu na zníženia administratívneho zaťaženia podnikateľského prostredia v EÚ. Uvažuje sa o vytvorení kategórie mikropodnikov (do 10 zamestnancov), ktoré by boli vyňaté spod pôsobnosti smerníc úplne a rovnako sa uvažuje o zjednodušeníach pre malé a stredné podniky. Slovenská republika sa aktívne podieľa na prácach, výsledkom ktorých bude pravdepodobne zmena smerníc, ktoré upravujú požiadavky na účtovníctvo a audit.

V roku 2007 boli vydané nasledovné nariadenia:

Nariadenie komisie (ES) č. 610/2007 z 1. júna 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1725/2003, ktorým sa prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, pokiaľ ide o interpretáciu 10 Výboru pre výklad medzinárodného finančného výkazníctva (IFRIC)

Nariadenie Komisie (ES) č. 611/2007 z 1. júna 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1725/2003, ktorým sa prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, pokiaľ ide o interpretáciu 11 Výboru pre výklad medzinárodného finančného výkazníctva (IFRIC)

Nariadenie komisie (ES) č. 1358/2007 z 21. novembra 2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1725/2003, ktorým sa prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002, pokiaľ ide o medzinárodný štandard finančného výkazníctva (IFRS) 8

Výbor pre reguláciu auditu

Ide o výbor zložený zo zástupcov ministerstiev jednotlivých členských štátov, prevažne sú to zástupcovia ministerstiev financií, prípadne hospodárstva alebo spravodlivosti. Tento výbor podrobnejšie prerokovával otázky týkajúce sa zriadenia verejného dohľadu nad audítormi, kontroly zabezpečenia kvality auditu, spolupráce s tretími krajinami pri dohľade a výkone

auditu, medzinárodných audítorských štandardov - ISA's (International Standards on Auditing) a iných súvisiacich tém.

Veľký dôraz sa kládol na podmienky vykonávania kontrol zabezpečenia kvality, ktoré budú tiež podliehať dohľadu. V súvislosti s touto problematikou Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi a zástupcami národných orgánov dohľadu nad audítormi pripravuje modernizáciu Odporúčania Komisie („Recommendation 2000“) pre kontroly zabezpečenia kvality auditu subjektov verejného záujmu. Nové Odporúčanie by malo poskytnúť členským štátom podrobnejší výklad a postup pri kontrole kvality auditu pre audítorov a audítorské spoločnosti vykonávajúce auditu v subjektoch verejného záujmu prijatých na obchodovanie na trhoch EÚ. Otvorená ostáva spolupráca EÚ s tretími krajinami podľa 8. smernice, pričom Komisia posudzuje rovnocennosť systémov dohľadu, zabezpečenia kvality a prešetrovania a sankcií v tretích krajinách so systémom verejného dohľadu v EÚ podľa podmienok ustanovených v 8. smernici. Špecifická pozornosť sa venuje vyjednávaniu s USA, ako významným partnerom pre EÚ.

Výbor dohľadu nad audítorskou profesiou

V rámci spolupráce s EÚ sa SR prostredníctvom zástupcu MFSR zúčastňovalo na zasadnutiach Audit Regulatory Committee (AuRC), European Group of Auditors' Oversight Bodies (EGAOB) a na Workshopoch na transpozíciu smernice 2006/43/ES zo 17. mája 2006 o štatutárnom audite ročných účtovných závierok a konsolidovaných účtovných závierok (8. smernica).

Program predmetných rokovaní bol vo významnej miere ovplyvnený prijatím novej 8. smernice, v ktorej boli upravené nové podmienky pre výkon auditu a najmä pre zriadenie efektívneho a nezávislého verejného dohľadu nad výkonom auditu. Ak smernica neposkytuje jednotný výklad, Európska komisia sa prostredníctvom týchto výborov snaží o zjednotenie a zosúladienie výkladu v rámci EÚ, aby pri medzinárodnej spolupráci nedochádzalo k zbytočným problémom a nezrovnalostiam. Bol schválený nový zákon č. 540/2007 Z. z. z 25.10.2007 o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2008 a taktiež bol zriadený Úrad pre dohľad nad výkonom auditu.

Tento výbor je určený pre orgány dohľadu členských štátov a jeho agenda sa v roku 2008 presunula na novozriadený Úrad dohľadu nad výkonom auditu.

V nasledujúcom období bude potrebné venovať zvýšenú pozornosť najmä projektu na zníženie administratívneho zaťaženia podnikateľského prostredia v EÚ a z neho vyplývajúcim zmenám smerníc pre účtovníctvo a audit a podporovať spoluprácu EÚ s tretími krajinami podľa 8. smernice, pričom sa očakáva, že Komisia posúdi rovnocennosť systémov dohľadu, zabezpečenia kvality a prešetrovania a sankcií v tretích krajinách so systémom verejného dohľadu v EÚ podľa podmienok ustanovených v 8. smernici.

3.4 Doprava

Na národnej úrovni MDPT SR v rámci koordinácie rozhodovacích procesov v súvislosti s prijímaním dokumentov legislatívneho a nelegislatívneho charakteru spolupracuje najmä s Ministerstvom životného prostredia SR, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Národným inšpektorátom práce, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom financií SR, Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Prezidiom Policajného zboru a ÚNMS.

3.4.1 Cestná doprava

V sledovanom období patrili medzi najdôležitejšie tieto zmeny:

Otvorenie hraníc, postupné odstraňovanie fyzických a technických bariér z trhov členských krajín EÚ vytvorilo priestor pre rýchly rozvoj a rast dopravy tovaru a osôb.

Trendy, ktoré vyplývajú zo štúdie (ASSESS) o vývoji objemu a výkonov v osobnej a nákladnej doprave ako aj o delbe prepravnej práce do roku 2020, ktoré si nechala spracovať Európska komisia, že oproti roku 2000, by nákladná doprava v EÚ – 27 mala vzrásť o cca 50 %, osobná doprava o 35 %, sa postupne potvrdzujú. Cestná nákladná doprava rastie rýchlejším tempom ako železničná nákladná doprava.

Prepravné potreby zahraničného obchodu sa v prevažnej miere zabezpečujú nákladnou cestnou dopravou, preto rozhodujúcimi prepravnými reláciami (destináciami) z pohľadu slovenských dopravcov sú všetky členské štáty EÚ najmä SRN, ČR, Taliansko, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Francúzsko, Holandsko, Veľká Británia, Španielsko, Rumunsko a Bulharsko a z nečlenských štátov Chorvátsko.

Napriek ťažkostiam vo vykonávaní cestnej dopravy, ktoré vyplývajú hlavne z narastajúcich cien nafty, došlo na Slovensku za posledný rok k navýšeniu počtov dopravcov a počtu vozidiel, na ktoré boli vydané povolenia Spoločenstva. Po vstupe Slovenskej republiky do EÚ sa počet dopravcov vykonávajúcich medzinárodnú cestnú dopravu a počet vozidiel prakticky zdvojnásobil.

Vysoké tempo rastu v tejto oblasti sa na úrovni EÚ prejavuje potrebou zamerať sa na strategické plánovanie, liberalizáciu a zvyšovanie konkurencieschopnosti. EÚ ochraňuje práva cestujúcich a používateľov dopravných prostriedkov s obmedzenou mobilitou, zvyšuje kvalitu a bezpečnosť v doprave a podporuje ekologickejšie spôsoby prepravy.

Európska komisia 25. 03 2007 zahájila legislatívny proces a oficiálne predložila EP a Rade EÚ tzv. „cestný balíček“. Návrhy právnych noriem budú mať po ich prijatí prednosť pred zákonmi SR a budú priamo vykonávateľné:

- a) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ustanovujúce spoločné pravidlá týkajúce sa podmienok, ktoré sa majú splniť na vykonávanie povolenia prevádzkovateľa cestnej dopravy;
- b) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o prístupe na trh cestnej prepravy tovaru vo vnútri Spoločenstva alebo z územia členského štátu na územie alebo z územia členského štátu alebo tranzitujúcej jeden alebo viac členských štátov (prepracovanie);
- c) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o spoločných pravidlách pre medzinárodnú prepravu cestujúcich autokarmi a autobusmi (prepracovanie).

Zámerom týchto troch návrhov je modernizovať, nahradiť a zlúčiť ustanovenia vzťahujúce sa na prevádzkovateľov cestnej dopravy a prístup na trhy cestnej dopravy.

Nedostatok verejných finančných prostriedkov zostáva naďalej problematickým pre podnikové aktivity. Podobne ako v iných odvetviach európska legislatíva pripravuje otvorenie dopravných trhov či v železničnej alebo v autobusovej doprave. V tejto súvislosti bolo prijaté aj nariadenie EP a Rady (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS)

č. 1107/70. Možno očakávať, že hospodárska súťaž, ktorá z toho vyplynie, bude mať za následok, že existujúci dopravcovia sa prispôbia moderným pomerom a výkonnosť verejnej dopravy vzrastie.

V nadväznosti na nariadenie EP a Rady (ES) č. 561/2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85 a Európsku dohodu o práci posádok vozidiel v medzinárodnej cestnej doprave (AETR) vyhlásená vyhláškou ministra zahraničných vecí Československej socialistickej republiky č. 108/1976 Zb. v znení zmeny vyhlásenej vyhláškou č. 82/1984 Zb. NR SR dňa 13. septembra 2007 prijala zákon NR SR č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave. Ustanovenia zákona o organizácii pracovného času mobilných *pracovníkov v cestnej doprave sa použijú iba vtedy, ak nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 a Európska dohoda o práci posádok vozidiel v medzinárodnej cestnej doprave (AETR) neustanovujú iné.*

Vláda SR prijala nariadenie č. 113/2008 Z. z. o dodatočnej montáži zrkadiel na nákladné vozidlá určitých kategórií, ktorým sa do právneho poriadku SR preberá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/38/ES. Nariadením vlády sa ustanovujú technické požiadavky na montáž zariadení pre nepriamy výhľad na vozidlá kategórie N₂ a N₃, a to najmä s ohľadom na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky. V záujme zníženia počtu smrteľných a ťažkých úrazov na cestách, ktoré vznikajú v súvislosti s mŕtvym uhlom, je potrebné ustanoviť, aby sa na nákladných vozidlách vykonala dodatočná montáž zlepšených zariadení pre nepriamy výhľad. Realizácia tejto povinnosti je technicky možná u väčšiny dotknutých zrkadiel.

Celková suma prostriedkov z fondov EÚ určená pre SR bola alokovaná na realizáciu dopravných projektov z Kohézneho fondu (ďalej len „KF“) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“). Projekty v oblasti cestnej dopravy, spolufinancované z fondov EÚ sú zamerané na výstavbu a rozvoj fixnej infraštruktúry, najmä na výstavbu nadradenej dopravnej infraštruktúry (diaľnic a rýchlostných ciest), výstavbu a modernizáciu ciest I. triedy medzinárodného a národného významu (výstavba obchvatov miest a obcí, rekonštrukcia ciest, križovatiek a pod.).

V súlade s princípom doplnkovosti je zabezpečované spolufinancovanie jednotlivých projektov zo strany SR. Podiel spolufinancovania rámcovo vychádza z nariadení ES a závisí od charakteru projektu.

Implementácia projektov cestnej infraštruktúry a prehľad stavu čerpania fondov EÚ podľa jednotlivých projektov cestnej infraštruktúry k 31.5.2008 sú uvedené v prílohe. K uvedenému termínu boli ukončené tieto projekty:

- projekt D1 Bratislava, Viedenská cesta – Prístavný most, financovaný z fondu ISPA, čerpanie 54 120 tis. EUR,
- R1 Rudno nad Hronom – Žarnovica, financovaný zo štrukturálneho fondu ERDF, čerpanie 54 704,9 tis. EUR
- R2 Ožďany, preložka, financovaný zo štrukturálneho fondu ERDF, čerpanie 35 780,9 tis. EUR.

Do konca roku 2008 sa predpokladá ukončenie spolu 11 projektov financovaných z fondu ERDF.

3.4.2. Železničná doprava

Vláda SR v decembri 2007 prijala uznesenie č. 1085, v ktorom schválila plán modernizácie, ktorý vychádza zo stratégie ZSSK v kontexte európskej a národnej dopravnej politiky, obsahuje aj modernizáciu mobilného parku ZSSK v rámci „Operačného programu Doprava“ – prioritná os „Železničná verejná osobná doprava“ na obdobie rokov 2007 – 2013.

Presun kompetencií v oblasti regionálnej železničnej dopravy na vyššie územné celky (VÚC) sa navrhuje za účelom zabezpečenia efektivity a harmonizácie vo verejnej doprave. VÚC získajú nástroj, ktorým budú môcť účinne a efektívne zasahovať do železničnej dopravy a prispôbovať si ju svojim potrebám, pretože poznajú prepravné potreby svojho regiónu lepšie, ako štát. Zároveň dôjde aj k lepšiemu využívaniu finančných prostriedkov vynakladaných na verejnú dopravu.

Zmluva o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní osobnej dopravy na dráhe na rok 2007 bola podpísaná v januári 2007. ZSSK sa zmluvou zaviazala vykonať celkový rozsah produktívnych dopravných výkonov v objeme 31 519,1 tis. vlkm a štát za tieto výkony poskytnúť úhradu vo výške 5,4 mld. Sk.

Zmluva o prevádzkovaní dráh na rok 2007 bola podpísaná vo februári 2007. ŽSR sa zmluvou zaviazali vykonať celkový rozsah produktívnych dopravných výkonov v objeme 50 280 114 vlkm a štát za tieto výkony poskytnúť úhradu vo výške 3,6 mld. Sk.

Projekt „Riešenie systému výkonov vo verejnom záujme pri prevádzkovaní osobnej dopravy na dráhe s dôrazom na riešenie ich financovania“ bol vypracovaný v spolupráci s Výskumným ústavom dopravným v Žiline za účelom zmeny súčasného prístupu k objednávaní a financovaniu výkonov vo verejnom záujme. Projekt by mal prispieť k rozvoju dopravnej obslužnosti územia a železničnej dopravy celkovo.

3.4.2.1 Legislatívne úlohy

Vzhľadom na potrebu transponovať do právneho poriadku SR príslušné smernice EÚ bol spracovaný návrh zákona, ktorým sa mení zákon NR SR č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Touto právnou úpravou sa transponovala do nášho právneho poriadku smernica EP a Rady 2004/49/ES o bezpečnosti železníc Spoločenstva s účinnosťou od 1. 04. 2007.

3.4.2.2 Infraštruktúra železníc

Program modernizácie a rozvoja železničnej infraštruktúry na r. 2007 – 2010 definuje materiál schválený vládou SR dňa 19. 12. 2007. Stanovuje priority rozvoja železničnej infraštruktúry v tomto období s výhľadom do roku 2015. Rozvoj infraštruktúry železničnej dopravy na území SR je zameraný predovšetkým na modernizáciu medzinárodných koridorov smerujúcich cez územie SR a na dostavbu a prestavbu železničných staníc a terminálov, ktoré sú významné pre zvýšenie kapacity a skvalitnenie dopravných služieb, zabezpečenie interoperability a bezpečnosti dopravy. Program je v súlade s „Operačným programom Doprava“. Za oblasť infraštruktúry sú v ňom zahrnuté:

- Prioritná os č. 1 - „Železničná infraštruktúra“

- Prioritná os č. 3 – „Infraštruktúra intermodálnej prepravy“ a
- Prioritná os č. 4 – „Infraštruktúra integrovaných dopravných systémov“ .

Železničná sieť SR je súčasťou niekoľkých významných európskych koridorov, a to: Pan-európske koridory - Koridor č. IV., č. V, č. VI. a prioritné koridory TEN-T: Prioritný projekt č. 17 (TEN-T) - Paríž – Štrasburg – Stuttgart – Viedeň – Bratislava, (hraničný prechod Kittsee (ÖBB)/Bratislava-Petržalka (ŽSR), uzol Bratislava, hraničný prechod Marcheg (ÖBB)/Devínska Nová Ves (ŽSR)), Prioritný projekt č. 23 (TEN-T) - Gdansk – Varšava – Brno/Bratislava (Zwardoň PKP/ ŽSR Skalité – Čadca – Žilina - Nové Mesto nad Váhom), Koridor ERTMS - Koridor E – (Hamburg) – Drážďany – Praha – Viedeň/Bratislava – Budapešť.

Interoperabilita železníc, teda vzájomná prevádzkovateľnosť železníc a podmienky jej dosiahnutia, sú dané smernicou Európskej komisie 96/48/ES o interoperabilite vysokorýchlostných železníc a smernicou EP a Rady 2001/16/ES o interoperabilite konvenčného železničného systému. Tieto smernice rozdeľujú európsky železničný systém na jednotlivé subsystemy, ktoré podrobne popisujú technické špecifikácie pre interoperabilitu (TSI). V decembri roku 2007 Európska komisia schválila ďalšie dve TSI pre konvenčné železnice, a to konkrétne TSI pre bezpečnosť v tuneloch a TSI pre osoby s obmedzenou mobilitou. MDPT SR sa pravidelne podieľalo na činnosti Výboru pre interoperabilitu a bezpečnosť železníc EK na expertnej úrovni a na zasadnutiach pracovnej skupiny Rady pre pozemnú dopravu. Na týchto zasadnutiach sa pripravuje európska legislatíva a ďalšie dokumenty potrebné k zabezpečeniu interoperability.

Na úrovni ministerstva je zriadená Stála skupina pre interoperabilitu a bezpečnosť železníc pri MDPT SR, ktorá vystupuje ako poradný a výkonný orgán ministra DPT SR pre riadenie, kontrolu, koordináciu, usmerňovanie a dohľad nad implementáciou interoperability železníc v SR. Na rokovaní stálej skupiny sa pravidelne zúčastňujú zástupcovia železničných spoločností (ŽSR, ZSSK, ZSSK Cargo), ÚRŽD, VVÚŽ, železničného priemyslu (ZSPD, AVOKOV), a od tohto roka aj nový člen VÚD.

3.4.2.3 ERTMS a aplikácia systému na ŽSR

Pre dosiahnutie interoperability je taktiež dôležité implementovať na medzinárodných železničných koridoroch systém ERTMS (European Railway Traffic Management System, európsky systém riadenia dopravy) prostredníctvom jeho zložiek ETCS (European Train Control System - európsky vlakový zabezpečovač) a GSM-R (Global systém mobil – railway, európsky železničný rádiový systém). Stratégia zavádzania ERTMS je definovaná v materiáli „Implementácia ERTMS na sieti ŽSR“.

Významný pokrok dosiahlo Slovensko v rámci koridoru E - Drážďany – Praha – Bratislava - Viedeň – Budapešť, ktorý je určený pre vybavenie systémom ERTMS. Je zaradený medzi 6 prioritných koridorov ERTMS v EÚ pre svoju úlohu v nákladnej doprave s navrhovaným financovaním z fondov EÚ v horizonte do roku 2015. Tento koridor sa týka krajín Nemecko, Česko, Slovensko, Maďarsko a Rakúsko. V máji 2007 podpísali všetky zúčastnené krajiny „Letter of intent (LoI)“, ktorý zaisťuje spoločný postup pri implementácii ERTMS na koridore a v júli 2007 na spoločnom stretnutí Executive board a Management committee v Bruseli sa prezentovala koordinátorovi EÚ pre projekty ERTMS p. Vinckovi „Common funding requests (CFR)“. CFR spoločne s LoI tvoria neoddeliteľnú súčasť samostatných žiadostí jednotlivých krajín pri nárokovaniach na financovanie z fondov TEN.

Na sieti ŽSR sa koridor E týka šiestich pohraničných prechodov. Na jednotlivých úsekoch bude potrebné technologicky dobudovať zariadenia koridoru č. IV a implementovať systém ETCS a GSM - R. Celkové náklady na projekt predstavujú 5 050 mil. Sk s obdobím realizácie 2008 - 2015.

Projekt európskeho významu TEN-T 17 Paríž - Štrasburg - Mníchov – Viedeň – Bratislava rieši rozvoj cezhraničnej infraštruktúry medzi Viedňou a Bratislavou a jej napojenie na pan-európske koridory č. IV a V. Súčasťou projektu je aj riešenie integrovaného dopravného systému, pričom zahŕňa stavby: elektrifikácia trate Devínska Nová Ves – Marchegg; železničné napojenie letiska MRŠ; Bratislava filiálka, prepojenie koridorov; Petržalka – Kittsee – zdvojkoľajnenie; Bratislava hl. st. – Bratislava Nové Mesto – zdvojkoľajnenie; Petržalka – Bratislava Východ – interoperabilita; Devínska Nová Ves – Marchegg – zdvojkoľajnenie.

3.4.2.4 Legislatíva

V roku 2007 boli prijaté:

- Vyhláška č. 499/2007 o zdravotnej, zmyslovej a psychologickej spôsobilosti osôb pri prevádzkovaní dráhy a doprave na dráhe k zákonu NR SR č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorá vstúpila do platnosti 15. 11. 2007,
- Nariadenie vlády SR č. 619/2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 594/2006 Z. z. o technických požiadavkách interoperability systému trans-európskych vysokorýchlostných železníc.

3.4.2.5 Čerpanie eurofondov – železnice

V rámci prioritných osí spolufinancovaných Kohéznym fondom sú okrem cestnej infraštruktúry aj železničná infraštruktúra, infraštruktúra intermodálnej prepravy a infraštruktúra integrovaných dopravných systémov, pričom podiel spolufinancovania bol stanovený vo všetkých osiach na 85 %.

Rok 2007 bol zameraný na ukončovanie projektov spolufinancovaných z prostriedkov Európskeho spoločenstva z Operačného programu Základná infraštruktúra zo skráteného programového obdobia 2004 - 2006. Podľa pravidla n+2 bolo možné čerpať prostriedky zo štrukturálneho fondu z tohto programového aj v roku 2007.

V oblasti železničnej infraštruktúry sa ukončili tri významné projekty, ktoré napomôžu k zvýšeniu kvality osobnej železničnej dopravy a tým aj trvalo udržateľného rozvoja tohto druhu dopravy. Projekty boli spolufinancované na 75 % oprávnených nákladov zo štrukturálneho fondu **ERDF** a 25 % bolo hrađených zo štátneho rozpočtu, kapitoly MDPT SR. Boli to projekty:

„ŽSR, Žst. Poprad – Tatry výstavba podchodov a nástupísk“. Realizácia stavby bola ukončená v plánovanom termíne 31. 08. 2007. „ŽSR, žst. Prešov – peronizácia“. Stavebné práce sa podarilo zhotoviteľovi kompletne ukončiť s mesačným predstihom oproti pôvodne plánovanému termínu (30. 11. 2007). Dňa 26. 10. 2007 bola stavba slávnostne uvedená do

užívania za účasti ministra výstavby a ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a zástupkyne EK, komisárky Danuty Hübnerovej. „ŽSR, Žst. Zvolen – Banská Bystrica, elektrifikácia trate vrátane predelektrifikačných úprav“. Projekt bol k 31. 03. 2007 ukončený a uvedený do trvalej prevádzky.

Z **Kohézneho fondu** sa realizoval projekt „Modernizácie železničnej trate Trnava – Nové Mesto nad Váhom, žkm 47,550-100,500, na rýchlosť 160 km/h, II. etapa, úsek Piešťany – Nové Mesto nad Váhom“. V roku 2007 pokračovali práce na uvedenom projekte nachádzajúcom sa na vetve A transeurópskeho koridoru V. v žst. Piešťany a žst. Nové Mesto nad Váhom a v medzistaničných úsekoch Piešťany - Brunovce a Brunovce - Nové Mesto nad Váhom. Hlavné stavebné práce boli spojené s rekonštrukciou železničného spodku, žel. zvršku a trakčného vedenia, rekonštrukciou zastávok Horná Streda a Považany, vybudovaním ostrovných nástupíšť a ich zastrešenia v žst. Piešťany a Nové Mesto nad Váhom a budovaním mimoúrovňových križovaní s pozemnými komunikáciami. Financovanie z Kohézneho fondu predstavovalo 74 % oprávnených nákladov a zo štátneho rozpočtu, kapitoly MDPT SR bolo uhradených 26 %.

3.4.3 Námorná a vodná doprava

Najdôležitejšie rozhodnutia boli prijaté na úrovni Rady TTE. SR ako vnútrozemský štát pristupovala pri prijímaní týchto rozhodnutí flexibilne. V prípade hlasovania sa SR prikláňala k stanoviskám štátov, ktoré majú v tomto odvetví rozhodujúce postavenie. Na základe plnenia povinností vlajkového štátu boli prijaté opatrenia na odstránenie nedostatkov u lodí plávajúcich pod vlajkou SR.

V sledovanom období Rada:

- prijala uznesenie k zriadeniu Európskeho centra údajov pre identifikáciu a sledovanie plavidiel na veľké vzdialenosti (LRIT),
- dosiahla politickú dohodu k návrhu nariadenia o zodpovednosti osobných dopravcov v lodnej preprave po mori a vnútrozemských vodných cestách v prípade nehôd (Aténsky dohovor)
- dosiahla politickú dohodu k návrhu smernice o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí a pre príslušné činnosti námorných úradov. Rada zároveň schválila návrh na rozdelenie smernice na 2 samostatné legislatívne návrhy.
- uskutočnila politickú diskusiu a zobrala na vedomie správu o pokroku k návrhu smernice EP a Rady o plnení povinností vlajkových štátov,
- uskutočnila politickú diskusiu a zobrala na vedomie správu o pokroku k návrhu smernice EP a Rady o občianskoprávnej zodpovednosti a finančných zárukách vlastníkov plavidiel.

Vo vnútroštátnej legislatíve sa Vládnym návrhom zákona preberajú do právneho poriadku SR:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/44/ES zo 7. 10. 2005 o harmonizovaných riečnych informačných službách (RIS) na vnútrozemských vodných cestách v Spoločenstve a
- smernica Rady 2006/103/ES z 20. novembra 2006, ktorou sa z dôvodu pristúpenia Bulharska a Rumunska upravujú určité smernice v oblasti dopravnej politiky. Návrhom zákona sa menia aj ďalšie ustanovenia, ktorých zmenu vyvolala aplikačná prax. Ide o zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý bol schválený na 20. schôdzi NR SR.

Akčný program NAIADES bol implementovaný do materiálu „Návrh rozpracovania programu implementácie opatrení NAIADES v SR“, na základe ktorého bude ešte rozpracovaný Generálny program implementácie NAIADES.

3.4.4 Civilné letectvo

Prioritná pozornosť bola venovaná spolupráci s Európskou komisiou na tvorbe dopravnej politiky EÚ v civilnom letectve najmä v oblasti revízie nariadenia o licencovaní leteckých dopravcov, prístupu na vnútorný trh EÚ a tarifách (revízia tzv. tretieho balíka liberalizácie), tvorbe nariadenia o rozšírení kompetencií Európskej agentúry pre bezpečnosť leteckej dopravy (EASA), tvorbe nariadenia o poplatkoch za používanie letísk, tvorbe smernice o zahrnutí leteckej dopravy do obchodovania s emisiami, rokovaní o revízii balíka nariadení týkajúcich sa kódexu správania sa počítačových rezervačných systémov a príprave a vyhodnotení účasti európskeho regiónu na rokovaní 36. Valného zhromaždenia ICAO. Pravidelne sa koordinovala účasť zástupcov Európy v Rade ICAO prostredníctvom spracovania pozičných materiálov v oblastiach spadajúcich do kompetencie EÚ, na ktorých sme sa aktívne podieľali.

V súlade s dopravnou politikou a záväzkami SR vyplývajúcimi z členstva v EÚ ministerstvo pokračovalo v aproximovaní bilaterálnych vzťahov SR v oblasti civilného letectva s právnym prostredím EÚ. V súlade s tým práca na uzatvorení úplných dohôd s USA, Ruskou federáciou, Kanadou, Bangladéšom, Hong - Kongom, Taiwanom, Izraelom a Singapurom a na horizontálnych dohodách na rôznom stupni rozpracovania. Otvárajú sa rokovania s Austráliou a Novým Zélandom a nové kolo s USA.

V SR sa pristupuje k postupnej implementácii ochrany práv imobilných cestujúcich (nariadenie EP a Rady č. 1107/2006) a ochrany práva cestujúcich na bezpečnosť - identifikácia leteckých dopravcov predstavujúcich bezpečnostné riziko (nariadenie EP a Rady č. 2111/2005 – čierne listiny). V tejto oblasti MDPT SR spolupracovalo s MH SR a SOI.

V súlade s § 2 ods. 1 písm. j) zákona č. 19/2002 z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády SR v znení neskorších predpisov bolo v zmysle smernice EP a Rady 2006/93/ES o regulácii prevádzky lietadiel podľa časti II. kapitoly 3 zväzku I prílohy 16 k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve, druhé vydanie (1988) na zavádzanie obmedzení týkajúcich sa hluku na letiskách spoločenstva spracované nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 376/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 274/2004 z. z. o opatreniach na ochranu životného prostredia pred hlukom z lietadiel.

Civilné letectvo sa zúčastňuje na tvorbe a zavádzaní nariadení EK, ktoré majú charakter vykonávacích predpisov k nariadeniam EP a Rady č. 549/2004, 550/2004, 551/2004 a 552/2004. Funkčný blok vzdušného priestoru plánujeme vytvoriť so štátmi CEATS (Slovensko, Maďarsko, Rakúsko, Česko, Bosna a Hercegovina, Chorvátsko, Slovinsko), s ktorými sme viazaní medzištátnou zmluvou integrovať naše vzdušné priestory. Pre projekt prebieha štúdia uskutočniteľnosti FAB (funkčného vzdušného bloku širšieho ako jedna krajina) s ukončením v apríli 2008.

V súlade s programovým vyhlásením vlády SR a uzneseniami vlády SR č. 781 z 28. 09. 2006 a č. 264 zo 14. 03. 2007 boli splnené opatrenia v oblastiach kompetencie MDPT SR, ktoré vyplývajú pre SR z dôvodu vstupu do Schengenského priestoru a zaradenia určených letísk do kategórie medzinárodných schengenských letísk. Letiská Bratislava a Košice už dobudovali potrebnú infraštruktúru na splnenie Schengenských kritérií a na Letisku Poprad-Tatry bol plánovaný termín ukončenia prác v apríli 2008.

V budúcnosti odporúčame pokračovať v aktívnej účasti na tvorbe európskej legislatívy v oblasti dopravy, pokračovanie v implementácii právnych predpisov Spoločenstva a sledovanie významných komunitárnych programov. Predovšetkým je potrebné odstrániť transpozičný deficit a vytvoriť dostatočné administratívne kapacity na zabezpečenie týchto úloh.

3.5 Telekomunikácie a informačná spoločnosť

MDPT SR sa v tejto agende zúčastňovalo rokovaní Pracovnej skupiny pre telekomunikácie a Pracovnej skupiny pre poštové služby. V rámci telekomunikácií boli predmetom aj niektoré otázky informačnej spoločnosti, pričom gestorstvo za otázky informačnej spoločnosti s účinnosťou od 1. 2. 2007 patrí do pôsobnosti MF SR. Okrem toho sa MDPT SR zúčastňuje na rokovaní pracovnej skupiny pre spoluprácu s políciou v oblasti telekomunikácií (ataché) a pracovnej skupiny Doprava a intermodálne otázky a siete pre oblasť programu Galileo.

3.5.1 Telekomunikácie

Kľúčovou snahou na úrovni EÚ v oblasti telekomunikácií je rozvoj liberalizácie telekomunikačného trhu. MDPT SR sa v roku 2007 sústredilo na podporu rozvoja širokopásmového prístupu predovšetkým podporou rozvoja súťaže a hospodárnym využívaním frekvenčného spektra. V oblasti stabilného regulačného prostredia intenzívne pracovalo na vytvorení podmienok na posilnenie nezávislosti regulačného orgánu. V oblasti digitálneho televízneho vysielania sa snažilo dosiahnuť naštartovanie procesu prechodu z analógového na digitálne televízne vysielanie s cieľom ukončiť analógové vysielanie v súlade s požiadavkami Európskej komisie do r. 2012.

Prebíhali tiež konzultácie s Generálnym riaditeľstvom pre informačnú spoločnosť (DG INFSOC) pri príprave 13. implementačnej správy, ktorá uvádza prieskum vývoja v oblasti elektronických komunikácií. (uverejnená 19. 03. 2008).

MDPT SR spolu s TÚ SR a so Stálym zastúpením SR pri EÚ zabezpečuje na expertnej úrovni zastupovanie záujmov SR aj v orgánoch EK - v Komunikačnom výbore (COCOM), vo Výbore pre rádiové spektrum (RSC), v Skupine pre politiku rádiového spektra (RSPG) a v ich pracovných skupinách a podskupinách.

Vo vzťahu k EÚ sa prioritne riešili oznámenia Európskej komisie o porušení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva spočívajúce v neúplnej transpozícii príslušných smerníc. Podstatná časť z nich sa vyriešila legislatívnou cestou. Porušenia vyplývajúce z praktickej implementácie ustanovení smerníc sú riešené priamo so subjektami, ktorých sa implementácia týka. V štádiu riešenia sú otázky vyplývajúce zo žaloby Európskej komisie proti SR v 2. polroku 2007 č. k. C-493/07 vo veci aplikácie čl. 26 ods.3 smernice 2002/22/ES -

nedostupnosť informácie o mieste volajúceho u volaní na jednotné európske núdzové číslo "112" orgánom spracovávajúcim núdzové volania.

MDPT SR pripravilo novelu zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (654/2007 Z. z.), ktorá nadobudla účinnosť 29. 12. 2007. Vo svojom obsahu zahŕňa niekoľko podnetov z praxe a implementáciu novej smernice o uchovávaní údajov.

V súvislosti so zabezpečením účinného oddelenia regulačnej funkcie od činností súvisiacich s vlastníctvom alebo riadením podnikov, ktoré poskytujú elektronické komunikačné siete alebo služby, bol uznesením vlády SR č. 1099 z 19. 12. 2007 schválený prevod správy celej majetkovej účasti štátu na podnikaní spoločnosti Slovak Telekom, a. s., a s ňou súvisiaceho výkonu práv a povinností akcionára z MDPT SR na MH SR. K zmene správcu akcií došlo 15. 01. 2008. Pozastavenie konania voči SR z dôvodu nezávislosti národného regulačného orgánu oficiálne potvrdila aj EK.

S cieľom ďalšieho rozvoja elektronických komunikačných služieb vytvorilo MDPT SR vhodné podmienky na vstup 3. mobilného operátora. Víťazom výberového konania na poskytovateľa GSM a UMTS služieb sa stala spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, s. r. o., ktorá spustila prevádzku začiatkom februára 2007. Služby poskytuje na celom území SR.

Hospodárne využívanie frekvenčného spektra je upravované Národnou tabuľkou frekvenčného spektra (NTFS), ktorá stanovuje pridelenie frekvenčných pásiem jednotlivým rádiokomunikačným službám. V súlade s pravidelným, každoročným harmonizovaním NTFS bola uznesením vlády SR č. 638 z 1. 08. 2007 schválená aktualizovaná NTFS.

Uznesením vlády SR č. 397 z 2. 05. 2007 bolo schválené „Priebežné vyhodnotenie plnenia Národnej stratégie pre širokopásmový prístup v SR za rok 2006“. Plný rozvoj nových širokopásmových rádiokomunikačných služieb si vyžaduje postupné uvoľňovanie frekvenčných pásiem v súlade s „Politikou využívania frekvenčného spektra na širokopásmový prístup“, ktorej strategickým cieľom je zosúladiť pridelenia frekvenčných pásiem a ich využitia podľa NTFS s Európskou tabuľkou pridelení. Uznesením vlády SR č. 580 zo 4. 07. 2007 bolo schválené „Priebežné vyhodnotenie plnenia Politiky využívania frekvenčného spektra na širokopásmový prístup“.

Digitálne vysielanie: Od 31. 05. 2007 nadobudol účinnosť zákon č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní, ktorý pripravilo MK SR. V súlade so zákonom pripravil TÚ SR všeobecne záväzný právny predpis, ktorý ustanoví podrobnosti o podmienkach prechodu. MDPT SR pripravilo v priebehu roku 2007 materiály:

- a) Spôsoby riešenia zavádzania digitálneho vysielania v SR a kvantifikácia rozsahu finančnej podpory zo strany štátu v tomto procese vo vzťahu k obyvateľstvu a vo vzťahu k verejnoprávnym médiám, ktorý vláda SR vzala na vedomie uznesením č. 221 z 9. apríla 2008. Materiál zohľadňuje vybrané nákladové položky prechodu na DVB-T, ktoré predstavujú priestor na možnú realizáciu záväzkov štátu tak, aby bol prechod plynulý a neohrozený nedostatkom investícií z dôvodu nestabilného prostredia.
- b) Koncepcia informačnej kampane vo vzťahu k digitalizácii televízneho vysielania bola schválená uznesením vlády SR č. 1024 z 5. 12. 2007. Koncepcia definuje ciele a cieľové skupiny informačnej kampane, jej východiská (časovo-územné, programové, technické),

komunikačné kanály a formy informačnej kampane, obsahovo-časový plán, špecifikuje náklady a možné zdroje financovania.

- c) Priebežné vyhodnotenie plnenia Stratégie prechodu z analógového na digitálne pozemské televízne vysielanie v SR bolo schválené uznesením vlády SR č. 70 z 30.01.2008.

V SR v r. 2007 prebiehali tri pilotné projekty digitálneho vysielania v lokalitách: Bratislava na K66, B. Bystrica / Zvolen na K59 a Košice / Prešov na K44.

Návrh odporúčaní

Aktívna účasť na pracovných skupinách Rady a výboroch Európskej komisie, pokračovanie v implementácii právnych predpisov Spoločenstva a sledovanie významných komunitárnych programov.

Vo vzťahu k Európskej únii sa prioritne riešili oznámenia Európskej komisie o porušení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva spočívajúce v neúplnej transpozícii príslušných smerníc. Podstatná časť z nich sa vyriešila legislatívnou cestou. Porušenie spočívajúce v praktickej implementácii ustanovení smerníc sú riešené priamo so subjektmi, ktorých sa implementácia dotýka.

Poštové služby

MDPT SR spolupracovalo s Európskou komisiou (EK) v rámci plnenia bodu C.1 uznesenia vlády SR č. 376/2005, ktoré vyplynulo z Poštovej politiky do roku 2008, t.j. v rámci prípravy novely zákona č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov, ktorej cieľom mala byť úplná liberalizácia trhu s poštovými službami s účinnosťou od 1. januára 2007. V tejto súvislosti pripravilo MDPT SR návrh mechanizmu financovania neprímeraných nákladov vyplývajúcich z povinnosti poskytovať univerzálnu poštovú službu po zrušení poštovej výhrady, ktorý bol z dôvodu právnej istoty notifikovaný EK. Vzhľadom na prípravu tretej poštovej smernice, po niekoľkomesačnom rokovaní odporučila EK, aby MDPT SR notifikáciu stiahlo a pokračovalo v rokovaní formou prednotifikačných stretnutí. Na základe tohto odporúčania, predseda vlády SR listom zo dňa 5. apríla 2006 súhlasil so zmenou termínu plnenia vyššie uvedenej úlohy uznesenia vlády SR č. 376/2005 a následne SR svoju notifikáciu listom zo dňa 31. 05. 2006 stiahla.

V roku 2006 bola osobitná pozornosť venovaná príprave dvoch štúdií EK „Vplyv liberalizácie trhu s poštovými službami na univerzálnu poštovú službu“ a „Hlavné smery rozvoja európskeho poštového odvetvia“, ktoré boli podkladom na prípravu návrhu tretej poštovej smernice.

V roku 2006 – 2007 sa MDPT SR aktívne zúčastňovalo rokovaní Pracovnej skupiny pre poštové služby pri Rade, v rámci ktorej bol prerokovaný návrh tretej poštovej smernice. Cieľom predmetného návrhu bolo pripraviť kompromisný návrh tretej poštovej smernice, ktorej cieľom bude úplná liberalizácia trhu s poštovými službami. MDPT SR presadzovalo v rámci uvedenej pracovnej skupiny najmä doriešenie finančného mechanizmu tak, aby bola zabezpečená dostatočná právna istota na poskytovanie univerzálnej poštovej služby, ktorú je členský štát povinný zabezpečiť aj na úplne liberalizovanom poštovom trhu. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/6/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 97/67/ES s ohľadom na úplné dokončenie vnútorného trhu poštových služieb Spoločenstva (ďalej len „smernica 2008/6/ES“) nadobudla účinnosť dňa 27.02.2008. Členské štáty sú povinné transponovať smernicu 2008/6/ES do 31.12.2010, s tým, že pre niektoré členské štáty,

vrátane SR , bola ponechaná možnosť naďalej vyhradzovať, najdlhšie však do 31. 12. 2012, služby pre poskytovateľa univerzálnej služby.

MDPT SR ďalej spolupracovalo na procese prípravy transpozície smernice 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu. V tejto súvislosti spolupracovalo aj s EK formou bilaterálnych rokovaní na analýze vzájomných vzťahov medzi touto smernicou a smernicou 2008/6/ES z hľadiska ich budúceho uplatňovania.

Ďalej MDPT SR spolupracovalo s EK, Generálnym riaditeľstvom pre vnútorný trh, aj v rámci Výboru pre poštovú smernicu, kde boli riešené otázky súvisiace s uplatňovaním platných poštových smerníc 97/67/ES a 2002/39/ES.

V roku 2007 a 2008 spolupracuje MDPT SR s EK na štúdiu „Hlavné smery rozvoja európskeho poštového odvetvia v rokoch 2006 – 2008“, ktorá bude podkladom na prípravu správy o uplatňovaní poštových smerníc.

V súčasnosti je prioritou transpozícia smernice 2008/69/ES do národnej legislatívy s dôrazom na prípravu vyváženého legislatívneho a regulačného rámca na poskytovanie kvalitnej univerzálnej poštovej služby na úplne liberalizovanom trhu. MDPT SR bude spolupracovať v rámci pracovných skupín, ktorých vytvorenie sa predpokladá v súvislosti s transpozíciou smernice 2008/6/ES.

3.5.2 Informačná spoločnosť

Koordinácia na úrovni EÚ

Koordinácie pre oblasť informačnej spoločnosti na úrovni EÚ sa za SR zúčastňuje MF SR. MF SR sa v agende informačnej spoločnosti zúčastňuje rokovaní pracovnej skupiny Rady: Pracovnej skupiny pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť, kde sa začínajú prerokovávať návrhy dokumentov EÚ ktoré sú ďalej schvaľované Coreper-om – výborom stálych predstaviteľov a Radou ministrov EÚ pre dopravu, telekomunikácie a energetiku.

MF SR aktívne pracuje v poradnej skupine Európskej komisie – Skupina zástupcov na vysokej úrovni pre i2010, ktorá prejednáva strategické ciele a priority v rámci "i2010 európska informačná spoločnosť pre rast a zamestnanosť", sleduje a vyhodnocuje napĺňanie týchto cieľov. MF SR má zastúpenie aj v poradných orgánoch tejto skupiny, konkrétne v podskupine pre eGovernment a podskupine pre eInclusion.

MF SR má zastúpenie v Poradnom orgáne pre Európsku komisiu – v riadiacej rade Európskej agentúry pre sieťovú a informačnú bezpečnosť – ENISA. Riadiaca rada bola zriadená EÚ najmä na koordináciu činnosti v oblasti sieťovej a informačnej bezpečnosti.

Okrem toho má MF SR zastúpenie a zúčastňuje sa na rokovaní expertných skupín Európskej komisie pracujúcich v rámci IDABC – komunitárneho programu Európskej únie pre podporu a dodávanie elektronických verejných služieb občanom i podnikom v Európe cez hranice, pre zlepšenie účinnosti a spolupráce medzi európskymi verejnými správami. Na dosiahnutie svojich cieľov vydáva IDABC doporučenia, vyvíja riešenia a poskytuje služby, ktoré umožňujú národným a európskym verejným správam komunikovať elektronicky a ponúkať moderné verejné služby podnikom a občanom. Program poskytuje aj financovanie projektov, ktoré splňajú požiadavky európskej politiky na zlepšenie spolupráce medzi verejnými

správami v Európe. V rámci IDABC pracuje viacero expertných skupín v ktorých má MF SR zastúpenie, najmä Výbor pre pan-európske služby elektronickej verejnej správy – PEGSCO, Technická pracovná skupina PEGSCO, s-Testa expertná skupina, YOUR EUROPE redakčný výbor, expertná skupina pre interoperabilitu, expertná skupina eLINK, expertná skupina pre Open source vo verejnej správe, expertná skupina pre Open document výmenný formát, expertná skupina eGOVERNMENT OBSERVATORY, expertná skupina pre európsky rámec interoperability.

Ďalšou významnou aktivitou je účasť na činnosti poradnej skupiny Európskej komisie DG INFSO – Skupina zástupcov na vysokej úrovni pre správu internetu, ktorá rieši najmä otázky verejnej politiky správy internetu, kde je žiaduca intervencia vlád, prerokováva aktuálne otázky správy internetu a pripravuje spoločné stanoviská EÚ k problematike správy domén.

MF SR má zastúpenie aj vo výboroch Európskej komisie pre riadenie komunitárnych programov EÚ v oblasti informačno-komunikačných technológií (IKT) a to vo Výbore pre podporu politiky IKT pre program pre konkurencieschopnosť a inováciu, Výbore pre implementáciu viacročného programu spoločenstva na zlepšenie dostupnosti, použiteľnosti a využiteľnosti digitálneho obsahu v Európe a vo Výbore pre implementáciu viacročného programu Spoločenstva na podporu bezpečnejšieho používania internetu a nových online technológií.

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni

Na vnútroštátnej úrovni je najdôležitejšou jednotkou pre realizáciu opatrení v súvislosti s rozhodovacími záležitosťami Európskej únie podskupina rezortnej koordinačnej skupiny MDPT SR pre telekomunikácie a poštové služby, v ktorej má MF SR svojho zástupcu pre oblasť informačnej spoločnosti.

MF SR má vymenovaného rezortného koordinátora v medzirezortnej pracovnej skupine pre Lisabonskú stratégiu, v ktorej oblasť informatizácie spoločnosti tvorí jednu z prioritných oblastí.

Legislatívne návrhy prijaté v orgánoch EÚ v oblasti informatizácie spoločnosti v sledovanom období

V sledovanom období neboli v orgánoch EÚ v oblasti informatizácie spoločnosti prijaté žiadne významné legislatívne návrhy.

V sledovanom období boli na úrovni Rady ministrov prerokované a prijaté dokumenty:

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov i2010 - Výročná správa o informačnej spoločnosti 2007.

Iniciatíva i2010 je základom obnovenej Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Identifikovala kľúčové úlohy, ktoré majú byť implementované počas rokov 2005-2010. Európska komisia hodnotí pokrok v rozvoji informačnej spoločnosti pozitívne, negatívom je nízky objem investícií do výskumu a stále nízka úroveň vo využívaní ICT v podnikateľských riešeniach. Pozitívnym trendom je zvýšenie penetrácie širokopásmového pripojenia. Narástla úroveň aj online verejných služieb a viac Európanov využíva tieto služby. Hodnotenie Komisie obsahuje aj správu o stave informačno-komunikačných technológií v Slovenskej republike. Celkový stupeň pripojenia k internetu je nízky, avšak napriek tomu občania aktívne

internet využívajú. Služby elektronickej verejnej správy nie sú ešte široko dostupné, ale využívanie základných služieb občanmi a podnikateľmi je nad európskym priemerom. Výročná správa je venovaná aj záverom z Rigy – Ministerské vyhlásenie o eInclusion z 11. júna 2006, cieľom ktorých je okrem iného dosiahnuť 90% pokrytia širokopásmovým pripojením do konca roku 2010. Iniciatíva na rok 2008 by mala byť venovaná perspektívam pre užívateľov, vnútornému trhu, tvorby budúcej generácie sietí (NGN) a budúcnosti internetu.

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Rádiofrekvenčná identifikácia (RFID) v Európe:

RFID ako nová vlna rozvoja internetu, ktorá prepojí miliardy inteligentných zariadení a technológie senzorov do celosvetovej sieťovej komunikačnej infraštruktúry („internet vecí“). Rádiofrekvenčná identifikácia má pre jednotlivé politiky veľký význam pretože sa môže stať novým motorom rastu a zamestnanosti, a tým významne prispieť k Lisabonskej stratégii, ak sa podarí prekonať prekážky brániace v inovácii. Súčasný trend naznačuje, že trh RFID bude prudko narastať v nasledujúcich 10 rokoch. Pre prijatie RFID je potrebný jasný právny a politický rámec. Právny rámec Spoločenstva týkajúci sa ochrany údajov a súkromia v Európe je zahrnutý vo všeobecnej smernici o ochrane údajov, ktorá sa uplatňuje na všetky technológie vrátane RFID. Túto smernicu dopĺňa smernica o elektronickom súkromí, ale len v súvislosti spracovávaní osobných údajov v súvislosti s poskytovaním verejne dostupných elektronických komunikačných služieb vo verejných komunikačných sieťach. Je preto možné, že bude potrebné vypracovať podrobné usmernenia týkajúce sa praktickej implementácie RFID.

Pre aplikácie RFID je najdôležitejšia dostupnosť rádiového frekvenčného spektra. Komisia prijala s cieľom uvoľniť širšie spektrum pre rastúci dopyt v oblasti využívania RFID rozhodnutie o frekvenciách RFID v pásme UHF. Ak by sa ukázala potreba rozšíriť spektrum ešte viac, Komisia môže využiť svoje právomoci a určiť ďalšie harmonizované spektrum pre zariadenia RFID v rámci celého Spoločenstva.

Z hľadiska životného prostredia komponenty RFID spĺňajú definíciu elektrických a elektronických zariadení uvedenú v smerniciach 2002/96/ES o odpade z elektrických a elektronických zariadení a 2002/95/ES o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach. Z hľadiska zdravia Komisia už dávno s podporou svojho výboru pre vedu monitoruje možné účinky elektromagnetických polí na ľudské zdravie a tiež existuje právny rámec pre ochranu zdravia pracovníkov a občanov. Technológia RFID je oblasťou, v ktorej stále prebieha aktívny výskum a vývoj. V Európe má väčšina krajín len obmedzené skúsenosti s implementáciou RFID. V pracovnom programe na roky 2007-08 témy IKT 7. rámcového programu (2007 – 2013) sa určili štyri výzvy, ktoré obsahujú zmienky o RFID v rôznych oblastiach.

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov “Dôstojné starnutie v informačnej spoločnosti – iniciatíva i2010 – Akčný plán: informačné a komunikačné technológie pre starnúcu spoločnosť“

Táto iniciatíva komisárky Viviane Reding sa týka dôstojného starnutia v informačnej spoločnosti, v nadväznosti na skutočnosť, že v Európe rapídne narastá počet starých ľudí.

Napriek tomu, je trh IKT pre dôstojné starnutie v informačnej spoločnosti v počiatočnej fáze. Návrh záverov sa vypracovával aj v súvislosti s ministerskou konferenciou „e-Inclusion“, ktorá sa uskutočnila 2. a 3. decembra 2007 v Lisabone. Cieľ akčného plánu je zameraný na tri oblasti – informačno-komunikačných technológií na podporu starších ľudí: v práci, v spoločnosti a doma. Cieľom je zvýšenie kvality života, zabezpečenie udržania zdravia a sociálnych služieb a vytváranie nových príležitostí. Podľa názoru Komisie by sa mali politiky týkajúce sa dôstojného starnutia sústrediť hlavne na mestské aglomerácie, kde sa predpokladá najvyššia koncentrácia starších občanov. Informačno-komunikačné politiky sa budú musieť zamerať najmä na sociálnu a zdravotnú oblasť a týmto vyzýva členské štáty k výskumu a vývoju týchto oblastí.

V tejto súvislosti vytvorila Komisia aj návrh spoločného programu Ambient Assisted Living,

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Iniciatíva EÚ i2010 týkajúca sa digitálnej integrácie („e-Inclusion“) „Informačná spoločnosť pre všetkých“

Digitálna integrácia je jedným zo základných predpokladov hospodárskeho a spoločenského pokroku, ktorý sa má dosiahnuť v rámci iniciatívy i2010 – Európska informačná spoločnosť pre rast a zamestnanosť v rámci Lisabonskej agendy. Význam digitálnej integrácie sa v iniciatíve i2010 náležite zohľadnil a členské štáty, Európska komisia, ako aj podniky a mimovládne organizácie používateľov prijali celý rad opatrení na jej podporu. Míľnikom bolo vyhlásenie ministrov v roku 2006 v Rige o „IKT pre spoločnosť podporujúcu sociálne začlenenie“, v ktorom sa vytýčili konkrétne ciele pri používaní internetu a jeho dostupnosti, digitálnej gramotnosti a prístupu k IKT do roku 2010.

Toto oznámenie predstavuje komplexnú stratégiu digitálnej integrácie, ktorej cieľom je odstrániť prekážky informačnej spoločnosti, maximalizovať prínos IKT v hospodárskom a sociálnom začlenení a stimulovať súvisiace podnikateľské príležitosti.

Na základe vyššie uvedených materiálov SR pripravuje tvorbu Stratégie e-Inclusion pre Slovenskú republiku. Táto stratégia bude v úplnej zhode s prioritami EÚ.

V prvom čítaní v Európskom parlamente bolo:

Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady o účasti Spoločenstva v programe výskumu a vývoja zameraného na zvýšenie kvality života starších ľudí využívaním nových informačných a komunikačných technológií (IKT) uskutočňovanom niektorými ČŠ

Cieľom uvedeného materiálu je zvýšenie kvality života starších ľudí a posilnenie priemyselnej základne v Európe využívaním informačných a komunikačných technológií.

Niekoľko členských štátov, ktoré chcú uplatňovať zosúladený prístup na európskej úrovni v oblasti IKT pre dôstojné starnutie a konať efektívne, uskutočnilo iniciatívu spojenú s vypracovaním spoločného výskumného a rozvojového programu pod názvom "Bývanie s podporou okolia" (ďalej len "spoločný program AAL") v oblasti IKT pre dôstojné starnutie v informačnej spoločnosti s cieľom dosiahnuť synergie v súvislosti s riadením a finančnými zdrojmi prostredníctvom vytvorenia jediného spoločného hodnotiaceho mechanizmu za pomoci nezávislých odborníkov.

Spoločný program AAL je zameraný na riešenie výzvy demografického starnutia poskytnutím nevyhnutného právneho a organizačného rámca pre rozsiahlu európsku spoluprácu medzi členskými štátmi v aplikovanom výskume a inováciách v oblasti IKT pre dôstojné starnutie v starnúcej spoločnosti. V záujme zvýšenia vplyvu spoločného programu AAL sa zúčastnené členské štáty, Izrael, Nórsko a Švajčiarsko dohodli o účasti Spoločenstva na spoločnom programe AAL. Spoločenstvo sa má na ňom zúčastňovať finančným príspevkom do 150 miliónov EUR. Ďalšie možnosti financovania môžu byť k dispozícii okrem iného z Európskej investičnej banky (EIB), najmä prostredníctvom finančného nástroja s rozdelením rizika vytvoreného spoločne s EIB a Komisiou. SR informovalo komisárku Viviane Reding, že v tomto projekte priamo participovať nebude, dôvodom je uprednostnenie iných priorít.

Z prerokovávanej legislatívy ktorá čiastočne ovplyvní oblasť informatizácie spoločnosti uvádzame:

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prispôbení určitých aktov, na ktoré sa vzťahuje postup uvedený v článku 251 zmluvy, rozhodnutiu Rady 1999/468/ES zmenenému a doplnenému rozhodnutím 2006/512/ES, pokiaľ ide o regulačný postup s kontrolou.

V roku 2006 sa zmenou tzv. komitologického rozhodnutia Rady doplnil nový komitologický postup: regulačný postup s kontrolou. Nový regulačný postup s kontrolou má byť použitý pre prijatie opatrení Komisie so všeobecnou pôsobnosťou, ktorých cieľom je zmeniť a doplniť nepodstatné prvky základného aktu prijatého podľa spolurozhodovacieho postupu EP a Rady. Komisia predložila v marci 2008 na rokovanie Pracovnej skupiny pre telekomunikácie a informačnú spoločnosť prvý veľký balík úpravy základných aktov, pričom navrhuje prispôbenie formou pozmeňovacích nariadení, tzv. „omnibusov“. Prvý „omnibus“ obsahuje návrh na úpravu 59 základných aktov, z ktorých 3 sa dotýkajú oblasti informatizácie spoločnosti:

- Nariadenie EP a Rady (ES) č. 808/2004 z 21. apríla 2004 o štatistikách Spoločenstva o informačnej spoločnosti
- Smernica EP a Rady 1999/93/ES z 13. decembra 1999 o rámci Spoločenstva pre elektronické podpisy
- Smernica EP a Rady (ES) č. 733/2002 z 22. apríla 2002 o zavedení domény najvyššej úrovne „.eu“

Z hľadiska práva SR sa nebude vyžadovať transpozícia.

Návrh nariadenie EP a Rady ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 460/2004 o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť sietí a informácií, pokiaľ ide o jej trvanie (doc. 16840/07)

Mandát agentúry ENISA uplynie 13. marca 2009. S cieľom zaručiť kontinuitu bude potrebné prijať dočasné opatrenie na 2 roky medzi plánovaným ukončením agentúry a navrhovaným dátumom kedy by Európsky úrad pre trh elektronických komunikácií mal prebrať všetky aktivity vykonávané agentúrou ENISA.

Návrh rozhodnutia EP a Rady, ktorým sa ustanovuje viacročný program Spoločenstva na ochranu detí, ktoré používajú internet a iné komunikačné technológie

Program „Bezpečnejší internet“ bude nadväzovať na komunitárny program Safer Internet Plus. Program sa vzťahuje na obdobie piatich rokov od 1. januára 2009 do 31. decembra 2013 s rozpočtom 55 mil. EUR.

Transpozícia a implementácia Smernice EP a Rady č. 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu

Gestorom transpozície smernice je MH SR. Z pohľadu MF SR sú dôležité procesy implementácie článku 8 smernice, tzv. postupy prostredníctvom elektronických prostriedkov. Na ich realizáciu sú na MF SR pripravované a koordinované projekty pre prípravu elektronických formulárov, jednoznačného identifikátora, interoperability informačných systémov verejnej správy. V spolupráci s MV SR sa rieši projekt implementácie článku 6 smernice - „Jednotné kontaktné miesta“ ako centrá administratívno-správnych postupov súvisiacich s podnikaním. Uvedené projekty budú po ich sfunkčnení prístupné aj pre ďalšie aplikácie elektronickej verejnej správy.

Pripravuje sa revízia Európskeho rámca pre interoperabilitu pre pan-európske služby e-Governmentu, ktorá popisuje základné definície a princípy fungovania interoperability IKT a biznis procesov na európskej úrovni a zároveň obsahuje aj odporúčania pre národné rámce interoperability.

Vstup Slovenskej republiky do EÚ sa prejavil pozitívne v oblasti čerpania finančných prostriedkov z komunitárnych programov v oblasti informačnej spoločnosti. Ide o programy: eTEN – podpora elektronických služieb, eContent plus, SaferInternet plus a program pre konkurencieschopnosť a inováciu CIP ICT. Finančná podpora je poskytovaná vo forme dotácií priamo predkladateľom projektov, jej výške je rôzna a závisí na type projektov pohybuje sa však od 10 do 100 % spolufinancovania. Čo sa týka úspešnosti Slovenska v spomenutých programoch, je možné konštatovať, že je na úrovni ostatných nových členských štátov EÚ.

3.6 Energetika

Základné ciele EÚ v oblasti energetiky predstavujú bezpečnosť dodávok, environmentálna udržateľnosť a konkurencieschopnosť. Tieto ciele sú vzájomne prepojené a ich dosiahnutie navzájom podmienené. Cestou, ktorú si EÚ zvolila na dosiahnutie týchto cieľov sú aktivity v oblastiach od liberalizácie trhu cez, obnoviteľné zdroje a energetickú efektívnosť až po atómovú energetiku a zahraničnú energetickú politiku. Pre všetky relevantné oblasti boli vytvorené relevantné legislatívne a politické nástroje, ktoré sú permanentne aktualizované. Je tiež dôležité poznamenať, že energetika sa stala jednou z najvyšších priorit, ktorou sa neustále zaoberajú všetky inštitúcie v rámci EÚ.

Na národnej úrovni

je oblasť energetiky vo vzťahu k EÚ koordinačne zabezpečená cez pravidelnú účasť a predkladanie relevantných materiálov v RKS MH SR v rámci SPS Energetika. MH SR zabezpečuje zriadenie medzirezortných pracovných skupín pre všetky výbory a pracovné skupiny Rady pre energetiku ako aj pre atómové otázky, ich vedenie a koordináciu, pôsobí ako kontaktný bod SR pre Energetickú chartu (SEA) a program IEE 2003-2006. Ďalej sem spadajú koordinácia a riadenie Spoločného výboru SR a EBRD k problematike vyradovania V-

1 (BIDSF), schvaľovanie projektov do BIDSF. Problematikou ropných zásob sa zaoberá Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky.

Na európskej úrovni

bola SR zapojená do rozhodovacieho procesu EÚ na všetkých úrovniach Rady, EK a EP, zároveň prostredníctvom priamej účasti expertov MH SR a Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR), na zasadnutiach pracovných skupín Rady. Základné PS sú PS pre energetiku, PS pre atómové otázky, ad hoc PS pre jadrovú bezpečnosť a ad hoc PS pre štrukturálne činnosti. Špeciálnu kategóriu tvorí pracovná skupina Rady EÚ pre energetiku na vysokej úrovni, za účasti generálnych riaditeľov pre energetiku.

Za účasti viac ako 200 účastníkov, zástupcov členských krajín EÚ, členov Európskeho parlamentu, zástupcov jadrového priemyslu, energetických spoločností, veľkých spotrebiteľských spoločností, zástupcov bankového sektora, štátnej a verejnej správy, ako aj zástupcov ostatných organizácií na úrovni EÚ ako aj na národnej úrovni sa v dňoch 26.-27. novembra 2007 uskutočnilo v Bratislave v hoteli Bôrik 1. zasadnutie Európskeho jadrového fóra.

Vypracovanie podkladov pre inštrukcie do COREPER 1 a 2 zabezpečovalo MH SR v spolupráci s dotknutými ústrednými orgánmi štátnej správy (napr. ÚJD SR) prostredníctvom účasti na Komisii pre záležitosti EÚ. Gestorom Rady ministrov pre dopravu, telekomunikácie a energetiku je tiež MH SR.

Dôležité sú aj komitologické výbory a pracovné skupiny Komisie priamo sa dotýkajúce legislatívnej činnosti v SR, na ktorých sa zúčastnili experti MH SR a Slovenskej energetickej agentúry (SEA) a sú prierezovo koordinované z MH SR. K smernici 2002/91/ES sú to Komitologický výbor pre riadenie strany spotreby a podvýbor pre monitorovanie práce CEN. K smernici 2004/8/ES je to Komitologický výbor pre kombinovanú výrobu (MH SR, SEA). K nariadeniu č. 680/2007/ES a k rozhodnutiu č. 1364/2006/ES je to TEN-E finančný výbor a k rozhodnutiu č. 1364/2006/ES je to TEN-E regulačný výbor. MH SR zabezpečovalo ďalej účasť v pracovnej skupine EK pre energetické štítkovanie, Energy star, skupina finančných analytikov pre energetiku, kontaktný bod pre SR a riadiaci výbor pre komunitárny program Inteligentná energia - Európa, Komitologický výbor pre riadenie strany dopytu- budovy, Komitologický výbor pre riadenie strany dopytu- smernica o energetickej efektívnosti, Riadiaci výbor pre ekodizajn, účasť v PS Energetickej charty, zastupovanie SR na Madridskom fóre, Amsterdamskom fóre ako aj aktivity v rámci Siete spravodajcov pre energetickú bezpečnosť. Spolu s Úradom pre reguláciu siet'ových odvetví (ÚRSO) bola zabezpečená účasť na regulačných fórach ERGEG pre elektrinu a plyn. Účasť MH SR na zhromaždení prispievateľov do fondu BIDSF. MH SR zabezpečovalo aj komunikáciu a spoluprácu pre vypracovaní podkladov pre zasadnutia výboru ITRE EP.

Legislatívne dokumenty s významom pre SR schválenými za štvrtý rok členstva:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 106/2008 z 15. januára 2008 o programe Spoločenstva na označovanie energetickej účinnosti kancelárskych zariadení (prepracované znenie)
- Nariadenie Rady (Euratom) č. 549/2007 zo 14. mája 2007 o vykonávaní protokolu č. 9 o bloku 1 a bloku 2 jadrovej elektrárne Bohunice V1 na Slovensku, ktorý je pripojený k Aktu o podmienkach prístúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej

republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii

- Rozhodnutie Rady č. L41/15-2008/114/ES zo dňa 12.2.2008, ktorým sa ustanovuje štatút Zásobovacej agentúry Euratom

Na Rade ministrov pre energetiku 28.2.2008 boli prijaté závery k Strategickému plánu pre energetické technológie.

Významnou súčasťou energetiky EÚ sú medzinárodné vzťahy v oblasti energetiky, ktoré sa rozvíjali aj v rámci partnerstiev a dialógov: Dialóg EÚ – Rusko, Dialóg EÚ- OPEC, EÚ-Čína, EÚ-Japonsko, Dialóg EÚ- Brazília, Dialóg EÚ- Afrika vrátane Energetického partnerstva EÚ-Afrika, Medzinárodná platforma pre energetickú efektívnosť, KEDO, Regionálna spolupráca v oblasti energetiky v regióne Baltického mora (BASREC), Energetické spoločenstvo. Tiež bolo podpísaných viacero Memoránd o porozumení (Ukrajina Kazachstan, Azerbajdžan a pripravujú sa ďalšie, napr. Turkmenistan)

V rámci implementácie legislatívy EÚ vyplynula SR povinnosť podávania správ o transpozícii a implementácii jednotlivých právnych aktov. Zo smernice 2006/32/ES Európskeho parlamentu a Rady o účinnosti konečného využitia energie a energetických službách vyplynula SR povinnosť vypracovať 1. Akčný plán energetickej efektívnosti. Návrh Akčného plánu energetickej efektívnosti na roky 2008 – 2010 bol schválený Vládou SR 24.10.2007. MH SR tiež vypracovalo Správu Slovenskej republiky podľa článku 3 odsek (3) Smernice 2001/77/ES Európskeho parlamentu a Rady o podpore elektrickej energie vyrábanej z obnoviteľných zdrojov energie na vnútornom trhu s elektrickou energiou a správy o výsledku monitorovania bezpečnosti dodávok v elektrine a v plyne podľa Smernice 2003/54/ES, resp. 2003/55/ES.

Návrh odporúčaní

Energetika naďalej zostane jednou z najvyšších priorít EÚ a jej trvalo udržateľný rozvoj pre zachovanie konkurencieschopnosti a bezpečnosti dodávok jednou zo základných podmienok ekonomického rastu.

Z krátko a strednodobého hľadiska bude potrebné pozornosť upriamiť na pokračujúce rokovania o 3. liberalizačnom balíčku a na základné princípy politickej dohody, ktorá sa má dosiahnuť na Rade ministrov pre energetiku v júni 2008, k týmto dôležitým návrhom, kde z pohľadu SR naďalej zostávajú zásadné otázky oddelenia vlastníctva vertikálne integrovaných energetických spoločností a právomocí národných regulátorov a ich prípadný presun na novovytvárané inštitúcie na úrovni EÚ. Ďalšou dôležitou témou nadchádzajúcich rokovaní v rámci Rady EÚ bude klimaticko- energetický balíček, v rámci ktorého je z hľadiska energetiky potrebné zamerať pozornosť najmä na smernicu o podpore OZE a s energetikou súvisiace ustanovenia systému obchodovania s emisiami, pričom je potrebné, pri dosiahnutí cieľov predmetných návrhov, minimalizovať negatívne dopady na národné hospodárstvo.

V priebehu roku plánuje EK zverejniť balíček o energetickej bezpečnosti, ktorý by mal byť vydaný spolu so Strategickým prehľadom energetiky v novembri 2008. Legislatívne návrhy v ňom obsiahnuté by sa mali týkať strategických zásob ropy a plynu. Vzhľadom na význam

týchto komodít pre dosiahnutie cieľa bezpečných dodávok energie je týmto návrhom rovnako potrebné venovať zvýšenú pozornosť.

Z dlhodobého hľadiska je potrebné priebežne sledovať problematiku jadrovej energetiky a naďalej vyvíjať aktivity súvisiace s odstavovaním a plánovanou výstavbou jadrových zariadení v SR. Rovnako bude potrebné zabezpečiť 3. zasadnutie Európskeho jadrového fóra, ktoré sa opäť uskutoční v Bratislave v novembri 2008.

Tiež bude potrebné zabezpečiť adekvátne finančné a personálne kapacity za účelom implementácie už prijatých smerníc, kde napriek formálnej transpozícii nastali problémy s reálnym dosiahnutím cieľov týchto smerníc a je zrejmé, že bez posilnenia finančných a personálnych kapacít môže byť dosiahnutie týchto cieľov ohrozené.

3.7 Hospodárska súťaž a štátna pomoc

Ministerstvo financií SR koordinuje štátnu pomoc vo vzťahu k poskytovateľom štátnej pomoci v Slovenskej republike a vo vzťahu k Európskej únii. Žiadosti o schválenie poskytnutia štátnej pomoci predkladajú poskytovatelia štátnej pomoci Komisii prostredníctvom Ministerstva financií SR s výnimkou žiadostí o poskytnutie investičných stimulov, ktoré predkladá Komisii priamo Ministerstvo hospodárstva SR.

V súlade s prijatým Akčným plánom štátnej pomoci Komisia realizuje reformu politiky štátnej pomoci. Program reformy zvýši efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť režimu štátnej pomoci EÚ. Jadrom akčného plánu je zásada „nižšej a lepšie cielenej štátnej pomoci“. Hlavným cieľom je nabádať členské štáty, aby znížili svoju celkovú úroveň pomoci a súčasne presmerovali zdroje štátnej pomoci na ciele, ktoré majú pre Spoločenstvo nesporný význam.

Ministerstvo financií SR sa v hodnotenom období od 1.5.2007 do 30.4.2008 zúčastnilo na tvorbe nových právnych predpisov Komisie pre štátnu pomoc najmä aktívnou účasťou na rokovaní Poradného výboru Komisie pre štátnu pomoc. Najvýznamnejšie právne predpisy (dokumenty), ktoré v tomto období prijala Komisia sú:

Nariadenie Komisie (ES) č. 875/2007 z 24. júla 2007 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES, pokiaľ ide o pomoc de minimis v sektore rybného hospodárstva, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1860/2004

Podľa tohto nariadenia celková pomoc de minimis poskytnutá akémukoľvek podniku nepresahuje 30 000 EUR v priebehu akéhokoľvek obdobia troch fiškálnych rokov. Tento strop sa uplatňuje bez ohľadu na formu pomoci alebo vytýčený cieľ.

Nariadenie Komisie (ES) č. 1535/2007 z 20. decembra 2007 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc de minimis v sektore poľnohospodárskej výroby

Podľa tohto nariadenia celková výška pomoci de minimis poskytnutá tomu istému podniku nesmie presiahnuť 7 500 EUR za obdobie troch fiškálnych rokov. Minimálna pomoc, ktorá spĺňa podmienky tohto nariadenia je oslobodená od oznamovacej povinnosti podľa článku 88 Zmluvy o ES.

Nariadenie Komisie (ES) č. 271/2008 z 30. januára 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES

Nariadenie upravuje predkladanie oznámení Komisii prostredníctvom elektronickej validácie, ktorú vykonáva osoba určená členským štátom. Oznámenie sa od 1.7.2008 predkladá elektronicky prostredníctvom webovej aplikácie SANI (Interaktívny systém notifikovania štátnej pomoci). Novo upravuje spôsob stanovenia úrokovej sadzby, ktorá má byť použitá pre vymáhanie neoprávnenej štátnej pomoci. Mení a dopĺňa prílohu k nariadeniu (ES) č. 794/2004 týkajúcu sa časti Všeobecných informácií notifikačného formuláru. Nadväzne na príslušné nové právne predpisy Európskej komisie pre štátnu pomoc mení a dopĺňa aj notifikačné formuláre pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie a štátnu pomoc vo forme rizikového kapitálu.

Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia (2008/C 82/01)

Primárnym cieľom kontroly štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia je zabezpečiť, aby opatrenia štátnej pomoci viedli k vyššej úrovni ochrany životného prostredia, ku ktorej by bez pomoci nedošlo, a zabezpečiť, aby pozitívne účinky pomoci prevažovali nad jej negatívnymi účinkami, pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže, pri zohľadnení zásady „znečisťovateľ platí“. Na zvýšenie úrovne ochrany životného prostredia môžu členské štáty využiť štátnu pomoc na vytvorenie stimulov na individuálnej úrovni, aby dosiahli vyššiu úroveň ochrany životného prostredia než akú vyžadujú normy Spoločenstva. Môžu si vytvoriť aj vnútroštátne normy alebo environmentálne dane na vyššej úrovni než akú vyžadujú právne predpisy Spoločenstva a využiť štátnu pomoc na to, aby boli náklady znesiteľné pre ich národné hospodárstvo. V určitých situáciách môže byť preto štátna pomoc potrebná na podporu ochrany životného prostredia dokonca aj tam, kde de facto oslobodzuje znečisťovateľa od bremena platenia (časti) environmentálnych nákladov na jeho činnosti. V usmerneniach sa stanovujú pravidlá, ktoré Komisia uplatní pri hodnotení environmentálnej pomoci, čím zvýši právnu istotu a transparentnosť svojho rozhodovania. Pomoc na ochranu životného prostredia sa primárne odôvodňuje na základe článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

Okrem uvedených právnych predpisov prijala Komisia v hodnotenom období ďalšie dokumenty, ako napríklad oznámenie Komisie o predĺžení uplatnenia oznámenia o následných opatreniach k oznámeniu Komisie o určitých právnych aspektoch súvisiacich s kinematografickými a inými audiovizuálnymi dielami (oznámenie o kinematografii) z 26. septembra 2001, oznámenie Komisie k efektívnemu vykonávaniu rozhodnutí Komisie prikazujúcich členským štátom vymáhať neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 a oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb.

V hodnotenom období sa ďalej konali multilaterálne stretnutia Komisie s členskými štátmi k nasledujúcim významnejším návrhom právnych predpisov Komisie pre oblasť štátnej pomoci:

1. Návrh oznámenia Komisie o uplatňovaní článku 87 a 88 Zmluvy o ES pre štátnu pomoc vo forme záruk

Týmto oznámením sa aktualizuje prístup Komisie k štátnej pomoci, ktorá sa poskytuje vo forme záruk, a jeho cieľom je poskytnúť členským štátom podrobnejšie usmernenie k zásadám, z ktorých Komisia zamýšľa vychádzať pri svojom výklade článkov 87 a 88 Zmluvy o ES a pri ich uplatňovaní v oblasti štátnych záruk.

2. Návrh nariadenia o všeobecných skupinových výnimkách

Toto nariadenie by malo oslobodiť od notifikačnej povinnosti každú pomoc, ktorá spĺňa všetky príslušné podmienky tohto nariadenia a každú schému štátnej pomoci za predpokladu, že každá pomoc, ktorá by mohla byť poskytnutá podľa tejto schémy, spĺňa všetky príslušné podmienky tohto nariadenia. Toto nariadenie by sa na účely transparentnosti, rovnakého zaobchádzania a účinného monitorovania malo uplatňovať iba na pomoc, ktorá je transparentná. Nariadenie by sa malo uplatňovať na tieto typy pomoci:

- regionálna investičná pomoc a pomoc na podporu zamestnanosti,
- investičná pomoc a pomoc na podporu zamestnanosti v prospech MSP,
- pomoc na ochranu životného prostredia,
- pomoc na poradenské služby v prospech MSP a na účasť MSP na veľtrhoch,
- pomoc vo forme rizikového kapitálu,
- pomoc na výskum, vývoj a inovácie,
- pomoc na podporu vzdelávania,
- pomoc pre znevýhodnených pracovníkov alebo pracovníkov so zdravotným postihnutím.

Nariadenie by malo nadobudnúť účinnosť 1. júlom 2008.

Národná rada Slovenskej republiky schválila zákon č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov zo dňa 29. októbra 2007, ktorý v § 2 ustanovuje, že „tento zákon je schémou štátnej pomoci podľa osobitného predpisu. Jednotlivé ustanovenia zákona plne rešpektujú legislatívne podmienky EÚ a SR v oblasti regionálnej štátnej pomoci, najmä s ohľadom na Nariadenie Komisie (ES) č. 1628/2006 z 24. októbra 2006 o uplatňovaní článkov 87 a 88 zmluvy na národnú regionálnu investičnú pomoc a platnej regionálnej mapy pre SR na roky 2007-2013.“ Cieľom zmien oproti predchádzajúcemu zákonu bolo transparentnenie poskytovania investičných stimulov a posilnenie orientácie investorov na inovatívnosť a menej rozvinuté regióny.

Zabezpečenie nenarušenej hospodárskej súťaže je neoddeliteľnou súčasťou vnútorného trhu a dôležitým predpokladom pre uplatňovanie Lisabonskej stratégie. Dodržiavanie zásad hospodárskej súťaže prispieva k lepšiemu rozdeľovaniu zdrojov, vyššej efektívite, zvýšeniu počtu inovácií a k nižším cenám.

V roku 2007 Protimonopolný úrad SR okrem priameho uplatňovania súťažného práva spolupracoval aktívne okrem iného aj na jednej z iniciatív Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž, a to na *Bielej Knihe o Žalobách o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel ES* (KOM(2008) 165 v konečnom znení) (ďalej len “Biela kniha”) (*White Paper on Damages Actions for Breach of the EC antitrust rules*).

Každému občanovi alebo podniku, ktorý utrpel ujmu v dôsledku porušenia súťažných (antitrustových) pravidiel ES (články 81 a 82 Zmluvy o ES) musí byť umožnené domáhať sa náhrady škody od strany, ktorá škodu spôsobila, čo v podmienkach SR súčasný právny systém umožňuje. Na základe zistení Európskej komisie v podmienkach EÚ, v porovnaní

napríklad s USA sú súčasne existujúce systémy na domáhanie sa náhrady škody v dôsledku porušenia súťažných pravidiel ES menej efektívne. V podmienkach SR sú tieto spory ojedinelým prípadom, doposiaľ nebol zaznamenaný žiaden takýto prípad (príslušným súdom pre spory vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením pravidiel hospodárskej súťaže je v SR Okresný súd Bratislava II). Európsky parlament súhlasil so zisteniami uvedenými v zelenej knihe Európskej komisie z roku 2005, a vyzval Európsku komisiu, aby vypracovala Bielu knihu s podrobnými návrhmi na riešenie prekážok účinnejšieho systému podávania žalôb o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel. Protimonopolný úrad SR bol účastný na stretnutiach organizovaných na pôde Európskej komisie týkajúcich sa tvorby a príprav Bielej knihy, na stretnutia boli prizvaní aj zástupcovia Ministerstiev hospodárstva a spravodlivosti zo všetkých členských štátov.

Základným cieľom Bielej knihy je zlepšiť právne podmienky poškodených osôb na uplatňovanie ich práva na náhradu všetkých škôd utrpенých v dôsledku porušenia súťažných (antitrustových) pravidiel ES, ktoré vyplýva zo zmluvy. Prvoradou a hlavnou zásadou je preto plná kompenzácia.

Európska komisia sa pri tvorbe riadila aj dôležitou zásadou spočívajúcou v tom, že právny rámec pre zvýšenie účinnosti žalôb o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel by mal vychádzať zo skutočne európskeho prístupu. Politické možnosti navrhované v tejto Bielej knihe preto predstavujú vyvážené opatrenia, ktoré majú korene v európskej právnej kultúre a tradíciách.

Ďalšou dôležitou zásadou v Bielej knihe Európskej komisie je zachovanie dôsledného presadzovania článkov 81 a 82 zo strany Európskej komisie a príslušných orgánov členských štátov pre hospodársku súťaž. Opatrenia navrhované v Bielej knihe sú preto zamerané na vytvorenie účinného systému presadzovania práva súkromnými osobami prostredníctvom žalôb o náhradu škody, ktorý by dopĺňal, ale nenahrádzal ani neohrozoval presadzovanie práva verejnými subjektmi.

Biela kniha obsahuje navrhované opatrenia a politické možnosti riešenia. Spolu s Bielou knihou vznikli aj dva pracovné dokumenty:

- pracovný dokument o žalobách o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel ES („SWP“), v ktorom sú podrobnejšie objasnené zretele, ktoré sa brali do úvahy pri vypracúvaní Bielej knihy, a v ktorom je uvedený stručný prehľad existujúceho *acquis communautaire*;
- správa o posúdení vplyvu („IAR“), ktorá analyzuje potenciálne prínosy a náklady jednotlivých politických možností. Uvedené dokumenty sú dostupné na

<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/actionsdamages/documents.html>

<http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/actionsdamages/documents.html>

V konečnej fáze prípadnej implementácie návrhov a odporúčaní vyplývajúcich z Bielej knihy do právneho poriadku SR sa toto dotkne najviac Ministerstva spravodlivosti SR, nakoľko je v podmienkach SR zodpovedným ústredným orgánom štátnej správy za oblasť právnych predpisov, ktorých prípadná novelizácia zabezpečí ich implementáciu do právneho poriadku SR.

3. V oblasti súťažného práva, bolo prijaté kodifikované znenie *Nariadenia Rady o uplatňovaní článku 81 ods. 3 zmluvy na určité kategórie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov medzi spoločnosťami linkovej námornej dopravy (konzorciami)*, pre jeho vykonateľnosť v právnom poriadku SR nie je potrebné z pohľadu Protimonopolného úradu SR prijať žiadne legislatívne opatrenia.

Návrh odporúčaní

- naďalej sa aktívne zúčastňovať tvorby európskej legislatívy v oblasti štátnej pomoci
- štátnu pomoc poskytovať najmä prostredníctvom schém štátnej pomoci s dôrazom na možnosť využitia skupinových výnimiek v oblasti poskytovania štátnej pomoci

Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

MHSR vypracovalo na programovacie obdobie 2007-2013 Operačný program „Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“ (ďalej len OP KaHR), ktorého je aj gestomom.

Uvedený operačný program bol dňa 28. 11. 2007 schválený EK v Bruseli a je spracovaný v nadväznosti na stratégiu Národného strategického referenčného rámca na roky 2007-2013.

Zámerom Operačného programu „Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“ je napomôcť zabezpečeniu dlhodobej konkurencieschopnosti podnikov a služieb prostredníctvom inovačných aktivít.

Operačný program má svoje špecifiká a rozpracováva špecifickú prioritu NSRR „Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií“ cez prioritnú os Inovácie a rast konkurencieschopnosti, prioritnú os Energetika a prioritnú os Cestovný ruch, ktoré sú v rámci NSRR hierarchicky zaradené ako špecifická priorita pod strategickú prioritu 2. Vedomostná ekonomika. OP KaHR rozpracováva aj prioritnú os 4 Technická pomoc.

Opatrenia v rámci prioritnej osi 1 sú prepojené na prioritné oblasti, ktoré sú súčasťou Stratégie konkurencieschopnosti Slovenska do r. 2010 a Národného programu reforiem.

Pri spracovaní programu sa vychádzalo zo skutočnosti, že aj keď Slovenská republika dosahuje v posledných rokoch pokrok, prejavujúci sa v približovaní úrovne konkurencieschopnosti ekonomík vo vzťahu ku krajinám Európskej Únie, nedosahuje napriek tomu 75 % priemeru HDP EÚ. Z uvedeného dôvodu sú aj regióny s výnimkou Bratislavského kraja zaradené pod Cieľ Konvergencia a budú môcť využívať podporu zo štrukturálnych fondov EÚ v programovom období 2007-2013.

Cieľom podpory v rámci operačného programu je zachovať a ďalej rozvíjať konkurencieschopný a efektívne vyrábajúci potenciál priemyselnej výroby, energetiky, ako aj potenciál cestovného ruchu a ďalších vybraných služieb v podmienkach trvalodržateľného rozvoja a tak účinne prispievať k zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti Slovenska ako celku a znižovaniu disparít ekonomickej výkonnosti v regiónoch SR.

Ministerstvo hospodárstva SR participovalo na vypracovaní Národného strategického referenčného rámca SR v rámci pracovnej skupiny ministrov, medzirezortnej pracovnej skupiny a expertnej skupiny Partnerstvo pre národný strategický a referenčný rámec.

Ministerstvo hospodárstva SR sa podieľalo okrem prípravy programov ďalej na celej činnosti, vyplývajúcej zo štatútu MH SR, kde konkrétne išlo o analýzy, rozbor a stanoviska k rôznym koncepčným materiálom, ale aj svojimi názormi, námetmi a stanoviskami ku všetkým vypracovaným a predloženým operačným programom orgánov štátnej správy.

V súvislosti s čerpaním prostriedkov zo zdrojov fondov EÚ je nevyhnutne potrebné poznamenať, že Ministerstvo hospodárstva SR bude veľmi pozorne skúmať projekty, ktoré budú zaradené na čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov a to z dôvodu, aby jednak samotné čerpanie prostriedkov bolo efektívne a projekty, ktoré budú aplikovateľné v praxi, boli jednoznačne prínosom pre Slovenskú republiku – pre jej celú spoločnosť.

Cestovný ruch

Problematika cestovného ruchu je v rámci EÚ riešená prostredníctvom pracovnej skupiny Rady pre konkurencieschopnosť a rast – turizmus a poradného výboru EK pre turizmus (TAC). Sekcia turizmu MH SR zabezpečovala v danom období účasť na zasadnutí pracovnej skupiny Rady pre konkurencieschopnosť a rast – turizmus, ako aj pravidelných zasadnutiach poradného výboru EK pre turizmus.

V súčasnom období patrí z hľadiska turizmu medzi hlavné úlohy v rámci EÚ zabezpečiť, aby si Európa prostredníctvom udržateľného rozvoja turizmu zachovala a posilnila svoje postavenie vedúcej svetovej turistickej destinácie. Uznávajúc úlohu, ktorú zohráva turizmus v hospodárstve krajín EÚ, prijala Komisia v marci 2006 obnovenú politiku v oblasti turizmu s hlavným cieľom prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti európskeho turizmu a vytváraniu vyššieho počtu pracovných miest pri súčasnom zabezpečovaní trvalo udržateľného rastu turizmu v rámci Európy, ako aj v celosvetovom meradle. Komisia uznala, že prioritnou úlohou je zabezpečenie hospodárskeho rastu a zvyšovania zamestnanosti so súčasnou podporou sociálnych a environmentálnych cieľov.

V tejto súvislosti bolo 19. 10. 2007 zverejnené Oznámenie Komisie KOM(2007)621 Agenda pre trvalo udržateľný a konkurencieschopný európsky cestovný ruch. Dokument bol pripravený na základe výsledkov práce Skupiny pre trvalo udržateľný cestovný ruch (TSG) a jej záverečnej správy, ktorá bola predstavená vo februári 2007 pod názvom Akcia pre udržateľný európsky cestovný ruch. Agenda predstavuje ďalší prínos k implementácii obnovenej Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť a obnovenej stratégie trvalo udržateľného rozvoja. Hlavným cieľom je zosúladiť dosiahnutie hospodárskej prosperity v oblasti európskeho turizmu, sociálnej rovnosti a kohézie pri súčasnom zachovaní ochrany životného prostredia a kultúrnych hodnôt. Agenda predstavuje súhrn odporúčaní pre rozpracovanie politik a konkrétnych aktivít, ktoré definuje v zásadách, ktoré by mali všetci aktéri v oblasti turizmu rešpektovať, aby sa dosiahlo vytvorenie správnej rovnováhy medzi dobrými podmienkami pre turistov, potrebami prírodného a kultúrneho prostredia a rozvojom destinácií a podnikov a ich konkurencieschopnosti.

Na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť a rast, ktoré sa konalo 22. – 23. 11. 2007 boli prijaté Závery k Agende pre trvalo udržateľný a konkurencieschopný európsky cestovný ruch.

Závery obsahujú výzvy pre členské krajiny zamerané hlavne na

- podporu na uvedenie, implementáciu a monitorovanie Agendy
- zavedenie pilotných projektov
- efektívne využívanie európskych finančných nástrojov na implementáciu Agendy

- aktívne zapájanie sa do iniciatívy EDEN (excelentných európskych turistických destinácií).

Pre Komisiu sú v Záveroch adresované výzvy smerujúce predovšetkým k sústredeniu pozornosti na legislatívu v rámci lepšej regulácie, ktorá môže mať dopad aj na turizmus, podporu vytvárania sietí na výmenu skúseností a osvedčených postupov, vytvorenie komunikačnej kampane namierenej na pochopenie a pritiahnutie pozornosti na udržateľný cestovný ruch v Európe.

SR uvítala a podporila aktivity vedúce k implementácii Agendy zamerané na posilnenie udržateľného rozvoja turistických destinácií. Agenda trvalej udržateľnosti, ako aj hlavné zásady obnovennej politiky cestovného ruchu EÚ sú čiastočne obsiahnuté v strategických materiáloch pripravených sekciou turizmu MH SR a schválených vládou SR v minulom roku a to konkrétne v Novej stratégii rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013 a Štátnej politike cestovného ruchu Slovenskej republiky. V tomto smere bude však dôležité prijať konkrétne opatrenia v súvislosti s implementáciou Agendy v podmienkach SR.

Do blízkej budúcnosti bude ďalej potrebné zabezpečiť, aby sa SR zapojila do iniciatívy EK zameranej na excelentné európske turistické destinácie – EDEN (European Destinations of Excellence), ktorých ekonomický rast je dosahovaný spôsobom zabezpečujúcim sociálne, kultúrne a environmentálne udržateľný rozvoj. Jej cieľom je zviditeľniť a propagovať menej známe destinácie a regióny Európy, pomôcť k prerozdeleniu turistických tokov smerom k netradičným turistickým destináciám, najmä v hlavnej sezóne, oceniť udržateľné formy turizmu, vytvoriť platformu na výmenu skúsenosti na európskej úrovni, zvýšiť povedomie o rôznorodosti a kvalite európskej turistickej ponuky, pomôcť prekonávať problémy sezónnosti a preľudnenosti v európskych turistických centrách a motivovať destinácie, aby prijali modely udržateľného rozvoja turizmu.

3.8 Hospodárske a menové záležitosti

Konvergenčný program Slovenska na roky 2007 až 2010

Zo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a z členstva v Hospodárskej menovej únii od 1. mája 2004 vyplýva pre Slovenskú republiku pred prijatím eura povinnosť pravidelne k 1. decembru vypracovať, resp. aktualizovať a následne Európskej komisii a Rade predložiť na posúdenie dokument Konvergenčný program Slovenska. Po vstupe do eurozóny bude SR podobne ako všetky členské štáty, ktoré prijali jednotnú menu euro, vypracovávať a predkladať na posúdenie Program stability.

Aktualizácia konvergenčného programu Slovenska na roky 2007 až 2010, schválená vládou SR uznesením č. 991 z 21.11.2007, bola predložená EK dňa 29.11.2007, t.j. v stanovenom termíne a v súlade s jednotnými usmerneniami EK „Špecifikácia implementácie Paktu stability a rastu“ a „Smernice pre formát a obsah programov stability a konvergenčných programov“, ktorých cieľom je zlepšiť implementáciu Paktu stability a rastu - základu makroekonomického rámca Hospodárskej a menovej únie. Konvergenčný program Slovenska tiež zohľadňuje diskusiu, materiály a odporúčania Hospodárskeho a finančného výboru.

Aktualizácia bola predmetom diskusie v parlamentných výboroch a následne v NR SR. Nadväzuje na prvý konvergenčný program z mája 2004 a jeho aktualizácie z novembra 2004, 2005 a 2006. Dokument je zostavený v súlade s viacročným rozpočtom verejnej správy na

roky 2008-2010 a zohľadňuje ciele hospodárskej politiky SR, cesty ich dosahovania a vzájomného zladovania v rámci hlavných oblastí - fiškálna politika, menová a kurzová politika a štrukturálne politiky, s dôrazom na plnenie záväzkov vyplývajúcich z členstva SR v ERM II a na zabezpečovanie cenovej stability po vstupe SR do eurozóny. Ciele programu sú podporené príslušnými politickými vyhláseniami vlády, stručne zhrnutými v úvodnej časti programu. V oblasti fiškálnej politiky je dôležité zdôrazniť, že aktualizovaný konvergenčný program prezentuje ešte ambicióznejšie ciele v oblasti fiškálnej konsolidácie do roku 2010 ako predchádzajúce programy. Ambicióznejší strednodobý cieľ na rok 2010 je reakciou vlády na odporúčania Európskej rady z februára 2007 a zároveň nástrojom premietnutia záväzkov v rámci procedúry revalvácie centrálnej parity výmenného kurzu SKK/EUR v systéme ERM II z marca 2007. Vláda považuje znižovanie fiškálneho deficitu za dôležité nielen z pohľadu konvergenčných kritérií a pravidiel revidovaného Paktu stability a rastu, ale najmä z dôvodu zabezpečenia makroekonomickej stability a dosiahnutia dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Aktualizovaný program potvrdzuje a konkretizuje dva hlavné ciele v oblasti fiškálnej a menovej politiky.

- Hlavným fiškálnym cieľom je znížiť deficit verejnej správy vrátane vplyvu dôchodkovej reformy pod 3% HDP v roku 2007 a splniť tak kritérium pre vstup do eurozóny. Druhým základným cieľom je do roku 2010 znížiť cyklicky upravený deficit verejnej správy očistený o jednorazové efekty na úroveň 0,8% HDP, čo je v súlade s rozpätím, ktoré odporúča Európska komisia pre Slovensko pre stanovenie strednodobého cieľa v rámci revidovaného Paktu stability a rastu. Ak sa v správnom čase prijmu potrebné opatrenia, podľa analýz MF SR sa tým súčasne vytvoria podmienky na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti verejných financií.
- V menovej oblasti je hlavným cieľom splnenie inflačných cieľov v podmienkach ERM II so zámerom vstupu do eurozóny. To si predovšetkým vyžaduje zníženie inflácie na potrebnú úroveň udržateľným spôsobom a udržanie kurzovej stability v súlade s konvergenčnými kritériami. Slovensko patrí v súčasnosti medzi krajiny, ktoré sú členmi Hospodárskej a menovej únie s udelením dočasnej výnimky pre používanie jednotnej meny euro, pričom úplné členstvo Slovenska v eurozóne sa predpokladá od roku 2009. Slovenská koruna je od 28. novembra 2005 v mechanizme výmenných kurzov ERM II.

Program SR bol hodnotený v súlade so stanovenou procedúrou v európskych štruktúrach. Na základe posúdenia Komisiou a Výborom pre hospodárske a finančné záležitosti, vydala svoje stanovisko Rada pre hospodárske a finančné záležitosti. Rada ECOFIN-u po preskúmaní programu na svojom zasadnutí dňa 12. februára 2008 potvrdila, že aktualizácia konvergenčného programu Slovenska je v súlade s korekciou nadmerného deficitu do roku 2007. Podľa článku 104 ods. 7 Zmluvy o založení ES z 5. júla 2004 Rada Slovensko vyzýva, aby:

- využilo podmienky silného rastu na posilnenie tempa štrukturálnej úpravy deficitu smerom k strednodobému cieľu v roku 2008 a dôrazne implementovalo predpokladanú štrukturálnu konsolidáciu stanovenú na ďalšie roky, v prípade potreby aj dodatočnými opatreniami, ako aj záväznejšími stropmi strednodobých výdavkov a
- zaviedlo ďalšie štrukturálne reformy na zlepšenie výkonnosti trhu práce a bolo pripravené prijať prísnejšiu fiškálnu pozíciu, najmä s cieľom zmierniť možné inflačné tlaky, najmä po odznení deflačného vplyvu

Národný plán zavedenia eura v SR

Počas štvrtého roka členstva SR v EÚ a zhruba dva a pol roka účasti slovenskej koruny v Mechanizme výmenných kurzov ERM II (od 28. novembra 2005) sa v súlade s Konvergenčným programom Slovenskej republiky, Menovým programom NBS do roku 2008 a Národným plánom zavedenia eura v SR (schváleným vládou 6.7.2005) uskutočňovali ďalšie prípravné kroky na zavedenie jednotnej meny euro k 1.1.2009.

Dôraz sa kládol na dva okruhy úloh – splnenie 1/ ekonomických predpokladov a 2/ administratívno-technických podmienok. Z ekonomického hľadiska sa vytvárali predpoklady pre rýchly, avšak stabilný proces celkovej konvergenzie. Konkrétne ide o paralelné plnenie všetkých Maastrichtských (nominálnych) konvergenčných kritérií na udržateľnej úrovni, ktoré je možné dosiahnuť len za predpokladu adekvátnej reálnej a štrukturálnej konvergenzie. Vysoký rast ekonomiky dosahovaný zvyšovaním produktivity, potenciálneho produktu a celkovej konkurencieschopnosti SR viedol k približovaniu životnej úrovne obyvateľstva SR k úrovni vyspelých ekonomík (v 2007 dosiahol HDP v parite kúpnej sily na obyvateľa cca 68% úrovne EÚ27, kým v 2003 činil menej než 56%) a k stabilnému makroekonomickému prostrediu s pozitívnym smerovaním všetkých relevantných indikátorov k referenčným hodnotám Maastrichtských kritérií. Na základe posledného vývoja a vlastných analýz a odhadov MF SR možno konštatovať, že už počnúc augustom 2007 plní SR na neoficiálnej báze všetky Maastrichtské kritéria nutné pre vstup do eurozóny.

Plnenie všetkých Maastrichtských kritérií naraz v čase hodnotenia pripravenosti SR pre prijatie spoločnej meny euro (v 2Q2008) sa naďalej ukazuje ako realistický cieľ, a to aj v podmienkach krízy v USA, rastúcich cien ropy a svetových cien energetických surovín, a najmä v podmienkach globálneho rastu cien potravín – tzv. agflácie. Kritérium pre úrokové sadzby a verejný dlh plní SR už dlhodobo. Plnenie kritéria pre bilanciu verejných financií je zabezpečené viacročným rozpočtom verejnej správy, pričom v súlade s odporúčaniami EK vláda sprísňuje svoje zámery pre redukciu deficitu v pripravovanom viacročnom rozpočte na roky 2009-2011. Vo východiskách rozpočtu sa deklaruje znížiť deficit pre rok 2008 z pôvodných 2,3% na 2,0% HDP, v roku 2009 z 1,8% na 1,7% HDP, v roku 2010 ponechať úroveň 0,8% HDP a v 2011 dosiahnuť vyrovnaný rozpočet. Vzhľadom na pohyblivý charakter referenčnej hodnoty pre inflačné kritérium a aktuálne globálne tlaky na infláciu, ktoré prenikajú aj na Slovensko, kladie sa zvýšený dôraz na monitorovanie plnenia inflačného kritéria. Podľa aktuálnych prepočtov si však SR stále drží voči referenčnej hodnote dostatočnú rezervu. SR preukazuje aj plnenie kritéria stability kurzu v rámci ERM II. Po revalvácii centrálnej parity o 8,5% s platnosťou od 19.3.2007 (z 38,4550 na 35,4424 SKK/EUR s hranicami pre povinné intervencie 30,1260 a 40,7588 SKK/EUR), ktorú si vyžiadala pozitívny vývoj ekonomických fundamentov, kurz SKK/EUR podliehal už miernejším aprieciačnym tendenciám. Koruna bola v priemere silnejšia od centrálnej parity o cca 5,5% a pohybovala sa v priemere na úrovni okolo 33,486 SKK/EUR.

3.9 Finančná kontrola a vnútorný audit

Finančná kontrola a vnútorný audit plnia nezastupiteľnú úlohu pri ochrane verejných prostriedkov t. j. prostriedkov štátneho rozpočtu, prostriedkov EÚ, vrátane prostriedkov inej finančnej pomoci zo zahraničia poskytnutých na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika (SR) viazaná. Finančná kontrola má dôležité postavenie aj pri ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev. Predmetom uvedených činností je

systematické overovanie dodržiavania legislatívy ES, všeobecne záväzných právnych predpisov SR a iných predpisov pri použití verejných prostriedkov na všetkých úrovniach finančného riadenia a zároveň overovanie plnenia nápravných opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku.

Ministerstvo financií SR (MF SR) zabezpečuje plánovanie, výkon, monitorovanie a metodické postupy ako aj koordináciu plánu, výkonu a monitorovania výsledkov overovania účinnosti riadiacich a kontrolných systémov a overovania deklarováných výdavkov štrukturálnych fondov a ISPA/Kohézneho fondu pre programové obdobie 2004 – 2006, Fond solidarity EÚ, PHARE, Prechodný fond, Schengenský prechodný fond, Európsky fond pre utečencov, Nórsky/EHP finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, vlastné zdroje rozpočtu EÚ a zároveň pre programové obdobie 2007 - 2013 vykonáva funkcie orgánu auditu pre štrukturálne fondy, Kohézny fond, Európsky fond pre rybné hospodárstvo a Európsky fond pre utečencov, všetkých zapojených orgánov do systému kontroly a auditu prostriedkov EÚ v rámci SR. V období od 12.03.2007 do 29.02.2008 funkciu Orgánu auditu vykonávala sekcia auditu a kontroly medzinárodných finančných zdrojov MF SR (Sekcia). S účinnosťou od 1. marca 2008 kompetencie sekcie auditu a kontroly medzinárodných finančných zdrojov prešli na novovzniknutú sekciu auditu a kontroly, ktorá plní úlohy Orgánu auditu v súčasnosti.

Z dôvodu zjednotenia postupov overovania podľa čl. 10 nariadenia Komisie (ES) č. 438/2001 a čl. 9 nariadenia Komisie (ES) č. 1386/2002, jednotného posudzovania identifikovaných zistení ako aj zvýšenie vypovedanej hodnoty správ z kontrolných akcií boli vypracované „Postupy pre finančnú kontrolu štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu - 3. verzia“ účinné od 01.08.2007, ktorými sa zavádza prísnejší dohľad nad vykonávaním kontrolných akcií spolupracujúcimi orgánmi a tým dosiahnutie zmiernenia výroku Európskej komisie ku kvalite výkonu kontrol a auditov v Slovenskej republike. Implementáciou nových postupov pre výkon následnej finančnej kontroly do praxe sa predpokladá postupné odstránenie najmä systémových zistení identifikovaných Európskou komisiou. V nadväznosti na vypracované „Postupy pre finančnú kontrolu štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu - 3. verzia“ boli vypracované a aktualizáciou č.1/2008 upravené „Metodické usmernenia“ s platnosťou od 01.03.2008.

V zmysle plánu hlavných úloh MF SR sekcia vypracovala materiál „Informácia o výsledkoch overovania účinnosti riadiacich a kontrolných systémov a overovania oprávnenosti výdavkov projektov spolufinancovaných z prostriedkov EÚ a z prostriedkov iných nástrojov finančnej pomoci zo zahraničia za rok 2007“. V nadväznosti na výsledky auditov a kontrol uvedených v tomto materiály a s cieľom zlepšenia systémov riadenia a kontroly jednotlivých RO/SORO bol Ministerstvom financií SR vypracovaný „Akčný plán v nadväznosti na zistenia z vykonaných certifikačných overovaní, kontrol a auditov za prvý polrok 2007“, ktorý bol schválený dňa 14. 11. 2007 uznesením vlády SR č. 974/2007.

Ako materiál zaradený do plánu hlavných úloh Ministerstva financií SR na rok 2008 boli v apríli 2008 aktualizované „Zásady koordinácie plánovania, výkonu a monitorovania výsledkov z kontrol/auditov prostriedkov Európskej únie a prostriedkov iných nástrojov finančnej pomoci zo zahraničia“.

Sekcia v júni 2007 aktualizovala Stratégiu auditu pre programy štrukturálnej pomoci na roky 2006 – 2008 a vypracovala ročné správy za rok 2006 - v zmysle čl. 13 nariadenia Komisie

(ES) č. 438/2001 týkajúce sa štrukturálnych fondov a v zmysle čl. 12 nariadenia Komisie (ES) č. 1386/2002.

Ako jednu z hlavných úloh sekcia ďalej vypracovala a schválila „Ročný plán auditorských kontrolných akcií medzinárodných finančných zdrojov na rok 2008“.

Zástupcovia sekcie sa zúčastňovali na stretnutiach audítorov EK s auditovanými subjektami v rámci výkonu systémových auditov nástrojov pomoci EÚ a vypracovávali pripomienky k správam o výsledku auditu EK. Taktiež participovali na činnosti Finančnej kontrolnej skupiny pre Programy iniciatívy Spoločenstva INTERREG III B CADSES, INTERREG III C, ESPON, URBACT a INTERACT.

V rámci prípravy na programové obdobie 2007-2013 boli dňa 5. decembra 2007 uznesením vlády SR č. 1035 schválené „Postupy pre audit štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo na programové obdobie 2007 – 2013“. V nadväznosti na schválené „Postupy pre audit štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo na programové obdobie 2007 – 2013“ boli dňa 01.03.2008 vypracované a schválené „Metodické usmernenia“ k vyššie uvedeným postupom.

Ministerstvo financií SR v priebehu februára, resp. marca 2008 uzatvorilo s ústrednými orgánmi štátnej správy zapojenými do riadenia a implementácie štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo dohody o pravidlách spolupráce pri výkone auditov uvedených fondov. Účelom dohôd je zabezpečenie vykonávania činností uvedených v čl. 62 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, resp. čl. 61 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006, čiže výkon systémového auditu a auditu operácií. Dohody o pravidlách spolupráce stanovili rámec na užšiu spoluprácu pri výkone auditorských akcií, povinnosti orgánu auditu a orgánov zúčastnených na vykonávaní auditorských akcií a výkon dohľadu s cieľom skvalitnenia ich výstupov a zavádzania najnovších európskych trendov do oblasti overovania funkčnosti systémov a oprávnenosti výdavkov fondov EÚ.

V sledovanom období prebehli prípravné práce v súvislosti s výkonom auditu súladu podľa čl. 71, ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a čl. 71, ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006 v rámci orgánov a organizácií zapojených do systému riadenia, implementácie a kontroly štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo v programovom období 2007 - 2013 za účelom poskytnutia uistenia Európskej komisii o súlade riadiaceho a kontrolného systému s platnými požiadavkami nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 a nariadenia Rady (ES) č. 1198/2006.

V sledovanom období bola vypracovaná novela zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení zákona č. 618/2004 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento návrh zákona bol vypracovaný ako alternatíva pôvodného zámeru na vypracovanie nového zákona o systéme verejnej vnútornej finančnej kontroly, od ktorého sa v priebehu prípravných prác upustilo s tým, že po získaní praktických skúseností z uplatňovania nového kontrolného prvku „vládneho auditu“ v rámci nového programového obdobia 2007 - 2013 a ich vyhodnotení, bude vypracovaný legislatívny zámer nového zákona o systéme verejnej vnútornej finančnej kontroly. Cieľom novely zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 618/2004 Z. z., ktorý bol v Národnej rade Slovenskej republiky schválený 02.04.2008, je deklarovať pôsobnosť Ministerstva financií SR ako prierezového nadrezortného orgánu zodpovedného za rozvíjanie systému verejnej vnútornej finančnej kontroly, vrátane jeho členenia, precizovať ustanovenia týkajúce sa finančnej kontroly a

vnútorného auditu, zaviesť „vládny audit“ ako nový kontrolný prvok a definovať predmet, kompetencie a základné pravidlá jeho činnosti, ako aj vytvoriť legislatívne podmienky pre zriaďovanie a činnosť výborov pre kontrolu a audit.

Ako súčasť kontinuálneho vzdelávania audítorov a kontrolórov, bol v rámci prechodného fondu v gescii MF SR spustený twinningový projekt „Posilnenie nezávislosti vnútorných audítorov vo verejnej správe zriadením výboru/ov pre audit“. Hlavným cieľom projektu je pilotné zriadenie výboru pre kontrolu a audit na MF SR. Doteraz boli vyškolení školitelia, vnútorní audítori a finanční kontrolóri z ústredných orgánov štátnej správy a zamestnanci orgánu auditu. V rámci uvedeného projektu sú ešte naplánované školenia pre stredný manažment a top manažment, ako aj pre potenciálnych členov výboru pre kontrolu a audit. Celkom by malo byť preškolených približne 90 zamestnancov štátnej správy.

Ako výsledky činností MF SR pribudli aj nové projekty, ktoré sú pripravené na spustenie: projekt „Audit a následná finančná kontrola vlastných zdrojov EÚ a projekt „Finančný audit“, ktorými sa plánuje vyškoliť približne 200 audítorov a kontrolórov.

V rámci svojej pôsobnosti Ministerstvo financií Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre oblasť finančnej kontroly a vnútorného auditu a v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 618/2004 Z. z. zabezpečuje odborné vzdelávanie vnútorných audítorov a zamestnancov kontrolných orgánov vykonávajúcich následnú finančnú kontrolu. Odborne lektorsky pritom MF SR zabezpečuje „Základné kurzy pre vnútorných audítorov a finančných kontrolórov“, ktoré v období od 1. 5. 2006 do 30. 4. 2007 v 5 termínoch úspešne absolvovalo 177 zamestnancov vykonávajúcich finančnú kontrolu alebo vnútorný audit vo verejnej správe.

Vstupom SR do EÚ sa zvýšili nároky na výkon finančnej kontroly a auditu. Vzhľadom na existujúce limity je nevyhnutné intenzívne pokračovať v rozvoji a zvyšovaní kvalifikácie zamestnancov vykonávajúcich finančnú kontrolu a vnútorný audit, v ich stabilizácii a v krokoch smerujúcich k vyššej efektívnosti a účinnosti riadiacich a kontrolných funkcií štátu. Aj Európska komisia v pripomienkach k NSRR kladie dôraz na doplnenie a vyšpecifikovanie potreby dodatočných administratívnych kapacít.

Návrh odporúčaní

Priebežne sledovať strategické záujmy ES a zabezpečiť ich prepojenie s prioritami SR .

3.10 Kultúra a audiovizia

Európske záležitosti patria na MK SR do kompetencie sekcie medzinárodnej spolupráce (SMS) a sekcie médií, audiovizie a autorského práva MK SR (ďalej len „SMAaP“). SMS je na európskej úrovni zapojená do činnosti Výboru pre kultúrne záležitosti, pracovníci SMAaP sa zapájajú do prác a činnosti Pracovnej skupiny pre audioviziu a Pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo prostredníctvom svojich zástupcov, ktorí sa zúčastňujú jednotlivých zasadnutí uvedených formácií.

Zároveň sa zástupcovia MK SR zúčastňujú činnosti Kontaktného výboru pre harmonizáciu práv duševného vlastníctva a Kontaktného výboru Televízia bez hraníc, zasadnutí Riadiaceho výboru programu MEDIA a zasadnutí skupiny filmových expertov.

SMS sa týka akronym CULT (oblasť kultúry), SMAaAP sa týkajú akronymy –AUDIO (oblasť audiovizie), PI (oblasť duševného vlastníctva) a MEDIA (komunitárny program na podporu audiovizuálneho priemyslu).

Na národnej/vnútroštátnej úrovni sa zástupcovia oboch sekcií sa zúčastňujú na činnosti KEÚ 1 na MZV SR a Rezortnej koordinačnej skupiny MK SR (RKS MK SR), v sledovanom období sa uskutočnili tri zasadnutia RKS a viacero stanovísk a dokumentov bolo v rámci RKS prerokovaných formou *per rollam*

Počas štvrtého roka členstva SR v EÚ bol v orgánoch EÚ prerokovaný a Radou ministrov kultúry EÚ schválený nasledovný významný dokument:

- Uznesenie Rady o európskom programe pre kultúru zo 16. novembra 2008, ktoré v nadväznosti na Oznámenie Európskej komisie pre európsku stratégiu navrhlo strategické priority na rozvoj spolupráce prostredníctvom zavedenia otvorenej metódy koordinácie v oblasti kultúry a zvýšenia koherencie a viditeľnosti európskych aktivít v tejto oblasti.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/65/ES z 11. decembra 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 89/552/EHS o koordinácii určitých ustanovení zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení v členských štátoch, týkajúcich sa vykonávania činností televízneho vysielania - smernica pre audiovizuálne mediálne služby

Hlavné vplyvy a zmeny 4. roka členstva:

Rozhodnutím č. 1983/2006/ES z 18.12.2006 Európsky parlament a Rada EÚ vyhlásili rok 2008 za „Európsky rok medzikultúrneho dialógu s cieľom dať priestor a zviditeľniť trvalo udržateľný medzikultúrny dialóg, ktorého cieľom je o.i. prispieť k zlepšeniu povedomia o úlohe medzikultúrneho dialógu v každodennom živote a k budovaniu aktívneho euro občianstva. Na európskej úrovni a v členských štátoch, vrátane Slovenskej republiky sa koná množstvo podujatí na zviditeľnení týchto cieľov. V nasledovných rokoch by malo sledovaným cieľom napomôcť začlenenie tzv. medzikultúrnych kompetencií do kľúčových kompetencií v rámci celoživotného vzdelávania a snahou o synergický efekt medzi iniciatívami v oblasti kultúry, vzdelávania, mládeže a audiovizuálnej politiky so zameraním na medzikultúrny dialóg.

Strategické priority, schválené uznesením Rady o európskom programe pre kultúru sa budú implementovať prostredníctvom Pracovného plánu pre kultúru na roky 2008-2010, ktorý schváli Rada EÚ pre kultúru a audioviziu dňa 21. mája 2008.

Po schválení novely smernice pre audiovizuálne mediálne služby je potrebné zmeny transponovať do právneho poriadku Slovenskej republiky, predovšetkým prostredníctvom zmeny a doplnenia zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov. Transpozíciu smernice je potrebné uskutočniť do decembra 2009.

V roku 2007 bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 17/zv. 2, Ú.v. EÚ L 157,

30.4.2004). Dňa 6.2.2007 Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 84/2007 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.3.2007. Smernica sleduje zjednocovanie národných právnych úprav pri vymáhaní práv duševného vlastníctva všeobecne a dotýka sa predovšetkým autorského práva a práv s autorským právom súvisiacich a práv priemyselného vlastníctva. Významnou mierou sa dotýka aj občianskeho súdneho konania, pričom cieľom je odstrániť existujúce rozdiely v právnych úpravách pri vymáhaní práv duševného vlastníctva členských štátov EÚ, ktoré predstavujú významnú prekážku rozvoja vnútorného trhu, a zabráňovať falzifikovaniu, pirátstvu a ďalšiemu porušovaniu práv duševného vlastníctva. Autorský zákon bol predmetnou novelou upravený tak, aby úroveň poskytovanej ochrany zodpovedala súčasným vysokým štandardom, ako aj snahám o zladenie ochrany vrátane vymožiteľnosti týchto práv duševného vlastníctva na medzinárodnej a regionálnej úrovni, a to najmä v súvislosti s rozvojom jednotného trhu, voľného pohybu tovaru a služieb s predmetmi chránenými právami duševného vlastníctva, ktoré sú ovplyvňované ustavičným rozvojom nových technológií, umožňujúcimi šírenie diel v nehmotnej podobe cez hranice štátov.

3.11 Podpora podnikania a priemyselná politika

Politika podpory rozvoja podnikania v EÚ má za cieľ zabezpečiť trvaloudržateľný ekonomický rast prostredníctvom rastu produktivity a celkovej konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva v podmienkach rastúcej svetovej globalizácie. Podpora podnikania, implementácia agendy lepšej regulácie, ako aj priemyselná politika sú zamerané na vytvorenie konkurencieschopného podnikateľského prostredia podporujúceho inovácie a technologický rozvoj, s dôrazom na malé a stredné podniky.

Osobitnú úlohu v podpore podnikania a zvyšovania konkurencieschopnosti zohráva realizácia cieľov lisabonskej stratégie, prostredníctvom národných reformných programov členských štátov. (bližšie pozri kapitola Lisabonská stratégia).

Slovensko pri hodnotení inovačných schopností a konkurencieschopnosti je neustále na posledných miestach v rámci EÚ. Bez skutočne podstatnej zmeny prostredia inovácií a mechanizmov podpory inovácií nie je možné očakávať podstatný obrat a zlepšenie postavenia Slovenska v rámci EÚ. Podpora inovačných procesov vyžaduje systémový prístup orientovaný najmä na vytváranie podmienok pri implementácii priamych a nepriamych nástrojov na podporu inovácií a pri budovaní infraštruktúry systému inovačného podnikania s náležitým, ale zo strany štátu presne vymedzeným stupňom pozitívnej motivácie pre všetky zainteresované zložky.

Záujmy SR oblasti podpory podnikania a priemyselnej politiky sú na európskej úrovni zabezpečované prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR, ktoré sa zúčastňuje na rokovaní pracovných skupín Rady pre konkurencieschopnosť a rast a Rady pre životné prostredie.

Koordinácia na európskej úrovni:

Expertí ministerstva hospodárstva sa pravidelne zúčastňovali na rokovaní Pracovnej skupiny Rady pre konkurencieschopnosť a rast (WGCG), ktorá prerokováva otázky podnikania a podnikateľského prostredia, lepšej regulácie – veľkú časť rokovaní predstavovali témy ako posudzovanie vplyvov a znižovanie administratívnej záťaže,

priemyselnej politiky a problematiku inovácií - inováčnej politiky. Experti MH pripravovali návrhy inštrukcií na rokovanie COREPERu 1 a stanoviská SR pre Radu ministrov Európskej únie pre konkurencieschopnosť.

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni:

Na vnútroštátnej úrovni je koordinácia záležitostí EÚ v danej oblasti realizovaná na úrovni Rezortnej koordinačnej skupiny Ministerstva hospodárstva SR, Pracovnej skupiny pre Lisabonskú stratégiu Úradu vlády SR a Sektorovej pracovnej skupiny SPS konkurencieschopnosť. SPS má tri pracovné skupiny:

- Pracovná skupina – Priemyselná politika a inovácie, ktorá sa zaoberala prípravou stanovísk a pozičných dokumentov za oblasť inovácií, rozpracovaním návrhu inováčnej stratégie EÚ na národné podmienky Slovenska.
- Pracovná skupina - Podnikateľské prostredie a lepšia legislatíva (regulácia)
- Pracovná skupina – Chemické látky a prípravky

Ďalej na úrovni sektorovej pracovnej skupiny SPS pre životné prostredie (pre riešenie problematiky znižovania emisií CO₂ z osobných a ľahkých úžitkových automobilov, gestorstvo prebraté z Ministerstva pre životné prostredie SR)

- Pracovná skupina – Životné prostredie – tematicky zameraná na vnútorné environmentálne politiky
- Pracovná skupina pre analýzu rozhodnutia EK a návrh ďalších krokov riešenia vytvorená na základe uznesenia vlády vo veci pridelenia emisných kvót pre SR. Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky zo 16. januára 2008 Slovenská republika v súlade s čl. 99 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa ES stiahla späť predmetnú žalobu vo veci T-32/07.

Na expertnej úrovni boli konzultované: Združenie automobilového priemyslu, USS Košice, Zväz hutníckeho ťažobného priemyslu a geológie, Technická univerzita, Zväz priemyslu Slovenska

SPS sa v sledovanom období (štvrtý rok členstva v EÚ) zaoberala najmä prípravou pozičných dokumentov k problematike:

- Lisabonský proces
- Lepšia regulácia
- Chemická legislatíva – návrh nariadenia GHS
- Politika inovácií a konkurencieschopnosti
- Priemyselná politika – CARS 21

Životné prostredie

- Nariadenie na zníženie CO₂ emisií z osobných automobilov KOM(2007) 856 v konečnom znení Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, prerokované Radou ministrov pre životné prostredie.

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované na úrovni Pracovnej skupiny pre konkurencieschopnosť a rast v období od 1. 5. 2007 - 30. 4. 2008

- Návrh záverov Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť - Čerstvé stimuly pre konkurencieschopnosť a inovácie v Európskej ekonomike.
- K rastúcej podpore príspevkov zo štandardizácie k inováciách v Európe
- Návrh integrovaných záverov Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť - Uzatvorenie inovácií, konkurencieschopnosť a priemyselná politika, pokračovanie v debate
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú výkonnostné emisné normy pre nové osobné automobily v rámci integrovaného prístupu Spoločenstva k znižovaniu emisií CO₂ z ľahkých úžitkových vozidiel

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované a schválené Radou EÚ v období od 1.5.2007 – 30.4.2008

V oblasti inovácií boli na rokovaní Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť ako časti komplexných materiálov zaradené:

- **Návrh záverov Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť a rast** - november 2007, kde závery Rady zohľadňujú **integrovateľný princíp, pozostávajúci zo štyroch základných častí na:**
 - **Priemyselnú politiku,**
 - **Malé a stredné podniky - SME,**
 - **Elektronické zručnosti E-skills,**
 - **Inovácie.**

Závery integrujú iniciatívy a výzvy ako z pohľadu vnútorného trhu, tak aj globálneho aspektu a garantujú synergický efekt. Hlavným cieľom návrhu záverov je zvýrazniť, že konkurencieschopnosť musí byť ponímaná ako integrovaný celok a aktivity smerujúce k jej dosiahnutiu musia byť zabezpečované na oboch úrovniach ako na úrovni európskej, tak aj na úrovni národnej, t.j. na úrovni každého členského štátu. Takto definovaný a formulovaný prístup bude zakomponovaný do obsahu nových výziev Lisabonskej stratégie.

- **Lisabonský proces hospodárskych reforiem** – február 2008
Príspevok na jarné zasadnutie Európskej rady (*Dokument o zásadných otázkach*), ktorý vychádza z/zo:
 - strategickej správy Komisie o vykonávaní prvého lisabonského cyklu
 - lisabonského programu Spoločenstva 2008 – 2010
 - návrhu Komisie integrovaných usmernení 2008 – 2010
 - odporúčaní pre jednotlivé krajiny

Oblasti inovácií bola venovaná časť A.3. – Posilnenie Európskeho inovačného systému. Táto problematika bola prerokovávaná už po niekoľký krát, kde je opätovne vyzdvihovaná nutnosť potreby zavádzania širokospektrálnej inovačnej stratégie, vrátane podpory inovácií v oblasti služieb a eko-inovácií.

Priemysel

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované na úrovni Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť v období od 1. 5. 2007 - 30. 4. 2008

V oblasti priemyslu boli na rokovaní Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť ako súčasť priemyslu zaradené:

Obranný balík

- Oznámenie Komisie o stratégii pre silnejší a konkurencieschopnejší európsky obranný priemysel
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov na účely obrany v rámci Spoločenstva

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o koordinácii postupov zadávania určitých verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby v oblastiach obrany a bezpečnosti

Legislatívne návrhy EÚ:

Chemická legislatíva

Za významný návrh v oblasti chemickej legislatívy, ktorý bol predložený KOM dňa 5. júla 2007 do legislatívneho procesu cez procedúru spolurozhodovania, sa pokladá návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 67/548/EHS a nariadenie (ES) č. 1907/2006. Návrhom sa stanovuje nový harmonizovaný systém klasifikácie a označovania nebezpečných látok a zmesí v EÚ, ktorý implementuje medzinárodné kritériá schválené v júli 2003 UN ECOSOC ako Globálny harmonizovaný systém klasifikácie a označovania chemikálií (ďalej len "GHS") a ruší sa súčasne platný právny rámec EÚ, ktorý stanovuje pravidlá klasifikácie, balenia a označovania nebezpečných látok a nebezpečných prípravkov pre ich uvedenie na trh - smernicu Rady č. 67/548/EHS a smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/45/ES. Návrh nariadenia GHS bol predmetom posudzovania a diskusií v Rade na úrovni pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu (nebezpečné látky) a predpokladá sa, že bude prijatý po prvom čítaní v EP v júni 2008.

K ďalším návrhom, ktoré boli predmetom prerokovaní na úrovni pracovnej skupiny pre technickú harmonizáciu v oblasti nebezpečných látok, patrili návrhy viacerých obmedzení pre výrobu, uvádzanie na trh a používanie chemických látok a to smernica Európskeho parlamentu a Rady o obmedzení uvádzania na trh určitých meracích prístrojov obsahujúcich ortuť, dve rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorými sa mení a dopĺňa smernica 76/796/EHS pokiaľ ide o obmedzenia uvádzania na trh a používania niektorých nebezpečných prípravkov 2-(2-metoxyetoxy)etanolu, 2-(2-butoxyetoxy)etanolu, metyléndifenyly, diizokyanátu, cyklohexánu, dusičnanu amónneho a dichlórmetánu.

V oblasti biocídov boli predmetom posudzovania smernica Komisie 2007/69/ES, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/8/ES s cieľom zaradiť difetialón ako aktívnu látku do prílohy I k smernici a smernica Komisie 2007/70/ES o zaradení oxidu uhličitého ako aktívnej látky do prílohy IA k smernici. Smernice boli implementované do národného práva vo forme nariadení vlády SR. Tieto boli postúpené vo februári 2008 do legislatívneho procesu schvaľovania.

Od 1. júna 2007 nadobudne účinnosť väčšina hláv nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní

chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES, ku ktorému dosiahla Rada politickú dohodu v decembri 2005. V súčasnosti MH SR zabezpečuje implementáciu uvedeného nariadenia REACH, spracovaný bol návrh novely zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch, ktorým sa ustanovia nové kompetencie všetkým dotknutým orgánom štátnej správy, sankcie za porušovanie ustanovení nariadenia REACH, systém úradných kontrol a povinnosť odstupovať pravidelné správy Komisii o pôsobení tohto nariadenia vrátane výsledkov výkonu inšpekcií. Legislatívny proces schvaľovania novely predmetného zákona pokračuje i po hodnotenom období. Ťažisko činností MH SR a Centra pre chemické látky, ktoré sú v súlade s článkom 121 nariadenia REACH kompetentnými orgánmi Slovenskej republiky, zodpovednými za výkon úloh pridelených podľa tohto nariadenia a za spoluprácu s Komisiou a Európskou chemickou agentúrou a jej výbormi, spočívalo v hodnotenom období v zriadení a prevádzkovaní helpdesku na poskytovanie poradenstva podnikateľom pri plnení jeho úloh z nariadenia REACH, najmä úloh súvisiacich s registráciou chemických látok, v zabezpečení ich personálnej a technickej pripravenosti, požadovanej súčinnosti a koordinácie na úrovni Spoločenstva, ktoré sú nevyhnutné pre uplatňovanie postupov a procesov v rámci nariadenia REACH.

Dokumenty nelegislatívneho charakteru:

V sledovanom období sa v rámci agendy podpory podnikania a priemyselnej politiky Rada zaoberala nasledovnými kľúčovými témami:

Priemyselná politika

v danej oblasti boli v sledovanom období prerokovávané hlavne sektorové iniciatívy. Začiatkom roka 2007 Komisia publikovala:

- Oznámenie „Konkurenčnosť regulačného rámca automobilového priemyslu EÚ“, ktoré načrtáva budúce zameranie politiky automobilového priemyslu EÚ (AP EÚ), a navrhuje opatrenia na zlepšenie regulačného rámca automobilového priemyslu v rozhodujúcich oblastiach budúcej politiky automobilového priemyslu EÚ (vnútorný trh, zjednodušovanie legislatívy –medzinárodné štandardy, ochrana životného prostredia, bezpečnosť na cestách, obchodná politika, výskum a vývoj). Oznámenie Komisie bude predmetom rokovania pracovnej skupiny Rady pre konkurencieschopnosť, májové zasadnutie Rady pre konkurencieschopnosť má prijať závery Rady k danej problematike.
- SR súhlasí s potrebou zlepšiť rámcové podmienky pre automobilový priemysel EÚ a podporuje aktivity smerujúce k vytvoreniu dobrého, moderného, konkurenčného regulačného rámca pre automobilový priemysel, ktorý predstavuje pre SR významné priemyselné odvetvie. Kľúčovým pre SR bude hlavne rokovanie o návrhu Komisie na redukcii emisií CO₂ u nových áut, kde Slovensko podporí integrovaný prístup pre zníženie emisií CO₂. Zníženie emisií nemá ísť na úkor zníženia konkurencieschopnosti automobilového priemyslu, mobility a celkovej cenovej dostupnosti pre občanov.

Vplyvy a zmeny v štvrtom roku členstva

Prerokovaná problematika inovácií na pôde Európskej komisie a Rady ministrov pre konkurencieschopnosť bola prenášaná na národnú úroveň a zapracovaná do strategických dokumentov SR. Pre zlepšenie podmienok pre rozvoj inovatívneho podnikania a zvýšenie inovačnej výkonnosti Slovenskej republiky vláda Slovenskej republiky vo februári 2008 schválila Inovačnú politiku na roky 2008 až 2010, ktorá vychádza z jednoznačnej potreby zabezpečiť podmienky pre akceleráciu a rozvoj inovačných procesov v Slovenskej republike prostredníctvom inovačného systému SR, definovaného ako „sústava navzájom prepojených inštitúcií s cieľom tvorby, uloženia a šírenia poznatkov a zručností, ktorých vzájomné interakcie iniciujú, modifikujú a šíria nové technológie, procesy a služby.“

Konkrétnym zámerom je vytvoriť v rokoch 2008 až 2010 rámec pre zabezpečenie inovačného rozvoja a koordináciu jeho podpory, dobudovať podpornú inovačnú štruktúru schopnú absorbovať finančné prostriedky určené na inovácie a efektívne ich konvertovať na inovačné procesy. Vzhľadom k tomu, že inovácie predstavujú jeden z hlavných nástrojov budovania znalostnej ekonomiky, opatrenia na ich podporu boli premietnuté aj do Operačného programu „Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“, ktorý bude financovaný zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Čomu je potrebné venovať pozornosť do budúcnosti

- na základe záverov Rád Európskej únie pre konkurencieschopnosť postupne zvyšovať objem výdavkov na podporu inovácií
- monitorovať vývoj iniciatív EÚ (Komisie) v oblasti inovácií a pripraviť k nim stanoviská
- realizovať plnenie Inovačnej politiky na roky 2008 až 2010 na národnej úrovni
- zabezpečiť mechanizmus podpory účasti podnikateľského sektora v schválenom rámcovom programe Spoločenstva „Program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013)“

V oblasti priemyselnej politiky bude potrebné naďalej venovať pozornosť rokovaniu Rady o legislatívnom návrhu EÚ na zníženie redukcie emisií CO₂ u nových automobilov. Cieľom je podporiť nájdenie vyváženého prístupu garantujúceho zabezpečenie ochrany životného prostredia a zachovanie konkurencieschopnosti automobilového priemyslu.

Pri spracovávaní kritérií výberu projektov podporovaných v rámci schém pomoci OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast zabezpečiť, aby projekty reálne posilnili priemyselnú základňu svojim príspevkom k rastu produktivity práce a zhodnotenia spotrebovaných materiálov a energií ako aj zabezpečili elimináciu možných likvidačných dopadov vyplývajúcich z realizácie nariadenia REACH najmä v sektore MSP.

Nariadenie REACH nákladmi na registráciu a autorizáciu chemických látok, ale i zvýšenými nárokmi na administratívnu a technickú podporu značne postihne nielen prvotné podniky chemického priemyslu, ale aj následných užívateľov. Osobitne je potrebné zohľadniť podporu inovácií vo výrobných procesoch, ktoré súvisia s nevyhnutnými procesmi nahrádzania nebezpečných chemických látok menej nebezpečnými v súlade s požiadavkami REACH. MH SR i z titulu zavádzania nariadenia REACH navrhlo navýšenie finančných prostriedkov z fondu ERDF pre operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, schválené uznesením vlády SR č. 1021/2006 zo dňa 6.12.2006, aby tak pomohlo znížiť náklady u výrobcov a dovozcov chemikálií pri ich uvádzaní na trh, ako i u následných užívateľov a producentov výrobkov z kategórie MSP. Obdobne je potrebné i navýšenie finančných

a ľudských zdrojov v štátnom rozpočte najmä na roky 2008 až 2010 z titulu implementácie nariadenia REACH v orgánoch štátnej správy. Nariadenie nadobudlo účinnosť 1. 6. 2007.

Malé a stredné podnikanie

Oblasť malého a stredného podnikania hrá rozhodujúcu úlohu pre dosiahnutie lisabonských cieľov, hospodárskeho rastu a rastu zamestnanosti. Malé a stredné podniky (MSP) s menej ako 250 zamestnancami vytvárajú v EÚ približne 75 mil. pracovných miest a tvoria 99 % všetkých podnikov. Preto sa opatrenia priaznivé pre MSP na úrovni Spoločenstva aj na úrovni členských štátov stávajú čoraz dôležitejšími pre uvoľnenie potenciálu EÚ.

Jarný summit v marci 2005 zaviazal členské krajiny EÚ k predloženiu svojich Národných programov reforiem na roky 2006 – 2008. Národný program reforiem pre Slovensko sa zameriava na rozvoj piatich oblastí: vzdelávanie, zamestnanosť, informačnú spoločnosť, vedu, výskum a inovácie a podnikateľské prostredie. Priaznivé podnikateľské prostredie je základným predpokladom dlhodobej konkurencieschopnosti a rastu každej trhovej ekonomiky. Je to také prostredie, v ktorom štát podporuje a chráni hospodársku súťaž: vytvára pre ňu jasné a stabilné pravidlá, minimalizuje administratívne prekážky a požiadavky smerom k podnikateľom.

V súlade s odporúčaním sa Slovenská republika venuje implementácii nástrojov lepšej regulácie, medzi ktoré patria hlavne posudzovanie vplyvov, zjednodušovanie legislatívy a znižovanie administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike.

Cieľom plánovaného opatrenia Slovenska vyplývajúceho zo záverov marcovej rady z roku 2007 je zabezpečiť, aby hodnotenie vplyvov legislatívy prebiehalo podľa *jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov*. Cieľom hodnotenia vplyvov je zabrániť príprave takých právnych predpisov, ktoré by kládli zbytočnú alebo príliš veľkú záťaž na podniky a mali dopad na znižovanie ich konkurencieschopnosti. Gestorským rezortom pre vypracovanie predmetného materiálu je Ministerstvo hospodárstva SR, ktoré v spolupráci s rezortom práce, sociálnych vecí a rodiny, rezortom financií a životného prostredia vypracováva metodiku na posudzovanie vplyvov, ktorá určí postupy a metódy pre vypracovanie doložky vplyvov. Správne vypracovaná doložka vplyvov umožní vláde SR prijímať kvalitné rozhodnutia a zefektívniť proces tvorby verejnej politiky.

V členských štátoch EÚ sa neprestajne zvyšuje povedomie o nákladoch spojených s administratívnou záťažou a o potrebe maximálne zjednodušiť požiadavky vyplývajúce z regulácie, pričom je potrebné rešpektovať jej ciele. V doterajšom vývoji jednotlivé vlády týmto nákladom a záťažiam venovali len minimálnu pozornosť. V dobe, keď investori pri svojich investičných rozhodnutiach porovnávajú administratívnu záťaž v jednotlivých krajinách si žiadna krajina nemôže dovoliť neprihliadať na túto záťaž, alebo neprijímať kroky na zjednodušenie regulácie.

Európska rada, preto na svojom jarnom summite 8. - 9. marca 2007 odsúhlasila, aby sa do roku 2012 administratívne zaťaženie, ktoré vyplýva z právnych predpisov EÚ, znížilo o 25 %. Pri zohľadnení rôznych východiskových pozícií a tradícií Európska rada vyzvala členské štáty, aby si do roku 2008 stanovili vlastné podobne ambiciózne vnútroštátne ciele v oblastiach svojich právomocí.

Akčný program znižovania administratívneho zaťaženia podnikania v Slovenskej republike na roky 2007-2012 schválený vládou SR v októbri 2007 je reakciou na odporúčanie Európskej komisie, na Národný program reforiem Slovenskej republiky na roky 2006 – 2008 a súčasne aj na Národnú lisabonskú stratégiu, ktorá definovala ako jednu z priorit

podnikateľské prostredie a v rámci nej stanovila zámer, aby verejné inštitúcie v budúcnosti pôsobili ako partner a nie bremeno.

Je nevyhnutné (aj vzhľadom na spoločný program EÚ v tejto oblasti) prijať a implementovať systematický prístup k problému administratívneho zaťaženia, ktorý by umožnil skúmať problémy a možné zlepšenia s cieľom zmeniť kultúru medzi regulátormi a regulovanými a súčasne zvýšiť kvalitu výstupov verejnej správy.

Dôležitým faktom je, že zníženie administratívneho zaťaženia podnikania nie je prioritne prenesenie záťaže na verejnú správu, ktoré by vyvolalo ďaleko vyššie verejné výdavky. Cieľom tohto procesu je hľadať optimum informácií, ktoré štát (tretia strana) potrebuje vedieť a zhromažďovať a zároveň určiť také nástroje a spôsoby, ktoré mu to umožnia realizovať čo najúčinnejšie a s minimálnym dopadom na súkromný sektor. Zníženie administratívneho zaťaženia podnikania má nesporný makroekonomický dopad. Podľa existujúcich štúdií má zníženie administratívneho zaťaženia pozitívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť, zamestnanosť a ekonomický rast.

Legislatívne akty, o ktorých sa rokovania ukončili

- Smernica EP a Rady, ktorou sa mení smernica Rady 78/855/EHS o zlúčení a splynutí akciových spoločností a smernica Rady 82/891/EHS o rozdelení akciových spoločností vo vzťahu k požiadavke znaleckého posudku pre účely zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia
- Smernica EP a Rady 2007/36/ES z 11. júla 2007 o výkone určitých práv akcionárov spoločností registrovaných na regulovanom trhu

Legislatívne akty, o ktorých rokovania ďalej pokračujú

- návrh smernice EP a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 68/151/EHS a smernica Rady 89/666/EHS, pokiaľ ide o publikačné a prekladové povinnosti určitých druhov obchodných spoločností (predložený COM 18.4.2008)

Legislatívne akty, ktorým bude potrebné v nasledujúcom období venovať osobitnú pozornosť

- návrh nariadenia Rady o stanovách európskej súkromnej spoločnosti (predpokladá sa, že COM predloží návrh začiatkom júla 2008)

Ďalšie aktivity:

Národný projekt Európskeho sociálneho fondu „Horizontálny vzdelávací program zameraný na legislatívne zručnosti a na vypracúvanie strategických, koncepčných a legislatívnych dokumentov vrátane posudzovania ich vplyvov“. Zámerom projektu je zlepšiť kvalitu legislatívnych dokumentov formou prehlbovania kvalifikácie štátnych zamestnancov v oblasti prípravy a vypracúvania strategických, koncepčných a legislatívnych materiálov vrátane posudzovania ich vplyvov.

Vzdelávací program prevzalo Centrum vzdelávania MPSVaR SR. Horizontálny vzdelávací program bol vypracovaný v rámci projektu Phare „Modernizácia slovenskej štátnej a verejnej služby“, odberateľom ktorého bolo MPSVaR SR. Projekt je spolufinancovaný z ESF na MPSVaR SR.

Predpokladaných 600 zamestnancov štátnej správy je v jednom z modulov školených aj v oblasti tvorby verejnej politiky a agendy lepšej právnej regulácie s detailnejším zameraním na posudzovanie vplyvov.

3.12 Politika súdržnosti a regionálna politika

Koordináciu v oblasti politiky súdržnosti⁸ a regionálnej politiky zabezpečuje Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (MVRR SR).

Na európskej úrovni je MVRR SR zapojené do medzinárodných štruktúr:

- Pracovnej skupiny Rady EÚ pre štrukturálne opatrenia,
- Koordinačného výboru pre fondy pri EK,
- Výboru EK pre rozvoj a reštrukturalizáciu regiónov v Bruseli,
- Výboru OECD pre politiku územného rozvoja,
- Pracovnej skupiny OECD pre územné indikátory,
- Riadiaceho výboru LEED OECD,
- Pracovnej skupiny regionálneho rozvoja krajín V4,
- Pracovnej skupiny ISPA (DG REGIO),
- Pracovnej skupiny Kohézny fond (DG REGIO),
- Výboru vyšších úradníkov CEMAT (Európska konferencia ministrov zodpovedných za územné plánovanie),
- Výboru pre ľudské sídla, Európska hospodárska komisia OSN,
- Pracovného spoločenstva podunajských krajín (ARGE Donauländer),
- Stáleho výboru pre stavebníctvo pri EK,
- MVRR SR v sledovanom období zabezpečovalo voči Európskej komisii (EK) komunikáciu, konzultácie a negociácie o Národnom strategickom referenčnom rámci Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013 (NSRR 2007 - 2013), ako aj o príslušných operačných programoch (Regionálny operačný program, OP Bratislavský kraj, OP v rámci cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničná spolupráca, OP Technická pomoc) z pozície riadiaceho orgánu.

Na vnútroštátnej úrovni

MVRR SR iniciovalo vytvorenie expertnej skupiny pre regionálnu politiku, zloženej z predstaviteľov štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, akademickej sféry, reprezentatívnych profesijných združení, mimovládnych organizácií a ďalších sociálno-ekonomických partnerov. Expertná skupina bola ustanovená v júni 2007 a slúži ako platforma na výmenu skúseností a názorov svojich členov pri príprave koncepčných materiálov a legislatívy v oblasti regionálneho rozvoja. V sledovanom období sa skupina podieľala na príprave návrhu zákona o podpore regionálneho rozvoja, ktorý je v legislatívnom procese. Rámec expertnej skupiny bol využitý aj pri príprave konsolidovaného stanoviska SR k výzvam politiky súdržnosti EÚ obsiahnutým v tzv. 4. kohéznej správe (Štvrtá správa o hospodárskej a sociálnej súdržnosti), predloženej Európskou komisiou v máji 2007. Konsolidované stanovisko, vypracované MVRR SR, slúžilo ako jeden z podkladov na prípravu predbežného stanoviska Slovenskej republiky k revízii rozpočtu EÚ prebiehajúcej v rokoch 2008 až 2009. Predbežné stanovisko SR k revízii rozpočtu a politik EÚ schválila

⁸ Terminologická poznámka: výraz „politika súdržnosti“ používame v súlade s oficiálnym slovenským prekladom textu Lisabonskej zmluvy, ktorá zaviedla pojem hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti (Hlava XIII, článok 158)

vláda SR uznesením číslo 189 z 26. 3. 2008 a v apríli 2008 bolo predložené Európskej komisii ako príspevok SR k diskusii o podobe rozpočtu a politik EÚ po roku 2013.

MVRR SR je členom Komisie pre európske záležitosti 1 a 2 na Ministerstve zahraničných vecí SR a predstavitelia MVRR na Stálom zastúpení SR v Bruseli sa podľa potreby zúčastňujú na zasadnutiach COREPER I a II, v prípadoch, kde sa aktívne zasahuje do oblasti regionálnej politiky Európskej únie.

Na MVRR SR naďalej existuje rezortná koordinačná skupina (RKS) pre záležitosti EÚ, ktorá sa v predchádzajúcich obdobiach zaoberala predovšetkým prípravou stanovísk SR k legislatíve EÚ, upravujúcej využívanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v období rokov 2007 – 2013. Po aktualizácii svojho zloženia bude RKS od 2. polroku 2008 využívaná na prípravu stanovísk SR k budúcnosti politiky súdržnosti EÚ po roku 2013.

V oblasti prípravy strategických dokumentov SR, týkajúcich sa využívania fondov Európskej únie v rokoch 2007 až 2013, zabezpečovalo MVRR SR v sledovanom období 1. 5. 2007 až 30. 4. 2008 koordináciu v nasledujúcich pracovných skupinách na rôznej úrovni:

- pracovná skupina ministrov pre koordináciu prác na príprave NSRR 2007 - 2013,
- medzirezortná pracovná skupina pre prípravu NSRR 2007 - 2013,
- expertná skupina „Partnerstvo pre národný rámec“.

V sledovanom období pokračovali oficiálne rokovania medzi Slovenskou republikou a Európskou komisiou o strategických dokumentoch potrebných na čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, t.j. o Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007 – 2013 a o jedenástich operačných programoch (rokovania o NSRR 2007 – 2013 boli otvorené 27. 2. 2007 v Bratislave a všetkých 11 operačných programov oficiálne predložilo Slovensko v termíne do 6. marca 2007).

Pre slovenskú stranu, konkrétne pre MVRR SR, vyvstala z oficiálnych rokovaní a neformálnych pracovných stretnutí potreba spracovať osobitný materiál pre vládu SR s návrhmi na také úpravy v NSRR 2007 až 2013, ktorých charakter si vyžaduje súhlas vlády SR. Materiál predložil minister výstavby a regionálneho rozvoja na rokovanie vlády 2. mája 2007 a vláda SR ho schválila uznesením číslo 407 z toho istého dňa ako „návrh úpravy návrhu Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 - 2013 v nadväznosti na pripomienky EK a rokovania s EK.“

Po upravení v zmysle pripomienok Európskej komisie bol NSRR 2007 – 2013 oficiálne predložený EK 29. júna 2007 prostredníctvom elektronického systému riadenia fondov v Európskom spoločenstve SFC 2007.

Po vyjasnení záverečných pripomienok a otázok EK k textu NSRR 2007 – 2013 medzi ministrom výstavby a regionálneho rozvoja SR a riaditeľom direktoriátu regionálnej politiky na EK José Palma Andrésom dňa 7. 8. 2007 v Bratislave, Európska komisia definitívne schválila (technicky a terminologicky správne je „prijala“) Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 až 2013 rozhodnutím K(2007)3837 zo 17. augusta 2007, čím tento dokument nadobudol konečnú platnosť.

Pokiaľ ide o operačné programy, tieto boli Európskou komisiou schvaľované postupne od septembra do decembra 2007. Schválenie operačných programov umožnilo riadiacim

orgánom jednotlivých OP finalizovať riadiacu dokumentáciu na úrovni operačných programov a pripraviť harmonogram výziev na podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na rok 2008.

Do 15. 4. 2008 riadiace orgány zverejnili výzvy na podávanie žiadostí k siedmim operačným programom: OP Životné prostredie, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, Regionálny operačný program, OP Výskum a vývoj, OP Vzdelávanie, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Bratislavský kraj. Do konca roka 2008 budú zverejnené výzvy aj k OP Zdravotníctvo a OP Informačná spoločnosť. K OP Doprava a OP Technická pomoc sa vzhľadom na ich charakter výzvy nebudú vyhlasovať. Celkovo má byť v roku 2008 vyhlásených 99 výziev.

Aj štvrtý rok členstva SR v EÚ v súvislosti s oblasťou regionálnej politiky zaznamenáva niekoľko dôležitých momentov. Dlhodobé úsilie dosiahnuť čo najvyšší objem a efektivitu čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ prináša efekt v podobe zvýšenia kontrahovania a čerpania finančných prostriedkov a rok 2007 a začiatok roka 2008 priniesol konkrétne výsledky v podobe zvýšenia kontrahovania a čerpania finančných prostriedkov oproti roku 2006.

Z hľadiska kontrahovania (zazmluvňovania) štrukturálnych fondov z programového obdobia 2004 – 2006 k 31. marcu 2008 celkový objem zmluvných záväzkov dosiahol hodnotu 82 188 mil. Sk, čo tvorí 99,56% z plánovaného objemu prostriedkov zo štrukturálnych fondov a štátneho rozpočtu na roky 2004 až 2006. Väčšina programov dosiahla resp. presiahla 100% zazmluvnenia alokácie programu. Programy pre Bratislavský kraj zaznamenali zazmluvnenie pod 94%.

Čerpanie prostriedkov štrukturálnych fondov sa začalo podstatne zvyšovať v roku 2006. V tom čase sa riadiace orgány sústredili na vyčerpanie záväzku roku 2004 (na základe pravidiel n+2). Problémy s vyčerpaním záväzku existovali v týchto programoch:

- JPD NUTS II Bratislavský kraj Cieľ 2 (ERDF) – podiel nevyčerpaných prostriedkov na záväzku 2004 zníženom o zálohovú platbu predstavuje 2,19 %. Absolútna hodnota, o ktorú sa pre SR znížil záväzok 2004, je 135 505 EUR (12 023 244 Sk);
- JPD NUTS II Bratislavský kraj Cieľ 3 (ESF) - podiel nevyčerpaných prostriedkov na záväzku 2004 zníženom o zálohovú platbu predstavuje 16,74 %. Absolútna hodnota, o ktorú sa pre SR znížil záväzok 2004 je 1 254 600 EUR (53 837 320 Sk);
- INTERREG IIIA Rakúsko - SR (ERDF) - podiel nevyčerpaných prostriedkov na záväzku 2004 zníženom o zálohovú platbu predstavuje 37,36 %. Absolútna hodnota, o ktorú sa pre SR znížil záväzok 2004, je 1 035 839 EUR (42 556 302 Sk).
- Absolútna suma, o ktorú sa pre SR znížil záväzok 2004 (rovnako aj záväzok 2004 – 2006), je 2 425 945 EUR (108 416 866 Sk) a predstavuje 0,24 % z celkového záväzku 2004 - 2006.
- Ku koncu roka 2007 došlo takisto k nevyčerpaniu finančných prostriedkov štrukturálnych fondov zo záväzku roku 2005 v rámci programov:
- JPD NUTS II Bratislava Cieľ 3 (ESF) – podiel nevyčerpaných prostriedkov na záväzku 2005 predstavuje 6 567 020 EUR (249 546 760 Sk), čo predstavuje 43,84% zo záväzku 2005;
- INTERREG IIIA Rakúsko – Slovensko (ERDF) - podiel nevyčerpaných prostriedkov na záväzku 2005 predstavuje 412 233 EUR (15 664 854 Sk), čo predstavuje 13,31% zo záväzku 2005.

- Celková suma, o ktorú sa pre Slovensko znížil záväzok 2005 (rovnako aj záväzok 2004 - 2006) je 6 979 253 EUR (265 211 614 Sk).

K 31. marcu 2008 riadiace orgány čerpali zo záväzku 2004 – 2006 celkovo 800 125 420 EUR, čo predstavuje 68,43% zo celkového záväzku 1 169 179 788 EUR. Čerpanie v rámci jednotlivých programov je nasledovné: v SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka sa čerpá 81,47% z celkového záväzku programu; v OP Základná infraštruktúra 70,50%, v SOP Priemysel a služby 65,44%, v SOP Ľudské zdroje 63,50%, Jednotný programový dokument Cieľ 2 Bratislavský kraj 67,02%, Jednotný programový dokument Cieľ 3 Bratislavský kraj 41,43%, programy cezhraničnej spolupráce INTERREG IIIA Slovenská republika – Česká republika s celkovým čerpaním 70,96%, INTERREG IIIA Rakúsko – Slovenská republika 53,64%, INTERREG IIIA Poľsko – Slovenská republika 69,35%, Program susedstva Maďarsko – Slovensko – Ukrajina 64,83% a napokon program EQUAL s celkovým čerpaním 58,80% na alokácii programu.

Vzhľadom na posledný rok čerpania finančných prostriedkov štrukturálnych fondov programového obdobia 2004 -2006 je možné konštatovať, že ako rizikové programy sa javia všetky programy čerpané na menej ako 60%. Identifikovaná rizikovosť sa týka JPD Cieľ 3 Bratislavský kraj, INTERREG IIIA Rakúsko – Slovensko a napokon aj programu EQUAL.

Stav čerpania prostriedkov ISPA/KF a Kohézneho fondu k 31. marcu 2008 je nasledovný: Pokiaľ ide o prostriedky ISPA/KF, k 31.3.2008 bolo z celkovej alokácie pre podpísané projekty ISPA/KF prijaté na účty platobného orgánu 262,6 mil. EUR, čo predstavuje 72,63 % celkových oprávnených nákladov financovaných z prostriedkov ES (361,5 mil. EUR). Zhotoviteľom bolo vyplatených 286,9 mil. EUR prostriedkov ES (suma obsahuje aj predplatenie záverečných 20% prostriedkov ES zo ŠR), čo predstavuje reálne čerpanie na úrovni 79,36 % celkových oprávnených nákladov financovaných z prostriedkov ES. Podľa podpísaných finančných memoránd a ich schválených dodatkov bude čerpanie pre projekty ISPA/KF prebiehať do konca roku 2010.

Pokiaľ ide o projekty Kohézneho fondu, k 31. 3. 2008 boli z celkovej alokácie na projekty KF prijaté prostriedky v objeme 172,6 mil. EUR, čo predstavuje 42,61 % celkových oprávnených nákladov financovaných z prostriedkov ES (405 mil. EUR).

Na dopravné projekty bolo prijatých 106,3 mil. EUR, čo predstavuje 51,37 % z celkových oprávnených nákladov financovaných z prostriedkov ES pre dopravné projekty (206,8 mil. EUR). Na projekty životného prostredia bolo prijatých 66,3 mil. EUR, čo predstavuje 33,47 % celkových oprávnených nákladov financovaných z prostriedkov ES pre projekty životného prostredia (198 mil. EUR). Platobným jednotkám bolo schválených 151 mil. EUR prostriedkov ES, čo predstavuje čerpanie na úrovni 37,28 % celkových oprávnených nákladov financovaných z prostriedkov ES. Z tejto sumy bolo schválených 122,2 mil. EUR na dopravné projekty (59,07 %) a 28,8 mil. EUR na projekty životného prostredia (14,54 %). Na rozdiel od štrukturálnych fondov, čerpanie pre projekty KF bude prebiehať až do konca roku 2010.

S cieľom vyčerpať pridelené finančné prostriedky v rámci operačných programov riadiace orgány a sprostredkovateľské orgány neustále aktívne monitorujú implementáciu projektov a pristupujú k opatreniam formou realokácií a na druhej strane opatreniam administratívneho charakteru, ktoré spočívajú v prijímaní a zaškoloňovaní nových pracovníkov, vykonávajúcich napr. kontrolu doručených žiadostí o platbu, zvýšení počtu brigádnikov, predĺžení dohôd

s brigádnikmi, zverejňovaní podrobných inštrukcií pre prijímateľov o postupe pri vypracovaní žiadostí o platbu s cieľom predísť neúplne, resp. chybné vyplneným žiadostiam, poskytovaní priebežných konzultácií a zintenzívnení komunikácie s prijímateľmi pomoci v procese tvorby a administrácie žiadostí o platbu.

Z koordinačného hľadiska je celý proces implementácie štrukturálnych fondov zabezpečený formou koordinačných stretnutí pracovnej skupiny členov vlády SR zodpovedných za čerpanie eurofondov v dvojtýždňových intervaloch na Úrade vlády SR.

Možno konštatovať, že rok 2008 bude pre čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ pre Slovensko veľmi dôležitý jednak z dôvodu dočerpávania finančných prostriedkov zo záväzku 2004 až 2006, ako aj celého procesu ukončenia pomoci zo štrukturálnych fondov programového obdobia 2004 až 2006, čo bude klásť vysoké nároky na koordináciu všetkých aktérov implementácie.

SR by si mala udržať nastúpený trend vysokej úspešnosti čerpania finančných prostriedkov v oblasti štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. V programovom období 2007-2013 bude preto naďalej dôležité podporovať informatizáciu, vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie, zvyšovanie zamestnanosti a konkurencieschopnosti regiónov Slovenska ako aj celej SR. V neposlednej miere bude veľmi dôležité, ako budú štruktúry na regionálnej a miestnej úrovni v SR schopné a ochotné spolupracovať pri implementácii politiky súdržnosti a regionálnej politiky.

3.13 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, rybné hospodárstvo

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) sa v súčasnosti nachádza v procese veľkých reforiem vychádzajúcich z Agendy 2000 a dohôd z polovice roka 2003. Väčší dôraz je kladený na podporu a rozvoj vidieka, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zabezpečenie potrieb spotrebiteľa prostredníctvom produkcie vysokokvalitných a zdraviu neškodných potravín s ohľadom na ochranu a zachovanie prírodných zdrojov a biodiverzity.

Reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky z roku 2003 priniesla zmeny, ktorých výsledkom bolo zavedenie schémy jednotnej platby, krížového plnenia, modulácie a najmä odviazanie platieb od produkcie (decoupling). V novembri 2007 EK zverejnila Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu - Príprava na „kontrolu zdravotného stavu“ reformy SPP, ktorým odštartovala tzv. „zdravotnú prehliadku“ reformy SPP z roku 2003. Jej cieľom je doladiť zavedené nástroje a prispieť k diskusii o budúcnosti Spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013.

Schéma jednotnej platby

Slovenskej republike zatiaľ vyhovuje doterajší systém Jednotnej platby na plochu (SAPS). V porovnaní s SPS je to administratívne jednoduchší a menej komplikovaný systém.. V rámci prebiehajúcej „kontroly zdravotného stavu“ (ďalej len „KZS“) SR podporuje predĺženie zachovania SAPS do roku 2013, ďalšie zjednodušovanie schémy jednotnej platby a poskytovanie podpôr pre citlivé sektory a regióny.

Krížové plnenie

Zavedenie krížového plnenia malo napomôcť poľnohospodárskemu sektoru v povedomí verejnej mienky zdôrazňovaním skutočností, že poľnohospodári nie sú len producenti

potravín, ale majú vplyv aj na krajinotvorbu, životné prostredie a zdravie spotrebiteľov. Krízové plnenie pozostáva z 2 základných častí:

- dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky – GAEC
- zákonné požiadavky hospodárenia – SMR.

Implementácia krízového plnenia je v súčasnosti podrobená prebiehajúcej „zdravotnej prehliadke“ reformy SPP z hľadiska nového vymedzenia rozsahu krízového plnenia. Cieľom je prehodnotiť a vypustiť ustanovenia, ktoré nesúvisia s cieľmi krízového plnenia a zároveň preskúmať a v prípade potreby doplniť súčasný zoznam zákonných požiadaviek na hospodárenie a rámec dodržiavania dobrých poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok.

Modulácia

V podpornej politike sa uplatňuje tzv. „modulácia“, pod čím sa rozumie znižovanie prostriedkov určených na priame platby a ich presun do nástrojov II. piliera – do opatrení na rozvoj vidieka.

SR v rámci KZS reformy SPP podporuje posilnenie rozvoja vidieka prostredníctvom modulácie prostriedkov z I. piliera SPP, avšak priestor pre moduláciu v SR vidíme až po roku 2013, kedy úroveň priamych platieb dosiahne 100 % EÚ-15.

Zavedenie decouplingu

Významným prvkom reformy je princíp tzv. „decouplingu“, čím sa rozumie odpútanie priamych platieb od rozsahu produkcie. Zavádzanie decouplingu je postupné, v budúcnosti sa však bude zvyšovať podiel týchto platieb. Dôvodom pre zavedenie tohto princípu boli prebytky produkcie v Európskej únii.

Pokiaľ ide o riadenie rizika sme toho názoru, že SPP by mala prevziať viac zodpovednosti za riešenie dôsledkov pôsobenia prírodných excesov a krízových situácií na princípoch solidarity. Z uvedeného dôvodu navrhujeme zaviesť celoplošnú schému podpory poistného v EÚ a zároveň navrhujeme vytvoriť „krízový fond na úrovni EÚ“ pre riešenie situácií, ktoré môžu ovplyvniť hospodárenie farmárov výrazne negatívnym dosahom.

Rozsah Spoločnej poľnohospodárskej politiky v EÚ

Spoločná poľnohospodárska politika zahŕňa množstvo opatrení vrátane opatrení na rozvoj vidieka. Financovanie výdavkov patriacich pod SPP sa od roku 2007 v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1290/2005 o financovaní Spoločnej poľnohospodárskej politiky uskutočňuje v novom právnom rámci, a to prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Obidva fondy sú súčasťou všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev.

Z EPZF sú financované na základe spoločného riadenia medzi ČŠ a Spoločenstvom hlavne priame platby, vývozné náhrady, produkčné podpory, intervenčné opatrenia na regulovanie trhu s určitými poľnohospodárskymi výrobkami, výnimočné opatrenia na podporu trhu, informačné a propagačné opatrenia pre poľnohospodárske produkty na vnútornom trhu Spoločenstva a v tretích krajinách, reštrukturalizačná pomoc a pomoc na diverzifikáciu v súvislosti s reštrukturalizáciou cukrovarníckeho priemyslu v Spoločenstve.

EPFRV je určený na financovanie programov rozvoja vidieka. Jeho poslaním je prispievať k podpore trvalo udržateľného rozvoja vidieka v celom Spoločenstve spôsobom, ktorý dopĺňa politiky podpory trhu a príjmov SPP, politiku súdržnosti a spoločnú politiku rybného hospodárstva.

Koordinácia SPP

Na vnútroštátnej úrovni na MP SR koordinuje vzťahy s EÚ Rezortná koordinačná skupina (RKS), ktorá na MP SR rokuje týždenne a podľa potreby aj dvakrát týždenne.

Na európskej úrovni sa experti MP SR ako gestori záujmov SR v oblasti poľnohospodárstva zúčastňujú práce pracovných skupín, riadiacich výborov, Špeciálneho poľnohospodárskeho výboru (SCA) a Rady EÚ pre poľnohospodárstvo a rybárstvo. Celkovo ide o 28 pracovných skupín a vyše 60 podskupín. Cez členstvo v Komisii pre záležitosti EÚ 1 a 2 sú zabezpečované inštrukcie SR na zasadnutiach Výboru stálych zástupcov 1a2 (COREPER 1a2) v Bruseli.

Legislatíva

Od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie sa riešia osobitne právne úpravy v oblasti harmonizovanej a neharmonizovanej legislatívy. Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky pripravuje právne predpisy, ktorými sa implementujú a preberajú právne predpisy Európskej únie. V roku 2007 bolo prijatých 43 aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky, 7 zákonov a 7 výnosov a 13 vyhlášok.

Implementácia SPP v SR

Priame platby

Finančné prostriedky v podobe priamych platieb boli poľnohospodárom v roku 2007 vyplácané z dvoch zdrojov, a to:

- 1) z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (ďalej len „EPZF“), a to vo forme jednotnej platby na plochu (tzv. SAPS), osobitnej platby na cukor a priamej platby na energetické plodiny;
- 2) z prostriedkov štátneho rozpočtu, a to vo forme doplnkových národných priamych platieb (tzv. CNDPs) do výšky 30 % priemeru EÚ 15.

Politiky v sektoroch rastlinnej a živočíšnej výroby – trhovo-orientované výdavky

MP SR sa zúčastňuje na riadení jednotlivých politík v sektoroch rastlinnej a živočíšnej výroby.

Sektor mlieka a mliečnych výrobkov

Najviac diskutovanou témou v sektore mlieka v roku 2007 bola v rámci prípravy na zdravotnú kontrolu budúcnosť mliečnych kvót. Systém mliečnych kvót vyplývajúci z európskej legislatívy je zostavený na obdobie do konca kvótového roka 2014/2015.

Slovenská republika neprekročila pridelenú kvótu od vstupu do EÚ. V kvótovom roku 2006/2007 sme dosiahli úroveň plnenia kvóty na 93,7%. V kvótovom roku 2007/2008 sa predpokladá plnenie kvóty približne na 95 %.

Politiky spoločnej organizácie trhu s jednotlivými živočíšnymi komoditami sa v roku 2008 postupne začleňujú pod jednotnú organizáciu poľnohospodárskych trhov podľa nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007. Začlenenie stupníc spoločenstva na klasifikáciu jatočných tiel hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz sa predpokladá od 1. januára 2009.

Sektory hovädzieho, ovčieho, a kozieho mäsa

Pokiaľ ide o sektor hovädzieho mäsa a ovčieho a kozieho mäsa, významným krokom v roku 2007 bolo zavedenie a uplatňovanie dotácie formou doplnkovej národnej priamej platby k jednotnej platbe na plochu prostredníctvom veľkej dobytčej jednotky podľa nariadenia vlády SR č. 266/2007 Z. z.. Uvedené opatrenie sa stretlo s priaznivým ohlasom chovateľskej verejnosti.“

Sektor ovocie a zelenina

V roku 2007 sa ukončila reforma v sektore ovocia a zeleniny (nariadenie Rady (ES) č. 1182/2007). Cieľom reformy bolo zjednodušenie spoločnej organizácie trhu a zníženie administratívnej záťaže.

Reformou sa zrušili podpory na vývoz ovocia a zeleniny a podpory na spracovanie, pričom sektor bol začlenený do systému priamych platieb.

Sektor cukru

V roku 2007 bola prijatá reforma Spoločnej organizácie trhu (SOT) v sektore cukru a dočasný režim reštrukturalizácie cukrovníckeho priemyslu v Spoločenstve. V rámci týchto zmien bola tiež upravená pre sektor cukru legislatíva stanovujúca spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci SPP. Pre sektor cukru prináša reforma značné zmeny, najmä zníženie cien cukru a cukrovej repy v priebehu nasledujúcich 4 rokov o 1/3 a postupné znižovanie výrobných kvót cukru EÚ.

Komodita víno

Dňa 4. 7. 2007 Komisia predstavila návrh reformy v sektore vína: „Nariadenie Rady o spoločnej organizácii trhu s vínom a o doplnení niektorých nariadení“. Návrh nariadenia Rady by malo nahradiť v súčasnosti platné nariadenie Rady (ES) č. 1493/1999 o spoločnej organizácii trhu s vínom, ktoré svojimi opatreniami nedokáže zabezpečiť vyrovnanosť trhu, konkurencieschopnosť európskych vín a odstrániť pretrvávajúcu nadprodukciu. Návrh obsahuje nasledujúce nové podporné a regulačné opatrenia.

Návrh reformy tiež obsahuje nový spôsob kategorizácie vín a ich označovanie, ktoré je založené na označení pôvodu a zemepisnom označení (ruší sa pôvodné členenie na stolové a akostné vína). Ďalej sa zavádza nová schéma vyklčovania (na tri roky), ktorá umožňuje vinohradníkom získať podporu za trvalé ukončenie pestovania viniča.

Lesné hospodárstvo

Realizácia trvalo udržateľného obhospodarovania lesov je významným prvkom (cieľom) v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), najmä piliera rozvoja vidieka, ako i spoločných politík ostatných sektorov ovplyvňujúcich lesy a lesné hospodárstvo (napr.

politika životného prostredia, obchodná a colná politika, politiky v oblasti výskumu, vnútorného trhu, zdravia a ochrany spotrebiteľa, rozvojovej spolupráce, priemyslu a energetiky).

V sledovanom období bola činnosť Rady Európskej únie (na úrovni pracovnej skupiny pre lesníctvo) zameraná na nasledovné priority:

- implementácia rezolúcií prijatých Fórom Organizácie Spojených národov o lesoch (UNFF), štyroch globálnych cieľov pre lesy a právne nezáväzného nástroja pre všetky typy lesov prijatého Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov,
- príprava spoločnej pozície Európskej únie na Ôsme zasadnutie Fóra Organizácie Spojených národov o lesoch (UNFF8), predovšetkým v súvislosti s vývojom globálneho finančného mechanizmu pre lesy,
- implementácia akčného plánu Európskej únie pre lesy (prijatý Komisiou 15. júna 2006),
- implementácia akčného plánu Európskej únie pre vynútiteľnosť práva, správu a obchod v lesnom hospodárstve (FLEGT).

V budúcnosti je potrebné venovať pozornosť predovšetkým zabezpečeniu efektívneho čerpania a využívania finančných prostriedkov, alokovaných na lesnícke opatrenia v rámci programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky, resp. finančných prostriedkov prichádzajúcich do úvahy pri podpore trvalo udržateľného obhospodarovania lesov v rámci ostatných relevantných finančných nástrojov Spoločenstva (napr. finančný nástroj LIFE+).

Rozvoj vidieka

Programové obdobie 2007 – 2013

V uvedenom období Slovenská republika predloží Európskej komisii (ďalej len „Komisia“) na schválenie dva osobitné programy na čerpanie prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (angl. skratka EAFRD) a z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (angl. skratka EFF).

Dňa 4. 12. 2007 Európska komisia schválila Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 na čerpanie finančných prostriedkov z EAFRD svojím rozhodnutím č. C(2007) 6164. Na základe tohto rozhodnutia boli stanovené verejné výdavky na implementáciu programu vo výške 2 562 585 914 EUR na celé obdobie, pričom maximálny príspevok z EAFRD predstavuje 1 969 418 078 EUR. Program zahŕňa podporu v rámci nasledovných 4 osí:

- os 1 **Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva** (opatrenia: Modernizácia fariem, Pridávanie hodnoty poľnohospodárskym a lesným produktom, Odbytové organizácie výrobcov, Zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov, Pozemkové úpravy, Odborné vzdelávanie a informovanie, Poradenstvo);
- os 2 **Zlepšenie životného prostredia a krajiny** (opatrenia: Znevýhodnené oblasti, NATURA 2000 a rámcová smernica o vodách, Agroenvironment, Životné podmienky zvierat, Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy, NATURA 2000 – lesná pôda, Lesoenvironmentálne platby, Obnova lesného potenciálu a zavedenie preventívnych opatrení);
- os 3 **Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva** (opatrenia: Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam, Vidiecky cestovný ruch, Obnova a rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb, Vzdelávanie a informovanie, Získavanie zručností a oživovanie);

- os 4 **Realizácia prístupu Leader** (opatrenia: Vykonávanie stratégií miestneho rozvoja, Vykonávanie projektov spolupráce, Chod miestnej akčnej skupiny)

Prvé výzvy na predkladanie projektov boli vyhlásené 1. februára 2008.

Výška príspevku pre Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 je 1.969.418.078 EUR, ktorý je alokovaný podielom 98,04 % v konvergenčných regiónoch a 1,96 % v ostatných oblastiach.

Operačný program Rybné hospodárstvo 2007 – 2013

Nariadenie Rady (ES) č. 1198/2006 o Európskom fonde pre rybné hospodárstvo (EFF) tvorí základný právny rámec Operačného programu Rybné hospodárstvo SR 2007 – 2013, na ktorý bol z EFF vyčlenený príspevok 13 688 528 EUR na celé programové obdobie, ktorý bude rozdelený do všetkých regiónov SR. Vychádza z Národného strategického plánu rybného hospodárstva 2007 – 2013, schváleného vládou SR uznesením č. 933/2006 z 8. novembra 2006

Operačný program zahŕňa podporu v rámci nasledovných 3 osí:

- os 2 **Akvakultúra, spracovanie a uvádzanie produktov rybolovu a akvakultúry na trh**
- (opatrenia: Investície do akvakultúry, Investície do spracovania a uvádzania na trh);
- os 3 **Opatrenia spoločného záujmu**
- (opatrenia: Organizácie výrobcov, Podpora a rozvoj nových trhov);
- os 5 **Technická pomoc**

Podpora občianskych združení, nadácií, neziskových organizácií a záujmových združení právnických osôb v rezorte MP SR

V roku 2007 boli poskytnuté dotácie na všeobecne prospešné aktivity 45 subjektom v celkovej čiastke 16,610 855 mil. Sk. Okrem toho boli dotácie vyplatené aj Spolku včelárov Slovenska so sídlom v Trstenej a Slovenskému zväzu včelárov na opeľovaciú činnosť včiel v celkovej čiastke 43, 334 mil. Sk. V prípade verejnoprospešných aktivít v pôdohospodárstve boli dotácie vyplácané neziskovým organizáciám a občianskym združeniam.

Pôdohospodárska platobná agentúra

PPA tak ako v prvých dvoch rokoch implementovala v plnej miere legislatívu EÚ a stanovila pravidlá na organizovanie trhu s agrokomoditami platné v celej EÚ. Uplatnením niektorých opatrení sa naštartovalo riešenie vzniknutých prebytkov v poľnohospodárstve a potravinárstve čo je celoeurópsky problém. Aktívnym prístupom a využívaním platných legislatívnych aktov docielila PPA, resp. sekcia organizácie trhu efektívnu organizáciu trhu u niektorých komodít, ktorých sa problém prebytkov v tomto roku najviac týkal.

3.13.1 Bezpečnosť potravín

Jednotná, vysoká úroveň bezpečnosti potravinového reťazca v SR a štátoch EÚ je legislatívne ošetrená nariadením (ES) č. 178/2002 EP a ER, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín a ďalšími nariadeniami o úradnej kontrole celého potravinového reťazca a tzv. hygienického balíčka Cieľom týchto predpisov je dosiahnuť transparentnosť, nediskriminačnosť a účinnosť úradných kontrol.

Aplikácia predpisov EÚ v praxi si v Slovenskej republike vyžiadala zmenu v národnej legislatíve. V roku 2007 boli v rezorte pripravené a schválené dva zákony: zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, ktorý vstúpil do platnosti 1.2.2007 a zákon č. 195/2007, Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1.5.2007. Na vykonanie zákona o potravinách bolo prijaté Nariadenie vlády SR č. 374/2007, ktorým sa ustanovuje spôsob výpočtu výdavkov orgánov potravinového dozoru.

Ako vykonávacie predpisy Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR k zákonu o potravinách, boli v oblasti bezpečnosti potravín v roku 2007 spracované celkovo 4 novely hláv Potravinového kódexu SR (ďalej len „PK SR“) a 3 nové znenia hláv.

V zmysle požiadaviek nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a ER a zákona o potravinách v roku 2007 Ministerstvo pôdohospodárstva SR:

- menovalo národné referenčné laboratóriá v SR, ktoré spolupracujú s referenčnými laboratóriami spoločenstva,
- spolu i s MZ SR menovalo spolupracujúce orgány v oblasti úradnej kontroly, ktoré podľa potreby spolupracujú s orgánmi úradnej kontroly iných členských štátov,
- poverilo Štátne veterinárne a potravinové ústavy SR, ako úradné laboratóriá, vykonávaním analýz vzoriek odobratých pri úradnej kontrole potravín,
- aktualizovalo jediný integrovaný viacročný národný plán kontroly, ktorý bol pripravený v súlade s Nariadením (ES) č. 882/2004 EP a ER a Rozhodnutím Komisie č. 2007/363/ES o usmerneniach na pomoc členským štátom pri príprave jediného integrovaného viacročného národného plánu kontroly ustanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 a aktualizovaný plán zaslalo na EK.

Rezort pôdohospodárstva zabezpečoval v roku 2007 komplexnú kontrolu potravinového reťazca prostredníctvom dvoch rezortných organizácií - Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho (ÚKSÚP) a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR).

Činnosť Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR a Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho ako kontrolných autorít v oblasti bezpečnosti potravín je pravidelne auditovaná zo strany Európskej komisie Potravinovým a veterinárnym úradom Dublin (Food and Veterinary Office Dublin – FVO Dublin), ktorý je časťou DG SANCO (DG Ochrana zdravia a spotrebiteľa) a je poverený EK na vykonávanie dohľadu nad implementáciou a uplatňovaním potravinového práva EÚ v jej členských štátoch a v tretích krajinách, ktoré exportujú do EÚ. V roku 2007 FVO vykonalo v SR tri misie a to v oblasti zdravia zvierat 2 misie – Obchod so živými zvieratami v rámci Európskeho spoločenstva a Eradikačné programy a pohotovostné plány a jednu veľkú misiu General review - Country profile, ktorú MP SR koordinovalo a zabezpečovalo po organizačnej stránke.

Nariadenie 1924/2006/ES ES o výživových a zdravotných tvrdeniach, ktoré sú uvádzané na obaloch potravín dodávaných konečnému spotrebiteľovi, na ochranných známkach a obchodných značkách, reklamných letákoch a na regáloch v predajniach vstúpilo do platnosti 19. januára 2007 a od 1. júla 2007 sa stalo záväzným v celom rozsahu. Cieľom nariadenia je zvýšiť bezpečnosť potravín, pravdivosť údajov a informovanosť spotrebiteľov.

V roku 2007 sa v rezorte zabezpečila činnosť kontaktného miesta pre geneticky modifikované potraviny v súlade s čl. 5 a čl. 17 Nariadenia č. 1829/2003 EP a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách. Pripravili sa podklady pre Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat (SCFCAH), sekcia GM potraviny a krmivá a environmentálne riziko - 26 stanovísk, 8 inštrukcií, 4 mandáty.

Podľa čl. 50 až 52 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 aj v roku 2007 ministerstvo zabezpečovalo monitorovanie výstražných a informačných oznámení zasielaných prostredníctvom Rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF) a spoluprácu s kontaktným miestom SR - ŠVPS SR.

V marci 2007 ustanovil Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) „Riadiaci výbor pre spoluprácu a vedecké siete – SGC“, členmi ktorého sú zástupcovia poradného fóra (AF), vedeckého výboru a pracovníci EFSA. Následne sa Slovenská republika v druhej polovici roku 2007 zapojila do riešenia 6 projektov v rámci európskej vedeckej spolupráce.

V roku 2007 vytvorila EFSA štyri dočasné pracovné skupiny vedeckých panelov, do ktorých bolo nominovaných 6 slovenských expertov. Bol upresnený súbor 12 organizácií za SR, ktoré a ako jediné organizácie v členských štátoch môžu byť finančne podporované na základe spolufinancovania projektov vyhlásených EFSA.

Pre zabezpečenie úloh vyplývajúcich zo spolupráce s EFSA, ale i zvýšenie úrovne stanovísk SR, zlepšenie toku informácií a efektívnejšie zastupovanie SR v európskych i medzinárodných orgánoch, ako i lepšiu pripravenosť praxe na novo pripravované európske a svetové právne normy ministerstvo pripravilo v auguste 2007 návrh 25 národných odborných vedeckých skupín a navrhlo systém ich práce, ktorý bol predložený na širokú diskusiu odbornej verejnosti.

V decembri 2007 bola podpísaná dohoda medzi MP SR a EFSA, ktorou bol Odbor bezpečnosti potravín a výživy MP SR ustanovený za národný Kontaktný bod Slovenskej republiky pre technické a vedecké otázky pre spoluprácu s EFSA.

V roku 2007 sa zástupcovia delegovaní MP SR zúčastňovali činnosti a rokovaní pracovných skupín pre Codex Alimentarius pri Rade Európy a podieľali sa na príprave potravinových noriem, smerníc v oblasti potravín, kódexov správnej praxe a ďalších súvisiacich dokumentov.

V oblasti výživy a boja proti obezite bola v rezorte schválená Stratégia politiky výživy, ktorá nadväzuje na KOM (2007) 279 Bielu knihu EÚ o Stratégii riešenia zdravotných problémov súvisiacich s výživou, nadváhou a obezitou v Európe. V tejto oblasti úzko spolupracujú rezorty zdravotníctva a pôdohospodárstva.

3.13.2 Rybné hospodárstvo

Prioritou spoločnej politiky rybného hospodárstva je zachovanie zásob rýb a morských živočíchov, ochrana životného prostredia morí a redukcia počtu rybárskych plavidiel na optimálny počet z hľadiska zabezpečenia dostatku kvalitných rybných produktov pre spotrebiteľov a za primerané ceny.

V štádiu rokovania na Rade sú v súčasnosti tieto významné legislatívne a nelegislatívne akty:

- Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú opatrenia na obnovu zásob úhora európskeho
- Akčný plán zjednodušenia a zlepšenia spoločnej politiky rybného hospodárstva na roky 2006-2008 – dokument vypracovaný v rámci reformy spoločnej politiky v rybnom hospodárstve.
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o predkladaní štatistiky akvakultúry členskými štátmi

Sektor je v súčasnosti najviac ovplyvňovaný prechodom z priamej podpory na podporu cez európske fondy. V ďalšom programovom období (roky 2007-2013) sa podpora rozšíri, s hlavným zameraním na skvalitnenie technológií v akvakultúre s ohľadom na životné prostredie, zlepšenie spracovania a marketingu rybných produktov a celoživotné vzdelávanie. Samotné uplatňovanie spoločnej politiky rybného hospodárstva nemalo na sektor významný ekonomický dopad vzhľadom na to, že je zameraná predovšetkým na morský rybolov.

3.14 Ochrana spotrebiteľov a verejné zdravie

3.14.1 Ochrana spotrebiteľa

MS DG SANCO pokračuje v prácach na projekte Európske zmluvné záväzkové právo a revízia spotrebiteľského acquis, s ktorým je po personálnej stránke úzko prepojená skupina vedcov pracujúca na projekte Európsky občiansky zákonník. Napriek tomu, že by sa tento projekt mal uskutočňovať pod hlavičkou Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť slobodu a bezpečnosť (minimálne v jeho prvej časti), iniciovalo ho Generálne riaditeľstvo verejné zdravie a ochrana spotrebiteľa z dôvodov potreby revízie spotrebiteľskej acquis. MS SR na projekte participuje prostredníctvom zástupcu v skupine národných expertov (v časti Európske záväzkové právo, nakoľko druhú časť má v gescii MH SR). Napriek tomu, že táto skupina nemá priamy vplyv na vecný obsah a formu pripravovaného záverečného dokumentu, Rada spolu s EP sa snažia ovplyvňovať tento dokument, ktorý môže mať, napriek nezáväznej povahe, významný vplyv na vývoj zmluvného záväzkového práva v Európe.

Politika ochrany spotrebiteľov je súčasťou strategických cieľov EÚ zameraných na ochranu všetkých európskych spotrebiteľov, či už z hľadiska požiadaviek na zdravie a bezpečnosť výrobkov, služieb, ako i ochrany ekonomických záujmov pri cezhraničnom nákupe výrobkov a poskytovaní služieb. Na rozdiel od iných politík je politika ochrany spotrebiteľa prierezovou politikou, ktorá na komunitárnej i národnej úrovni zasahuje do všetkých politík spoločenstva a do činnosti takmer všetkých ústredných orgánov štátnej správy.

Tvorba politiky i koordinácia v oblasti ochrany spotrebiteľa je na vnútroštátnej úrovni zabezpečovaná Ministerstvom hospodárstva SR. Koordinácia na národnej úrovni je realizovaná prostredníctvom Rady pre spotrebiteľskú politiku, ktorej členmi sú zástupcovia všetkých dotknutých orgánov štátnej správy. V rámci rady pôsobia i štyri pracovné výbory: Výbor pre všeobecnú bezpečnosť, Výbor pre bezpečnosť služieb, Výbor pre ekonomické záležitosti a Výbor pre spotrebiteľské združenia.

V roku 2007 bola uznesením vlády SR č. 1090 z 19. decembra 2007 schválená Stratégia spotrebiteľskej politiky na roky 2007 – 2013, ktorá rozpracovala „Stratégiu spotrebiteľskej politiky EÚ na roky 2007 – 2013“ na podmienky SR. Koncepcia zahŕňa i 20 úloh, ktoré realizujú ústredné orgány štátnej správy a spotrebiteľské organizácie.

Stratégia spotrebiteľskej politiky EÚ na roky 2007 – 2013 je ambicióznym a komplexným dokumentom na obdobie týchto rokov, ktorý vo svojich prioritách a opatreniach kladie dôraz na riešenie tých spotrebiteľských problémov, ktoré presahujú rámce národných spotrebiteľských politík v záujme dosiahnutia integrovanejšieho a účinnejšieho vnútorného trhu a dosiahnutia vysokej úrovne dôvery spotrebiteľov k výrobkom a službám ponúkaným na maloobchodných trhoch v celej EÚ, čím sa zabezpečí dosiahnutie vyššej úrovne konkurencieschopnosti a zvýšenie kapacity jednotného trhu EÚ.

23. apríla 2008 bola schválená Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, ktorej cieľom je zaručiť vysokú úroveň spotrebiteľskej ochrany a harmonizovať určité aspekty práv, nariadení a administratívnych predpisov členských štátov, ktoré súvisia so spotrebiteľskými úvermi. Smernica bude zahŕňať zmluvy o spotrebiteľskom úvere v rozmedzí 200 až 75 000 eur. Členské štáty budú mať dva roky na zapracovanie nových pravidiel do ich národnej legislatívy. Bude teda uplatniteľná od roku 2010. Implementáciu tejto smernice bude uskutočňovať Ministerstvo financií SR ako gestor agendy spotrebiteľských úverov a zodpovedný orgán štátnej správy, ktorý zabezpečuje tvorbu a uskutočňovanie politiky finančného trhu vrátane ochrany spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb

Stratégia spotrebiteľskej politiky EÚ na roky 2007 – 2013 vytyčuje 3 hlavné ciele, a to:

- Posilniť postavenie spotrebiteľov EÚ. Zvýhodnenie spotrebiteľov prinesie výhody občanom, ale významne povzbudí aj hospodársku súťaž. Spotrebiteľia schopní presadzovať svoje práva potrebujú reálny výber, presné informácie, prehľadný trh a dôveru, ktorá vychádza z účinnej ochrany a rozsiahlych práv.
- Zlepšiť spokojnosť spotrebiteľov v oblasti cien, výberu, kvality, rozmanitosti, dostupnosti a bezpečnosti. Spokojnosť spotrebiteľa je životne dôležitá na dobre fungujúce trhy.
- Účinne chrániť spotrebiteľa pred vážnymi rizikami a hrozbami, ktorým nemôže čeliť ako jednotlivec. Vysoká úroveň ochrany spotrebiteľa proti týmto hrozbám je základom dôvery spotrebiteľa.

Na európskej úrovni zastupuje Ministerstvo hospodárstva SR záujmy SR v dvoch pracovných skupinách Rady - G. 8. PS zodpovednosť za chybný výrobok a I.3. PS ochrana spotrebiteľa a informácie. Okrem zastúpenia v PS Rady, zastupuje Ministerstvo hospodárstva SR oblasť ochrany spotrebiteľa i v 12 príslušných riadiacich a expertných výboroch zriadených EK.

V štádiu rokovaní sú v súčasnosti tieto materiály:

Návrh smernice EP a Rady o úveroch pre spotrebiteľov – návrh schvaľuje EP,
Návrh smernice EP a Rady o ochrane spotrebiteľov, pokiaľ ide o určité aspekty časovo vymedzeného užívania nehnuteľností a dlhodobých dovolenkových produktov, ďalší predaj a výmenu – návrh prerokúva PS I3. Ochrana spotrebiteľa a informácie, ukončenie rokovaní sa predpokladá do konca r. 2008.

NR SR prijala 9. mája 2007 zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Novým zákonom o ochrane spotrebiteľa sa implementovala Smernica EP a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice EP a Rady 97/7/ES, 98/27/ES

a 2002/65/ES a nariadenie EP a Rady (ES) č. 2006/2004. Táto smernica predstavuje úplne nový prístup k ochrane spotrebiteľa v celej EÚ. Definuje neprípustné formy správania sa podnikateľov voči spotrebiteľom, ktorú majú za následok ovplyvnenie nákupného rozhodnutia spotrebiteľa, čím predávajúci dosiahne, že spotrebiteľ si kúpi výrobok alebo službu, ktorú by za iných okolností nekúpil. Implementácia smernice o nekalých obchodných praktikách predstavuje významný krok vpred, a to nielen v právnom poriadku SR, ale v celej EÚ. Prostredníctvom nej, za predpokladu vysokej úrovne trhového dozoru, sa značne zníži zavádzanie spotrebiteľa a zvýši sa ochrana najmä jeho ekonomických záujmov.

Bezpečnosť európskych spotrebiteľov a to najmä v oblastiach, v ktorých sa spotrebiteľ nemôže sám chrániť, je jednou zo základných požiadaviek stratégie spotrebiteľskej EÚ. Tento prístup si vyžiadal vytvorenie spoločných komunitárnych pravidiel, ktorých súčasťou je i výmena informácií o spotrebných výrobkoch ohrozujúcich bezpečnosť a zdravie spotrebiteľov. Na tieto účely bol EK vytvorený rýchly výstražný systém pre nebezpečné výrobky - RAPEX. Systém zahŕňa spotrebiteľské výrobky s výnimkou potravín, farmaceutických a medicínskych produktov, pre ktoré existujú samostatné informačné systémy. Prostredníctvom RAPEX-u sú všetky členské štáty informované o nebezpečnom výrobku. V r. 2007 zaslalo Slovensko EK spolu 114 notifikácií. Z celkového počtu zistených nebezpečných výrobkov na trhu pochádzalo 60 % výrobkov z Číny a 6 % z členských štátov EÚ.

Európske spotrebiteľské centrum v SR, ktoré je súčasťou siete Európskych spotrebiteľských centier (ECC-net), bolo zriadené v marci 2006. Jeho hlavnou úlohou je podporiť jednotný trh a cezhraničné nakupovanie prostredníctvom informovania spotrebiteľov o ich právach a možnostiach ponúkaných jednotným trhom. Okrem poskytovania informácií asistuje Európske spotrebiteľské centrum v SR pri riešení cezhraničných spotrebiteľských reklamácií a sporov v rámci EÚ, Nórska a Islandu. Od mája 2007 riešilo Európske spotrebiteľské centrum doposiaľ 115 cezhraničných reklamácií. Prevažne išlo o reklamácie v rámci leteckých služieb a nakupovania cez internet.

Budúci vývoj

Vychádzajúc zo zámerov a cieľov Spotrebiteľskej politiky EÚ na roky 2007 – 2013 a jej rozpracovania na podmienky SR bude potrebné v časovom horizonte do roku 2013 orientovať sústredenú pozornosť na otázky účinného a efektívneho vybavovania spotrebiteľských sťažností, poradenstva, účinného a efektívneho riešenia mimosúdnych sporov, vzdelávania spotrebiteľov či už prostredníctvom publikovania odborných článkov, vzdelávacích programov v médiách alebo príručiek pre spotrebiteľov, s cieľom zabezpečiť lepšiu informovanosť a vyššiu úroveň vzdelania spotrebiteľov tak, aby títo boli schopní uplatňovať svoje práva a aktívne sa zapájať do riešenia environmentálnych, ekologických a iných problémov, aby si racionálne a zodpovedne vybrali zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, aby prevzali zodpovednosť za presadzovanie vlastných záujmov a potrieb, pretože schopnosť spotrebiteľov uplatňovať svoje práva vedie aj k ich väčšej zodpovednosti za riadenie vlastných vecí.

ŠTRUKTURÁLNE FONDY V OBDOBÍ 2007 – 2013

Prostriedky zo štrukturálnych fondov pre rezort zdravotníctva budú čerpané v období 2007 – 2013 prostredníctvom dvoch operačných programov.

Operačný program Zdravotníctvo (ďalej len „OPZ“) z alokáciou 250 mil. EUR z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a k tomu prislúchajúce národné financovanie vo výške 44,12 mil. EUR bol schválený Európskou komisiou dňa 8.11.2007, prostriedky z OPZ budú nasmerované na modernizáciu zdravotníckej infraštruktúry všeobecných a špecializovaných nemocníc, polikliník a zdravotných stredísk.

Operačný program Vzdelávanie – opatrenie 2.2 Podpora ďalšieho vzdelávania v zdravotníctve s alokáciou 36,5 mil. EUR z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a k tomu prislúchajúce národné financovanie vo výške 6,44 mil. EUR bol schválený Európskou komisiou dňa 7.11.2007. Cieľom opatrenia je podporiť vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov s ohľadom na legislatívne zmeny a reštrukturalizáciu zdravotníctva.

Finančné prostriedky v sledovanom období zatiaľ neboli čerpané. Začiatok čerpania finančných prostriedkov pre zdravotníctvo bude v druhej polovici roku 2008 resp. začiatkom roka 2009.

3.14.2 Verejné zdravie

KOMUNITÁRNY PROGRAM V OBLASTI VEREJNÉHO ZDRAVIA „PUBLIC HEALTH“ (2003 – 2007) A „PUBLIC HEALTH“ (2008 – 2013)

V rámci Akčného programu Európskych spoločenstiev (ES) v oblasti verejného zdravia – komunitárny program Public Health bola v roku 2007 vyhlásená posledná výzva s konečným termínom na predkladanie projektov do 21. mája 2007. Rozpočet na rok 2007 bol stanovený vo výške 33,888 mil. EUR. V rámci schválených projektov predložených na základe výziev 2007 je zapojených celkovo 9 slovenských organizácií na pozícii partnera hlavného žiadateľa.

Rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1350/2007/ES zo dňa 23. októbra 2007 sa ustanovil druhý akčný program Spoločenstva v oblasti zdravia na roky 2008 – 2013 s celkovou alokáciou 321 500 000 EUR, ktorý nadväzuje na komunitárny program Public Health 2003 – 2007. Hlavným cieľom programu je ochrana a podpora zdravia ľudí a zlepšovanie verejného zdravia prostredníctvom troch prioritných oblastí:

- Zlepšenie zdravotného zabezpečenia občanov
- Podpora zdravia a zmiernenie nerovností v oblasti verejného zdravia
- Tvorba a šírenie informácií a poznatkov v oblasti zdravia

V prípade otvorenia smernice o pracovnom čase podporuje MZ SR takú úpravu smernice, ktorá by umožnila eliminovať negatívne dôsledky na zdravotnícke zariadenia.

Povinnosťou Slovenskej republiky bolo zosúladiť pracovné právo s platnou európskou súdnou judikatúrou (*rozsudky ES vo veci Jaeger, Simap – pracovná pohotovosť na pracovisku je považovaná za pracovný čas, rozhodnutie ESD v prípade Vorel – odmeňovanie pracovnej pohotovosti*), ako aj s príslušnými európskymi smernicami (*smernica 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, smernica Rady 93/104/ES o niektorých aspektoch úpravy pracovného času v znení neskorších smerníc*).

Túto úlohu Slovenská republika splnila schválením zákona č. 348/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť od 1. septembra 2007).

Najvýznamnejšie zmeny Zákonníka práce od 1. septembra 2007:

- neaktívna časť pracovnej pohotovosti na pracovisku sa započítava do pracovného času, pričom za zákonom stanovených podmienok priemerný týždenný pracovný čas zdravotníckeho pracovníka (vrátane práce nadčas) môže byť viac ako 48 hodín týždenne, avšak nesmie prekročiť 56 hodín (§ 85 a § 85a),
- pri nerovnomernom rozvrhnutí pracovného času pracovný čas v priebehu 24 hodín nesmie presiahnuť 12 hodín (§ 87),
- ak zamestnávateľ skráti zamestnancovi odpočinok medzi dvoma zmenami na menej ako 12 hodín, je povinný dodatočne poskytnúť zamestnancovi do 30 dní rovnocenný nepretržitý náhradný odpočinok (§ 92),
- ak povaha práce a podmienky prevádzky neumožňujú rozvrhnúť pracovný čas tak, aby mal zamestnanec raz za týždeň dva po sebe nasledujúce dni nepretržitého odpočinku, ktoré musia pripadať na sobotu a nedeľu alebo na nedeľu a pondelok alebo dva po sebe nasledujúce dni nepretržitého odpočinku v týždni v iných dňoch týždňa, zamestnávateľ môže po dohode so zástupcami zamestnancov alebo ak u zamestnávateľa nepôsobia zástupcovia zamestnancov, po dohode so zamestnancom, rozvrhnúť pracovný čas tak, aby zamestnanec mal raz za týždeň najmenej 24 hodín nepretržitého odpočinku, ktorý by mal pripadnúť na nedeľu s tým, že zamestnávateľ je povinný dodatočne poskytnúť zamestnancovi náhradný nepretržitý odpočinok v týždni do ôsmich mesiacov odo dňa, keď mal byť poskytnutý nepretržitý odpočinok v týždni (§ 93).

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky už v rámci medzirezortného pripomienkového konania upozorňovalo na negatívne dopady pripravovanej novely Zákonníka práce, ktorých riešenie prekračuje hranice rezortu zdravotníctva. Aplikácia novely Zákonníka práce do praxe potvrdila obavy o vznik problémov (pokiaľ ide o zabezpečovanie nepretržitej dostupnosti a požadovaného rozsahu zdravotnej starostlivosti), na ktoré MZ SR upozorňovalo.

Z informácií, ktoré má Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky od zdravotníckych zariadení, novela Zákonníka práce sa prejavila najmä v znížení disponibilného fondu pracovného času, a to predovšetkým u lekárov. Zdravotnícke zariadenia preto pristúpili k zmenám v spôsobe organizácie práce, ktorých cieľom bolo a je naďalej zosúladienie pracovných režimov so Zákonníkom práce. V praxi však narážajú na neochotu niektorých odborových organizácií dohodnúť sa, čo v mnohých prípadoch spôsobuje rozpor medzi Zákonníkom práce a Kolektívnymi zmluvami.

S ohľadom na nedostatok lekárov (odchod zdravotníckych pracovníkov s praxou, ale aj absolventov do zahraničia), sú zdravotnícke zariadenia v niektorých prípadoch nútené zabezpečovať nepretržitú dostupnosť zdravotnej starostlivosti s menším počtom zdravotníckych pracovníkov v jednotlivých zmenách.

V dôsledku uvedených zmien došlo k zníženiu objemu výkonov (hlavne v chirurgických odboroch), a tým aj zníženiu objemu reálnych disponibilných zdrojov zdravotníckych zariadení. Na strane druhej je tu však požiadavka lekárov na zachovanie predchádzajúcej úrovne zárobkov a ich ďalšieho zvýšenia, t.j. snaha pri nižšom počte odpracovaných hodín (resp. nižšom počte hodín pracovného času) zachovať rovnaký, resp. vyšší zárobok, čo spôsobuje skryté zvyšovanie miezd.

Pri znížení disponibilných zdrojov a reálnom nedostatku zdravotníckych pracovníkov je pre zdravotnícke zariadenia problematické nielen zvýšiť zamestnanosť na požadovanú úroveň, ale aj zastabilizovať zdravotníckych pracovníkov a zabrániť ich ďalšiemu odlivu.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky neustále komunikuje so zdravotníckymi zariadeniami, zástupcami zamestnávateľov (najmä Asociáciou fakultných nemocníc a Asociáciou nemocníc Slovenska), zástupcami odborov (najmä Slovenským odborovým zväzom zdravotníctva a sociálnych služieb a Lekárskym odborovým združením), stavovskými organizáciami (najmä Lekárskou komorou) s cieľom spoločne hľadať cesty a možnosti, ako sa v praxi vysporiadať so zmenami, ktoré priniesla posledná novela Zákonníka práce.

Opatrenia, ktoré boli prijaté v rezorte zdravotníctva, nepostačujú na riešenie existujúceho problému ľudských zdrojov, lebo tento prekračuje hranice rezortu zdravotníctva. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky komunikuje s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky s cieľom riešiť daný problém a hľadať možnosti na odstránenie negatívnych dopadov novely Zákonníka práce na zdravotnícke zariadenia. Za možné riešenie považujeme obnovenie rokovaní o úprave a zmene smernice o pracovnom čase, s ktorej uplatňovaním majú problémy viaceré členské štáty.

Rada ministrov zdravotníctva EÚ sa v máji 2007 a v decembri 2007 zaoberala nasledujúcimi legislatívnymi dokumentami z oblasti verejného zdravia:

- Balík legislatívnych aktov o prípravkoch upravujúcich vlastnosti potravín:

- a) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje spoločný postup schvaľovania potravinárskych prídavných látok, enzýmov a chuťových a aromatických prísad
- b) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o potravinárskych prídavných látkach
- c) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o potravinárskych enzýmoch a o zmene a doplnení smernice Rady 83/417/EHS, nariadenia Rady (ES) č. 1493/1999, smernice 2000/13/ES, smernice Rady 2001/112/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 258/
- d) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o arómach a určitých potravinových prísadách s aromatickými vlastnosťami na použitie v potravinách a na potravinách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 1576/89, nariadenie Rady (EHS) č. 1601/91, nariadenie (ES) č. 2232/96 a smernica 2000/13/ES

Rada ministrov zdravotníctva EÚ schválila:

- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o produktoch určených na použitie pri pokrokových liečebných postupoch, ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/83/ES a nariadenie (ES) č. 726/2004, návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/8/ES, pokiaľ ide o revíziu smerníc o zdravotníckych pomôckach.

Ďalej prijala nasledujúce nelegislatívne dokumenty týkajúce sa oblasti verejného zdravia:

- Odporúčania Rady o prevencii úrazov a zvyšovaní bezpečnosti, Boj proti HIV/AIDS v rámci Európskej únie a v susedných krajinách, Zelená kniha Komisie „K Európe bez tabakového dymu: možnosti politiky na úrovni EÚ, Druhý akčný program Spoločenstva v oblasti zdravia (2007 – 2013), Oznámenie Komisie o zlepšovaní duševného zdravia obyvateľstva, Oznámenie Komisie o darcovstve a transplantácii orgánov, Stratégia EÚ pre zdravie na r. 2008-2013, Biela kniha Komisie o Stratégii riešenia zdravotných problémov súvisiacich s výživou, nadváhou a obezitou v Európe.

3.15 Spravodlivosť a vnútro

Spolupráca v oblasti spravodlivosti a vnútra je predmetom tzv. tretieho piliera Maastrichtskej zmluvy (1992), pričom Amsterdamská zmluva (1997) časť z nich preniesla do tzv. prvého piliera. Týka sa azylovej politiky, kontroly vonkajších hraníc, prísťahovaleckej politiky, boja proti drogovým závislostiam, boja proti podvodom medzinárodného rozsahu, justičnej spolupráce v občianskych a trestných veciach, colnej spolupráce, policajnej spolupráce a v boji proti terorizmu, obchodovaniu s drogami a ďalšími závažnými formami medzinárodného zločinu.

Dôležitou súčasťou tejto spolupráce je tzv. Schengenský priestor (od r.1995), v ktorého rámci boli zrušené kontroly na hraniciach členských štátov a preniesli sa na vonkajšie hranice. SR vstúpila do Schengenského priestoru 21.12.2007, keď boli odstránené kontroly na pozemných hraniciach, kontroly na letiskách boli zrušené 30.3.2008.

V roku 1999 bol založený Európsky policajný úrad (Europol), ktorého cieľom je upevňovať spoluprácu policajných orgánov členských štátov. Za účelom zlepšenia súčinnosti príslušných orgánov členských štátov, zaoberajúcich sa vyšetrovaním a trestným stíhaním závažnej trestnej činnosti cezhraničného typu bol založený v roku 2002 Eurojust.

Spravodlivosť a vnútro sú v Slovenskej republike zastrešované dvoma ministerstvami (Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo spravodlivosti SR) a prostredníctvom MS SR sa na príprave právnych predpisov ES/EÚ podieľa aj Generálna prokuratúra SR. Jedná sa o oblasť veľmi významnú, so širokým záberom, ktorá je kľúčovou z pohľadu boja proti terorizmu, a bezpečnosti obyvateľstva vo všeobecnosti. V oblasti spravodlivosti sú predmetom záujmu otázky zlepšenia prístupu k spravodlivosti, zabezpečenia vyváženého prístupu medzi represívnymi a preventívnymi opatreniami, vrátane posilnenia práv jednotlivcov, a zefektívnenia vymožitelnosti práva a posilnenia právnej istoty v cezhraničných prípadoch. Je možné konštatovať, že oblasť spravodlivosti a vnútorných vecí sa vo významnej miere týka každého aspektu verejného života.

3.15.1 Oblasť spravodlivosti

Civilné právo

V predmetnom období sa zástupcovia MS SR naďalej aktívne zúčastňovali stretnutí pracovnej skupiny Rady EÚ pre civilné právo pri prerokúvaní nasledovných návrhoch:

Legislatívne akty, o ktorých sa rokovania ukončili

- návrh smernice EP a Rady o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach
- návrh nariadenia EP a Rady o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (návrh nariadenia Rím I)
- nariadenie EP a Rady o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (návrh nariadenia Rím II)

Legislatívne akty, o ktorých rokovania ďalej pokračujú

- návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2201/2003, pokiaľ ide o súdnu právomoc, a ktorým sa zavádzajú pravidlá týkajúce sa rozhodného práva v manželských veciach (návrh nariadenia Rím III)
- návrh nariadenia Rady o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti

Zástupcovia MS SR sa prostredníctvom expertných skupín Komisie alebo prostredníctvom konzultácií podieľali na príprave nasledovných nových dokumentov:

- **Zelená kniha: „Účinný výkon rozsudkov v EÚ: transparentnosť aktív dlžníka“**,
- **Zelená kniha o zlepšení účinnosti výkonu rozsudkov v Európskej únii: Zablokovanie bankových účtov**

Trestné právo:

V predmetnom období sa zástupcovia MS SR zúčastňovali stretnutí pracovných skupiny Rady EÚ pre trestné právo pri prerokúvaní nasledovných návrhoch:

Legislatívne akty, o ktorých boli rokovania ukončené

- podnet SRN a Francúzska na účely prijatia rámcového rozhodnutia Rady o uznávaní podmienených trestov, alternatívnych sankcií a podmienených odsúdení a dohľade nad nimi (dosiahnutá politická dohoda, december 2007)
- návrh rámcového rozhodnutia Rady o určitých procesných právach v trestnom konaní (dohoda sa nedosiahla – jún 2007)
- návrh rámcového rozhodnutia o výkone rozhodnutí vydaných v neprítomnosti a o zmene a doplnení niektorých rámcových rozhodnutí
- návrh smernice EP a Rady o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (dosiahnutá politická dohoda v prvom čítaní: máj 2008)
- návrh rámcového rozhodnutia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa rámcové rozhodnutia 2002/475/SVV o boji proti terorizmu (dosiahnutá politická dohoda, apríl 2008)
- návrh rámcového rozhodnutia Rady ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach (dosiahnutá politická dohoda; pozn.: MS SR je iba spolugestorstvo)

Legislatívne akty, o ktorých rokovania ďalej pokračujú

- návrh rozhodnutia Rady o posilnení Eurojustu a o zmene a doplnení rozhodnutia Rady 2002/187/SVV z 28. februára, ktorým sa zriaďuje Eurojust s cieľom posilniť boj proti závažným trestným činom, zmeneného a doplneného rozhodnutím Rady 2003/659/SVV
- návrh rozhodnutia Rady o Európskej justičnej sieti
- návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2005/35/EC o znečisťovaní morí z lodí a o zavedení sankcií za porušenia zákona
- návrh smernice o sankciách proti zamestnávateľom (pozn.: MS SR je iba spolugestor)**
- návrh dohody medzi ES a jeho členskými štátmi na jednej strane a Lichtenštajnským kniežatstvom na strane druhej o boji proti podvodom a akýmkoľvek iným protiprávnym konaniam, ktoré poškodzujú ich finančné záujmy

Slovensko sa ďalej aktívne zúčastňuje aj na rokovaníach pracovnej skupiny pre Európsku

justičnú sieť.

Návrh odporúčaní pre oblasť spravodlivosti

Nasledujúce obdobie (máj 2008 – apríl 2009) bude podmienené v niektorých oblastiach (najmä trestnoprávna oblasť) predpokladaným prechodom na režim podľa tzv. Lisabonskej zmluvy. Blížiaca sa perspektíva „prechodu“ z jednomyseľného spôsobu hlasovania na prijímanie rozhodnutí kvalifikovanou väčšinou a najmä posilnenie spolupráce s Európskym parlamentom prechodom z konzultačnej procedúry na spolurozhodovaciu bude mať za následok zvýšenú dynamiku legislatívnych prác s tlakom na dosiahnutie politických dohôd do konca roka 2008 o tých legislatívnych nástrojoch predložených na tzv. treťopilierovom právnom základe, ktoré sú v súčasnosti predmetom rokovania. Druhá polovica nasledujúceho sledovaného obdobia bude zrejme poznačená predkladaním nových iniciatív zo strany Európskej komisie, ako aj prípravou ďalšieho päťročného strednodobého strategického programu pre oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý nadviaže na program z Tampere a tzv. Haagsky program. Z tejto perspektívy je preto potrebné zabezpečiť účasť na pracovných skupinách Rady a Európskej komisie v najbližšom období, ako aj sa zamerať na potrebu implementácie prijatých aktov. Sledovanie plnenia záverov strategických programov, ako aj záverov Rád a Európskych rád by malo byť prirodzenou súčasťou sledovania vývoja celej oblasti. Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať projektu E-justice a snažiť sa zapojiť čo do najväčšieho množstva jeho aktivít. Rovnako je vítané aj využívanie možností z finančných programov v oblasti justície. Z konkrétnych návrhov by mali byť predmetom osobitnej pozornosti nasledujúce legislatívne akty: návrh rozhodnutia o posilnení Eurojustu, návrh nariadenia Rím III a návrh nariadenia o výživnom.

3.15.2 Vnútorne záležitosti

Ministerstvo vnútra SR je zapojené do prijímania dokumentov legislatívneho a nelegislatívneho charakteru najmä prostredníctvom Rady ministrov pre spravodlivosť a vnútro. Minister vnútra SR sa pravidelne zúčastňuje uvedených zasadaní Rady. Problematika vnútorných záležitostí čiastočne zasahuje aj do zasadaní iných ministerských Rád.

Národní experti MV SR sa pravidelne zúčastňujú zasadaní pracovných skupín Rady EÚ a Európskej komisie. V prípade nemožnosti zabezpečenia účasti z ústredia sa zasadaní zúčastňujú pracovníci Stáleho zastúpenia SR pri EÚ, zodpovední za problematiku vnútra a následne poskytujú všetky potrebné informácie ústrediu.

Zasadnutia RKS MV SR sa uskutočňovali pravidelne, boli prerokované dôležité otázky spojené s povinnosťami vyplývajúcimi z členstva SR v EÚ. Bola zabezpečená spolupráca s rezortnými koordinačnými skupinami iných ministerstiev a ústredných orgánov štátnej správy.

Rokovania o významných legislatívnych aktoch v oblasti vnútorných záležitostí, ktoré prebiehajú v monitorovanom období:

- Návrh smernice Rady o identifikácii a označení európskej kritickej infraštruktúry a o zhodnotení potreby zlepšiť jej ochranu,
- Návrh rozhodnutia Rady o Európskom policajnom úrade (EUROPOL),

- Návrh rámcového rozhodnutia Rady o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach,
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vízovom kódexe Spoločenstva,
- Návrh rozhodnutia Rady o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti,
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa stanovujú sankcie proti zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt,
- Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/109/ES na účely rozšírenia jej pôsobnosti na osoby požívajúce medzinárodnú ochranu,
- Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa vytvára Európska migračná sieť,
- Návrh smernice Rady o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích štátov na účely vysokokvalifikovaného zamestnávania,
- Návrh smernice Rady o jednotnom postupe vybavovania žiadostí na vydávanie jednotného povolenia pre štátnych príslušníkov tretích krajín na pobyt a prácu na území členského štátu a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú v členskom štáte,
- Návrh Rámcového rozhodnutia Rady o využívaní osobných záznamov o cestujúcich (PNR) na účely presadzovania práva.

Významné dokumenty legislatívneho charakteru, ktoré v monitorovanom období vyšli v Úradnom vestníku ES/EÚ:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES)č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II),
- Rozhodnutie Rady (2007/162/ES, Euratom) z 5. marca 2007, ktorým sa ustanovuje finančný nástroj civilnej ochrany,
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/126/ES z 20. decembra 2006 o vodičských preukazoch,
- Rozhodnutie Rady z 19. apríla 2007, ktorým sa na obdobie rokov 2007 až 2013 ustanovuje osobitný program Základné práva a občianstvo ako súčasť všeobecného programu Základné práva a spravodlivosť,
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 573/2007/ES z 23. mája 2007, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre utečencov na obdobie rokov 2008 až 2013 ako súčasť všeobecného programu Solidarita a riadenie migračných tokov a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 2004/904/ES,
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 574/2007/ES z 23. mája 2007, ktorým sa zriaďuje Fond pre vonkajšie hranice na obdobie rokov 2007 až 2013 ako súčasť všeobecného programu Solidarita a riadenie migračných tokov,
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 575/2007/ES, z 23. mája 2007, ktorým sa zriaďuje Európsky fond pre návrat na obdobie rokov 2008 až 2013 ako súčasť všeobecného programu Solidarita a riadenie migračných tokov,
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 779/2007/ES z 20. júna 2007, ktorým sa na obdobie rokov 2007 - 2013 ustanovuje osobitný program na zamedzenie a potlačenie násillia voči deťom, mladým ľuďom a ženám a na ochranu obetí a ohrozených skupín (Daphne III) ako súčasť všeobecného programu Základné práva a spravodlivosť,
- Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1150/2007/ES z 25. septembra 2007, ktorým sa na obdobie rokov 2007 – 2013 ustanovuje osobitný program Protidrogová

prevencia a informovanosť ako súčasť všeobecného programu Základné práva a spravodlivosť.

Významné dokumenty nelegislatívneho, strategického charakteru, ktoré boli predmetom rokovaní alebo schválenia v monitorovanom období :

- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Uplatňovanie globálneho prístupu k migrácii do východných a juhovýchodných oblastí susediacich s Európskou úniou,
- Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o okružnej migrácii a partnerstvách v oblasti mobility medzi Európskou úniou a tretími krajinami,
- Zelená kniha o budúcom spoločnom európskom azylovom systéme,
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Smerom k spoločnej prísťahovaleckej politike
- Oznámenie Komisie o správe o dosiahnutom pokroku v roku 2007 týkajúcej sa implementácie protidrogového akčného plánu EÚ (2005 – 2008),
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade - Zintenzívnenie boja proti terorizmu.

Návrh odporúčaní

V tejto oblasti bude potrebné venovať pozornosť najmä týmto oblastiam a dokumentom:

- pôsobenie SR v Schengenskom priestore,
- boj proti terorizmu (Akčný plán EÚ, využívanie osobných záznamov o cestujúcich (PNR) na účely presadzovania práva),
- migrácia (Návrh smernice Rady o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích štátov na účely vysokokvalifikovaného zamestnávania, Návrh smernice Rady o jednotnom postupe vybavovania žiadostí na vydávanie jednotného povolenia pre štátnych príslušníkov tretích krajín na pobyt a prácu na území členského štátu a o spoločnom súbore práv pracovníkov z tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú v členskom štáte, implementácia opatrení súvisiacich s migráciou)
- ochrana kritickej infraštruktúry,
- akčné plány, stratégie, závery Rád, Európskych rád,
- možnosti financovania aktivít v týchto oblastiach z prostriedkov zahraničnej pomoci.

3.16 Vonkajší obchod

Legislatívnym základom spoločnej obchodnej politiky EÚ sú články 131 a 133 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len Zmluva), ktoré boli spresnené Amsterdamskou zmluvou a následne Zmluvou z Nice. Spoločná obchodná politika sa zakladá na jednotných zásadách, hlavne pokiaľ ide o úpravy colných sadzieb, uzatváranie colných a obchodných dohôd, zjednocovanie liberalizačných opatrení, vývozných politiky a obchodných ochranných opatrení, akými sú napr. opatrenia pre prípad dumpingu alebo subvencovania. Článok 133 Zmluvy udeľuje EK kompetenciu pri vytváraní, formulovaní stratégie a realizácii spoločnej obchodnej politiky EÚ pokrývajúcej vykonávanie obchodných dohôd v rámci WTO, dohôd s regionálnymi združeniami, ale aj s jednotlivými krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ.

Pri rozhodovaní o aktuálnych obchodných otázkach EÚ zohráva dôležitú úlohu tzv. Výbor 133 (t.j. výbor zriadený v zmysle čl. 133 Zmluvy) - poradný výbor Rady EÚ pre vonkajšie vzťahy, zodpovedný za multilaterálne obchodné záležitosti, ktoré sa vzťahujú na aplikáciu pravidiel WTO a prípravu negociačných pozícií, na zasadnutí ktorého sa zúčastňujú národní experti jednotlivých členských krajín EÚ. Týmto spôsobom majú jednotlivé členské štáty EÚ možnosť vyjadriť svoje stanoviská k prerokovávanej problematike WTO, presadiť a obhájiť národnú pozíciu v súlade so svojimi obchodnými záujmami a ovplyvniť tak smerovanie spoločnej obchodnej politiky EÚ.

Koordinácia spoločnej obchodnej politiky na vnútroštátnej úrovni je zabezpečovaná prostredníctvom schváleného koordinačného mechanizmu v rámci Ministerstva hospodárstva SR v spolupráci s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, ktoré zároveň zastupuje záujmy SR na všetkých úrovniach schvaľovacieho procesu.

Kľúčovou agendou v oblasti vonkajšieho obchodu vo štvrtom roku členstva SR v EÚ bolo pokračovanie negociácií v rámci kola mnohostranných obchodných rokovaní WTO, prebiehajúcich od roku 2001 pod názvom „**Rozvojová agenda z Dohy (DDA)**“. Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy aktívne participovalo na príprave všetkých negociačných pozícií EÚ k jednotlivým oblastiam mnohostranných rokovaní. Ku kľúčovým témam týchto rokovaní patrí oblasť poľnohospodárstva, prístupu na trh s priemyselnými výrobkami, ďalšia liberalizácia obchodu so službami a problematika obchodu a rozvoja.

V júli 2007 predsedovia dvoch najdôležitejších negociačných orgánov - Špeciálneho výboru pre poľnohospodárstvo a Negociačného výboru pre prístup na trh s nepoľnohospodárskymi výrobkami pripravili prvé návrhy modalít, ktoré stanovili rámec ďalšieho postupu v rokovaníach v súlade s mandátom DDA. Postupy SR vyplývali z priorit a cieľov spoločnej obchodnej politiky EÚ so zámerom dosiahnuť vyváženosť záväzkov v rámci jednotlivých oblastí, ako aj z celkového výsledného balíka, ktorého efekt napomôže hospodárskemu rastu všetkých krajín, s dôrazom na potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín. Negociácie pokračujú aj v roku 2008, pričom vo februári boli predložené revidované návrhy modalít a definitívne odsúhlasenie nových pravidiel svetového obchodu sa očakáva do konca tohto roku.

V roku 2007 pokračovalo rozpracovávanie strategického dokumentu z roku 2006 „Globálna Európa: konkurovanie svetu“ (Global Europe: Competing the World) formou prijatia doplnkových strategických dokumentov. Jedným z nich je nová Stratégia prístupu na trh tretích krajín (Market Access Strategy), schválená v 1. polroku 2007, v ktorej EK definovala priority spoločnej obchodnej politiky na zabezpečenie dosiahnutia hlavných cieľov Lisabonskej stratégie - najmä zabezpečenie ekonomického rastu a nových pracovných príležitostí.

V nadväznosti na túto stratégiu Rada EÚ pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) schválila v júni 2007 dokument „Globálna Európa: pevnejšie partnerstvo na zabezpečenie prístupu na trh pre európskych vývozcov“, ktorá má pomôcť vyrovnáť sa s rastúcou globálnou hospodárskou súťažou na trhoch tretích krajín. Na základe tohto dokumentu by sa malo upevniť partnerstvo medzi EK, členskými štátmi a podnikateľskou sférou, ktoré by malo zlepšiť koordináciu obchodnej diplomacie a efektívnosť pri odstraňovaní obchodných prekážok, s ktorými sa stretávajú európski exportéri.

V súlade so stratégiou „Globálna Európa“ EK v roku 2007 získala mandát na rokovania s ďalšími tretími krajinami (o.i. s Indiou, Kóreou, krajinami ASEAN, Andským spoločenstvom a krajinami Strednej Ameriky) s cieľom uzavrieť nové bilaterálne dohody o zónach voľného obchodu. Dohody s týmito krajinami, ako aj ďalšie rozpracované dohody budú prezidentskými medzinárodnými zmiešanými preferenčno-obchodnými zmluvami.

V hodnotenom období bola odložená diskusia o revízii nástrojov TDIs (Trade Defence Instruments) z dôvodu nedostatočného konsenzu členských štátov k viacerým kľúčovým otázkam (napr. definícia domáceho výrobného odvetvia). Rokovania k tejto oblasti pokračujú na pôde WTO v rámci DDA.

V hodnotenom období bola tiež prerokovaná nasledovná agenda významná z hľadiska SR:

- prijatie Dohody o účasti Bulharska a Rumunska v Európskom hospodárskom priestore (EHP), v rámci ktorej došlo k navýšeniu finančného mechanizmu pre Bulharsko a Rumunsko z dôvodu kompenzácie v súvislosti s otvorením trhov nových členských krajín EÚ voči krajinám EHP, ako aj k úprave koncesii v oblasti rybného hospodárstva s cieľom zachovať tradičné obchodné toky;
- rokovania o Protokole 3 podľa čl. 19 Dohody o EHP, ktoré sa týkajú ďalšej liberalizácie obchodu s Nórsym kráľovstvom a Islandskou republikou (zatiaľ neukončené);
- úpravy koncesných listín krajín Európskeho združenia voľného obchodu, Monaka, San Marína a Andorry v súvislosti s rozširovaním EÚ a EHP o Rumunsko a Bulharsko;
- zmena rozhodnutia č. 1/2001 Spoločného výboru EÚ - Faerské ostrovy o rozšírení obchodu s poľnohospodárskymi produktmi vo vzťahu k chovu a exportu živých registrovaných zvierat z čeľade koňovitých (Equidae) v súlade s pravidlami o premiestňovaní a chove zvierat v rámci EÚ;
- obchodná dohoda medzi EÚ a krajinami Perzského zálivu (rokovania zatiaľ neukončené);
- dohody o hospodárskom partnerstve (EPA) medzi EÚ a jednotlivými regiónmi skupiny krajín ACP (plnohodnotnú regionálnu dohodu EPA pokrývajúcu všetky oblasti vrátane služieb, pravidiel, tovaru a rozvojovej pomoci sa do konca roka 2007 podarilo podpísať iba s 15 krajinami Karibskej oblasti. S ďalšími 20 krajinami ACP boli dosiahnuté len predbežné dohody o obchode s tovarom, na základe ktorých EÚ poskytuje od 1.1.2008 bezcolný a bezkvótový prístup na svoj trh až pre 99,5 % exportu z týchto krajín. Tieto rokovania naďalej pokračujú);
- pokračovanie rokovaní s krajinami Stredomoria (EUROMED) o vytvorení zóny voľného obchodu;
- revízie dohôd o voľnom obchode medzi EÚ a Mexikom a EÚ a Chile v súvislosti so vstupom Rumunska a Bulharska do EÚ;
- nariadenie Rady o označovaní pôvodu niektorých výrobkov pochádzajúcich z tretích krajín (schvaľovací proces zatiaľ neukončený);
- 109 nariadení Rady a rozhodnutí EK týkajúcich sa operatívneho uplatnenia antidumpingových a antisubvenčných opatrení.

Do budúcnosti SR bude aj naďalej participovať na príprave nových preferenčných dohôd vo vonkajšom obchode, ktoré EK rozpracovala, a to predovšetkým vo vzťahu ku krajinám MERCOSUR, ale aj k združeniam krajín Perzského zálivu (GCC), ACP a EUROMED. Politický impulz na urýchlenie rokovaní o pripravovaných dohodách o voľnom obchode s krajinami ASEAN, Indiou a Kóreou, ale aj o asociačných dohodách s Andským spoločenstvom národov a Stredoamerickou skupinou krajín dalo minuloročné aprílové zasadnutie Rady

ministrov pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) prijatím obchodných aspektov mandátov k týmto dohodám. Záujmom SR je upriamenie väčšej pozornosti EK na regióny, ktoré sú pre SR, ako aj pre ďalšie členské štáty EÚ stredobodom záujmu (napr. západný Balkán, Rusko, Ukrajina) s cieľom zlepšenia prístupu SR na trhy uvedených krajín, obhajovanie vývozných záujmov SR a ochrany domácich producentov.

Návrh odporúčaní

Podporovať a zintenzívňovať spoluprácu ústredných orgánov štátnej správy s podnikateľskou sférou, jej zväzmi a združeniami pri príprave pozičných dokumentov k materiálom EÚ v oblasti spoločnej obchodnej politiky.

V kontexte prípravy nových preferenčných dohôd je možné reálne očakávať, že pokiaľ nepríde k zmene domácich legislatívnych procedurálnych postupov v SR, bude mať MH SR, ako rezort kompetenčne zodpovedný za predloženie budúcich dohôd s tretími krajinami na rokovanie vlády SR, problémy pri zabezpečení dodržania týchto požadovaných postupov. Všetky zmiešané preferenčno-obchodné zmluvy budú mať charakter tzv. prezidentskej zmluvy, a preto je po schválení vládou SR nevyhnutné zabezpečiť vystavenie plnej moci na podpis prezidentom, čo nie je objektívne možné realizovať v termíne 2 - 3 týždňov. Výsledky rokovaní a návrhy textov zmlúv (obsahujúce rádovo stovky strán) sú totiž predkladané najskôr v anglickom jazyku a následne sú vyhotovené preklady do národných jazykov členských krajín, spravidla však sú k dispozícii maximálne 2-3 týždne pred avizovaným podpisom zmluvy. Termín podpisu je pritom stanovený a SR ho nemá možnosť významným spôsobom ovplyvniť. Ministerstvo zahraničných vecí SR a Kancelária prezidenta SR rokujú s cieľom nájsť také riešenie, ktoré by umožnilo predísť situácii, kedy by domáce legislatívne procedurálne postupy neumožnili SR ako jedinej krajine v rámci EÚ podpísať vyššie uvedené dohody v dohodnutých termínoch, čo by jednoznačne poškodilo postavenie SR v rámci EÚ a viedlo k intervenciám zo strany EK, ako aj ostatných členských krajín na vysokej politickej úrovni.

Na podnet Ministerstva hospodárstva SR preto Ministerstvo zahraničných vecí SR v spolupráci so Stálym zastúpením SR v Bruseli vypracovalo „Návrh na trvalé splnomocnenie Stáleho predstaviteľa SR pri EÚ na podpis zmiešaných prezidentských medzinárodných zmlúv“, ktorého súčasťou je návrh generálnej plnej moci. Zatiaľ však zo strany Kancelárie prezidenta ku konsenzu nedošlo. Riešenie spočívajúce v udelení generálnej plnej moci sa javí ako optimálne, takúto prax EÚ pozná a je bežná aj v rámci OSN, pričom problém tak riešia viaceré členské krajiny EÚ, a preto by SR nebola výnimkou. Východiskom by mohlo byť otvorenie tejto problematiky na zasadnutí vlády SR s cieľom oboznámiť s možnosťou riešenia prezidenta SR

Aktívna bola účasť predstaviteľov Ministerstva hospodárstva SR na zasadnutiach pracovných skupín Európskej rady, najmä Middle East / Gulf Working Party a Export Credits Group. Významným prvkom podpory slovenského vývozu bolo vytvorenie Proexportnej rady vlády SR, ktorá v spolupráci so zastupiteľskými úradmi a obchodno-ekonomickými oddeleniami začala plniť významnú funkciu pri zabezpečovaní úloh hospodárskeho rozmeru diplomacie.

Priority zahranično-obchodnej politiky SR sa naplňali s prihliadnutím aj na uplatňovanie spoločnej obchodnej politiky EÚ. Dominovala však podpora vývozných zámerov slovenských podnikateľských subjektov, sústavné monitorovanie príležitostí na presadzovanie slovenských výrobkov a služieb na zahraničných trhoch, zvyšovanie exportnej výkonnosti SR, vyhľadávanie zahraničných investorov a podpora aktívneho cestovného ruchu. Obchodné

a hospodárske záujmy SR boli teda presadzované intenzívne a súčasne boli získavané informácie pre optimálne riadenie zahraničnej hospodárskej politiky štátu. Základnými materiálmi, z ktorých Ministerstvo hospodárstva SR pri presadzovaní záujmov SR v zahraničnoobchodnej politike a v medzinárodných hospodárskych vzťahoch v roku 2007 vychádzalo, boli Programové vyhlásenie vlády a vládou schválená „Proexportná politika Slovenskej republiky na roky 2007-2013“.

3.17 Zahraničná a bezpečnostná politika a vonkajšie vzťahy

SR v roku 2007 pokračovala v aktívnej účasti na spolupráci s partnermi v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) i európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP). Spolupráca v rámci vonkajších politik EÚ vychádzala zo strategického cieľa, ktorým je budovanie a posilňovanie medzinárodného mieru, bezpečnosti a demokracie. Ťažisko slovenských aktivít v rámci EÚ vychádzalo z našich dlhodobých zahraničnopolitických priorít, ktorými sú predovšetkým západný Balkán, politika voči východným susedom EÚ a vzťahy so strategickými partnermi.

V rámci tvorby a implementácie politiky EÚ voči regiónu západného Balkánu sa Slovensko snažilo najmä o stabilizáciu a rozvoj jednotlivých krajín regiónu, ako aj o podporu približovania sa jednotlivých krajín k EÚ. Za mimoriadne významný príspevok Slovenska v rámci politiky EÚ voči západnému Balkánu v r. 2007 a zároveň aj za úspech a ocenenie slovenskej zahraničnej politiky možno považovať vymenovanie slovenského diplomata Miroslava Lajčáka do funkcie vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva a zvláštneho vyslanca EÚ pre Bosnu a Hercegovinu. Počas pomerne krátkeho pôsobenia (od 1. 7. 2007) sa M. Lajčákovi podarilo presadiť viaceré kľúčové politické reformné opatrenia, ktoré boli predpokladom pokroku Bosna a Hercegoviny v eurointegračných procesoch. Výsledkom reforiem bolo parafovanie Stabilizačnej a asociačnej dohody EÚ/Bosna a Hercegovina v decembri 2007.

Vo vzťahu k východným susedom dominovala téma Európskej susedskej politiky (ENP) a presadzovanie vyváženého prístupu tak k obojm geografickým krídlam ENP (južného - stredomorského a východného). Vo vzťahu k strategickým partnerom EÚ sa SR podieľala na rozvoji transatlantického dialógu, dialógu EÚ a NATO k bezpečnostným otázkam ako aj na príprave dokumentov k ďalším strategickým partnerom EÚ (Rusko, Čína, India, Brazília, Japonsko).

Popri „tradičných“ prioritách zahraničnej politiky sa SR v rámci EÚ aktívne podieľala aj na príprave stanovísk a dokumentov k ďalším témam, ktoré sú významné z hľadiska medzinárodnej politiky, ako napr. blízkovýchodný mierový proces, Irak, Irán, Afganistan.

Európska susedská politika - ENP

Nemecké predsedníctvo sa zaslúžilo o prehĺbenie a zintenzívnenie diskusie o Európskej susedskej politike (ENP). V júni 2007 bola nemeckým predsedníctvom prijatá správa o dosiahnutom pokroku ENP, ktorá bola impulzom pre ďalšie komunikácie Európskej komisie (EK) a námety pre posilnenie politiky európskeho susedstva na základe princípov diferenciacie a spoluvlastníctva. Závery GAERC z júna 2007 vyzývajú ďalšie predsedníctva EÚ a EK, aby pokračovali v snahe ďalej posilňovať ENP. 3. septembra 2007 sa na základe iniciatívy EK uskutočnila historicky prvá konferencia ministrov zahraničných vecí EÚ a susedských krajín, ktorej sa zúčastnil minister zahraničných vecí SR J. Kubiš.

Aj keď ENP nepatrilo k hlavným prioritám portugalského predsedníctva EÚ, vďaka predchádzajúcim impulzom, aktivitám EK a krajín zasadzujúcich sa za posilnenie ENP, aj v druhom polroku 2007 došlo k ďalšiemu prehĺbeniu a posilneniu ENP. 5. decembra 2007 EK predstavila komunikáciu „Silná susedská politika“, ktorá nadviazala na vyššie spomínanú správu nemeckého predsedníctva a zároveň komunikáciu EK z decembra 2006. Ide o významný dokument, ktorý konkretizuje ďalšie možnosti spolupráce so susedskými krajinami na báze Akčných plánov, ako aj regionálnych projektov. Zdôrazňuje sa predovšetkým princíp budovania spolupráce na projektoch zohľadňujúcich špecifiká jednotlivých partnerov. SR víta taktiež v komunikácii zvýraznené princípy spoluvlastníctva, ďalšej motivácie a výberu oblastí spolupráce, ktoré sú žiadané i zo strany verejnosti susedských krajín. V tomto zmysle vystupuje do popredia oblasť zjednodušenia vízovej politiky, prípadne prehĺbenie ekonomickej spolupráce a lepší prístup na trhy EÚ.

Reflexia ENP je nevyhnutná i vzhľadom na končiacu sa obdobie platnosti Akčných plánov niektorých partnerov a mieru pokroku, ktorú dosiahli niektoré partnerské krajiny. SR sa zasadzovala za vybalansovaný prístup k obojstranným dimenziám ENP. Registrovala snahu Francúzska o naštartovanie novej kvality spolupráce s krajinami Stredomoria. Zároveň sa aktívne zasadzovala za prehĺbenie spolupráce s východnými susednými krajinami EÚ, najmä Ukrajinou a Moldavskom. SR pokračovala v projekte podpory implementácie Akčného plánu Ukrajiny, na základe bilaterálnej dohody medzi SR a Ukrajinou. SR v rámci svojho predsedníctva V4 presadila spoločný dokument k problematike ENP a podporovala spoluprácu v rámci V4 a následne V4 a B3 s cieľom dosiahnuť synergický efekt pri zasadzovaní sa za efektívnejšiu ENP, predovšetkým jej východnej dimenzie. SR v roku 2007 vystupovala za ambicioznejšiu a posilnenú ENP, ktorá by nechala dvere EÚ otvorené pre najpokročilejšie a najperspektívnejšie susedné krajiny východnej a južnej Európy. Povzbudzujúcim je aj záver Európskej rady z decembra 2007, ktorý radí ENP medzi kľúčové politiky v rámci vonkajších politík EÚ.

SR prostredníctvom svojho plánu pomoci aktívne podporila implementáciu Akčného plánu pre Ukrajinu. Participovala taktiež na európskej hraničnej poradnej misii (EUBAM) zameranej na zlepšenie manažmentu na moldavsko-ukrajinskej hranici. Vo vzťahu k Rusku sa Slovensko usilovalo o vyváženú implementáciu 4 spoločných priestorov. V roku 2007 sa nepodarilo dosiahnuť na pôde EÚ schválenie mandátu na rokovanie o novej rámcovej dohode EÚ-Rusko, ktorá by mala zohľadniť strategický charakter partnerstva medzi EÚ a Ruskou federáciou a vytvoriť rámec pre vzájomne výhodnú spoluprácu založenú na spoločných hodnotách. SR, napriek tomu že podporuje uzavretie tejto dohody, na pôde EÚ pristupovala k tejto otázke na základe princípu solidarity. V oblasti energetiky SR konala v súlade s potrebou posilniť spoluprácu EÚ s výrobnými a tranzitnými krajinami energonosičov, najmä s Ruskom, Ukrajinou, krajinami južného Kaukazu a Strednej Ázie. SR zastávala názor, že niektoré výhody vyplývajúce z ENP treba sprístupniť aj občanom Bieloruska, ktoré vzhľadom na deficit demokracie a porušovanie ľudských práv zostáva v medzinárodnej izolácii.

V rámci Európskej susedskej politiky, Strategického partnerstva a Barcelonského procesu sa SR aktívne zapájala do tvorby pozícií únie voči krajinám okolo Stredozemného mora a Blízkeho a Strednému východu a to najmä na úrovni pracovných skupín.

3.18 Výskum, technológie a inovácie

Slovenská republika 1. apríla 2008 prezentovala spoločnú kandidatúru s Rakúskou republikou na umiestnenie sídla Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) v Bratislave a vo Viedni. 31. marca 2008 podpredseda vlády SR a minister školstva Ján Mikolaj a rakúsky minister pre vedu a výskum Johannes Hahn podpísali Memorandum o porozumení. Dohodli sa na rovnocennom partnerstve, podľa ktorého v prípade úspešnej kandidatúry budú štyri hlavné orgány EIT rozdelené medzi Bratislavu a Viedeň. V Bratislave by mala sídliť správna rada a vnútorná kontrola. Viedeň by mala byť sídlom výkonného výboru a riaditeľa. Cieľom EIT je vytvoriť priaznivé prostredie na prepojenie vzdelávania, výskumu, vývoja a inovácií v Európskej únii. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje EIT bol schválený Európskym parlamentom 11. marca 2008.

Inovácie

Slovensko pri hodnotení inovačných schopností a konkurencieschopnosti je neustále na posledných miestach v rámci EÚ. Bez skutočne podstatnej zmeny prostredia inovácií a mechanizmov podpory inovácií nie je možné očakávať podstatný obrat a zlepšenie postavenia Slovenska v rámci EÚ. Podpora inovačných procesov vyžaduje systémový prístup, najmä na vytváranie podmienok pri implementácii priamych a nepriamych nástrojov na podporu inovácií a pri budovaní infraštruktúry systému inovačného podnikania s náležitým, ale zo strany štátu presne vymedzeným stupňom pozitívnej motivácie pre všetky zainteresované zložky.

Koordinácia na európskej úrovni:

Experti ministerstva hospodárstva sa pravidelne zúčastňovali a pripravovali pozičné dokumenty k problematike inovácií/ inovačnej politiky na rokovanie vecne príslušnej Pracovnej skupiny pre konkurencieschopnosť a rast (WGCG), pripravovali inštrukcie na rokovanie COREPERu 1 a stanoviská pre Radu Európskej únie pre konkurencieschopnosť.

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni:

Na vnútroštátnej úrovni je koordinácia záležitostí EÚ v oblasti inovácií zabezpečovaná na úrovni Rezortnej koordinačnej skupiny Ministerstva hospodárstva SR a Sektorovej pracovnej skupiny konkurencieschopnosť- pracovná skupina „Priemyselná politika a inovácie“.

- V sledovanom období sa SPS v oblasti inovácií zaoberala prípravou stanovísk a pozičných dokumentov za oblasť inovácií, rozpracovaním návrhu inovačnej stratégie EÚ na národné podmienky Slovenska.

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované na úrovni Pracovnej skupiny pre konkurencieschopnosť a rast v období od 1. 5. 2007 - 30. 04. 2008

- Návrh záverov Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť - Čerstvé stimuly pre konkurencieschopnosť a inovácie v Európskej ekonomike.
- K rastúcej podpore príspevkov zo štandardizácie k inováciách v Európe
- Návrh integrovaných záverov Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť - Uzatvorenie inovácií, konkurencieschopnosť a priemyselná politika, pokračovanie v debate

Najvýznamnejšie dokumenty prerokované na úrovni Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť v období od 1. 5. 2007 - 30. 04. 2008

V oblasti inovácií boli na rokovaní Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť ako časti komplexných materiálov zaradené:

- **Návrh záverov Rady Európskej únie pre konkurencieschopnosť a rast** -november 2007, kde závery Rady zohľadňujú **integrováný princíp, pozostávajúci zo štyroch základných častí na:**
- **Priemyselnú politiku,**
- **Malé a stredné podniky - SME,**
- **Elektronické zručnosti E-skills,**
- **Inovácie.**

Závery integrujú iniciatívy a výzvy ako z pohľadu vnútorného trhu, tak aj globálneho aspektu a garantujú synergický efekt. Hlavným cieľom návrhu záverov je zvýrazniť, že konkurencieschopnosť musí byť ponímaná ako integrovaný celok a aktivity smerujúce k jej dosiahnutiu musia byť zabezpečované na oboch úrovniach ako na úrovni európskej, tak aj na úrovni národnej, t.j. na úrovni každého členského štátu. Takto definovaný a formulovaný prístup bude zakomponovaný do obsahu nových výziev Lisabonskej stratégie.

- **Lisabonský proces hospodárskych reforiem** – február 2008

Príspevok na jarné zasadnutie Európskej rady (*Dokument o zásadných otázkach*), ktorý vychádza z/zo:

- strategickej správy Komisie o vykonávaní prvého lisabonského cyklu
- lisabonského programu Spoločenstva 2008 – 2010
- návrhu Komisie integrovaných usmernení 2008 – 2010
- odporúčaní pre jednotlivé krajiny

Oblasti inovácií bola venovaná časť A.3. – Posilnenie Európskeho inovačného systému. Táto problematika bola prerokovávaná už po niekoľký krát, kde je opätovne vyzdvihovaná nutnosť potreby zavádzania širokospektrálnej inovačnej stratégie, vrátane podpory inovácií v oblasti služieb a eko-inovácií.

Hlavné vplyvy a zmeny

Prerokovávaná problematika inovácií na pôde Európskej komisie a Rady ministrov pre konkurencieschopnosť bola prenášaná na národnú úroveň a zapracovaná do strategických dokumentov SR. Pre zlepšenie podmienok pre rozvoj inovatívneho podnikania a zvýšenie inovačnej výkonnosti Slovenskej republiky vláda Slovenskej republiky vo februári 2008 schválila Inovačnú politiku na roky 2008 až 2010, ktorá vychádza z jednoznačnej potreby zabezpečiť podmienky pre akceleráciu a rozvoj inovačných procesov v Slovenskej republike prostredníctvom inovačného systému SR, definovaného ako „sústava navzájom prepojených inštitúcií s cieľom tvorby, uloženia a šírenia poznatkov a zručností, ktorých vzájomné interakcie iniciujú, modifikujú a šíria nové technológie, procesy a služby.”

Konkrétnym zámerom je vytvoriť v rokoch 2008 až 2010 rámec pre zabezpečenie inovačného rozvoja a koordináciu jeho podpory, dobudovať podpornú inovačnú štruktúru schopnú absorbovať finančné prostriedky určené na inovácie a efektívne ich konvertovať na inovačné procesy. Vzhľadom k tomu, že inovácie predstavujú jeden z hlavných nástrojov

budovania znalostnej ekonomiky, opatrenia na ich podporu boli premietnuté aj do Operačného programu „Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“, ktorý bude financovaný zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Čomu je potrebné venovať pozornosť do budúcnosti

- na základe záverov Rád Európskej únie pre konkurencieschopnosť postupne zvyšovať objem výdavkov na podporu inovácií
- monitorovať vývoj iniciatív EÚ (Komisie) v oblasti inovácií a pripraviť k nim stanoviská
- realizovať plnenie Inovačnej politiky na roky 2008 až 2010 na národnej úrovni
- zabezpečiť mechanizmus podpory účasti podnikateľského sektora v schválenom rámcovom programe Spoločenstva „Program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013)“

3.19 Vzdelávanie, mládež, odborná príprava a šport

Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii prinieslo nové možnosti skvalitňovania vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré majú zásadnú funkciu pri formovaní budúcej európskej spoločnosti. Výmena skúseností a spolupráca v týchto oblastiach má pozitívny vplyv na rozvoj systému vzdelávania a odbornej prípravy v Slovenskej republike.

Koordinácia na európskej úrovni sa uskutočňuje najmä prostredníctvom aktívnej účasti zástupcov Ministerstva školstva Slovenskej republiky na zasadnutiach Rady EÚ pre vzdelávanie, mládež a kultúra, Výboru pre vzdelávanie Rady EÚ, pracovnej skupiny Rady EÚ pre mládež, výboru Programu celoživotného vzdelávania a Výboru programu Mládež v akcii, na konferenciách a seminároch organizovaných najmä predsedníckymi krajinami, ako aj na konferenciách európskych ministrov zodpovedných za šport.

Zástupcovia Ministerstva školstva Slovenskej republiky a rezortu školstva pôsobia tiež v pracovných skupinách Európskej komisie v rámci implementácie programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“, v Poradnom výbore pre odborné vzdelávanie a prípravu, v Správnej rade Európskeho centra pre rozvoj odborného vzdelávania Cedefop, v orgánoch Európskej nadácie pre odborné vzdelávanie ETF a v Poradnom výbore i v pracovných skupinách Európskej komisie pre šport.

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky zabezpečuje účasť na rokovaní generálnych riaditeľov zodpovedných za nasledujúce oblasti: európska spolupráca vo vzdelávaní, vysokoškolské vzdelávanie, odborné vzdelávanie a príprava, mládež a šport.

Koordinácia na vnútroštátnej úrovni sa vykonáva prostredníctvom pravidelného zasadania rezortnej koordinačnej skupiny Ministerstva školstva SR pre európske záležitosti (RKS). Na rokovaní RKS sa prejednávajú a odsúhlasujú stanoviská a pozícia Slovenskej republiky pri príprave na rokovania pracovných skupín, výborov, COREPER-u a Rady EÚ. Komunikácia s ostatnými ÚOŠS sa uskutočňuje v závislosti od aktuálnej agendy. Príprava na rokovania v rámci EÚ prebieha v spolupráci so zainteresovanými útvarmi Ministerstva školstva Slovenskej republiky a priamo riadenými organizáciami rezortu.

Prostredníctvom zastúpenia Ministerstva školstva Slovenskej republiky v Komisii pre záležitosti EÚ 1 je zabezpečované vypracovanie inštrukcií pre zasadnutia COREPER-u a ďalších pozičných dokumentov pre rokovanie vlády SR a Národnej rady SR.

V období od 1.5.2007 do 30.4.2008 Rada EÚ pre vzdelávanie, mládež a kultúra prijala resp. predbežne prerokovala nasledovné významné dokumenty:

v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy

- Návrh odporúčania Európskeho Parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie;
- Návrh záverov Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o zlepšovaní kvality vzdelávania učiteľov;
- Návrh uznesenia Rady o vzdelávaní a odbornej príprave ako kľúčovej hybnej sile lisabonskej stratégie;
- Návrh uznesenia Rady o „nových zručnostiach pre nové pracovné miesta“;
- Na ceste k viacjazyčnej Európe - Prezentácia pracovného dokumentu COM: Správa o implementácii Akčného plánu COM ;
- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje akčný program na zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania a na podporu porozumenia medzi kultúrami prostredníctvom spolupráce s tretími krajinami (Erasmus Mundus) (2009 -2014) (LA);
- Návrh uznesenia Rady o modernizácii univerzít pre konkurencieschopnosť Európy v globálnej znalostnej ekonomike;
- Mobilita študentov, rozšírenie sociálnej dimenzie programu Erasmus Mundus;
- Návrh spoločnej správy Rady a Komisie z roku 2008 o pokroku v rámci pracovného programu Vzdelávanie a odborná príprava 2010 – „Poskytovanie celoživotného vzdelávania pre znalosti, tvorivosť a inovácie“;
- Kľúčové posolstvá na jarné zasadnutie Európskej rady v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

v oblasti mládeže

- Návrh uznesenia Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa stretli v rámci zasadnutia Rady, o vykonávaní spoločných cieľov dobrovoľníckej činnosti mladých ľudí;
- Návrh záverov Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí Rady, o prierezovom prístupe k politike pre mládež s cieľom umožniť mladým ľuďom využiť svoj potenciál a byť aktívnymi v spoločnosti;
- Lepšie zohľadnenie otázok týkajúcich sa mládeže vo vykonávaní lisabonskej stratégie;
- Vykonávanie Európskeho paktu pre mládež;
- Kľúčové posolstvá na jarné zasadnutie Európskej rady v súvislosti s ďalším vykonávaním Európskeho paktu pre mládež;
- Medzikultúrny dialóg a mladí ľudia.

Štvrtý rok členstva SR v Európskej únii znamená pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy prínos v začatí implementácie nového komunitárneho programu pre všetky stupne a druhy vzdelávania na roky 2007 – 2013 a podporu ďalších foriem európskej spolupráce vyvolaných najmä dynamicky sa meniacimi potrebami európskeho trhu práce.

V roku 2007 vláda SR prijala stratégiu celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva. Je to zásadný príspevok vzdelávania dospelých prostredníctvom osvojovania si

kľúčových kompetencií, ktorý je nevyhnutný pre zamestnateľnosť a mobilitu na modernom trhu práce a pre sociálne začlenenie. V priebehu roka 2008 bude vypracovaný a prijatý zákon o celoživotnom vzdelávaní. Hlavným cieľom zákona bude vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie fungovania neformálneho vzdelávania ako súčasť celoživotného vzdelávania a upraviť základné spoločenské vzťahy medzi formálnym, neformálnym a neinštitucionálnym vzdelávaním tak, aby sa zvýšila kvalita poskytovaného neformálneho vzdelávania a umožnilo sa tak uznávanie výsledkov vzdelávania vedúcich k dosiahnutiu čiastočnej alebo úplnej kvalifikácie.

S podporou Európskeho sociálneho fondu budú slovenské vysoké školy klásť väčší dôraz na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania vo svetovom jazyku a podporu mobility študentov a výskumných pracovníkov. Podstatné budú aj snahy posilniť vedu, výskum a inovácie na vysokých školách.

Dôležitú úlohu tu bude zohrávať Európsky kvalifikačný rámec, ktorý umožní priradenie medzi zodpovedajúcimi úrovňami kvalifikačných rámcov jednotlivých členských štátov a sektorov, čím sa uľahčí a sprehľadní uznávanie odbornej kvalifikácie v rámci Spoločenstva.

Pre oblasť mládeže priniesol štvrtý rok členstva SR v EÚ začatie implementácie nového programu Mládež v akcii na obdobie 2007-2013, ktorý nahradil program Mládež. Program prispel tiež k posilneniu uvedomenia si významu výskumu v oblasti mládeže a potreby pracovať na vývoji nástrojov na podporu uznávania neformálneho a informálneho vzdelávania a mobility mladých ľudí.

V marci 2008 vláda SR schválila návrh zákona o podpore práce s mládežou. Výhodiskom pre prípravu návrhu zákona je súčasný stav práce s mládežou na Slovensku. Prijatie zákona o podpore práce s mládežou svojím obsahom zabezpečí kvalitnejšie podmienky na formovanie mladého človeka ako aktívneho občana, ktorý sa spolupodieľa na kvalite svojho života. Vo viacerých krajinách Európskej únie je problematika štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži právne upravená v samostatnom zákone, čo ovplyvňuje rozvoj, ochranu a podporu mladých ľudí v procese neformálneho vzdelávania. V tomto návrhu zákona je transponovaná do nášho právneho poriadku Smernica Rady 2004/114/ES z 13. decembra 2004 o podmienkach prijatia štátnych príslušníkov tretích krajín na účely štúdia, výmen žiakov, neplateného odborného vzdelávania alebo dobrovoľnej služby v oblasti dobrovoľnej práce. Touto transpozíciou sa zabezpečí dobrovoľná práca s mládežou v súlade s právom Európskej únie. Predmetný návrh ďalej upravuje akreditáciu vzdelávacích zariadení práce s mládežou, financovanie práce s mládežou a podobne.

V priebehu roka bude prijatý tiež Akčný plán politiky mládeže na roky 2008-2009, ktorý vyplýva z Konceptie štátnej politiky voči deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008-2013

V oblasti športu v marci 2008 vláda SR odsúhlasila návrh zákona o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Výhodiskom pre prípravu návrhu zákona bola Európska charta o športe, Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2006 – 2010, prijaté koncepcie v oblasti vzdelávania - Koncepcia vzdelávania odborníkov v športe (2005), Jednotný vzdelávací systém odborníkov v športe v SR (2007) a závery rokovania ministrov krajín EÚ zodpovedných za šport o Bielej knihe o športe. Dňa 19.10.2007 bola v Lisabone schválená reformná zmluva Európskej únie, kde čl. 149 upravuje sociálnu i výchovnú funkciu športu a jeho štruktúru založenú na dobrovoľnej činnosti.

Návrh odporúčaní:

- realizovať priority Národnej lisabonskej stratégie vo vzdelávaní a odbornej príprave prostredníctvom implementácie Národného programu reforiem na roky 2006-2008;
- implementácia návrhu zákona o výchove a vzdelávaní s cieľom realizácie reformy základného a stredného školstva;
- prijatie zákona o celoživotnom vzdelávaní a implementácia stratégie celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva;
- efektívna implementácia komunitárneho Programu celoživotného vzdelávania a komunitárneho programu Mládež v akcii,
- spolupracovať s ostatnými členskými štátmi na vypracovaní systému Európskeho kvalifikačného rámca;
- pokračovať v podporovaní zamestnanosti mladých ľudí s cieľom znížiť mieru ich nezamestnanosti prostredníctvom získavania nových zručností a tréningu, znížením počtu mladých ľudí s neukončenou školskou dochádzkou, uznávaním kvalifikácií neformálneho vzdelávania a zosúladením rodinného a pracovného života;
- vytvoriť lepšie podmienky na podporu tvorby a realizácie projektov s využitím športu zameraných na udržanie rovnováhy medzi intelektuálnymi a fyzickými aktivitami počas školského obdobia detí a mládeže.

3.20 Zamestnanosť a sociálne veci

V rámci tejto problematiky sa EÚ zaoberá predovšetkým aspektmi pracovného práva, ako sú ochrana zamestnancov, ich práv a podmienky vyplývajúce z pracovnej zmluvy, organizácia pracovného času a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci. Ustanovuje rovnosť zaobchádzania s mužmi a ženami, zákaz diskriminácie na základe pohlavia, rasy alebo etnického pôvodu, náboženstva, veku alebo sexuálnej orientácie. Ďalej koordinuje politiku zamestnanosti, Európskeho sociálneho fondu, sociálnej ochrany a podporuje funkciu sociálneho dialógu. Súčasťou je i problematika verejného zdravia.

Na vnútroštátnej úrovni koordináciu problematiky z prevažnej miery zabezpečuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a ad hoc v spolupráci s príslušnými ministerstvami, najmä s Ministerstvom školstva SR, Ministerstvom zdravotníctva SR.

Na úrovni EÚ problematika zamestnanosti a sociálnej politiky je prerokúvaná v pracovnej skupine Rady pre sociálne otázky a Rade EPSCO (zamestnanosť, sociálna politika, zdravie a spotrebiteľské záležitosti) – v SR gestor MPSVR SR. SR je na EÚ úrovni zastúpené najmä vo Výbore pre zamestnanosť (EMCO), Výbore pre sociálnu ochranu (SPC), ktoré sú zriadené na základe Zmluvy o ES a príslušným rozhodnutím. Taktiež SR je zastúpené v Poradnom výbore pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, Poradnom výbore pre rovnaké príležitosti pre mužov a ženy, v programových výboroch 4 programov Spoločenstva (zriadené na boj proti sociálnemu vylúčeniu, na boj proti diskriminácii, programu pre rodovú rovnosť, podporu zamestnanosti), Výbore Európskeho sociálneho fondu a ďalších výboroch a pracovných skupinách vytvorených EK ako i v správnych radách Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (v Dubline) a Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (v Bilbao).

3.20.1 Pracovné právo

Otvorenými otázkami v oblasti pracovného práva ešte stále zostávajú dva legislatívne návrhy Komisie, a to:

- **Zmenený a doplnený návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 93/104/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času;**
- **Zmenený a doplnený návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o pracovných podmienkach dočasných pracovníkov.**

Problematika pracovného času a dočasných pracovníkov bola poslednýkrát na pôde Európskej únie prediskutovaná na zasadnutí Rady pre zamestnanosť, sociálnu politiku, ochranu zdravia a spotrebiteľov (Rada EPSCO) v dňoch 5.- 6.12.2007 počas portugalského predsedníctva.

Rada EPSCO sa usilovala dosiahnuť politickú dohodu k obidvom legislatívnym návrhom na základe celkového kompromisného návrhu portugalského predsedníctva. Napriek značnému pokroku rokovaní sa však Rade nepodarilo v tejto fáze dosiahnuť akúkoľvek takúto dohodu.

Vzhľadom na závažnosť týchto otázok Rada vyzvala nadchádzajúce predsedníctva a Komisiu, aby sa všemožne snažili dosiahnuť pozitívny výsledok v súvislosti s dvoma uvedenými smernicami a pritom nadviazali na podstatný pokrok, ktorý sa v tejto veci už dosiahol.

Dohodu sa nedarilo dosiahnuť pre odlišný názor na pravidlá, ktoré stanovujú maximálnu dĺžku týždenného pracovného času. Dlhotrvajúci spor medzi jednotlivými členskými krajinami, EK a EP spočíva vo využívaní výnimky z maximálneho týždenného limitu pracovného času (tzv. opt out, výnimka umožňuje pracovať dlhšie ako 48 hodín týždenne), i otázka spočítavania pracovného času v prípade viacnásobných pracovných pomerov.

Otvorenie smernice 2003/88/ES a diskusiu o nej vyvolalo pravidelné prehodnocovanie legislatívy ES/EÚ, ktoré sa koná viac-menej pravidelne po uplynutí istej doby (spravidla 5 rokov). Navyše sa pri aplikácii smernice vyskytol problém, ktorý skončil na ESD, ktorý o ňom rozhodol v roku 2003 (prípady C-303/98 Simap – rozsudok ESD z 3. 10. 2000 a prípad C-151/02 Jaeger rozsudok ESD z 9. 9. 2003).

Slovenská republika vo všeobecnosti súhlasila s posledným návrhom smernice z dielne portugalského predsedníctva. SR plne podporovala na Rade EPSCO uzavretie politickej dohody, v rámci ktorej bolo potrebné zohľadniť otázky bezpečnosti a zdravia pri práci a zosúladenia pracovného a rodinného života.

V návrhu **smernice o dočasných pracovníkoch** sú dôležité dva články, a to čl. 4 a čl. 5.

Čl. 4 sa týka preskúmania a možného odstránenia obmedzení a zákazu dočasnej agentúrnej práce. Tento čl. ustanovuje, že obmedzenia dočasnej agentúrnej práce by mali byť odôvodnené z rôznych dôvodov vo všeobecnom záujme, pričom sa v ňom uvádza ochrana dočasných agentúrnych pracovníkov, požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov ako aj potreba zaručiť, aby trh práce riadne fungoval a tiež, aby sa zabránilo zneužívaniu dočasnej agentúrnej práce.

Čl. 5 ustanovuje, že základné pracovné podmienky a podmienky zamestnania dočasných agentúrnych pracovníkov sú počas doby ich pridelenia k užívateľskému podniku najmenej také, aké by sa uplatňovali, ak by títo pracovníci boli najatí priamo týmto podnikom na výkon

toho istého zamestnania. Takisto sa ustanovuje výnimka z rovnakého zaobchádzania pokiaľ ide o odmenu / mzdu pre pracovníkov, ktorí majú trvalú pracovnú zmluvu s agentúrou dočasného zamestnávania, a to v obdobiach medzi prideleniami, kedy ďalej sú platení.

Slovenská republika vo všeobecnosti súhlasila s posledným návrhom smernice z dielne portugalského predsedníctva.

Výsledok verejných konzultácií o zelenej knihe Komisie „Modernizácia pracovného práva s cieľom splniť výzvy 21. storočia“ bol Komisiou publikovaný dňa 24. 10. 2007.

Cieľom zelenej knihy bolo začať verejnú diskusiu o modernizácii pracovného práva na základe cieľa lisabonskej stratégie, ktorým je dosiahnutie trvalo udržateľného rastu s väčším množstvom a vyššou kvalitou pracovných miest. Zelená kniha sa zameriava najmä na možnú úlohu pracovného práva pri podpore „flexiistoty“ (pružnosti spojenej s istotou zamestnania) v rámci podpory spravodlivejšieho, citlivejšieho a inkluzívnejšieho trhu práce.

Komisia vo forme svojich oznámení vydala niekoľko správ Komisie, a to o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov (smernica 2001/23/ES, 18.6.2007), o preskúmaní uplatňovania smernice 2002/14/ES v EÚ (všeobecný rámec pre informovanie a porady so zamestnancami v Európskom spoločenstve, 17.3.2008),

Na pripomienkovaní týchto implementačných hodnotiacich správ úzko a aktívne spolupracovali experti z MPSVR SR.

Okrem toho Komisia prijala dňa 27. 6. 2007 dokument: K spoločným zásadám flexiistoty Flexibilitou a istotou k zvýšeniu počtu pracovných miest a zlepšeniu ich kvality.

Dôvodom na integrovaný prístup flexiistoty je potreba dosiahnuť ciele obnovenej Lisabonskej stratégie, najmä zvýšenie počtu pracovných miest a ich skvalitnenie, súčasne s modernizáciou európskych sociálnych modelov. Vyžaduje si to politiky, ktoré súčasne riešia *flexibilitu trhov práce, organizáciu práce a pracovno-právne vzťahy, ako aj istotu – istotu zamestnania a sociálnu istotu* Flexiistotou sa má zabezpečiť, aby mali občania EÚ vysokú mieru istoty zamestnania, t. j. možnosť ľahko si nájsť pracovné miesto v každej etape aktívneho života a aby mali v rýchle sa meniacom hospodárskom prostredí dobrú perspektívu rozvoja svojej kariéry. Je takisto zameraná na pomoc zamestnancom a zamestnávateľom naplno využiť možnosti, ktoré prináša globalizácia. Takže vytvára situáciu, v ktorej sa istota a flexibilita môžu vzájomne dopĺňať.

3.20.2 Zamestnanosť

Činnosť Výboru pre zamestnanosť (EMCO)

Výbor pre zamestnanosť monitoruje zamestnanosť a politiky zamestnanosti v Európskej únii a podporuje koordináciu politík zamestnanosti medzi členskými štátmi. V roku 2007 EMCO monitoroval implementáciu Európskej stratégie zamestnanosti v súvislosti s Lisabonskou stratégiou, najmä sa zameriaval na preskúmanie politík zamestnanosti s prihliadnutím na využitie predchádzajúcich odporúčaní a Národných reformných programov. V novembri 2007 členské štáty prezentovali svoje správy týkajúce sa implementácie Národných reformných programov a na základe týchto správ komisia vypracovala návrh Spoločnej správy o zamestnanosti, ktorá bola zaslaná na pripomienkovanie do EMCO. EMCO Spoločnú správu o zamestnanosti

pripomienkovalo a spolu s Výborom pre sociálnu ochranu (SPC) vypracovalo návrh tzv. „Kľúčových posolstiev“, pričom boli obidva dokumenty adresované Rade EPSCO a následne Jarnej Európskej rade.

Spoločná správa o zamestnanosti

Spoločná správa o zamestnanosti je špecifická príloha Výročnej správy o pokroku, ktorej účelom je zhodnotiť efektivitu politík zamestnanosti jednotlivých ČŠ podľa ich zadefinovania v NRP. Správa je postavená na zhodnotení politík zamestnanosti voči všeobecným cieľom.

V spoločnej správe zamestnanosti sa konštatuje, že Európa žne priaznivé ekonomické výsledky, čo sa prejavilo aj na trhoch práce. Za posledné roky sa v EÚ vytvorili zhruba 4 milióny pracovných miest a nezamestnanosť dosiahla najnižšie hodnoty.

Aj napriek relatívne dobrým výsledkom na trhoch práce stále sa vyskytujú určité problémy. Za najväčšiu je možné označiť nezamestnanosť mladých. Je potrebné pokračovať v snahách o zlepšenie situácie aj naďalej ak si chce EÚ zachovať svoju konkurencieschopnosť na globalizovanom trhu.

3.20.3 Nediskriminácia, rodová rovnosť

Správa Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o rovnosti žien a mužov – 2008 je prvou správou, ktorá zahŕňa Európu rozšírenú na 27 členských štátov. Správa predstavuje prehľad hlavných činností v oblasti presadzovania rovnosti mužov a žien v Európskej únii a informuje o dosiahnutom pokroku v roku 2007. Rovnako sa v nej načrtávajú výzvy a smerovanie politiky do budúcnosti.

Rok 2007 bol rokom vykonávania veľkého množstva činností oznámených v roku 2006 v Pláne uplatňovania rovnosti žien a mužov Európskej komisie, ako aj v Európskom pakte rovnosti žien a mužov Európskej rady. V správe v rámci komentovania vývoja politík a právnych predpisov v roku 2007 sa spomenulo, že Komisia poskytla svoju podporu Európskej aliancii pre rodiny, ktorú na jar 2007 navrhla Európska rada a ktorú bude tvoriť platforma na výmenu informácií a poznatkov o politikách priaznivých pre rodiny a o osvedčených postupoch členských štátov určených na zvládnutie výziev demografických zmien.

Okrem toho sa v správe za rok 2007 spomína, že práce na zriadení Európskeho inštitútu pre rovnosť žien a mužov pokročili vďaka aktívnej podpore Komisie. Vymenovaním členov správnej rady inštitút získal svoj rozhodovací orgán. Inštitút bude poskytovať dôležitú technickú podporu politikám rovnosti žien a mužov.

V záveroch správy za rok 2007 sa Európska rada vyzýva, aby od členských štátov požadovala, aby sa chopili v spolupráci so sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou opísaných výziev.

Na základe tejto správy treba venovať osobitnú pozornosť:

- zvýšeniu množstva a kvality pracovných miest pre ženy v rámci nového cyklu Európskej stratégie pre rast a zamestnanosť,
- začleneniu hľadiska rodovej rovnosti do všetkých rozmerov kvality zamestnania,

- rozvoju ponuky a kvality služieb umožňujúcich zosúladienie pracovného a súkromného života u mužov a žien,
- boju proti stereotypom vo vzdelávaní, zamestnávaní a médiách a zdôrazňovaniu úlohy mužov pri presadzovaní rovnosti,
- rozvoju nástrojov hodnotenia vplyvu politik so zreteľom na hľadisko rodovej rovnosti.

3.20.4 Sociálna ochrana a sociálna inklúzia

Spoločná správa o sociálnej ochrane a sociálnom začlenení na rok 2008. Sociálne a ekonomické politiky by sa mali navzájom podporovať. V posledných rokoch reformy sociálnej ochrany a politiky aktívnej inklúzie prispeli k vyššiemu rastu a navýšeniu práce. Konzistentnosť politik a koordinácie, vrátane rovnosti medzi pohlaviami a solidarity medzi generáciami sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľa plne začleniť najviac ohrozených do spoločnosti.

Zamestnanosť sa zvýšila pre všetky kategórie starších pracovníkov. Opatrenia aktívnej inklúzie, dôchodkové reformy a reformy zamestnanosti zlepšili stimuly pracovať, no treba v tomto pokračovať, keďže je potrebné, aby ľudia zostali dlhšie ekonomicky aktívni. Vzhľadom na celkové zlepšenie zdravia, veku, ktorého sa ľudia dožívajú, reformy a modernizácie dôchodkových systémov môžu podporiť aktívne starnutie a to zvýšením zamestnateľnosti, redukciou predčasného dôchodku, zvýšením flexibility v dôchodku a posilnením stimulov pracovať dlhšie.

Tam, kde sa uskutočňujú dôchodkové reformy, je potrebné ich pravidelne monitorovať v súvislosti s ich dopadom na budúcu primeranosť a finančnú, ekonomickú a sociálnu udržateľnosť.

Zabezpečením rovnakých príležitostí pre všetkých a posilnením snáh zameraných na úspešný výsledok vzdelávania pre každé dieťa, by sa prelomilo prenášanie chudoby a vylúčenie ďalšej generácie.

Implementácia vyrovnanej, súhrnnej stratégie aktívnej inklúzie je nepriamy no dôležitý prvok pri presadzovaní blaha detí a mladých ľudí. Toto zahŕňa kombináciu kvalitných pracovných príležitostí umožňujúcich rodičom integrovať sa a postupovať na trhu práce, primeraná a dobre navrhnutá podpora príjmu a ustanovenie nevyhnutných služieb pre deti a ich rodiny.

V kontexte snáh odstrániť chudobu môžu mať národné kvantifikované ciele dôležitý dopad na odstránenie chudoby.

Mali by sa presadzovať politiky zdravého životného štýlu. Sociálna ochrana by mala zabezpečiť prístup pre všetkých ku kvalitnej starostlivosti o zdravie a k dlhodobej starostlivosti a podporiť prevenciu, aj pre tých najťažšie dosiahnuteľných.

Demografické a sociálne zmeny zvýšili požiadavky na dlhodobú starostlivosť. Členské štáty sú zaviazané zvýšiť prístup ku kvalitným službám. Je potrebné dosiahnuť správnu mieru medzi verejnými a súkromnými povinnosťami a formálnou a neformálnou starostlivosťou.

Otvorená metóda koordinácie (OMC) dokázala, že dlhodobé ciele zostávajú v platnosti a ich súvislá implementácia je rozhodujúca pre úspech Lisabonskej stratégie.

OMC zvýšila pochopenie, podporila vzájomné učenie sa jeden od druhého, povzbudila lepši monitorovací proces a podávanie presnejších správ.

Výbor pre sociálnu ochranu poveril pracovnú skupinu, aby identifikovala príklady kladnej vzájomnej interakcie medzi všeobecnými sociálnymi cieľmi a cieľom vyššieho ekonomického rastu a viac a lepších pracovných príležitostí (v rámci OMC). Prebiehajúce dôchodkové reformy a reformy zdravotníctva majú kladný dopad na udržateľnosť verejných financií a na situáciu na trhu práce. Úspech v zdravotníctve zlepšuje kvalitu života a produktivitu. Komplexné politiky aktívnej inklúzie pre tých, ktorí sú najďalej od trhu práce, zlepšujú ľudský kapitál a zásoby pracovníkov, a zároveň posilňujú súdržnosť spoločnosti.

Riziko chudoby medzi deťmi v EÚ je vyššie ako v rámci celej populácie. V boji s detskou chudobou dosahujú najlepšie výsledky tie štáty, ktoré dosiahli primeranú rovnováhu medzi zameraním sa na rodinu a na práva samotného dieťaťa. Kombinované stratégie zahŕňajú zlepšenie prístupu rodičov a ukotvenie sa na trhu práce príslušnými službami a podporou príjmu, ktorá minimalizuje vytváranie efektu pasce. V súvislosti s týmto je potrebné, aby ľudia ktorí nemajú možnosť pracovať, dostávali dostatočnú podporu, aby oni a ich rodiny mohli žiť dôstojne. Vzdelávanie hrá dôležitú úlohu v kompenzácii sociálno-ekonomického znevýhodnenia a v úspešnom vývoji dieťaťa. Členské štáty uznávajú potrebu zabezpečenia rovnakých príležitostí pre všetky deti (škôlka, škola) a zároveň znížiť predčasné odchody zo školy. Osobitná pozornosť sa musí venovať viacnásobne znevýhodneným deťom, napr. Rómskym deťom. Ohľadom detí, ktoré nemajú rodinu, sa kladie dôraz na ich umiestnenie do pestúnskych rodín oproti ústavnej starostlivosti. Podskupina pre indikátory pri Výbore pre sociálnu ochranu vypracovala správu a detskej chudobe a na tejto báze bude výbor ďalej pracovať.

Reformy uskutočnené v EÚ sú stavané na posilnení medzi dôchodkovými príspevkami a dávkami a na stratégiách aktívneho starnutia. Zároveň sa redukuje prístup k predčasným dôchodkom, posilňujú sa stimuly pracovať dlhšie a zlepšuje sa zamestnateľnosť starších pracujúcich. Toto musí byť posilnené princípom flexiistoty počas celého pracovného života spolu s viac a lepšou prácou. Toto sa týka hlavne tých, ktorí nemajú stabilnú kariéru a ich budúce dôchodky môžu byť ohrozené. Veľa členských štátov sa zameriava na redukciiu predčasných dôchodkov, podporu v nezamestnanosti, prístup k invalidným dôchodkom a rehabilitácii. Niektoré prehodnocujú zdaňovanie a zavedenie súkromných dôchodkov. Cieľom zostáva, aby ľudia pracovali a to dlhšie, čo si žiada otvorenie trhu práce starším ľuďom a pritom boj s diskrimináciou. Tiež sú dôležité doplnkové súkromné dôchodky.

V rámci súkromných dôchodkov je cieľom každého štátu, aby celá pracujúca populácia naakumulovala dostatočné súkromné dôchodkové práva (prostriedky). V členských štátoch, ktoré sa viac spoliehajú na súkromné dôchodky, je mechanizmus dosiahnutia vyššie uvedeného ešte vo vývoji. Kapitalizačné schémy treba prispôsobiť predĺženiu času, ktorého sa ľudia dožívajú. Pri týchto schémach musí byť úloha štátu jasne definovaná, čo obsahuje aj podmienky vyplácania, dostatočný dohľad, verejná informovanosť a finančná vzdelanosť.

Aj keď sa zlepšila dostupnosť zdravotnej starostlivosti v rámci celej EÚ, vyskytujú sa rozdiely. Veľkou výzvou je zabezpečiť prístup k vysoko kvalitnej starostlivosti berúc do úvahy najnovší technologický vývoj pri zabezpečení udržateľnosti. Štrukturálne fondy majú podporiť reformu a budovanie kapacít hlavne v konvergenčných regiónoch, aby sa zabezpečil prístup k službám. Je potrebné vykonávať všeobecné politiky a politiky pre socio-ekonomické skupiny.

Zvyšuje sa dopyt po službách dlhodobej starostlivosti hlavne kvôli zvýšeniu obdobia, ktorého sa ľudia dožívajú a invalidity a závislosti. V súčasnosti je nedostatok takejto dlhodobej starostlivosti. Štáty sa snažia dosiahnuť zabezpečenie financovania tejto starostlivosti. Národné správy ukázali, že závislá osoba uprednostňuje alternatívnu oproti inštitucionálnej starostlivosti. Je potrebná silnejšia koordinácia medzi zdravotnou starostlivosťou a sociálnymi službami. Rovnako dôležitá je aj téma pracovníkov v tejto dlhodobej starostlivosti. Hlavne v krajinách, kde je takýchto pracovníkov nedostatok, môže pomôcť ESF.

OMC bude aj naďalej budovať na téme detskej chudoby (správa Podskupiny pre indikátory) posilňovaním všeobecných sociálnych cieľov. OMC sa bude venovať aj ostatným témam. Je to dôležitý nástroj vo všeobecnom porozumení priorít sociálnych politík. OMC by bola efektívnejšia pri propagovaní dobrej praxe a pri monitorovaní procese.

3.20.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

V rámci EÚ bola dňa 21. februára 2007 prijatá Európskou komisiou nová Stratégia Spoločenstva v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2007 – 2012 s titulom: Zlepšenie kvality a produktivity práce: stratégia Spoločenstva v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci na obdobie rokov 2007 – 2012.

Samotná stratégia má ambiciózne ciele. Jedným z nich v nej je znížiť celkovú mieru výskytu pracovných úrazov o 25 % do roku 2012 v EÚ-27 prostredníctvom zlepšenia ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, čím sa výrazne prispeje k úspechu stratégie rastu a zamestnanosti.

V záujme dosiahnutia tohto ambiciózneho cieľa Komisia navrhla nasledovné kroky, a to najmä zaručiť správne uplatňovanie právnych predpisov EÚ, podporovať malé a stredné podniky pri implementácii platných právnych predpisov, prispôsobiť právny rámec vývoju sféry práce a zjednodušiť ho, najmä so zreteľom na malé a stredné podniky, podporiť rozvoj a uplatňovanie vnútroštátnych stratégií, podporiť zmeny v správaní u pracovníkov, ako aj zdraviu prospešné prístupy u zamestnávateľov, vypracovať metódy na identifikáciu a hodnotenie nových potenciálnych rizík, zlepšiť monitorovanie dosiahnutého pokroku a podporiť zdravie a bezpečnosť v celosvetovom meradle. Efektívna implementácia *acquis communautaire* je nevyhnutná na zabezpečenie ochrany života a zdravia pracovníkov, ako aj na zavedenie rovnosti všetkých podnikov činných na veľkom európskom trhu.

K novej stratégii Spoločenstva o zdraví a bezpečnosti pri práci 2007-2012 bolo prijaté aj uznesenie Rady EÚ (na Rade EPSCO v dňoch 30. – 31. 5. 2007) a takisto aj rezolúcia Európskeho parlamentu (dňa 15. 1. 2008).

Slovenská republika vykonávajúc stratégiu Spoločenstva prijal svoja vlastnú vnútroštátnu stratégiu dňa 20. 2. 2008 s názvom: koncepcia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2008 až 2012

Dňa 20. júna 2007 bola prijatá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/30/ES z 20. júna 2007, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 89/391/EHS, jej samostatné smernice, ako aj smernice Rady 83/477/EHS, 91/383/EHS, 92/29/EHS a 94/33/ES s cieľom zjednodušiť a zracionalizovať správy o vykonávaní v praxi.

Cieľom smernice je zjednodušiť a zracionalizovať ustanovenia smerníc Spoločenstva týkajúcich sa ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov pri práci, ktoré pre členské štáty a Komisiu ustanovujú povinnosť vypracovávať správy o ich implementácii v praxi.

V smernici sa zjednodušuje povinnosť členských štátov predkladať správu o implementácii smerníc v praxi (každých 5 rokov) a povinnosť Komisie vypracovať správu na základe národných správ, keďže sa v ňom harmonizuje periodicita vypracovávaní správ a ich predkladania Komisii, a ustanovuje jediná správa o implementácii v praxi, ktorá bude zahŕňať všeobecnú časť a osobitné kapitoly pre každú príslušnú smernicu.

Dňa 26. 10. 2007 Komisia zverejnila svoj návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení smernica 2004/40/ES o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách týkajúcich sa vystavenia pracovníkov rizikám vyplývajúcim z fyzikálnych činidiel (elektromagnetické polia).

Podstatnou náležitosťou predmetného návrhu smernice je posun konečného termínu transpozície požiadaviek smernice do vnútroštátnej legislatívy členských štátov z 30. apríla 2008 na 30. apríla 2012.

Hlavným dôvodom na predĺženie transpozičnej lehoty je nedostatok vedeckých dôkazov na meranie MRI žiarenia (t.j. magnetic resonance imaging).

Slovenská republika má smernicu 2004/40/ES ako jeden z mála ČŠ EÚ transponovanú v nariadení vlády SR č. 329/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou elektromagnetickému poľu.

Komisia zaznamenala ohlasy, že napĺňanie tejto smernice môže znamenať bariéry pre efektívne poskytovanie zdravotnej starostlivosti a realizáciu výskumu, t.j. napr. pri používaní zariadení na báze magnetickej rezonancie. Komisia plánuje prípad ďalej preskúmať, pričom bude čakať aj na výsledky štúdie vykonávanej zo strany zdravotných zariadení v UK a Austrálii. Okrem toho Komisia predložila požiadavku na uskutočnenie svojej vlastnej nezávislej štúdie v úzkej spolupráci s používateľmi a výrobcami zariadení implikujúcich MRI žiarenie (stalo sa tak v júli 2007).

Európsky parlament nepredložil k návrhu KOM vo svojom prvom čítaní žiadne pripomienky. Zasadnutie Coreperu I dňa 2. 4. 2008 návrh smernice schválilo a odporučilo Rade prijať smernicu ako bod A na jej nasledujúcom zasadnutí.

Komisia ďalej navrhuje kodifikovať smernicu Rady 89/655/EHS o minimálnych požiadavkách na bezpečnosť a ochranu zdravia pri používaní pracovných prostriedkov pracovníkmi pri práci v znení smerníc 95/63/ES a 2001/45/ES.

Kodifikovaný návrh smernice Komisia prezentovala dňa 29. 2. 2008 vo svojom oznámení.

V rámci poradného výboru Komisie pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sa vytvorili nové pracovné skupiny, a to pracovná skupina pre stavebníctvo (SR má riadne členstvo v tejto skupine), pre rybolov, poľnohospodárstvo a lesníctvo. Ich mandát bol prijatý v novembri 2007.

V rámci Komisie sa rozvíja medzinárodná spolupráca, a to najmä ide o spoluprácu s Čínou. Po podpísaní memoranda porozumenia, ktoré by malo zahŕňať aj záležitosti bezpečnosti

a ochrany zdravia pri práci (obsahom je aj spolupráca s Čínou v otázkach baníctva a iného ťažobného priemyslu) by sa mala nadviazať spolupráca s Japonskom, krajinami južnej Ameriky a susediacimi krajinami s EÚ.

Návrh odporúčaní

Pokračovať v riešení zamestnanosti najmä v rámci národného reformného programu 2006-8. Pri tvorbe legislatívy EÚ naďalej presadzovať ustanovenia podporujúce flexibilitu trhu práce.

3.21 Životné prostredie

Životné prostredie, je stavebným pilierom trvalo udržateľného rozvoja, ako aj poľnohospodárstva, a v dlhodobom horizonte aj sociálnych záležitostí.

Na vnútroštátnej úrovni je Koordinácia politiky SR k EÚ pre oblasť životného prostredia prostredie v gescii Ministerstva životného prostredia SR. Rezortná koordináčna skupina pre životné prostredie (ďalej „RKS-ŽP“) naďalej zabezpečovala svoju prvostupňovú koordináčnu úlohu. Zasadnutia RKS ŽP sa konali pravidelne v pondelok, v zmysle programu zasadnutí pracovných skupín Rady EÚ. V sledovanom období sa uskutočnilo 15 stretnutí RKS ŽP, ktorá schvaľovala pozície na rokovania pracovných skupín Rady EÚ pre životné prostredie, vyjadrovala sa k návrhom inštrukcií pripravovaných pre Komisiu pre záležitosti EÚ 1 ako aj návrhu mandátu pre zastupovanie Slovenska na úrovni Rady EÚ pre životné prostredie. V rámci RKS boli diskutované a riešené otázky a problémy aj s nadrezortnou pôsobnosťou: prípravy podkladov a predbežných stanovísk na rokovanie Výboru pre európske záležitosti NR SR, koordinácia konaní o porušení Zmluvy o založení ES a pod, reportingové povinnosti voči Európskej komisii, problémy pri preklade dokumentov, korigendá platných legislatívnych predpisov, tlmočenie v pracovných skupinách rady. Príprava a schvaľovanie pozícií na rokovania COREPERu boli v oblasti životného prostredia zabezpečované prostredníctvom účasti zástupcu MŽP SR na zasadnutiach Komisie pre záležitosti EÚ 1. Zároveň sa uskutočnili aj neformálne stretnutia k riešeniu konkrétnych problémových okruhov, resp. operatívnych problémov, v období medzi jednotlivými formálnymi rokovaniami RKS. Na expertnej úrovni boli konzultované: Zväz priemyslu Slovenska, zástupcovia leteckej dopravy, Združenie automobilového priemyslu, Zväz chemického a petrochemického priemyslu, Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku, Slovenská technická univerzita, ...

Na úrovni EÚ je najvyšším rozhodovacím orgánom pre prijímanie legislatívnych aktov a politických dokumentov v oblasti životného prostredia - Rada EÚ pre životné prostredie (RŽP), členom za SR je minister životného prostredia. Okrem pravidelných zasadnutí predsedníctvo zvyčajne organizuje aj tzv. neformálnu RŽP vo svojej krajine. V sledovanom období sa konalo celkovo 5 zasadnutí z toho 4 formálne (27. júna a 30. októbra v Luxemburgu a 20. 12 2007 a 3.3.2008 v Bruseli, v rámci ktorých boli obhajované pozície Slovenska najmä v oblasti zmeny klímy, ktoré sú vysokou prioritou nielen EÚ, ale aj Slovenska pre súčasné obdobie).

V oblasti životného prostredia pracujú 2 pracovné skupiny Rady (Pracovná skupina pre životné prostredie – tematicky zameraná na vnútorné environmentálne politiky a Pracovná skupina pre medzinárodné aspekty životného prostredia – zameraná na externé environmentálne politiky a koordináciu stanovísk členských krajín pred vyjednávaním o medzinárodných dohovoroch v oblasti životného prostredia). Zástupcovia rezortu životného

prostredia, ako aj prizvaní odborníci z iných rezortov (MH SR, ÚGKK SR, MZ SR – CCHLP, ÚVZ SR, MP SR, MDPT SR) sa pravidelne zúčastňovali zasadnutí pracovných skupín Rady EÚ.

MŽP SR pravidelne organizovalo stretnutie zástupcov veľvyslanectiev ČK EÚ s ministrom životného prostredia SR pred formálnymi rokovaniami Environmentálnej Rady EÚ. Cieľom brífingov je informovať ČK o pozíciách SR k prerokovávaným témam, ako aj získať zásadné informácie o postojoch ostatných ČK pred každým rokaním Rady EÚ.

Zájmy SR boli presadzovane vďaka aktívnej účasti zástupcov rezortu na zasadnutí jednotlivých formáciách Rady EÚ pre ŽP najmä Rady ministrov životného prostredia.

Od mája 2007 sa uskutočnilo 5 zasadnutí Rady ministrov životného prostredia, z toho 4 formálne; 27. júna a 30. októbra v Luxemburgu a 20. 12 2007 v Bruseli, v rámci ktorých boli obhajované pozície Slovenska najmä v oblasti zmeny klímy, ktoré sú vysokou prioritou nielen EÚ, ale aj Slovenska pre súčasné obdobie. Slovensko podporilo ambiciózne ciele na zníženie emisií skleníkových plynov, avšak vyjadrilo obavy z postupu, akým sa EÚ rozhodla pristúpiť k prijatiu týchto záväzkov. Podľa SK by prijatiu spoločného záväzku mala predchádzať hlboká diskusia a dosiahnutie vnútornej dohody medzi jednotlivými ČŠ o ich podiele zodpovednosti. V rámci problematiky zníženia emisií CO₂ z osobných automobilov Slovensko obhajovalo názor, že je potrebné mať na pamäti možné dopady tohto procesu na správanie sa motoristickej verejnosti, najmä vo vzťahu ku kúpyschopnosti obyvateľstva. Zvýšenie ceny motorových vozidiel kvôli zníženiu emisií CO₂ sa premietne do starnutia existujúceho vozidlového parku, ktorého ekologická úroveň niekoľkonásobne zaostáva za súčasne platnými limitmi emisií.

V r. 2008 sa zatiaľ uskutočnilo jedno neformálne a jedno formálne stretnutie Rady ministrov životného prostredia dňa 3.3.2008 v Bruseli. Jedným z hlavných bodov rokovania bol príspevok Rady pre životné prostredie na jarné zasadnutie Európskej rady, ktorý reflektuje aktuálne priority Spoločenstva, t.j. zmena klímy a energetika, zastavenie straty biodiverzity, environmentálne technológie, trvalo udržateľná výroba a spotreba a lepšia regulácia. Slovensko spolu s ďalšími novými členskými štátmi EÚ presadzovalo zahrnutie aspektu ekonomickej konvergencie pri delení redukčných záväzkov v oblasti zmeny klímy. Slovensko presadilo do záverečného textu aj zmienku o iných metódach uskladnenia CO₂, konkrétne chemickú sekvestráciu. Kľúčovou témou súčasného obdobia je klimaticko-energetický balíček. Dňa 23.januára 2008 Európska komisia oficiálne prezentovala tento balíček, ktorý obsahuje súbor nástrojov pre plnenie cieľov EÚ v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov a zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov energie (OZE) do roku 2020. Integrovaný klimaticko-energetický balíček je zásadným, komplexným a veľmi ambicióznym riešením, ktoré bude významným spôsobom predurčovať ekonomický vývoj na úrovni členských krajín na najbližších 15 a viac rokov. Balíček má aj významný politický rozmer s medzinárodným dosahom, najmä v rámci prebiehajúcej diskusie k post-Kyoto režimu a vo väzbe na pozíciu EÚ ako svetového lídra v environmentálnej oblasti.

Súčasťou klimaticko-energetického balíčka sú 4 legislatívne návrhy:

- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, COM(2008) 16-final, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť a rozšíriť systém Spoločenstva na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov;

- Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, COM(2008) 17-final, o úsilí členských štátov znížiť emisie skleníkových plynov s cieľom splniť záväzky Spoločenstva týkajúce sa zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2020;
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o geologickom ukladaní oxidu uhličitého, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 85/337/EHS, 96/61/ES, smernice 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a nariadenie (ES) č. 1013/2006 v rámci Spoločenstva, COM(2008)18;
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, COM(2008) 19-final, o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov;

Komplexný balík EK obsahuje aj nové pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci, analýzy vplyvu pre jednotlivé legislatívne návrhy a súhrnnú analýzu vplyvu.

Slovensko považuje za veľmi dôležité prijatie legislatívy na minimalizáciu odlivu priemyslu a rozšírenie možností flexibility pri plnení cieľov na národnej úrovni. Široko diskutovanou témou v rámci balíčka je aj geologické ukládanie CO₂. Slovensko zaujalo aktívny prístup a presadzuje rozšírenie rozsahu smernice o ďalší spôsob zachytávania CO₂, tzv. chemickou sekvestráciou. Výsledky diskusie k balíčku sa premietnu do ďalších rokovaní o 4 legislatívnych návrhoch s cieľom dosiahnuť dohodu do konca roka 2008. Rada viedla aj diskusiu o smerovaní k návrhu nariadenia o znižovaní emisií CO₂ z áut. Z pohľadu Slovenska je nevyhnutné, aby prijaté opatrenia boli efektívne, aby neohrozili konkurencieschopnosť európskeho automobilového priemyslu a mali by byť neutrálne z hľadiska dopadu na výrobcov rozdielnych kategórií vozidiel. Zároveň by sa nemala zásadnejším spôsobom zhoršiť cenová dostupnosť nových automobilov, čo môže mať dopad na obnovu vozového parku. Výsledky diskusie sa premietnu do ďalších rokovaní. Ambíciou je dosiahnuť dohodu v druhom polroku 2008.

Najviac diskutovaným témam z oblasti ochrany životného prostredia v sledovanom období - problematike klimatických zmien a tzv. klimaticko-energetickému balíčku boli venované aj závery Rady ministrov životného prostredia členských krajín EÚ, ktoré spolu s relevantnými časťami boli premietnuté aj do návrhu záverov pre jarné zasadnutie Európskej rady. Príspevok Rady pre životné prostredie na jarné zasadnutie Európskej rady v dňoch 13. a 14. marca 2008 sa zameriaval na aktuálne priority Spoločenstva v oblasti životného prostredia t.j. zmenu klímy a energetiku, zastavenie straty biodiverzity, environmentálne technológie, trvalo udržateľnú výrobu a spotrebu a lepšiu reguláciu.

Za sledované obdobie boli prijaté nasledovné právne akty EÚ :

- Návrh nariadenia Rady na doplnenie Prílohy č. V nariadenia (ES) č. 850/2004 o perzistentných organických látkach (POPs) a o zmene smernice 79/117/EHS (číslo10458/06 zo 16.6.2006). Nariadenie bolo formálne prijaté Radou 23.7.2007.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/51/ES z 25. septembra 2007 , ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 76/769/EHS v súvislosti s obmedzeniami uvádzania na trh určitých meracích prístrojov obsahujúcich ortuť bola prijatá EP a Radou 25.9.2007 a publikovaná vo vestníku č. 2007/09
- Smernica 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík bola prijatá EP a Radou 23.10.2007.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/12/ES z 11. marca 2008 , ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch a použitých batériách

- a akumulátoroch, pokiaľ ide o vykonávacie právomoci prenesené na Komisiu bola prijatá EP a Radou 11.3.2008 a zverejnený vo Vestníku č. 2008/76
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/31/ES z 11. marca 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/8/ES o uvádzaní biocídnych výrobkov na trh, pokiaľ ide o vykonávacie právomoci prenesené na Komisiu bola prijatá EP a Radou 11.3.2008 a zverejnený vo Vestníku č. 2008/81
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/32/ES z 11. marca 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva, pokiaľ ide o vykonávacie právomoci prenesené na Komisiu. Smernica bola prijatá EP a Radou 11.3.2008 a publikovaná vo Vestníku č. 2008/81
 - Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2008/33/ES z 11. marca 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2000/53/ES o vozidlách po dobe životnosti, pokiaľ ide o vykonávacie právomoci prenesené na Komisiu bola prijatá EP a Radou 11.3.2008 a zverejnený vo Vestníku č. 2008/81
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/34/ES z 11. marca 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2002/96/ES o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ), pokiaľ ide o vykonávacie právomoci prenesené na Komisiu bola prijatá EP a Radou 11.3.2008 a zverejnený vo Vestníku L 2008/81
 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/35/ES ktorou sa mení sa dopĺňa smernica 2002/95/ES o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach s ohľadom na vykonávacie právomoci udelené Komisii. Smernica bola prijatá EP a Radou 11.3.2008 a uverejnená vo Vestníku č. 2008/81.
 - V sledovanom období pokračoval v oblasti životného prostredia proces transpozície a zabezpečovania implementácie platných legislatívnych aktov EÚ v oblasti životného prostredia. Boli prijaté viaceré právne akty, novely zákonov a vykonávacie predpisy za účelom transpozície *acquis*. Za významné z hľadiska napĺňania záväzkov SR voči EÚ považujeme najmä prijatie 14-tich vyhlášok Ministerstva životného prostredia ktorými boli vyhlásené Chránené vtáčie územia, za neprijatie ktorých by nám boli hrozili konania za porušenie Zmluvy EÚ podľa článku 226.

Využívanie fondov - možnosť čerpania prostriedkov z fondov EU

Vstupom do EÚ získala Slovenská republika *možnosť čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu* v oblasti životného prostredia, pričom finančná podpora bola v sledovanom období prioritne zameraná na zabezpečenie plnenia záväzkov SR prijatých počas prístupových rokovaní, ktoré boli premietnuté aj do Zmluvy o prístupí k Európskej únii. Konkrétne ide o záväzky vyplývajúce z prechodných období, ktoré boli prijaté pre SR v oblasti životného prostredia.

Najvýznamnejšou udalosťou roka z hľadiska *čerpania prostriedkov z fondov EU* bolo dňa 8.11.2007 schválenie Operačného programu Životné prostredie, ktorý predstavuje základný programový dokument pre čerpanie pomoci zo Kohézneho fondu a štrukturálnych fondov EÚ pre sektor životného prostredia v programovom období 2007 – 2013. (Rozhodnutím Európskej Komisie - K(2007)5500)

Globálny cieľ programu je Zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR

v zmysle predpisov EÚ a SR a posilnenie environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja.

Zahraničné zdroje financovania predstavujú: Kohézny fond (ďalej iba „KF“) a Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej iba „ERDF“)

S výnimkou prioritných osí 3 a 5 je oprávneným územím pre všetky prioritné osi celé územie Slovenska. Pre prioritné osi 3 a 5 nakoľko sú spolufinancované z ERDF je oprávneným územím celé územie Slovenska s výnimkou Bratislavského kraja.

Operačné programy cieľa Európska územná spolupráca – nadnárodná spolupráca (2007 - 2013)

Slovenská republika je v rámci cieľa Európska územná spolupráca zapojená do **dvoch programov nadnárodnej spolupráce**, ktorými sú:

- **Operačný program Stredná Európa** - zahŕňa územie alebo časť územia **9 krajín**, a to ôsmich členských štátov EÚ (Nemecko, Rakúsko, Taliansko, Poľsko, ČR, SR, Maďarsko a Slovinsko) a západnú pohraničnú oblasť Ukrajiny;
- **Operačný program Juhovýchodná Európa** - zahŕňa územie alebo časť územia **17 krajín**, a to ôsmich členských štátov EÚ (Rakúsko, Taliansko, Grécko, Bulharsko, Rumunsko, SR, Maďarsko a Slovinsko), Albánska, Bosny a Hercegoviny, Chorvátska, Macedónska, Srbska, Čiernej hory, Moldavska a časť územia Ukrajiny, ako aj Turecka.

V prípade oboch programov nadnárodnej spolupráce je oprávneným územím celé územie SR. **Celková finančná alokácia pre SR** pre oba programy nadnárodnej spolupráce na obdobie 2007 - 2013 predstavuje **19,793 milióna EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja**, t.j. pre každý z programov **9,896 milióna EUR**. Uvedená alokácia pre SR má indikatívny charakter (predstavuje „príspevok“ SR do celkového rozpočtu programu), keďže rozpočet je v rámci programov nadnárodnej spolupráce vytvorený pre program ako celok (v členení podľa jednotlivých prioritných osí, a nie podľa členských štátov), bez rozlíšenia alokácií pre jednotlivé štáty.

Stav programových dokumentov

Vláda SR schválila uznesením č. 592 zo 4. júla 2007 návrhy oboch operačných programov – OP Stredná Európa a OP Juhovýchodná Európa.

Oba operačné programy, do ktorých je SR zapojená v rámci cieľa Európska územná spolupráca – nadnárodná spolupráca, boli v decembri 2007 schválené Európskou komisiou, a to:

- **OP Stredná Európa** - Rozhodnutím komisie K(2007) 5817 z **03. 12. 2007**, ktorým sa prijíma operačný program „Central Europe“
- **OP Juhovýchodná Európa** – Rozhodnutím komisie K(2007) 6590 z **20. 12. 2007**, ktorým sa prijíma operačný program „South East Europe“

V rámci OP Stredná Európa boli vypracované aj ďalšie riadiace dokumenty – príručka pre žiadateľa („Application Manual“), projektová žiadosť („Application Form“) a pravidlá pre poskytovanie štátnej pomoci (štátna pomoc bude v rámci prvej výzvy na predkladanie projektov poskytovaná podľa pravidla „de minimis“).

V rámci OP Juhovýchodná Európa proces prípravy riadiacich dokumentov ešte stále prebieha.

Okrem vyššie uvedených dokumentov bude vypracovaný ešte implementačný manuál a manuál technickej pomoci.

V rámci oboch programov nadnárodnej spolupráce sú podporované predovšetkým projekty neinvestičného charakteru, najmä:

- spoločné nadnárodné stratégie, štúdie a plánovanie aktivity;
- vytváranie a uplatňovanie spoločných nástrojov rozvoja (spoločných riešení v oblasti inovácií, ochrany životného prostredia, predchádzania environmentálnym rizikám, využívania obnoviteľných zdrojov energie, rozvoja dopravy a informačno-komunikačných technológií, rozvoja regiónov);
- vytváranie spoločných štruktúr riadenia a uplatňovanie spoločných postupov riadenia,
- pilotné činnosti, pilotné a demonštratívne projekty s nadnárodným rozmerom (ak sú založené na nadnárodných koncepciách alebo stratégiách);
- prípravné štúdie pre realizáciu investícií nadnárodného charakteru (napr. dopravných sietí) – štúdie uskutočniteľnosti, štúdie vplyvov na životné prostredie);
- v rámci ktorých je zároveň možné aj financovanie investícií malého rozsahu (napr. informačné a inovačné centrá nadnárodného významu) alebo pilotného charakteru.
- Oprávnenými žiadateľmi/projektovými partnermi sú subjekty verejného sektora (orgány štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, rozpočtové a príspevkové organizácie vrátane vysokých škôl a výskumných inštitúcií), ako aj súkromného sektora (vrátane združení, rozvojových agentúr, neziskových organizácií, podnikateľských subjektov).
- Miera spolufinancovania z ERDF pre projektových partnerov zo SR predstavuje 85 % celkových oprávnených výdavkov.

Informačné aktivity

Dňa 18. marca 2008 sa v rámci 1. výzvy na predkladanie projektov uskutočnil Národný informačný deň programu nadnárodnej spolupráce Stredná Európa. Informačného dňa sa zúčastnilo cca 80 zástupcov potenciálnych projektových partnerov, orgánov štátnej správy, miestnej samosprávy, MVO, ako aj zástupca Spoločného technického sekretariátu vo Viedni.

LIFE+

Úlohou LIFE + je poskytovať špecifickú podporu tvorbe a implementácii environmentálnej politiky a legislatívy Spoločenstva v oblasti životného prostredia, predovšetkým cieľov 6. akčného environmentálneho programu a z neho vyplývajúcich tematických stratégií a projektov s európskou pridanou hodnotou.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 614/2007 o finančnom nástroji pre životné prostredie (LIFE +) nadobudlo platnosť dňa 23. mája 2007, následne EK vyhlásila výzvu na predkladanie projektov dňa 15.9.2007. Ročná indikatívna alokácia z rozpočtu pre LIFE + pre Slovensko na výzvu v roku 2007 je 2, 857 mil. EUR.

Projekty boli podľa harmonogramu najprv predložené na MŽP SR dňa 30.11.2007 a potom boli do 15.1.2008 odoslané so stanoviskom MŽP SR do EK. Celkovo bolo prijatých a aj do EK predložených 8 projektov s celkovými nákladmi 12 831 212 EUR a s požadovanou výškou príspevku 6 280 039 EUR.

V súčasnosti EK podané projekty vyhodnocuje. Konečné stanovisko, ktoré projekty budú financované z nástroja LIFE+, z výzvy za rok 2007, bude prijaté v júli 2008 na zasadnutí Výboru LIFE+.

Návrh odporúčaní

Rezort ŽP úzko spolupracuje so zástupcami NR SR; pracovníci NR SR sú pravidelne prizývaní k účasti na rokovaníach Rezortnej koordinačnej skupiny ŽP, ako aj k rokovaniam komisie EU 1 na MZV SR, kde sú pravidelne informovaní o všetkých stanoviskách SR pripravovaných na rokovania v inštitúciách EÚ. Rezort ŽP plní ustanovenia ústavného zákona 379/2004Z.z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie a dodržiava stanovené lehoty na predkladanie dokumentov, čím prispieva k efektívnemu presadzovaniu záujmov Slovenska v Európskej únii.

V zmysle zákona NR SR č.253/2005 Z.z. o rokovanom poriadku NR SR v znení neskorších predpisov vyplýva povinnosť predkladať VEZ NR SR predbežné stanovisko k legislatívnemu návrhu EK do 3 týždňov po jeho obdržaní, čo v reáli predstavuje veľmi krátke obdobie na jeho prerokovanie v orgánoch vedenia rezortu a vypracovanie predovšetkým v prípadoch, keď na vypracovanie predbežného stanoviska je potrebné osloviť viaceré dotknuté orgány, prípadne rezorty, alebo dokonca rokovať o gestorstve k určitému legislatívnemu aktu, čo často zaberie celé stanovené obdobie 3 týždňov; návrhy stanovisk na rokovanie Rady EÚ v dostatočnom časovom predstihu. Ak k termínu rokovania VEZ pripočítame „dostatočný časový predstih“, rezort by mal predkladať predmetné stanoviská dva týždne pred samotným rokovaním príslušnej formácie Rady EÚ. Pravidlom býva, že dokumenty sú upravované v nadväznosti na rokovania COREPERu, ktorého zasadnutia sa konajú spravidla týždeň pred samotným rokovaním Rady EÚ. Z toho titulu, nie je možné „v dostatočnom časovom predstihu“ informovať VEZ NR SR o záverečných stanoviskách, ktoré sú upravované v zmysle aktuálnych dokumentov predkladaných sekretariátom Rady EÚ často krát aj deň pred samotným rokovaním Rady EÚ.

V zmysle vyššie uvedeného, považujeme za potrebné snažiť sa o doriešenie týchto procesných nedostatkov tak, aby sa vytvoril dostatočný priestor pre prípravu kvalifikovaných stanovisk, bez ktorých je veľmi problematické v dostatočnej miere obhajovať záujmy Slovenska na úrovni EÚ. Na základe získaných skúseností jednotlivých rezortov je potrebné v dostatočnej miere, rozsahu a čase aktualizovať Revidovaný mechanizmus tvorby stanovisk k návrhom aktov schvaľovaných Radou Európskej únie v podmienkach Slovenskej republiky“, schválený uznesením vlády SR č. 884 zo dňa 17.10.2007, tak aby sme dosiahli optimálny spôsob prípravy, predkladania a schvaľovania stanovisk SR, ktorý je porovnateľný s ostatným členskými krajinami EÚ a aj týmto spôsobom prispeli k dôraznejšiemu presadzovaniu záujmov Slovenska v rámci jednotlivých inštitúcií EÚ.

MŽP SR vidí potrebu v doriešení problematiky zverejňovania dokumentov EÚ. V súčasnosti chýba dokument, ktorý by uvedenú problematiku komplexne riešil. Predmetom rokovaní formácii Rady EÚ sú často dokumenty, ktoré obsahujú akronym „LIMITE“, nakoľko obsahujú pozície členských štátov. Uvedené dokumenty nie sú zverejniteľné, z čoho vyplýva problém s ich odstupovaním napr. tretím stranám so žiadosťou o stanovisko (napr. priemysel). *Na predmetné dokumenty je potrebné aplikovať aj článok 4 ods. 3, článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, ktoré je priamo uplatniteľným právnym predpisom aj v Slovenskej republike.*

3.22 Štatistika

Na úrovni Rady sa experti Štatistického úradu SR pravidelne zúčastňujú na zasadnutiach Pracovnej skupiny pre štatistiku (STATIS).

ŠÚ SR nie je stálym členom Komisie pre európske záležitosti 1 a 2; v prípade potreby sa však zúčastňuje na jej zasadnutiach a predkladá inštrukcie pre COREPER 1 a 2.

Štatistický úrad SR zabezpečuje vnútroštátnu koordináciu príprav na rokovania v oblasti štatistiky v rámci EÚ. Od 1.11. 2007 bola zriadená rezortná koordinačná skupina (RKS), ktorá zasadá spravidla pred rokovaniami pracovnej skupiny Rady. RKS schvaľuje pozičné dokumenty k pripravovaným legislatívnym aktom EÚ. V prípadoch, kedy je potrebné získať stanovisko iných rezortov, na rokovanie RKS sú prizývaní externí členovia z príslušného rezortu.

Expertí Štatistického úradu SR sa podieľali na procese schvaľovania legislatívnych aktov EÚ v oblasti štatistiky. Pravidelne sa zúčastňovali zasadnutí pracovnej skupiny STATIS, kde presadzovali záujmy Slovenskej republiky a národného štatistického systému SR. V sledovanom období sa uskutočnilo 18 zasadnutí tejto pracovnej skupiny.

ŠÚ SR sa permanentne zapájal do procesu tvorby európskej legislatívy už v počiatočnej fáze jej prípravy formou účasti na zasadnutiach pracovných skupín Komisie (Eurostatu). Ďalšou formou je členstvo predsedníčky úradu vo Výbore pre štatistické programy (SPC), ktorý je zodpovedný za tvorbu stratégie v oblasti štatistiky a posudzuje legislatívne návrhy predkladané Komisiou.

V roku 2007 bolo **schválených celkom 25 legislatívnych aktov**, z toho 6 nariadení Rady a Európskeho parlamentu, 1 rozhodnutie Rady a Európskeho parlamentu a 18 nariadení Komisie (zoznam v prílohe 1)

V procese schvaľovania sa ku koncu roka v rôznom štádiu rozpracovania nachádzalo 18 návrhov nariadení. Jedným z najvýznamnejších je návrh **Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o európskej štatistike**, ktorého cieľom je revidovať existujúci právny rámec upravujúci tvorbu štatistiky na európskej úrovni. Hybnou silou tejto revízie sú zmeny v spoločnosti a potreba jasnejšie definovať úlohu Európskeho štatistického systému.

Pokračovala implementácia Európskeho kódexu štatistických postupov (Code of Practice), najvýznamnejšieho dokumentu nelegislatívneho charakteru v oblasti štatistiky.

Na zavedenie novej európskej legislatívy Štatistický úrad v roku 2007 využil 18 grantových a 5 iných projektov určených pre členské štáty EÚ. Táto forma asistencie významne podporuje včasnú a dôslednú implementáciu nových legislatívnych aktov a napomáha zvyšovaniu kvality požadovaných štatistických informácií.

11. decembra 2007 bolo prijaté Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1578/2007/ES o štatistickom programe Spoločenstva na roky 2008 až 2012, ktoré zavádza rozsiahly strategický program pre oficiálnu štatistiku Spoločenstva. Týka sa tvorby a poskytovania produktov a služieb používateľom, zlepšenia kvality štatistiky a ďalšieho rozvoja Európskeho štatistického systému. Hoci sa oficiálna štatistika používa na podporu takmer všetkých politík Spoločenstva, program je zameraný na nasledujúce politické priority:

prosperita, konkurencieschopnosť a hospodársky rast, solidarita, hospodárska a sociálna súdržnosť a trvalo udržateľný rozvoj, bezpečnosť a ďalšie rozširovanie Európskej únie. Cieľom je poskytovať štatistické údaje dostatočnej kvality (t. j. relevantné, presné, včasné, časovo presné, dostupné, jasné, porovnateľné a súdržné) a tým účinne podporiť politiky Spoločenstva.

Program sa implementuje pomocou ročných pracovných programov, ktoré poskytujú podrobnejšie pracovné ciele na každý rok a pomocou osobitných právnych predpisov pre hlavné činnosti.

Návrh odporúčaní

Štatistický úrad SR odporúča naďalej venovať pozornosť implementácii Európskeho kódexu štatistických postupov v rámci celého národného štatistického systému, t. z. všetkých rezortov, ktoré sa podieľajú na tvorbe štatistiky v Slovenskej republike.

4. Závěry

Súhrnná správa podáva obraz o štvrtom roku členstva Slovenskej republiky v Európskej únii z rôznych aspektov, vplyvov a dosahov. Správa je členená na kapitoly, pričom ich rozdelenie vychádza v prvom rade zo zaužívanej agendy Európskej únie. Správa o štvrtom roku členstva Slovenskej republiky v Európskej únii definovala nové výzvy do nadchádzajúceho obdobia v nasledovných oblastiach:

Lisabonská stratégia:

- Z hodnotiacej správy EK reagujúcej na implementačnú správu SR vyplýva potreba ďalších opatrení, ktorými by sa zvýšili výdavky na výskum, vývoj a vzdelávanie, zaviedli stratégie v mikroekonomickej oblasti, riešila sa dlhodobá nezamestnanosť a ukončila reforma vzdelávania a odbornej prípravy.
- Oblasť politiky v národnom programe reforiem, v ktorých je potrebné riešiť výzvy s najvyššou prioritou, sú: zvýšenie výdavkov na vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie, zlepšenie regulačného prostredia, riešenie dlhodobej nezamestnanosti, dokončenie reformy systému vzdelávania a odbornej prípravy a zvýšenie jeho kvality v súlade s potrebami trhu práce. Na základe uvedeného Európska komisia špecifikovala pre Slovensko tieto tri odporúčania:
 1. Prerozdeliť zdroje na vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie a včas zaviesť konzistentnú stratégiu pre výskum, vývoj a inovácie s osobitným zameraním na inštitucionálnu reformu vo verejnom výskumnom sektore a na výrazné zlepšenie spolupráce medzi podnikmi a výskumom.
 2. Zlepšiť regulačné prostredie, najmä implementáciou ucelenej stratégie lepšej regulácie, ktorá zahŕňa posudzovanie vplyvov a zjednodušenie platných právnych predpisov.
 3. V rámci integrovaného prístupu flexiistoty zabezpečiť zavedenie stratégie celoživotného vzdelávania, ktorá sa zaoberá potrebami trhu práce, dokončiť reformy základného, stredného a vysokoškolského vzdelávania s cieľom zlepšiť úroveň kvalifikácie a odbornej prípravy a zlepšiť prístup k zamestnaniu, najmä pre dlhodobo nezamestnaných a ohrozené skupiny.

Colná správa :

- zabezpečiť plnenie úloh vyplývajúcich z Dohovoru Neapol II (v rámci činnosti pracovnej skupiny pre colnú spoluprácu),
- na národnej úrovni zabezpečiť legislatívne zmeny, ktoré zvýšia kompetencie colných orgánov v oblasti vyšetrovania trestných činov v prípade porušovania colných alebo daňových predpisov, porušovania práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru a v boji proti nezákonnému dovozu drog, vojenského materiálu a tovaru dvojakého použitia.

Dane a účtovníctvo :

- sledovať vývoj v súvislosti s problematikou koordinácie systémov priamych daní v členských štátoch EÚ a venovať pozornosť rokovaniam o projekte Spoločného konsolidovaného základu dane spoločností v rámci EÚ,

- v oblasti nepriamych daní sledovať vývoj jednotlivých návrhov a po schválení zabezpečiť ich transpozíciu do národnej legislatívy.

Doprava :

- aktívne sa podieľať na tvorbe európskej legislatívy v oblasti dopravy, pokračovať v implementácii právnych predpisov Spoločenstva a sledovať významné komunitárne programy,
- odstrániť transpozičný deficit,
- vytvoriť dostatočné administratívne kapacity na zabezpečenie uvedených úloh.

Telekomunikácie :

- pokračovať v implementácii právnych predpisov Spoločenstva a sledovať významné komunitárne programy,
- prioritne riešiť oznámenia EK o porušení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva spočívajúce v neúplnej transpozícii príslušných smerníc.

Energetika :

- upriamiť pozornosť na pokračujúce rokovania o 3. liberalizačnom balíčku a na základné princípy politickej dohody, ktorá sa má dosiahnuť na Rade ministrov pre energetiku v júni 2008,
- v rámci nadchádzajúcich rokovaní v rámci Rady EÚ súvisiacich s klimaticko-energetickým balíčkom venovať pozornosť najmä smernici o podpore OZE a s energetikou súvisiacimi ustanoveniami systému obchodovania s emisiami, s cieľom minimalizovať negatívne dopady na národné hospodárstvo,
- v súvislosti s pripravovaným balíčkom EK o energetickej bezpečnosti, ktorý by mal byť vydaný spolu so Strategickým prehľadom energetiky v novembri 2008, venovať zvýšenú pozornosť legislatívnym návrhom v ňom obsiahnutých týkajúcich sa strategických zásob ropy a plynu s cieľom zabezpečenia bezpečných dodávok energie,
- z dlhodobého hľadiska priebežne sledovať problematiku jadrovej energetiky a naďalej vyvíjať aktivity súvisiace s odstavovaním a plánovanou výstavbou jadrových zariadení v SR,
- organizačne zabezpečiť 3. zasadnutie Európskeho jadrového fóra, ktoré sa opäť uskutoční v Bratislave v novembri 2008.

Štátna pomoc :

- aktívne sa zúčastňovať na procese tvorby európskej legislatívy v oblasti štátnej pomoci,
- štátnu pomoc poskytovať najmä prostredníctvom schém štátnej pomoci s dôrazom na možnosť využitia skupinových výnimiek.

Hospodárske a menové záležitosti :

- využiť podmienky silného rastu na posilnenie tempa štrukturálnej úpravy deficitu smerom k strednodobému cieľu v roku 2008 a dôrazne implementovať predpokladanú štrukturálnu konsolidáciu stanovenú na ďalšie roky,

- zaviesť ďalšie štrukturálne reformy na zlepšenie výkonnosti trhu práce a prijať prísnejšiu fiškálnu pozíciu s cieľom zmierniť možné inflačné tlaky, najmä po odznení deflačného vplyvu.

Podpora podnikania a priemyselná politika :

- na základe záverov Rád Európskej únie pre konkurencieschopnosť postupne zvyšovať objem výdavkov na podporu inovácií,
- monitorovať vývoj iniciatív EÚ) v oblasti inovácií ,
- realizovať plnenie Inovačnej politiky na roky 2008 až 2010 na národnej úrovni,
- zabezpečiť mechanizmus podpory účasti podnikateľského sektora v schválenom rámcovom programe Spoločenstva „Program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013)“.

Oblasť vnútorných vecí :

- sledovať akčné plány (AP boja proti terorizmu, AP k Haagskému programu), stratégie EÚ, závery Rád a Európskych rád,
- zakladať nové fondy na základe finančnej perspektívy na roky 2007 – 2013,
- venovať pozornosť Vízovému informačnému systému, návrhu smernice o vodičských preukazoch, Schengenskému informačnému systému druhej generácie (SIS II) a implementácii s tým súvisiacich rozhodnutí.
- sústrediť sa na pôsobenie SR v Schengenskom priestore,
- aktívne pôsobiť pri rokovaní o návrhoch legislatívnych aktov spadajúcich do oblasti migrácie,
- venovať pozornosť ochrane kritickej infraštruktúry.

Oblasť spravodlivosti

- aktívne sa zúčastňovať na legislatívnom procese, najmä na úrovni Rady a to na nasledovných legislatívnych návrhoch: návrh rozhodnutia o posilnení Eurojustu, návrh nariadenia Rím III a návrh nariadenia o výživnom;
- sledovať a aktívne sa zapájať do projektov E-justice a podporovať aktivity tohto dlhodobého projektu;
- aktívne sa zapájať do aktivít v rámci príslušných finančných programov;
- venovať pozornosť včasnej a riadnej implementácii prijatých legislatívnych aktov.

Vonkajší obchod :

- podporovať a zintenzívňovať spoluprácu ústredných orgánov štátnej správy s podnikateľskou sférou, jej zväzmi a združeniami pri príprave pozičných dokumentov k materiálom EÚ v oblasti spoločnej obchodnej politiky,
- priority zahranično-obchodnej politiky SR napĺňať aj s prihliadnutím na uplatňovanie spoločnej obchodnej politiky EÚ,
- obchodné a hospodárske záujmy SR presadzovať v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR a vládou schválenou koncepciou proexportnej politiky Slovenskej republiky na roky 2007-2013.

Vzdelávanie, mládež, odborná príprava a šport :

- realizovať priority Národnej lisabonskej stratégie vo vzdelávaní a odbornej príprave prostredníctvom implementácie Národného programu reforiem na roky 2006-2008,
- implementovať návrh zákona o výchove a vzdelávaní s cieľom realizácie reformy základného a stredného školstva,
- prijať zákon o celoživotnom vzdelávaní a implementovať stratégiu celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva,
- spolupracovať s ostatnými členskými štátmi EÚ na vypracovaní systému Európskeho kvalifikačného rámca,
- pokračovať v podporovaní zamestnanosti mladých ľudí s cieľom znížiť mieru ich nezamestnanosti prostredníctvom získavania nových zručností a tréningu, znížením počtu mladých ľudí s neukončenou školskou dochádzkou, uznávaním kvalifikácií neformálneho vzdelávania a zosúladením rodinného a pracovného života,
- vytvárať podmienky na podporu tvorby a realizácie projektov s využitím športu zameraných na udržanie rovnováhy medzi intelektuálnymi a fyzickými aktivitami počas školského obdobia detí a mládeže.

Zamestnanosť a sociálne veci :

- pokračovať v riešení zamestnanosti najmä v rámci národného reformného programu 2006-2008,
- pri tvorbe legislatívy EÚ naďalej presadzovať ustanovenia podporujúce flexibilitu trhu práce.

Životné prostredie :

- vytvárať dostatočný časový priestor pre prípravu kvalifikovaných stanovísk, s cieľom efektívnej obhajoby záujmov Slovenska na úrovni EÚ (v tejto súvislosti aktualizovať Revidovaný mechanizmus tvorby stanovísk k návrhom aktov schvaľovaných Radou Európskej únie v podmienkach Slovenskej republiky“, schválený uznesením vlády SR č. 884 zo dňa 17.10.2007, tak aby sa dosiahol optimálny spôsob prípravy, predkladania a schvaľovania stanovísk SR, ktorý by bol porovnateľný s ostatnými členskými krajinami EÚ a prispel k dôraznejšiemu presadzovaniu záujmov Slovenska v rámci jednotlivých inštitúcií EÚ),
- doriešiť problematiku zverejňovania dokumentov EÚ (napr. dokumentov s akronymom LIMITE, vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti chýba dokument, ktorý by uvedenú problematiku komplexne riešil).

Štatistika :

- venovať pozornosť implementácii Európskeho kódexu štatistických postupov v rámci celého národného štatistického systému, t. j. vo všetkých rezortoch, podieľajúcich sa na tvorbe štatistiky v Slovenskej republike.